

CELE PATRU
EVANGHELII

MATEIU-MARCU-LUCA-IOAN

EVANGHELIILE DOMINICALE

EDIȚIA CONFORMĂ TEXTULUI
APROBAT DE SANTUL SINOD
AL SĂNTĂII BISERICI AUTOCEFALE ORTODOXE ROMÂNE.

BUCURESCI
LITO-TIPOGRAFIA CAROL GÖBL
16, STRADA DOAMNEI, 16
1893

Gale Mihail et un 125.

SÂNTA EVANGHELIE

CEA DE LA

MATEIU

CAP. I.

Pentru neamul lui Iisus Christos.

¹ Cartea neamului lui Iisus Christos, fiul lui David, fiul lui Avraam ² Avraam a născut pre Isaac; iar Isaac a născut pre Iacob; iar Iacob a născut pre Iuda și pre frații lui; ³ Iar Iuda a născut pre Fares și pre Zara din Tamar; iar Fares a născut pre Esrom; iar Esrom a născut pre Aram; ⁴ Iar Aram a născut pre Aminadav; iar Aminadav a născut pre Naason; iar Naason a născut pre Salmon; ⁵ Iar Salmon a născut pre Vooz din Rahav; iar Vooz a născut pre Ovid din Rut; iar Ovid a născut pre Iesse; ⁶ Iar Iesse a născut pre David Impăratul; iar David Impăratul a născut pre Solomon din muferea lui Urie; ⁷ Iar Solomon a născut pre Rofoam; iar Rofo-

am a născut pre Avia; iar Avia a născut pre Asa; ⁸ Iar Asa a născut pre Iosafat; iar Iosafat a născut pre Ioram; iar Ioram a născut pre Ozia; ⁹ Iar Ozia a născut pre Ioatam; iar Ioatam a născut pre Ahaz; iar Ahaz a născut pre Ezechia; ¹⁰ Iar Ezechia a născut pre Manasse; iar Manasse a născut pre Amon; iar Amon a născut pre Iosia; ¹¹ Iar Iosia a născut pre Iehonia și pre frații lui la mutarea în Babilon; ¹² Iară după mutarea în Babilon, Iehonia a născut pre Salatiel; iar Salatiel a născut pre Zorovavel; ¹³ Iar Zorovavel a născut pre Aviud; iar Aviud a născut pre Eliakim; iar Eliakim a născut pre Azor; ¹⁴ Iar Azor a născut pre Sadok; iar Sadok a născut pre

Ahim; iar Ahim a născut pre Eliud; ¹⁵ Iar Eliud a născut pre Eliazar; iar Eliazar a născut pre Mattan; iar Mattan a născut pre Iacob; ¹⁶ Iar Iacob a născut pre Iosif, bărbatul Mariei, din care s'a născut Iisus, cese dîce: Christos. ¹⁷ Deci, tôte neamurile de la Avraam până la David, neamuri patru-spre-dece, și de la David până la mutarea în Babilon neamuri patru-spre-dece, și de la mutarea în Babilon până la Christos, neamuri patru-spre-zeci.

¹⁸ Iar nașterea lui Iisus Christos așa a fost: că logodită fiind muma lui, Maria cu Iosif, mai înainte de a se aduna ei, s'a aflat având în pîntece din Duhul Sânt. ¹⁹ Iară Iosif, bărbatul ei, drept fiind și nevrînd să o vâdească pre ea, a vrut pe ascuns să o lase pre dînsa.

²⁰ Și acestea gîndind ei, iacă îngerul Domnului în vis s'a arătat lui grîind: Iosife! fiul lui David, nu te teme a lua pre Maria mulerea ta; că ce s'a zămislit într'însa, din Duhul Sânt este. ²¹ Și va naște fiu și vei chema numele lui Iisus; că acesta va mîntui pre poporul său de păcatele lui.

²² Iar aceste tôte s'a făcut, ca să se plinească ceea ce s'a dîs de la Domnul prin proorocul ce dîce: iată fecioara în pîntece va avea și va naște fiu și vor chema numele lui: Emmanuel, ce so tălcuesce: cu noi Dumneșeu. ²³ Și sculându-se Iosif din somn, a făcut precum i-a poruncit lui îngerul Domnului și a luat pre mulerea sa. ²⁴ Și nu o a cunoscut pre ea, până ce a născut pre fiul său cel întâi-născut; și a chemat numele lui Iisus.

CAP. II

Pentru Magi; pentru omorîrea pruncilor și pentru întorcerea lui Iosif cu Maria și cu Iisus pruncul din Egipt în Nazaret.

¹ Iar dacă s'a născut Iisus în Vitleemul Iudeei, mîdilele lui Irod împăratul, iată magii de la răsărit au venit în Ierusalim, dîcînd: ² Unde este împăratul Iudeilor cel

ce s'a născut? că am vădut stéua lui la răsărit, și am venit să ne închinăm lui. ³ Și auînd Irod împăratul s'a turburat, și tot Ierusalimul cu dînsul. ⁴ Și adunînd pre toți

archereii și cărturarii poporului, a întrebă pe dînsii: Unde este să se nască Christos? ⁵ Iar ei au dîs lui: În Vitleemul Iudeei; că așa s'a scris prin proorocul: ⁶ Și tu, Vitleeme, pămîntul Iudeei, nici de cum nu ești mai mic între domniile Iudei; că dintru tine va eși povățuitor, care va pască pre poporul meu Israel. ⁷ Atunci Irod, într'ascuns chemînd pre magi, a cercat cu de amînuntul de la dînsii de vremea întru care s'a arătat stéua. ⁸ Și trimetîndu-l pre ei în Vitleem, le-a dîs: Mergînd, cereți-l eu amînuntul pentru prunc; și dacă, îl veți afla, să-mi vestiți și mie, ca și eu venind să mă închin lui. ⁹ Iar ei ascultînd pre împăratul s'au dus. Și iată stéua, pe care o văduseră la răsărit, mergea înaintea lor, până a venit și a stătut de asupra unde era pruncul. ¹⁰ Iar ei vădînd stéua s'au bucurat cu bucurie mare foarte. ¹¹ Și intrînd în casă, au vădut pruncul cu Maria, muma lui; și cădînd s'au închinat lui; și deschîdîndu-și visteriile lor, au adus lui daruri: aur și tămăce și smirnă. ¹² Și luînd înștiințare prin vis, să nu se întorcă către Irod, pre altă cale s'au dus la țara lor.

¹³ Iar după ce s'au dus ei, iată îngerul Domnului în vis se arată lui Iosif dîcînd: Scu-

lându-te, iea pruncul și pre muma lui și fugi în Egipt și fii acolo până voi dîce tie; că va Irod să caute pruncul să-l peardă pre el. ¹⁴ Iar el sculându-se, a luat pruncul și pre muma lui noptea și s'a dus în Egipt. ¹⁵ Și a fost acolo până la sevășirea lui Irod, ca să se plinească ceea ce s'a dîs de Domnul prin proorocul ce dîce: Din Egipt am chemat pre Fiul meu. ¹⁶ Atunci Irod, vădînd că s'a batjocorit de magi, s'a mîniat foarte; și trimetînd a omorî pre toți pruncii, cari erau în Vitleem și întru tôte hotarele lui, de doi ani și mai mici, după vremea, care cercase de la magi. ¹⁷ Atunci s'a plinit ceea ce s'a dîs de Ieremia proorocul ce dîce: ¹⁸ Glas în Rama s'a auzit, plîngere și tânguire și tipăt mult: Rahel plîngîndu-și pre fiul său, și nu vrea să se mîngăie, că nu sunt. ¹⁹ Iar după ce s'a sevășit Irod, iată îngerul Domnului în vis se arată lui Iosif în Egipt, ²⁰ dîcînd: Sculându-te, iea pruncul și pe muma lui, și mergi în pămîntul lui Israel, că au murit cei ce căutauf sufletul pruncului. ²¹ Iar el, sculându-se, a luat pruncul și pre muma lui și a venit în pămîntul lui Israel. ²² Iar auînd, că Arhela împăretăsesc în Iudea în locul lui Irod, tatălui său, s'a temut

să meargă acolo; iar luând poruncă în vis, s'a dus în părțile Galileei. ²⁵ Și venind a locuit în cetatea ce se nu-

mesce Nazaret, ca să se plinească ceea ce s'a spus prin prooroci, că: Nazarinean se va chema.

CAP. III.

Întâi Ioan a propovăduit împărăția cerurilor; pentru Botezul Domnului de la Ioan.

¹ Iar în zilele acelea a venit Ioan Botezătorul, propovăduind în pustia Iudeei; ² Și dicând: Pocăți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor. ³ Că acesta este acela ce s'a spus de Isaia proorocul ce dice: Glasul celui ce strigă în pustie: gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. ⁴ Și acesta Ioan avea îmbrăcămintea lui de perle de cămilă, și brâu de curea împrejurul mijlocului lui; iar hrana lui era acide și miere sălbatică. ⁵ Atunci eșia la densul Ierusalimului și totă Iudea și totă latura dimprejurul Iordanului. ⁶ Și se botezau în Iordan de la densul, mărturisindu-și păcatele lor. ⁷ Iar vedând pre mulți din farisei și din saduchei, venind către botezul lui, a spus lor: Pui de năpârci! cine v'au arătat vouă ca să fugiți de mânia ce va să fie? ⁸ Deci faceți roduri vrednice de pocăință; ⁹ Și să nu vi se pară a grai întru sine-vă: Părinte avem pre Avraam, că dic vouă: că poți Dumnezeu și din

petrele acestea să ridice fiul lui Avraam. ¹⁰ Că iată și securea la rădăcina pomului zace; deci tot pomul, carele nu face rodă bună, se taie și în foc se aruncă. ¹¹ Eu adică vă botez pre voi cu apă spre pocăință, iar acela ce vine după mine mai tare de cât mine este, căruia nu sînt vrednic a-i ținea încălțăminte; acesta vă va boteza pre voi cu Duh Sânt și cu foc. ¹² A căruia lopată este în mână lui, și va curăți aria sa, și va aduna grâu în jitnița sa; iar plevele le va arde cu focul nestins.

¹³ Atunci a venit Iisus din Galilea la Iordan către Ioan, ca să se boteze de la densul; ¹⁴ Iar Ioan îl opria pre el, dicând: eu am trebuință a mă boteza de tine, și tu vii către mine? ¹⁵ Și răspundând Iisus, a spus către el: Lasă acum; că așa este cu cuviință noi ca să plinim totă dreptatea. Atunci l-a lăsat pre el. ¹⁶ Și botezându-se Iisus, îndată a eșit din apă, și iată i s'a deschis lui ce-

rurile, și a vădut pre Duhul lui Dumnezeu pogorindu-se ca un porumb și venind preste dinsul. ¹⁷ Și iată

glas din ceruri dicând: Acesta este Fiul meu cel iubit, întru carele bine am voit.

CAP. IV.

Pentru postul și pentru ispita lui Christos; pentru începerea propovăduirii lui Christos; pentru chemarea lui Petru și a lui Andrei, și a fiilor lui Zevedei.

¹ Atunci a fost dus Iisus de duhul în pustie, ca să se ispitească de diavolul. ² Și postind patru-deci de zile și patru-deci de nopți, după aceea a flămândit. ³ Și venind la densul ispititorul a spus: De ești Fiul lui Dumnezeu, fi ca petrele acestea să se facă pâine. ⁴ Iar el răspundând, a spus: Scris este: Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot graiul ce eșe prin gura lui Dumnezeu. ⁵ Atunci l'a dus pre el diavolul în sănta cetate, și l'a pus pre el pe aripa bisericeii. ⁶ Și a spus lui: De ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-te pre sine-ți jos; căci scris este că îngerilor săi va porunci pentru tine, și pre mâni te vor ridica, ca nu când-va să împiedici de peatră picicrul tău. ⁷ Și a spus Iisus lui: Iară-și scris este: Să nu ispitești pre Domnul Dumnezeuul tău. ⁸ Iară-și l'a dus pre densul diavolul în munte înalt foarte, și l'a ară-

tat lui toate împărățiile lumii și mărirea lor. ⁹ Și l'a spus lui: Aceste toate le voi da ție, dacă cădând, te vei închina mie. ¹⁰ Atunci a spus Iisus lui: Mergi înapoia mea, Satano! că scris este: Domnului Dumnezeuului tău să te închini și lui unuia să-l slujești. ¹¹ Atunci l'a lăsat pre el diavolul; și iată îngerii au venit la densul și-l slujiau lui.

¹² Iar auzind Iisus, că Ioan s'a prins, s'a dus în Galilea. ¹³ Și lăsând Nazaretul, venind a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele Zavelonului și ale Neftalimului. ¹⁴ Că să se plinească ceea ce s'a spus prin Isaia proorocul, ce dice: ¹⁵ Pământul Zavelonului și pământul Neftalimului, calea mării cea de ceea parte de Iordan, Galilea neamurilor; ¹⁶ Poporul cel ce ședea întru întunecare a vădut lumină mare; și celor ce ședea în latură și în umbra morții lumina a răsărit lor.

¹⁷De atunci a început Iisus a propovădui și a dice: Pocăți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor.

¹⁸Și umblând Iisus pre lângă marea Galileei, a vădut pre doi frați: pre Simon, ce se numește Petru, și pre Andrei, fratele lui, aruncându-și mreja în mare (că erau pescari). ¹⁹Și a dis lor: Veniți după mine și vă voi face pre voi vânători de oameni. ²⁰Iar ei îndată lăsându-și mrejele au mers dupre dânsul. ²¹Și de acolo mergând mai înainte a vădut pre alți doi frați, pre Iacov al lui Zevedei și pre Ioan, fratele lui în corabie cu Zevedei, tatăl lor, cârpindu-și

mrejele lor, și i-a chemat pre dânsii. ²²Iar ei îndată lăsând corabia și pre Zevedei, tatăl lor, au mers după dânsul. ²³Și a străbătut Iisus totă Galilea, învățând întru adunările lor, și propovăduind evanghelia împărăției, și vindecând totă boala și totă neputința întru popor. ²⁴Și a eșit vestea lui întru totă Siria; și aduceau către dânsul pre toți cei ce se aflau cu feluri de boale și pre cei ce se țineau de chinuri, și pre cei lunatici, și pre slăbănogi; și îi vindeca pre ei. ²⁵Și a mers după dânsul popor mult din Galilea și din Decapole și din Ierusalim și din Iudea, și de cea parte de Iordan.

CAP. V.

Pentru fericiri; pentru acesta adică că Apostolii și învățătorii sunt sare și lumină, pentru a nu strica legea și ordinele, pentru a nu face ceva împotriva aprăpelui; pentru împăcarea cu pirișul; pentru a nu curvi; pentru sminte; pentru a nu-și lăsa mărirea; pentru a nu se jura nici de cum; pentru a suferi ocările și a nu se împotrivi celui rău; pentru a iubi pe vrășmași.

¹Iar vădând pe popor, s'a suit în munte, și sedând el, au venit către dânsul ucenicii lui. ²Și deschidându-și gura sa, îi învăța pre ei dicând: ³Fericiți cei săraci cu duhul, că acelora este împărăția cerurilor. ⁴Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângăia. ⁵Fericiți cei blânzi,

că aceia vor moșteni pământul. ⁶Fericiți cei ce flămânțesc și însetează de dreptate, că aceia se vor sătura. ⁷Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui. ⁸Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu. ⁹Fericiți făcătorii de pace, că aceia fil lui Dumnezeu se

vor chema. ¹⁰Fericiți cei ce se gonesc pentru dreptate că acelora este împărăția cerurilor. ¹¹Fericiți veți fi, când vă vor ocări, pre voi, și vă vor goni, și vă vor dice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind pentru mine. ¹²Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri; că așa au gonit pe proorocii cei mai înainte de voi. ¹³Voi sunteți sarea pământului; iar dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? Întru nimic nu mai este de trebă, fără numai a se arunca afară, și a se călca de oameni.

¹⁴Voi sunteți lumina lumii; nu puteți cetatea a se ascunde d'asupra muntelui stând. ¹⁵Nici aprind făclie și o pun sub obroc, ci în sloșnic, și luminează tuturor celor ce sunt în casă. ¹⁶Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă lucrurile voastre cele bune, și să mărească pre Tatăl vostru cel din ceruri. ¹⁷Să nu socotiți că am venit să stric legea sau proorocii; n'am venit să stric, ci să plinesc. ¹⁸Că amină dic voue: Până ce va trece cerul și pământul, o iotă sau o cirtă nu va trece din lege, până ce vor fi toate. ¹⁹Deci cel ce va strica una dintr'aceste porunci mai mici, și va învăța așa pre oameni, mai mic se va chema întru împărăția cerurilor; iară acela

ce va face și va învăța, acela mare se va chema întru împărăția cerurilor.

²⁰Că dic voue: că de nu va prisosi dreptatea voastră mai mult de cât a căturărilor și a fariseilor, nu veți intra întru împărăția cerurilor. ²¹Audiți că s'a dis celor de demult: Să nu uciți; că cine va uci, vinovat va fi judecătoarei. ²²Iar eu dic voue că tot cel ce se mânia asupra fratelui său în deșert, vinovat va fi judecătoarei; și cine va dice fratelui său: Raca, vinovat va fi soborului; iar cine va dice: Nebune, vinovat va fi focului gheenef. ²³Deci, de-ți vei aduce darul tău la altar, și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva asupra ta, ²⁴lăsă acolo darul tău înaintea altarului, și mergi mai întâiu de te împacă cu fratele tău, și atunci venind, adă darul tău. ²⁵Fii împăcându-te cu pirișul tău degrab până ești pe cale cu dânsul; ca nu când-va să te dea pirișul judecătorului, și judecătorul te va da slugii și în temniță vei fi aruncat. ²⁶Amină dic ție, nu vei eși de acolo, până când vei da codrantul cel mai de-apoi.

²⁷Audiți-ai că s'a dis celor de demult: Să nu preacurvesci. ²⁸Iar eu dic voue, că tot cel ce caută la mulere spre a o pofti pre ea, iată a

prea-curvit cu dânsa întru inima sa. ²⁹ Iar dacă ochiul tău cel drept te smintesc pre tine, scote-l pre el, și-l lepădă de la tine; că mai de folos îți este ție, ca să piară unul din mădulărele tale și nu tot trupul tău să se arunce în gheena. ³⁰ Și dacă mâna ta cea dreaptă te smintesc pre tine, taie-o pre ea și o lepădă de la tine; că mai de folos îți este ție ca să piară unul din mădulărele tale și nu tot trupul tău să se arunce în gheena. ³¹ Iarăși s'a dîs: Că cel ce își va lăsa mulerea sa, să-l dea ei carte de despărțire. ³² Iar eu dîc vouă: că tot cel ce-și va lăsa mulerea sa, afară de cuvîntul de curvie, o face pre ea să prea-curvească; și cel ce va lua pe cea lăsată, prea-curvesce.

³³ Iară audît-ai că s'a dîs celor de demult: Să nu juri, strîmb, ci să dai Domnului jurămintele tale. ³⁴ Iar eu dîc vouă: Să nu te juri nici de cum: nici pre cer că este scaun al lui Dumnezeu; ³⁵ Nici pre pămînt, că este așternut al picioarelor lui; nici pe Ierusalim, că este cetate a marelui Împărat; ³⁶ Nici pre capul tău să te juri, că nu poți un păr alb sau negru să faci. ³⁷ Ci fie cuvîntul vostru: Așa, așa; nu, nu; iar ce este mai mult decît acestea, de la cel rău este.

³⁸ Audît-ai că s'a dîs: Ochiu pentru ochi, și dînt pentru dînt. ³⁹ Iar eu dîc vouă: Să nu stați împotriva celui rău; ci de te va lovi cineva preste fața obrazului cea dreaptă, întorce-i lui și pre cea-laltă. ⁴⁰ Și celui ce voesc să se judece cu tine și să-ți iea haina ta, lasă-i lui și cămașa. ⁴¹ Și acela ce te va sili pre tine o milă, mergi cu dînsul două.

⁴² Celui ce cere de la tine dă-i; și pre cel ce voesc să se imprumute de la tine nu-l întorcede. ⁴³ Audît-ai că s'a dîs: Să iubesci pre vecinul tău, și să urăsc pre vrăjmașul tău. ⁴⁴ Iar eu dîc vouă: Iubiți pre vrăjmașii voștri, bine-cuvîntați pre cei ce blestemă pre voi; faceți bine celor ce vă urăsc pre voi; și vă rugați pentru cei ce vă supără și vă gonesc pre voi; ⁴⁵ Ca să fiți fiili Tatălui vostru celui din ceruri; că răsare soarele său preste cei răi și preste cei buni, și plouă preste cei drepi și peste cei nedrepi. ⁴⁶ Că de iubiți pre ce ce vă iubesc pre voi, ce plată veți avea? Ați nu și vameșii fac aceeași? ⁴⁷ Și de veți îmbrățișa cu dragoste numai pre prietenii voștri, ce mai mult faceți? Ați nu și vameșii fac așa? ⁴⁸ Fiți dar voi desăvârșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este.

CAP. VI.

Pentru milostenie; pentru rugăciune; pentru postire; pentru a defaima pe cele lumesci; pentru că nimeni nu poate sluji la două Domni; pentru a nu se îngriji de cele trupești.

¹ Luați-aminte, să nu o faceți milostenia voastră înaintea oamenilor, spre a fi văduți de dînsii; iar de nu, plată nu veți avea de la Tatăl vostru, carele este în ceruri. ² Deci când faci milostenie, să nu trimbezi înaintea ta, precum fac fățarnicii întru adunări și în uliți, ca să se mărească de oameni. Amin dîc vouă, că-și iați plata lor. ³ Iar tu, făcînd milostenie, să nu scie stînga ta ce face dreapta ta; ca să fie milostenia ta într'ascuns; și tatăl tău cel ce vede într'ascuns, acesta va răsplăti ție întru arătare. ⁴ Și când te rogi, nu fi ca fățarnicii, că iubesc prim adunări și prin unghiurile ulițelor stînd, să se roge, că să se arate oamenilor. Amin dîc vouă, că-și iați plata lor. ⁵ Iar tu, când te rogi, intră în cămara ta, și încuind ușa ta, rogi-te Tatălui tău celui într'ascuns; și Tatăl tău, cel ce vede într'ascuns, va răsplăti ție la arătare. ⁶ Și rugându-vă să nu vatologhișiți precum păgânii; că li se pare că întru

multă vorba lor se vor auzi. ⁷ Deci nu vă asemănați lor, că scie Tatăl vostru de ce aveți trebuință, mai înainte de a cere voi de la dînsul. ⁸ Deci așa să vă rugați voi: Tatăl nostru carele ești în ceruri, Sînfășcă-se numele tău? ⁹ Vie împărăția ta; Fie voia ta, precum în ceri și pe pămînt; ¹⁰ Pînea noastră cea spre ființă, dă ne-o noi astăzi; ¹¹ Și ne iartă noi datoriile noastre, precum și noi ertăm datornicilor noștri; ¹² Și nu ne duce pre noi întru ispită; ci ne izbăvesce de cel viclean. Că a ta este împărăția și puterea și mărirea, în veci. Amin.

¹³ Că de veți erta oamenii greșalele lor, erta va și vouă Tatăl vostru cel ceresc: ¹⁴ Iar de nu veți erta oamenilor greșalele lor, nici Tatăl vostru nu va erta vouă greșalele voastre. ¹⁵ Și când postiți nu fiți ca fățarnicii triști; că-și smolesc fețelele lor, ca să se arate oamenilor că postesc. Amin dîc vouă: că-și iați plata lor. ¹⁶ Iar tu, când pos-

tescî, unge-ți capul tîu, și fața ta o spală; ¹⁹ Ca să nu te arăți ômenilor că postesci; ci Tatălui tîu, celui ce este în-tr'ascuns și Tatăl tîu cel ce vede în-tr'ascuns, va rîsplăti-ție la arătare. ²⁰ Nu vî adunați vouă comori pre pămînt, unde molile și rugina le strică, și unde furii le sapă și le fură. ²¹ Ci vî adunați vouă comori în cer, unde nici molile, nici rugina nu le strică, și unde furii nu le sapă nici le fură. ²² Că unde este comôra voastră, acolo va fi și inima voastră.

²³ Luminătorul trupului este ochiul; decî de va fi ochiul tîu curat, tot trupul tîu va fi luminat. ²⁴ Iar de va fi ochiul tîu rău, tot trupul tîu va fi întunecat. Decî dacă lumina, care este întru tine, este întuneric, dar întunericul cu cât mai mult? ²⁵ Nimeni nu pôte sluji la doui Domni; că său pre unul va urî și pre altul va iubi; său de unul se va îneca și de altul nu va griji; nu puteți lui Dumnezeu sluji și lui Mammona. ²⁶ Pentru acêta dic vouă: Nu vî grijiți cu sufletul vostru, ce veți mânca și ce veți bea; nici cu trupul vostru, cu ce vî veți îmbrăca. Aû nu sufletul mai

mare este de cît hrana, și trupul de cît haina? ²⁷ Căutați spre paserile cerului! că nici sîmînă, nici seceră, nici adună în jîtnițe, și Tatăl vostru cel ceresî le hrînesc pre dînsule. Aû nu voi mai multă deosebire aveți de acestea?

²⁸ Dar cine din voi grijindu-se, pôte să-și adauge statului sîu un cot? ²⁹ Și de haină ce vî grijiți? Socotiți crinii câmpului, cum cresc; nu se os-tenesc, nici toro; ³⁰ Iar dic vouă, că nici Solomon întru totă mărirea sa, nu s'a îmbrăcat ca unul dintr'aceștia. ³¹ Decî dacă pre iarba câmpului, care astăzi este și mâine se aruncă în euptor, Dumnezeu așa o îmbracă, nu eu mult mai virtos pre voi, puțin-credincioșilor?

³² Decî nu vî grijiți, dicînd: ce vom mânca? său ce vom bea? său cu ce ne vom îmbrăca? ³³ Că aceste tôte neamurile le caută; că șcio Tatăl vostru cel ceresc, că trebuință aveți de tôte acestea. ³⁴ Ci căutați mai întăiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui și acestea tôte se vor adăoga vouă. ³⁵ Drept aceea nu vî grijiți de ziua de mâine; că ziua de mâine se va griji de sine. Ajunge dilei răutatea ei.

CAP. VII.

Pentru a nu judeca pre nimeni și pentru a nu da sîntele cânilor; pentru a cere și a ciuta; pentru pîrta cea strîmtă și pentru cea largă; pentru a ne păzi de proorocii cei mincinoși.

¹ Nu judecați, ca să nu fiți judecați. ² Că cu ce judecătă veți judeca, veți fi judecați; și cu ce mîsură veți mîsura, se va mîsura vouă. ³ Și ce veți ștercul ce este în ochiul fratelui tîu, iar birna, care este în ochiul tîu, n'o simți? ⁴ Său cum dici fratelui tîu? Lasă să scot ștercul din ochiul tîu, și iată birna este în ochiul tîu. ⁵ Fățarnice! scôte întăiu birna din ochiul tîu, și atunci vei vedea să scoți ștercul din ochiul fratelui tîu. ⁶ Nu dați sînta cânilor, nici lepădați mărgăritarii voștri înaintea porcilor, ca nu cum va să-l calce cu picîorele lor, și întorcîndu-se să vî rupă pre voi. ⁷ Cereți și se va da vouă; căutați și veți afla, bateți și se va deschide vouă. ⁸ Că tot cela ce cere i-a; și tot cela ce caută află; și celui ce bate i se va deschide. ⁹ Său carele om este dintre voi, de la care de va cere fiul lui pîne, aû doar piatră îi va da lui? ¹⁰ Său de va cere pesce, aû doar șîrpe va da lui? ¹¹ Decî dacă voi rîi fiind, scîți să dați dări bune fiilor voștri, cu cât mai virtos, Tatăl vostru cel din ce-

ruri va da cele bune celor ce cer de la dînsul?

¹² Decî tôte câte voiți să vî facă vouă ômenii, faceți și voi lor asemenea; că acêsta este legea și proorocii. ¹³ Intrați prin ușa cea strîmtă; că largă este ușa și lată calea ceea ce duce în perđare, și mulți sunt cei ce intră prin-trînsa; ¹⁴ Ce strîmtă este ușa și îngustă calea, care duce în viață! și puțini sunt cei ce o află pre ea.

¹⁵ Păziți-vă de proorocii cei mincinoși, cari vin la voi în haine de oi, iar în lăuntru sunt lupi răpitori. ¹⁶ Din rîdele lor îi veți cunósce pre ei. Aû doar vor culege din spinî struguri, său din ciulină smochine? ¹⁷ Așa, tot pomul bun rîde bune lăce; iar pomul putred, rîde rele face. ¹⁸ Nu pôte pomul bun să facă rîde rele, nici pomul putred să facă rîde bune. ¹⁹ Decî tot pomul care nu face rîde bune, se tae, și în foc se aruncă. ²⁰ Pentru aceea din rîda lor îi veți cunósce pre dînsii.

²¹ Nu tot cela ce-mî dice mie: Dîmne! Dîmne! va intra întru împărăția ceru-

rilor, ei cea ce face voia Tatălui meu, care este în ceruri. ²² Mulți vor dice mie în ziua aceea: Dómnne! Dómnne! Aú nu cu numele tóu am proorocit și cu numele tóu dracl am scos? și cu numele tóu multe puteri am făcut? ²³ Și atunci voiú măr-turisi lor: că nici odată nu v'am sciut pre voi; depărta-ți-vé de la mine cei ce lu-crați fără-de-legea.

²⁴ Decí tot cela-ce aude cuvintele mele acestea și le face pre ele, aseména-l-voiú pre el bărbatului înțelept, carele și-a zidit casa sa pe pia-tră; ²⁵ Și s'a pogorít ploaia

și aú venit riurile, și aú su-flat vînturile, și s'a pornit spre casa aceea, și n'a cădút: că era întemeiată pre piatră. ²⁶ Și tot cela ce aude cuvintele mele acestea și nu le face pre ele, aseména-se-va bărbatului nebun, care și-a zidit casa sa pre nisip; ²⁷ Și s'a pogorít ploaia, și aú ve-nit riurile, și aú suflat vînturile, și aú lovit în casa a- ceea, și a cădút, și era căde-rea ei mare. ²⁸ Și a fost după ce a sfîrșit Iisus cuvintele a- cestea, se mira poporul de învătătura lui, ²⁹ Că-l învêța pre ei, ca cela ce are putere, iar nu ca cărturari.

CAP. VIII.

Pentru leprosul; pentru sutașul; pentru sócra lui Petru; pentru cei ce s'au vindecat de feluri de bóle; pentru cel ce nu i-a dat Iisus voe să-l urmeze; pentru certarea apelor, pentru cei îndrăciți, ai căroro dracl aú intrat în turma porcilor.

¹ Și pogorîndu-se el din munte, a mers după dînsul popor mult. ² Și iată un le-pros venind se închina lui dicénd: Dómnne! de veí vrea, poți să mă curătesci. ³ Și finénd Iisus mîna, s'a atîns de dînsul, dicénd: Voesc, curătesce-te! Și îndată s'a cu-rățit lepra lui. ⁴ Și a dîs Ii-sus lui: Veđi niménuí să nu spuî; ci mergi de te a-

rată pre sine-ți preotului, și du darul, care a poruncit Moisi, întru mărturie lor.

⁵ Iar intrând el în Caper-naum, s'a apropiat cătră dîn-sul un sutaș, rugându-l pre el și dicénd: ⁶ Dómnne! sluga mea zace în casă slăbănog, cumplit chinuindu-se. ⁷ Și a dîs Iisus lui: Eu venind, il voiú vindeca pre dînsul. ⁸ Și răspundénd sutașul, a dîs:

Dómnne; nú sînt vrednic ca să intri sub acoperemintul meu, ci numai dî cu cuvîntul și se va tîmădui sluga mea, ⁹ Că și eu sînt om sub stăpînire, avénd sub sine-mî slujitori, și dîc acestuia: Mergi, și merge, și altuia: Vîno, si vîno; și slugei mele: Fă a-césta, și face. ¹⁰ Iar Iisus au-dînd acésta s'a minunat, și a dîs celor ce veniau după dînsul: Amin, dîc voué, nici întru Israel nu am allat a-tăta credință. ¹¹ Și dîc voué: că mulți de la răsărituri și de la apusuri vor veni și se vor odihni, cu Avraam și cu Isaac și cu Iacoh întru îm-părăția ceriurilor. ¹² Iar fiii împărăției vor fi goniți întru întunericul cel mai din afară; acolo va fi plîngerea și scrăș-nirea dinților. ¹³ Și a dîs Iisus sutașului: Mergi și cum ai cređut fie ție. Și s'a tîmă-duit sluga lui într'acel ceas.

¹⁴ Și venind Iisus în casa lui Petru, a vėđut pe sócra lui zăcend și aprinsă de fri-guri. ¹⁵ Și s'a atîns de mîna ei, și o a lăsat pre dînsa fri-gurile; și s'a sculat și slu-jia lui. ¹⁶ Iar, făcendu-se sérá, aú adus lui mai mulți îndră-ciți, și a scos duhurile cu cuvîntul, și pre toți bolnavii i-a tîmăduit. ¹⁷ Ca să se pli-nească ceea ce s'a dîs de proo-rocul Isaia, carele grăesce: Acesta neputințele nóstre a luat și bólele le-a purtat.

¹⁸ Decí vėđénd Iisus popor mult împrejurul séu, a po-runcit ucenicilor să mērgă de cea parte. ¹⁹ Și apropiin-du-se un cărturar i-a dîs lui: învătătorule! voiú să merg dupe tine ori unde vei merge. ²⁰ Și a dîs Iisus lui: Vulpile aú vizuină, și paserile ceriu-lui cuiburi; iar fiul omului n'are unde să-și plece capul. ²¹ Iar altul din ucenicii lui i-a dîs lui: Dómnne! dá-mi voe întâi să merg să în-grop pre tatăl meu. ²² Iar Iisus a dîs lui: Vîno după mine și lasă morții să-și în-grópe pre morții lor.

²³ Și intrând el în corabie, aú mers după dînsul uce-nicilor lui. ²⁴ Și iată s'a făcut vîful mare în mare, cât se acopera corabia de valuri; iar el dormia. ²⁵ Și venind ucenicii lui l'aú deșteptat pre el dicénd: Dómnne! măn-tuesce-ne, că perim. ²⁶ Și le-a dîs lor: Ce sunteți înfrico-șați, puțin credincioșilor! Atunci sculându-se, a certat vînturile și marca, și s'a fă-cut liniște mare. ²⁷ Iar ómenii se miraú, dicénd: Cine este acesta, că și vînturile și ma-reascultă pre el?

²⁸ Și trecénd el de cea parte în laturea Gherghese-nilor, l'a întîmpinat pre dîn-sul doi îndrăciți, eșind din morminturi, fórté cumpliți, cât nu putea nimenea să tréacă pre calea aceea. ²⁹ Și iată a

strigat zicând: Ce este nouă și ție lisuse fiul lui Dumnezeu? Al venit aici mai înainte de vreme să ne muncesci pre noi? ²⁹ Și era de parte de densii o turmă de porci mulți pascând. ³¹ Iar draci îl rugau pre el zicând: De ne scoți pre noi, dă-ne voe să ne ducem în turma cea de porci. ³² Și a zis lor: Mergeți! Iar ei eșind au

mers în turma cea de porci și iată s'a pornit totă turma cea de porci de pe ținuturi în mare și au murit în ape. ³³ Iar păstorii au fugit și mergând în cetate au spus de toate și cele de cei îndrăciți. ³⁴ Și iată totă cetatea a eșit întru întîmpinarea lui Iisus, și vedându-l pre densusul, l'a rugat ca să treacă din hotarele lor.

CAP. IX.

Pentru slăbănogul ce se purta de patru; pentru chemarea lui Matei; pentru Mântuitorul ce a mâncat cu vameșii; pentru fiica marelui sinagoge; pentru murea ce-i curgea sânge; pentru cei doi orbi; pentru îndrăciul cel mut.

¹ Și intrând în corabie, a trecut și a venit în cetatea sa. ² Și iată au adus lui pre un slăbănog, carele zăcea în pat. Și vedând Iisus credința lor, a zis slăbănogului: Îndrăznește fiule, iartă-ți-se ție păcatele tale. ³ Și iată ore-caril din cărturari au zis întru sine: Acesta hulăse. ⁴ Și vedând Iisus gândurile lor a zis: Pentru ce voi cutegați violenți întru inimile voștre? ⁵ Că ce este mai lesne, a zice: iartă-ți-se ție păcatele tale, sau a zice: scolă și umblă? ⁶ Ci ea să știți că putere are Fiul omului pre pământ a ierta păcatele. ⁷ Atunci a zis slăbă-

nogului: scolă-te, rădăci-ți patul tău și mergi la casa ta. ⁸ Și sculându-se, s'a dus la casa sa; iar poporul vedând se mira și măria pre Dumnezeu, carele a dat putere ca acesta omenilor.

⁹ Și trecând Iisus de acolo a vedut pre un om ședând la vamă, ce se numia Matei, și l'a zis lui: Vino după mine, și sculându-se, a mers după dînsul. ¹⁰ Și a fost când a ședut el în casă, și iată mulți vameși și păcătoși viind, ședea cu Iisus și cu ucenicii lui. ¹¹ Și vedând fariseii au zis ucenicilor lui: pentru ce cu vameșii și cu păcătoșii mănâncă și bea dascălul vo-

tru? ¹² Iar Iisus auzind a zis lor: N'au trebuință cei sînătoși de doctor, ci cei bolnavi. ¹³ Decî mergînd învățați-ve ce este: milă voesc; iar nu jertfă, că n'am venit să chîlem pre cei drepți, ci pre cei păcătoși la pocăință.

¹⁴ Atunci a venit la densusul ucenicii lui Ioan zicând: Pentru ce noi și fariseii postim mult; iar ucenicii tăi nu postesc? ¹⁵ Și le-a zis lor Iisus: Au doară pot fiil nunței să se jlescă în câtă vreme este cu densusul mirele? Ci vor veni zile când se va lua de la densusul mirele, și atunci vor posti. ¹⁶ Că nimeni nu pune petec de pânză nouă la haină veche, că își ea plinirea sa de la haină, și mai rea spărtura se face; ¹⁷ Nicî pun vin nou în fol vechi; iar de nu, se sparg foli și vinul se varsă, și foli pier; ci pun vinul nou în fol nou și amîndouă se țin.

¹⁸ Acestea zicînd el către densusul, iată un boer ore-carele venind s'a închinat lui, zicînd: Că fîica mea acum a murit, ei viind pune mîna ta peste dînsa, și va învia. ¹⁹ Și sculându-se Iisus, a mers după densusul și ucenicii lui. ²⁰ Și iată o muliere întru curgera sîngelui fiind de doi spre deșee ani, venind dinapoî s'a atins de pîla hainei lui, ²¹ Că zicea întru sine: că numai de mî voi atinge de haina

lui, mî voi mîntui. ²² Iar Iisus, întorcîndu-se și vedînd-o pre ea, i-a zis: Îndrăznește, fîică, credința ta te-a mîntuit, și s'a tîmăduit murea din ceasul acela. ²³ Și venind Iisus în casa boerului și vedînd fluierătorii și mulțimea gâlcevindu-se, a zis lor: fugiți, că n'a murit feciōra ci dorme. ²⁴ Și-și rîdea de densusul. ²⁵ Iar dacă s'a scos afară poporul intrînd o a luat de mîna, și s'a sculat feciōra. ²⁶ Și a eșit vestea acesta peste tot pămîntul acela.

²⁷ Și trecînd Iisus de acolo, a mers după densusul doi orbi strigînd și zicînd: miluescene pre noi Fiule al lui David. ²⁸ Iar după ce au mers în casă au venit la densusul orbi, și le-a zis lor Iisus: Credeți că pot să fac eu acesta? Zis-au lui: așa Dîmne. ²⁹ Atunci s'a atins de ochii lor, zicînd: după credința voastră fie vouă și s'au deschis ochii lor. ³⁰ Și cu asprime le-a poruncit lor Iisus zicînd: Vedeți nimenea să nu scie. ³¹ Iar ei eșind, l'au vestit pre dînsul în tot pămîntul acela. ³² Iar eșind ei, iată au adus la dînsul pre un om mut îndrăciit. ³³ Și scotîndu-se dracul, a grăit mutul și s'a mirat poporul zicînd: că nicî odinioară nu s'a arătat așa întru Israil. ³⁴ Iar fariseii ziceau: cu domnul dracilor scote pre dracul. ³⁵ Și străbătea Iisus

prin toate cetățile și orașele, învățând în soboarele lor, și propovăduind Evanghelia împărăției, și vindecând totă boala și totă neputința într-un popor.
²⁶ Iar vădând el poporul i s'a făcut milă de densul; că era supărat și lepădat ca

oile, ce n'au păstor. ²⁷ Atunci a dis ucenicilor săi: Iată secerișul este mult, iar lucrătorii puțini. ²⁸ Deci rugați pre Domnul secerișului, ca să scotească lucrători la secerișul său.

CAP. X.

Pentru chemarea Apostolilor și pentru trimeterea lor la propovăduire, pentru învățătura ce a învățat Christos pre Apostoli când i-a trimis, și pentru proorocia de cele ce era să li se întâmple lor, și pentru alte învățături.

¹ Și chemând pre cei doi-spre-dece ucenici ai săi, le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate, ca să le scotească pre ele, și să tămăduiască totă boala, și totă neputința. ² Iar ale celor doi-spre-dece Apostoli numele sunt acestea: Cel d'întăiu Simon, ce se numește Petru, și Andrei fratele lui; Iacov al lui Zevedeu și Ioan fratele lui; Filip și Vartolomei, Thoma și Matei Vameșul, Iacob al lui Alfeu și Levi ce s'a numit Tadeu, ⁴ Simon cananitul și Iuda Iscarioteanu carele l'ași vândut pre densul. ⁵ Pre acești doi-spre-dece i-a trimis Iisus, poruncindu-lelor și grăind: În calea păgânilor să nu mergeți și în cetatea Samarinenilor să nu intrați; ⁶ Ci mai virtos mergeți către

oile cele pierdute ale casei lui Israel. ⁷ Și umblând propovăduiți dicând: că s'a apropiat Împărăția Cerurilor. ⁸ Pre cei bolnavi vindecați, pre cei leproși curățiți, pre cei morți îi înviați, dracii scoteți; în dar ați luat, în dar dați.

⁹ Nu căștigați aur, nici argint, nici bani, la brăcele voștre. ¹⁰ Nici traistă în cale, nici două haine, nici încălțăminte, nici toiag: că vrednic este lucrătorul de hrana sa. ¹¹ Și ori în care cetate sau oraș veți intra, cercetați cine este întru densul vrednic; și acolo să petreceți până când veți eși. ¹² Și intrând în casă să-l urați el, grăind: Pace casei acestia. ¹³ Și de va fi casa aceea vrednică, va veni pacea voastră peste densa; iar de nu va fi vrednică, pacea

voastră se va întorce la voi.

¹⁴ Și ori-cine nu va primi pe voi, nici va asculta cuvintele voștre, eșind din casa, sați din cetatea aceea, scuturați praful de pe picioarele voștre. ¹⁵ Amin grăesc vouă, că mai ușor va fi pământului Sodomului și Gomorului în ziua judecării, de cât cetățile aceia.

¹⁶ Iată eu trimit pre voi, ca oile prin mijlocul lupilor. Deci fiți înțelepți ca șerpii și nevinovați ca porumbii. ¹⁷ Și vă luați aminte de oameni, că vă vor da pre voi în sobore, și întru adunările lor vă vor bate pre voi. ¹⁸ Încă și înaintea Domnilor și a Împăraților veți fi duși pentru mine, întru mărturie lor și limbilor. ¹⁹ Iar când vă vor da pre voi, nu vă grijiți cum sați ce veți grai; că se va da vouă întru acel ceas ce veți grai; ²⁰ Că nu voi sunteți cei ce graiți, ci Duhul Tatălui vostru, carele grăesc întru voi. ²¹ Și va da frate pre frate spre moarte, și tată pre fecior; și se vor scula feciorii asupra părinților și-i vor omori pre densii. Și veți fi uriiți de toți pentru numele meu. ²² Iar cela ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui.

²³ Iar când vă vor goni pre voi din această cetate, fugiți în cea-altă. Amin grăesc vouă. Nu veți sfîrși cetățile lui Israel, până când va veni Fiul omului. ²⁴ Nu este u-

cenic mai pre sus de dascălul său, nici slugă mai pre-sus de Domnul său. ²⁵ Ajunge ucenicului să fie ca dascălul său, și sluga ca Domnul său. Dacă pre stăpânul casei l'au numit Veelzevul, cu cât mai virtos pre casnicii lui. ²⁶ Deci nu vă temeți de densii; că nimic nu este acoperit, care să nu se descopere, și ascuns, care să nu se cunoască. ²⁷ Ceea ce grăesc vouă la întunec, să spuneți la lumină; și ce auțiți la ureche, să propovăduiți d'asupra caselor. ²⁸ Și să nu vă temeți de cei ce ucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă, ci să vă temeți mai virtos de cela ce poate să piardă și trupul și sufletul în gheenă. ²⁹ Ați dora nu se vind două paseri într'un filer și nici una dintr'insele nu cade pre pământ fără de Tatăl vostru? ³⁰ Iar ai voștri și perii capului vă sint toți numărați. ³¹ Pentru aceea nu vă temeți, că voi sunteți cu mult mai buni de cât paserile.

³² Deci tot cela ce va mărturisi întru mine înaintea oamenilor, voi mărturisi și eu întru densul înaintea Tatălui meu, carele este în ceruri. ³³ Iar cela ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, mă voi lepăda și eu de densul înaintea Tatălui meu, care este în ceruri. ³⁴ Să nu socotiți, că am venit să

puii pace pre pământ, n'am venit să puii paco, ci sabie; ³⁵ Că am venit să despărțesc pre om de tatăl său, și pre fiică de mămă-sa, și pre noră de sócră-sa, ³⁶ Și vrăjmașii omului, casnicii lui.

³⁷ Că ce iubesc pre tată său pre mămă, mai mult de cât pre mine, nu este mie vrednic. Și că ce iubesc pre fiu său pre fiică, mai mult de cât pre mine, nu este mie vrednic. ³⁸ Și că ce nu va lua crucea sa, și să vie după mine, nu este mie vrednic. ³⁹ Că ce și-a aflat sufletul său, îl va perde

pre el; și că ce și-a perdut sufletul său pentru mine, îl va afla pre el. ⁴⁰ Că ce vă primesce pre voi, pre mine mă primește, și că ce mă primește pre mine primește pre că ce m'a trimis pre mine. ⁴¹ Că ce primește prooroc, în nume de prooroc plata proorocului va lua; și că ce primește drept, în nume de drept, plata dreptului va lua. ⁴² Și că ce va adăpa pre unul dintr'acești miei, numai cu un pahar de apă rece, în nume de ucenic, amin grăesc vouă: nu-și va perde plata sa.

CAP. XI.

Pentru cei trimiși de Ioan la Iisus; pentru asemănarea Fariseilor și a legiuitorilor cu copiii ce se jucă în tîrg; pentru ticăloșirea Horazinului și a Vetsaidi; pentru acesta, că toate sunt date Fiului omului de la Tatăl; pentru chemarea celor osteniți la odihnă.

¹ Și a fost când a săvârșit Iisus, poruncind celor douăspre-dece ucenici ai săi, s'amutat de acolo ca să învețe și să propovăduiască în cetățile lor.

² Iar Ioan auzind din închisóre de lucrurile lui Iisus, trimițând pre doi din ucenicii săi, i-au dîs lui: ³ Tu ești că ce vine, sau pre altul să așteptăm? ⁴ Și răspundînd Iisus, a dîs lor: Mer-

gînd spuneți lui Ioan, cele ce auziți, și vedeți. ⁵ Orbi văd și schiopii umblă, leproșii se curătesc și surzii aud, morții se scîlă și săracilor bîno se vestesc. ⁶ Și fericit este că ce nu se va sminti întru mine. ⁷ Și după ce s'au dus aceia a început Iisus a grăi popórelor pentru Ioan. Ce ați esit în pustie să vedeți, au trestie clătîtă de vînt? ⁸ Dar ce ați

esit să vedeți, au om îmbrăcat în haine moi? Iată cei ce pórta cele moi, în casele împărăților sunt. ⁹ Dar ce ați esit să vedeți? au prooroc? adevărat grăesc vouă: Și mai presus de prooroc. ¹⁰ Că acesta este de carele este scris: Iată eu trimit pre ingerul meu înaintea feții tale, carele va găti calea ta înaintea ta. ¹¹ Amin grăesc vouă: Nu s'a sculat între cei născuți din muliere mai mare de cât Ioan Botezătorul; iar cel mai mic, întru împărăția cerurilor, mai mare de cât el este. ¹² Și din zilele lui Ioan Botezătorul până acum, împărăția cerurilor se silisce, și silitorii o răpesc pre ea. ¹³ Că toți proorocii și legea până la Ioan au proorocit. ¹⁴ Și de voiți să primiți, acesta este Ilic că ce va să vie. ¹⁵ Că ce are urechi de auzit, audă.

¹⁶ Și cu cine voui asemăna pre neamul acesta? Asemenea este copiii celor ce sîd în tîrg, și strigă către soțiile lor, și grăesc: ¹⁷ Fluerați-am vouă și n'ați jucat; de jale am cântat vouă și n'ați plîns. ¹⁸ Că a venit Ioan, nici mîncînd, nici bînd, și ei dîc: drac are. ¹⁹ A venit Fiul omului, mîncînd și bînd, și dîc: Iată om mîncător și beutor de vin, prieten vameșilor și păcătoșilor. Și s'a îndreptat înțelepciunea de la fiul său.

²⁰ Atunci a început Iisus a imputa orașelor, întru care se făcuse puterile sale cele mai multe, pentru că nu s'au pocăit. ²¹ Val ție Horazine, val ție Vitsaido; că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon puterile care s'au făcut întru voi, de demult în sac și în cenușe s'ar fi pocăit. ²² Însă dîc vouă: Tirul și Sidonul mai ușor va fi în ziua judecării de cât vouă; ²³ Și tu Capernaume, carele până la cer te-ai înălțat, până la iad te vei pogori; că de s'ar fi făcut în Sodom puterile care s'au făcut întru tine, ar fi rămas până în ziua de astăzi.

²⁴ Însă grăesc vouă: că pămîntului Sodomului mai ușor îi va fi în ziua judecării, de cât ție. ²⁵ Într'acea vreme răspundînd Iisus, a dîs: Mărturisescum ție Părinte, Dîmne al cerului și al pămîntului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți, și le-ai descoperit pre cele pruncilor. ²⁶ Adevărat Părinte, că așa a fost buna-voință înaintea ta.

²⁷ Tote imi sunt date mic de la Tatăl meu, și nimeni nu cunoște pre Fiul fără numai Tatăl, nici pre Tatăl nu-l cunoște nimenea fără numai Fiul, și căruia va voi Fiul să-l descopere. ²⁸ Veniți către mine toți cei osteniți și însărcinați, și eu vă voi odihni pre voi. ²⁹ Luați jugul

meu preste voi, și vă învățați de la mine, că sunt blând și smerit cu inima, și veți

afla odihna sufletelor voastre, că jugul meu este bun și sarcina mea ușoară.

CAP. XII.

Pentru ucenicii ce au rupt spice Sâmbăta; pentru cel ce a avut mâna uscată; pentru îndrăcitul cel orb și surd; pentru păcatul și hula împotriva Duhului Sânt; pentru cei ce au cerut semn; pentru muma lui Iisus și pentru frații lui.

¹ În vremea aceea mergea Iisus Sâmbăta prin semănături; iar ucenicii lui au flămânziți, și au început a smulge spice și a mânca. ² Iar fariseii vădând au spus lui: iată ucenicii tăi fac ce nu se cade a face Sâmbăta. ³ Iar el le-a spus lor: au n'afți cetit ce a făcut David, când a flămânzit el și cei ce erau cu dânsul? Cum a intrat în casa lui Dumnezeu și pâile punerii înainte a mâncat, care nu se cuvenia lui să le mănânce, nici celor ce erau cu dânsul, fără numai preoților. ⁴ Sau n'afți cetit în lege că Sâmbăta preoții în biserică spurcă Sâmbăta și nevinovați sunt? ⁵ Iar grăesc vouă: că mai mare decât biserică este aicea. ⁶ Iar de afți sci ce este, milă voesc, iar nu jertfă, n'afți fi osândit pre cei nevinovați. ⁷ Că Domn este și al Sâmbătei Fiul omului.

⁸ Și trecând de acolo, a venit în sinagoga lor. ⁹ Și

iată un om era acolo având mâna uscată, și l-a întrebat pre dânsul, zicând: De se cuvine Sâmbăta a vindeca? ca să-l vinuiască pre el. ¹¹ Iar el le-a spus lor: Ce om este dintre voi carele va avea o oaie, și de va cădea aceea Sâmbăta în gropă, au nu o va apuca pre ea și o va scote? ¹² Dar omul cu cât se deosebesce de oaie? Pentru aceea se cuvine Sâmbăta a face bine. ¹³ Atunci a spus omului întinde mâna ta, și o a întins; și a venit la starea cea d'întăiu sănătoasă ca și cea-laltă.

¹⁴ Iar fariseii eșind afară, s'at au făcut asupra lui, ca să-l piardă pre el. Iar Iisus cunoscând s'a dus de acolo.

¹⁵ Și-a mers după dânsul popore multe, și i-a tămăduit pre dânsii pre toți. ¹⁶ Și le-a poruncit lor ca să nu-l facă pre el arătat, ¹⁷ Ca să se plinească ceea ce s'a grăit prin Isaia proorocul ce zice: ¹⁸ Iată pruncul meu pre carele am

ales; iubitul meu întru carele bine a voit sufletul meu, pune-voi Duhul meu preste dânsul, și judecată neamurilor va vesti. ¹⁹ Nu se va pricea, nici va striga, nici va auzi cine-va în uliță glasul lui. ²⁰ Trestie zdrobită nu va frânge, și în aprins nu va stinge, până ce va scote judecata spre biruință. ²¹ Și întru numele lui neamurile vor nădăjdui. ²² Atunci a adus la dânsul pre un îndrăcit orb și mut, și l'a tămăduit pre el: cât orbul și mutul grăia și vedea. ²³ Și se mirău poporele și ziceau: nu cum-va acesta este Fiul lui David. ²⁴ Iar fariseii auzind, ziceau: acesta nu scote dracii, fără numai prin Veelzevul, domnul dracilor. ²⁵ Iar Iisus sciind gândurile lor, le-a spus lor: totă împărăția ce se împerechază între sine se pustiesce; și totă cetatea sau casa ce se împerechază între sine nu va sta. ²⁶ Și dacă satana pre satana scote, între sine s'a împerechiat; deci cum va sta împărăția lui? ²⁷ Și dacă eu cu Veelzevul scot dracii, feciorii voștri cu cine scot? Pentru acesta ei vor fi vouă judecători. ²⁸ Iar dacă eu cu Duhul lui Dumnezeu scot dracii, iată a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. ²⁹ Sau cum pote cine-va să intre în casa celui tare, și vasele lui să le jefuiască, de

nu întâiu va lega pre cel tare, și atunci va jefui casa lui?

³⁰ Cea ce nu este cu mine, împotriva mea este; și cea ce nu adună cu mine, risipesc. ³¹ Pentru acesta grăesc vouă: tot păcatul și hula se va erta oamenilor; iar hula care este împotriva Duhului, nu se va erta oamenilor. ³² Și ori-cine va zice cuvânt împotriva fiului omului, se va erta lui; iar ori-cine va zice împotriva Duhului sânt, nu se va erta lui, nici în veacul de acum, nici în cel ce va să fie. ³³ Sau faceți pomul bun și rîda lui bună, sau faceți pomul putred și roada lui putredă; că din rîdă se cunoșce pomul. ³⁴ Pui de năpărci! cum veți putea grăi cele bune, răi fiind? Că din prisosința inimii grăesc gura. ³⁵ Omul cel bun, din comora cea bună a inimii scote cele bune; iar omul cel rău din comora cea rea scote cele rele. ³⁶ Deci grăesc vouă: Că pentru tot cuvântul desert carele vor grăi oamenii, vor să dea semă de dânsul în ziua judecării. ³⁷ Că din cuvintele tale te vei îndrepta, și din cuvintele tale te vei osândi.

³⁸ Atunci au răspuns oarecari din cărturari și din farisei, zicând: Învățătorule, voim să vedem de la tine semn. ³⁹ Iar el răspundând, a spus lor: Neamul viclean și

prea-curvar semn caută, și semn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona proorocului, ⁴⁰ Că precum a fost Iona în pântecul chitului trei zile și trei nopți, așa va fi Fiul omului în inima pământului trei zile și trei nopți. ⁴¹ Bărbații Nineviteni se vor scula la judecată cu neamul acesta, și îl vor osândi pre el; căci ei s'au pocăit pentru propovăduirea lui Iona, și iată mai mult de cât Iona aici. ⁴² Împărăteasa de la Austru se va scula la judecată cu neamul acesta, și îl va osindi pre el; că a venit de la marginile pământului să audă înțelepciunea lui Solomon, și iată mai mult de cât Solomon aici. ⁴³ Iar când duhul cel necurat va eși din om, umblă prin locuri fără de apă, căutând odihnă și nu află, ⁴⁴ Atunci dico: Mă voi întorce

în casa mea de unde am eșit; și venind o află deșartă, măturată și împodobită, ⁴⁵ Atunci se duce, și ia cu sine alte șapte duhuri mai rele de cât sine și intrând locuiesc acolo; și se fac cele depre urmă ale omului acela mai rele de cât cele d'întăiu; așa va fi și acestui neam viclean.

⁴⁶ Și încă grăind el către popor, iată muma lui și frații lui stau afară căutând să grăiască cu dânsul. ⁴⁷ Și a dis lui dre-cine: Iată muma ta și frații tăi stau afară, vrând să grăiască cu tine. ⁴⁸ Iar el răspundând, a dis celui ce-i spuse: Cine este mama mea, și cari sunt frații mei? ⁴⁹ Și tindându-și mâna sa spre ucenicii săi, a dis: Iată muma mea și frații mei. ⁵⁰ Că ori-cine va face voia Tatălui meu celui din ceruri, acela frate al meu, și soră și mamă este.

CAP. XIII.

Pentru pilda Semănătorului și pentru a împărăției cerurilor.

¹ Și în ziua acea eșind Iisus din casă, ședea lângă mare, ² Și s'au adunat la dânsul popor mult, cât i-a fost lui a intra în corabie să ședă, și tot poporul sta pre țărmurile mării; ³ Și le-a grăit lor multe în pilde

Dicând: Iată a eșit sem-

nătorul să semene sămînța sa. ⁴ Și semănând el unele au căzut lângă cale, și au venit paserile și le-au mănecat pre ele; ⁵ Iar altele au căzut pre pietriș unde n'avea pământ mult și îndatăși au răsărit, pentru că nu aveau pământ adânc; ⁶ Și răsărind so-

rele, s'au pălit, și pentru că n'aveau rădăcină s'au uscat. ⁷ Iar altele au căzut în spinii, și au crescut spinii, și le au înecat pre ele. ⁸ Iar altele au căzut pre pământ bun și au dat rodă, una adică o sută, iar alta, șese-deci; iar alta, trei-deci. ⁹ Cea ce are urechi de audit, audă.

¹⁰ Și, apropiindu-se ucenicii, au dis lui: Pentru ce în pilde grăiesc lor? ¹¹ Iar el răspundând, a dis lor: Că vouă s'a dat a sci tainele împărăției cerurilor, iar aceloră nu s'a dat. ¹² Că acela ce are i se va da lui, și-i va prisosi; iar acela ce nu are și ceea ce are se va lua de la dânsul. ¹³ Pentru acesta în pilde grăiesc lor, că vădând nu văd, și audind nu aud, nici înțeleg. ¹⁴ Și se plinesc întru dânsii proorocia Isaiei ceea ce dice: Cu audul veți audi și nu veți înțelege, și privind veți privi și nu veți vedea.

¹⁵ Că s'a îngrosat inima poporului acestuia, și cu urechile greu a audit, și ochii lor și-au închis, ca nu cumva să vadă cu ochii și cu urechile să audă, și cu inima să înțeleagă, și să se întorcă să-î vindec pre ei. ¹⁶ Iar ochii voștri sunt fericiți că văd, și urechile voștre că aud. ¹⁷ Că amin grăiesc vouă; că mulți prooroci și drepti au dorit să vadă cele ce vedeți voi, și nu au vădut, și să audă

cele ce audiți, și nu au audut. ¹⁸ Deci voi audiți pilda semănătorului. ¹⁹ De la tot cela ce aude cuvîntul împărăției, și nu-l înțelege, vine vicleanul, și răpescce ceea ce este semănat în inima lui; acesta este cea semănată lângă cale. ²⁰ Iar cea semănată pre pietriș, acesta este carele aude cuvîntul și îndată cu bucurie îl primește; ²¹ Însă n'are rădăcină întru sine, ci este până la o vreme, iar făcându-se necaz sau gonă pentru cuvînt, îndatăși se smintesc. ²² Iar cea semănată în spinii, acesta este carele aude cuvîntul; iar grija vécului acestuia și înșelăciunea bogăției, înecă cuvîntul și neroditor se face. ²³ Iar cea semănată în pământ bun, aceasta este care aude cuvîntul și-l înțelege, carele aduce rodă și face unul adică o sută; iar altul, șese-deci; iar altul, trei-deci.

²⁴ Altă pildă le-a pus lor înaintă, dicând: Asemenea este împărăția cerurilor, omului carele a semănat sămînță bună în țarina sa; ²⁵ Iar dormind omului, a venit vrăjmașul lui, și-a semănat zizani în țarina sa, și s'a dus. ²⁶ Iar dacă a crescut iarba și a făcut rodă, atunci s'au arătat și zizaniile. ²⁷ Și viind slugile stăpânului casei i-au dis lui: Dă-mi, să semănat sămînță bună în țarina ta,

dar de unde are zizanii? Iar el a zis lor: Un om vrăjmaș a făcut acesta. Iar slugile au zis lui: vrăjmașul dar să mergem să le plivim? ²⁹ Iar el a zis lor: Ba; ca nu cum-va plivind zizaniile, să rupeți și grâul împreună cu dânsule. ³⁰ Lăsați să crească amindouă împreună până la seceriș, și atunci, la vremea secerișului, voiți dice secerătorilor, pliviți întâi zizaniile, și le legați snopi, ca să le ardempre dânsule; iar grâul îl adunați în jitița mea.

³¹ Altă pildă le-a pus lor înainte, dicând: Asemenea este împărăția cerurilor grâuntelui de muștar, pre carele luându-l omul, l'a semănat în țarina sa; ³² Carele este mai mic de cât toate semintele, iardacă creșceeste mai mare de cât toate buruienile, și se face copaciū cât vin pasările cerului și se sălășlușe în ramurile lui. ³³ Altă pildă a grăit lor: Asemenea este împărăția cerurilor a-luatului, pre carele luându-l mușterea l'a ascuns în trei măsurī de făină, până ce s'a dospit totă. ³⁴ Acestea toate a grăit Iisus în pilde popoarelor și fără de pilde nu grăia lor. ³⁵ Ca să seplinească ceea ce s'a grăit prin proorocul ce dice: Deschide-voi în pilde gura mea, spune-voi cele ascunse din începutul lumci; ³⁶ A-

tunci Iisus lăsând popoarele a venit în casă.

³⁷ Și s'au apropiat către dânsul ucenicii lui dicând: Spune nouă pilda zizaniilor țarinei. ³⁸ Iar el răspundând a zis lor: Cea ce a semănat semânța cea bună, este Fiul omului. ³⁹ Iar țarina este lumea; iar semînța cea bună, aceștia sunt fiii Împărăției; iar zizaniile sunt fiil celui viclean. ⁴⁰ Iar vrăjmașul cel ce le-a semănat pre dânsule este diavolul; Iar secerișul este sfîrșitul veacului; iar secerătorii sunt îngerii. ⁴¹ Deci, cum se adună zizaniile și se ard cu foc, așa va fi la sfîrșitul veacului acestuia: ⁴² Va trimite Fiul omului pre îngerii săi, și vor aduna dintru împărăția lui pre toate smînte-tele și pre cei ce fac fără de lege. ⁴³ Și-i vor arunca pre ei în cuptorul cel de foc, acolo va fi plânsul și scrișni-rea dinților. ⁴⁴ Atunci dreptii vor străluci ca sôrele întru împărăția Tatălui lor; cela ce are urechi de audīt, audă.

⁴⁵ Iarăși asemenea este împărăția cerurilor cu comôra ascunsă în țarină, pro care aflând-o omul, o a ascuns, și de bucuria ei merge și toate câte are le vinde, și cumpără țarina acca.

⁴⁶ Iarăși asemenea este împărăția cerurilor omului neguțător ce caută mărgări-

tari buni, ⁴⁷ Carele aflând un mărgăritariū de mult preț, mergând a vîndut toate câte avea, și l'a cumpărat pre el. ⁴⁸ Iarăși asemenea este împărăția cerurilor năvodului care s'a aruncat în mare, și a adunat de tot felul de pești; ⁴⁹ pre carele, după ce s'a umplut, scoțându-l la margine și seșend, a ales pre cei buni în vase, iar pre cei răi i-a lepădat afară. ⁵⁰ Așa va fi la sfîrșitul veacului, vor eși îngerii, și vor despărți pre cei răi din mijlocul celor drepti; ⁵¹ Și-i vor arunca pre ei în cuptorul cel de foc, acolo ba fi plângetea și scrișnirea dinților. ⁵² Grăit-a lor Iisus: Înțelea-ai aceste toate? Dis-au lui: Așa Dōmne. ⁵³ Iar el le-a zis lor: Pentru acesta tot cărturarul carele se în-

vață întru împărăția cerurilor, asemenea este omului stăpân al casei carele scote din visteria sa noui și vechi. ⁵⁴ Și a fost după ce a sfîrșit Iisus pildele acestea, a trecut de acolo.

⁵⁵ Și venind la patria sa, îi înșeța pre dânsii în sinagoga lor, cât se mira ei și dicea: De unde îi este lui înțelepciunea acesta și puterile? ⁵⁶ Au nu este acesta feciorul teslarului? Au nu se numesce muma lui Maria, și frații lui, Iacov, și Iosi, și Simon, și Iuda? ⁵⁷ Și surorile lui au nu sunt toate la noi? Dar de unde sunt lui aceste toate? ⁵⁸ Și se smintea întru dînsul. Iar Iisus a zis lor: Nu este prooroc necinstit, fără numai în patria sa și în casa sa. ⁵⁹ Și n'a făcut acolo puteri multe pentru necredința lor.

CAP. XIV.

Pentru tăierea capului lui Ioan și pentru Irod; pentru cele cinci pâni și pentru cei doi pesci; pentru umblarea lui Iisus pre mare.

¹ Intr'acea vreme, a audīt Irod cel a patra parte stăpânitor, vestea lui Iisus, ² Și a zis slugilor sale: Acesta este Ioan Botezătorul, el a înviat din morți, și pentru acesta se fac puteri întru el. ³ Că Irod prindend pre Ioan, l'a legat pre el, și l'a pus

în temniță, pentru Irodiada mușterea lui Filip fratelui său.

⁴ Că dicea Ioan lui: Nu ți-se cuvine ție să o aibi pre ea. ⁵ Și vrënd să-l omôre pre dînsul, se temea de popor, pentru căci ca pre un prooroc îl avea pre el. ⁶ Iar prăznuindu-se ziua născerii lui

Irod, a jucat fata Irodiadei în mijloc și a plăcut lui Irod. ⁷ Pentru aceea cu jurămintă a mărturisit ei, să-i dea oricce va cere. ⁸ Iar ea îndemnată fiind de muma sa, a zis: Dă-mi aici în tipsie capul lui Ioan Botezătorul. ⁹ Și s'a întristat împăratul; iar pentru jurămintul și pentru cel ce se dea împreună cu dânsul a poruncit să i se dea. ¹⁰ Și trimițând a tăiat pre Ioan în temniță. ¹¹ Și s'a adus capul lui în tipsie, și s'a dat fetei, și l'a dus la muma sa. ¹² Și venind ucenicii lui, au luat trupul, și l'au îngropat pre el, și venind au vestit lui Iisus. ¹³ Și auzind Iisus, s'a dus de acolo cu corabia, în loc pustiu deosebi, și auzind poporele s'au dus după dânsul pedestri de prin orașe.

¹⁴ Și eșind Iisus a vădut popor mult, și i s'a făcut milă de ei, și a tămăduit pre bolnavii lor. ¹⁵ Iar, făcându-se seară, s'a apropiat către dânsul ucenicii lui zicând: Locul este pustiu și vremea iată a trecut, sloboďesce poporul, ca să se ducă prin sate să-și cumpere bucate lor. ¹⁶ Iar Iisus le a zis lor: Nu trebuie să mergă; dați-le lor voi să mănânce. ¹⁷ Iar ei au zis lui: N'avem aici, fără numai cinci pâni și doi pesci. ¹⁸ Iar el a zis: Aduceți-le pre ele aici la mine. ¹⁹ Și a porun-

cit poporul să șadă pre iarbă, și luând cele cinci pâni și cei doi pești, căutând la cer, a bine-cuvintat, și frângend a dat ucenicilor pâinile, iar ucenicii poporului. ²⁰ Și au mâncat toți și s'au saturat, și au luat rămășițele de sfărâmituri douăspre-zece coșuri pline. ²¹ Iar cel ce mănecase erau bărbați ca cinci mi, afară de femei și de copii.

²² Și îndatăși a silit Iisus pre ucenicii săi să intre în corabie, și să mergă mai înainte de cât el de cea parte, până ce va sloboďi poporul. ²³ Și sloboďind poporul, s'a suit la munte să se roge deosebi; și făcându-se seară, era acolo singur. ²⁴ Iar corabia era în mijlocul mării învăluindu-se de valuri, că era vîntul împotrivă. ²⁵ Iar într'a patra străjă a nopții, a mers la dânsul Iisus; umblând pre mare. ²⁶ Și vedendu-l pre el ucenicii umblând pre mare, s'au spăimîntat, grăind: Că nălucă este, și de frică au strigat. ²⁷ Iar Iisus îndatăși a grăit lor zicend: Îndrăsnii, eu sunt, nu vă temeți. ²⁸ Iar Petru răspundend a zis: Dă-mne! de ești tu, poruncesc-mi să vii la mine pre apă; iar el a zis: Vino. ²⁹ Și porogorindu-se Petru din corabie, umbla pre apă, ca să mergă la Iisus. ³⁰ Iar vedend

vîntul tare, s'a înfricoșat, și începend a se afunda, a strigat, grăind: ³¹ Dă-mne, mântuesce-mă! și îndată Iisus tinđend mâna, l'a apucat pre dînsul, și i-a zis lui: Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit? ³² Și intrand ei în corabie, a stătit vîntul. ³³ Iar cei ce erau în corabie, venind, s'au închinat lui zicend: Cu adevărat Fiul lui Dum-

neđeu ești. ³⁴ Și trecend au venit în pămîntul Genisaretului.

³⁵ Și cunoscendu-l pre el ômenii locului aceluia, au trimis în totă laturea aceea, și au adus la dânsul pre toți bolnavii. ³⁶ Și rugau pre el ca numai să se atingă de pôlele vestmintelor lui; și câți se atingeau se mântuia.

CAP. XV.

Pentru ucenicii când au mănecat cu mâinile nespălate; pentru călcarea poruncilor lui Dumnezeu; pentru obiceiurile ômenilor; pentru cele ce spurcă pre om; pentru Chananeanca cea cu fata îndrăcită; pentru poporele ce s'au tămăduit; pentru șapte pâni.

¹ Atunci au venit la Iisus cărturarii și fariseii cei din Ierusalim, zicend: ² Pentru ce ucenicii tăi calcă aședămîntul bătrînilor, că nu-și spală mâinile sale, când mănîncă pâine? ³ Iar el răspundend le a zis lor: Pentru ce și voi calcați porunca lui Dumnezeu pentru aședămîntul vostru? ⁴ Că Dumnezeu a poruncit, zicend: Cinstesce pre tatăl tău și pre muma ta, și cela ce va grăi de rău pe tatăl său sau pre muma sa, cu mörte să möră. ⁵ Iar voi diceți: Cela ce ar dicea tătâne-său, sau mănec-să: dar este aceea cu care te-ai fi folosit de la mine,

și să nu cinstescă pre tatăl său pre muma sa. ⁶ Și ați stricat porunca lui Dumnezeu pentru aședămîntul vostru; ⁷ făcîndu-l, bine a proorocit pentru voi Isaia, zicend: ⁸ Se apropie de mine poporul acesta cu gura lor, și cu buzele măcîntesce; iar cu inima departe stă de la mine. ⁹ Și în zadar mă cîntesc, învățend învățături, poruncă ômenescă. ¹⁰ Și chemand de la sine pre popor a zis lor: Audiți și înțelegeți. ¹¹ Nu ce intră în gură spurcă pre om, ci ce iese din gură, aceea spurcă pre om.

¹² Atunci, apropiindu-se către dânsul ucenicii lui, îi

disce: Cunoscut' ai că fariseii, auzind cuvîntul, s'au scandalizat. ¹³ Iar el rîspundînd a dîs: tot sadul pre carele nu l'a sădit Tatăl meu cel ceresc, se va desrădăcina. ¹⁴ Lăsați-i pre dînsii, povătuitorii orbi sunt ai orbilor: și orb pre orb de va povătuî, amîndoi în grîpă vor cădea. ¹⁵ Și rîspundînd Petru, a dîs lui: spune nouă pilda acăsta. ¹⁶ Iar Iisus le-a dîs lor: încă și voi nepricepuți sunteți? ¹⁷ Dar nu înțelegeți că tot ce intră în gură merge în pîntece și iese pe atedron? ¹⁸ Iar cele ce es din gură, din inimă es, și acelea spurcă pre om. ¹⁹ Că din inimă es gînduri rele, ucideri, preacurvii, curvii, furtisaguri, mărturii mincinoase, lule. ²⁰ Acestea sunt care spurcă pe om; iar cu mîni nespălate a mânca nu spurcă pe om.

²¹ Și eșind Iisus de acolo, s'a dus în părțile Tirului și ale Sidonului. ²² Și iată o mulere Chananeancă eșind din hotarele acelea, striga către dînsul, dîcînd: miluesce-mă Dîmne, Fiul lui David, fiica mea rău se îndrăcesce. ²³ Iar el nu i-a rîspuns el cuvînt: Și, apropiîndu-se ucenicii lui, îl ruga pre el, dîcînd: slobozește-o pre ea, că strigă în urma noastră. ²⁴ Iar el rîspundînd a dîs: Nu sunt trimis, fără numai către oile cele pierdute ale casei lui Is-

rail. ²⁵ Iar ea viînd s'a închinat lui dîcînd: Dîmne, ajută-mi. ²⁶ Iar el rîspundînd a dîs: Nu este bine a lua pânea fiilor și a o arunca cănilor. ²⁷ Iar ea a dîs: adevărat e Dîmne, că și căniî mîncă din sfărămăturile ce cad din masa Domnilor sîi. ²⁸ Atunci rîspundînd Iisus, a dîs ei: o mulere! mare este credința ta, fie ție precum voesci. Și s'a tîmăduit fiica ei dintr'acel ceas.

²⁹ Și trecînd de acolo Iisus, a venit lîngă marca Galileii, și suîndu-se în munte, a ședut acolo. ³⁰ Și a venit la dînsul popore multe, avînd cu sine șehiopii, orbi, muți, ciungi și alți mulți. Și i-au aruncat pre dînsii la picioarele lui Iisus și i-au tîmăduit pre ei. ³¹ Cât se mira poporele vîdînd pre muți grîind, pre ciungi sănătoși, pre șehiopii umblînd, și pre orbi vîdînd, și mîriaî pre Dumneșul lui Israil.

³² Iar Iisus chemînd la sine pre ucenicii sîi, a dîs lor: milă îmi este de poporul acesta, că iată trei zile sunt de cînd așteptă lîngă mine, și n'au ce mânca și a-i slobozi pre dînsii lîmîndî nu voesc, ca nu cum-va să slăbescă pre cale. ³³ Și au grăit lui ucenicii lui: de unde nouă în pustie atîtea pâni cât să se sature atîta popor? ³⁴ Și a dîs lor Iisus: Câte pâni aveți? Iar ei au dîs:

șapte și puținii pescisori. Și a poruncit poporului să ședă pre pîmînt. ³⁵ Și luînd pre cele șapte pâni și pre pesci, mulgîmînd, a frînt și a dat ucenicilor lui; iar ucenicii poporului; și au mîncat toți, și s'au săturat. ³⁶ Și

au luat rîmășițele de sfărămături șapte coșnițe pline. ³⁷ Iar cei ce mîncase erau ca patru mii de bărbați afară de muieri și de copii. ³⁸ Și, slobozînd poporele, a intrat în corabie și a trecut în hotarele Magdalului.

CAP XVI.

Pentru cei ce au cerut semn din cer; pentru aluatul fariseilor; pentru întrebarea, cea în Cesarea lui Filip; pentru lepădarea de sineși și pentru luarea crucei lui Christos; pentru certarea lui Petru, căci a grăit împotriva să nu pătîmescă Christos și pentru mărturisirea lui.

¹ Și apropiîndu-se fariseii și saducheii, ispitîndu-l, îl ruga pre dînsul, ca să le arate lor semn din cer.

² Iar el rîspundînd, a dîs lor: Cînd se face sîră, dîceți: senin va fi, că se roșesce cerul. ³ Și dimînă dîceți: astăzi va fi furtună, că se roșesce cerul posomorît. Fățarnicilor, fața cerului scîiți să o socotiți; iar semnele vremilor nu puteți? ⁴ Neamul viclean și precurvar, semn caută, și semn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona proocoreului; și lăsîndu-i pre dînsii, s'a dus. ⁵ Și mergînd ucenicii lui de cea parte uitase să iea pâne.

⁶ Iar Iisus le-a dîs lor: căutați și vă păziți de aluatul fariseilor și al saducheilor.

⁷ Iar ei cugetău întru sine, dîcînd: că pâne n'am luat. ⁸ Iar Iisus cunoscînd, le-a dîs lor: Ce cugetați întru voi, puțin credincioșilor, că n'ați luat pâne? ⁹ Dar nu înțelegeți, nici vă aduceți aminte de cele cinci pâni la cele cinci mii, și câte coșuri ați luat? ¹⁰ Nici de cele șapte pâni la cele patru mii, și câte coșnițe ați luat? ¹¹ Cum nu înțelegeți că nu pentru pâne am dîs vouă să vă păziți de aluatul fariseilor și al saducheilor? ¹² Atunci au înțeles că nu de aluatul pânei a dîs lor să se păzească, ci de învîtătura fariseilor și a saducheilor.

¹³ Iar viînd Iisus în părțile Cesariei lui Filip a întrebat pre ucenicii sîi dîcînd:

Cine îmi dă omenii că sînt eu Fiul omului? ¹⁴ Iar ei au zis: unii, Ioan Botezătorul; iar alții, Ilie; iar alții, Ieremia, sînt unul din prooroci. ¹⁵ Zis-a lor Iisus: Dar voi cine îmi dăceți că sînt? ¹⁶ Și răspunzînd Simon Petru a zis: Tu ești Christosul, fiul lui Dumnezeu celui viu. ¹⁷ Și răspunzînd Iisus a zis lui: Fericit ești, Simone var Iona, că trup și sînge nu ți-a descoperit ție, ci Tatăl meu cel din ceruri. ¹⁸ Și eu îți zic ție: că tu ești Petru, și pe această piatră voi zidi biserica mea, și porțile iadului nu o vor birui pre dînsa. ¹⁹ Și îți voi da ție cheile împărăției cerurilor, și ori-ce vei lega pe pămînt va fi legat și în ceruri și ori-ce vei dezlega pe pămînt, va fi dezlegat și în ceruri.

²⁰ Atunci a poruncit ucenicilor să nu spună nimănui că el este Christos. ²¹ De atunci a început Iisus a spune ucenicilor să nu spună nimănui că el este Christos. ²² De atunci a început Iisus a spune ucenicilor să nu spună nimănui că el este Christos. ²³ Amin grăesc vouă: sunt unii din cei ce stau aicea, cari nu vor gusta mîrte, până ce vor vedea pre fiul omului viind întru împărăția sa.

CAP. XVII.

Pentru schimbarea la față a lui Christos; pentru cel lunatic; pentru cei ce cereau didrahme.

¹ Și după șese zile a luat Iisus pre Petru, și pre Iacov, și pre Ioan fratele lui, și i-a supt pre dînsii în munte înalt

via. ²² Și luându-l pre el Petru, a început a-i sta lui îmi potrivă zicînd: milostiv fii ție, Dîmne, nu va fi ție a-cestea. ²³ Iar el întorcîndu-se a zis lui Petru: mergi după mine, satano, smîntelă îmi ești; că nu cugeti cele ce sînt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sînt ale oamenilor.

²⁴ Atunci Iisus a zis ucenicilor săi: Ori-cine vocea să vie după mine, să se lepede de sine, și să-și iea crucea sa, și să-mi urmeze mie. ²⁵ Că cine va vrea să-și mîntuască sufletul său, pierde-l va pre el; iar cine își va pierde sufletul său pentru mine, afla-l va pre el. ²⁶ Că ce folos este omului de ar dobîndi lumea totă, iar sufletul său își va pierde? Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său? ²⁷ Că va să vie fiul omului întru mărirea Tatălui său, cu îngerii săi, și atunci va răsplăti fiece-căruia după faptele lui. ²⁸ Amin grăesc vouă: sunt unii din cei ce stau aicea, cari nu vor gusta mîrte, până ce vor vedea pre fiul omului viind întru împărăția sa.

de oșchi. ²⁹ Și s'a schimbat la față înaintea lor; și a strălucit fața lui ca soarele; iar hainele lui s'au făcut albe ca lumina. ³⁰ Și iată s'au arătat lor Moisi și Ilie, împreună cu dînsul vorbind. ³¹ Și răspunzînd Petru, a zis către Iisus: Dîmne, bine este nouă a fi aicea: de voesci să facem aicea trei colibi: ție una, și lui Moisi una, și una lui Ilie. ³² Încă el, grîind, iată nor luminos i-a umbrat pre ei, și iată glas din nor zicînd: acesta este fiul meu cel iubit, întru carele bine-am voit, pre acesta să-l ascultați. ³³ Și auzind ucenicii au căzut pre fețele lor, și s'au spăimîntat foarte. ³⁴ Și apropiindu-se Iisus, s'a atins de dînsii, și a zis: sculați-vă, și nu vă temeți. ³⁵ Și rădicându-și ochii lor, pre nimenea n'au văzut fără numai pre Iisus singur. ³⁶ Și pogorîndu-se el din munte, le-a poruncit lor Iisus, zicînd: nimănui să nu spuneți vederea a-cesta, până când Fiul omului se va scula din morți.

³⁷ Și l'a întrebat pre el ucenicii lui, zicînd: dar ce dăcărtați că se cuvino Ilie să vie mai înainte? ³⁸ Iar Iisus răspunzînd a zis lor: Ilie adevărat va veni mai înainte, și va așeza toate. ³⁹ Iar grăesc vouă: că Ilie iată a venit și nu l'au cunoscut pre dînsul; ci au făcut lui ote

au voit; așa și Fiul omului va să pățimască de la dînsii. ⁴⁰ Atunci au înțeles ucenicii că pentru Ioan Botezătorul le-a zis lor.

⁴¹ Și viind ei la popor s'a apropiat către dînsul un om, ingenușind înaintea lui și zicînd: ⁴² Dîmne miluesce pre Fiul meu, că este lunatic și rău pățimesce; că de multe ori cade în foc și de multe ori în apă. ⁴³ Și l'am adus pre dînsul la ucenicii tăi, și n'au putut să-l vindece pre el. ⁴⁴ Iar Iisus răspunzînd a zis: o neam necredincios și îndărătnic, până când voi fi cu voi? până când voi suferi pre voi? aduceți-l pre el aici la mine. ⁴⁵ Și l'a certat pre el Iisus, și a eșit dracul dintrînsul, și s'a tămăduit copilul din ceasul acela. ⁴⁶ Atunci apropiindu-se ucenicii către Iisus deosebi a zis: pentru ce noi n'am putut să-l scotem pre el? ⁴⁷ Iar Iisus a zis lor: pentru necredința voastră. Că amin grăesc vouă, de veți avea credință ca un grăunte de muștar, veți dăca muntelui acestuia mută-te de aci colo, și se va muta, și nimic va fi vouă cu neputință. ⁴⁸ Că acest neam nu ese fără numai cu rugăciune și cu post. ⁴⁹ Și întorcîndu-se ei în Galilea, le-a zis lor Iisus: va să se dea Fiul omului în mânele oamenilor, ⁵⁰ Și îl vor omori pre

el, și a treia ăi se va scula și s'au întristat ei foarte.

²⁴ Și viind ei în Capernaum, au venit cei ce lua didrahme către Petru, și au ăis: invătătorul vostru nu dă didrahme? ăis'a, adevărat. ²⁵ Și când a intrat în casă, a apucat Iisus mai 'nainte de el ăicând: ce ăi-se pare, Simone? Impăraăil pămîntului de la cari ieaă dajdiă saă bir? De

la fiil lor saă de la cei străini? ²⁶ Grăit-a Petru lui: de la cei străini. ăis'a Iisus lui: Iată dar că sunt sloboăi fiil. ²⁷ Ci ca să nu-ă smintim pre dănsil, mergănd la mare, aruncă undiă, și pescele care 'l veă prinde întâi, ia-l; și, deschidănd gura lui, veă afla un statir, acela luăndu-l dă-l lor pentru mine și pentru ăine.

CAP. XVIII.

Pentru cei ce ăiceaă cine este mai mare; pentru a nu sminti; pentru pilda de o sută de oi; pentru certarea aprăpelui; pentru puterea a lega și a deslega; pentru certarea grezelei fratelui; pentru datornicul cel cu deăe mii de talană.

¹ În casul acela s'au apropiat ucenicil către Iisus, grăind: Ore-cine este mai mare înă impăraăia cerurilor? ² Și ăhiemănd Iisus un prunc l'a pus pre el în mijlocul lor și a ăis: Amin grăesc vouă: De nu vă veă întoră și s'ă vă faceă ca pruncil, nu veă intra înă impăraăia cerurilor. ³ Că cine se va smeri pre sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare înă impăraăia cerurilor. ⁴ Și ori-cine va primi pre un prunc ca acesta înă numele meă, pre mine meă primesce. ⁵ Iar ori-cine va sminti pre unul dină aceăi mică cari cred înă mine, mai de tolos i-ar fi lui,

ca să spănzure o piatră de mără la grumazul lui, și s'ă se înănce înă adăncul mărei. ⁷ Văi lumeă de smintele; că nevoe este s'ă vie smintelele, dar văi omului aceălă prin care vine smintela. ⁸ Iar de tesmintesce pre tine mână ta, saă piciorul teă, taie-le pre ele și le lepădă de la tine; mai bine îți este ăie s'ă intri în viaă șchiop saă ciung, de căt două mână saă două picioră avănd, s'ă fi aruncat în focul cel vecinic. ⁹ Și ochiul teă de te smintesce pre tine, scăte-l pre el și îl aruncă de la tine; mai bine este ăie cu un ochi s'ă intri în viaă, de căt amin-

doi ochil avănd, s'ă fi aruncat în gheena focului.

¹⁰ Căutaă să nu defăimaă pre vre-unul dină aceăi mai mică, că ăie vouă: Că ingeril lor în ceruri, pururea văd faă Tatălui meă, carele este în ceruri. ¹¹ Că a venit Fiilul omului s'ă mântuiască pre cel perdut. ¹² Ce vi se pare vouă de va avea un om o sută, le oi, și se va rătăci una dină însele, aă nu lasă pre cele nouă-ăeci și nouă în mună și mergănd caută pre cea rătăcită? ¹³ Și de se va înămpla s'ă o găsiască pre ea, amin grăesc vouă: că se bucură de dăsa mai virtos de căt de cele nouă-ăeci și nouă, ce nu s'au rătăcit. ¹⁴ Aă nu este voia înăntea Tatălui vostru celui din ceruri ca s'ă piară unul dină aceăi mică. ¹⁵ Și de-ăi va greși fratele teă, mergi și îl muătră pre dănsul între tine și între el singur. Decă de te va asculta, aă dobăndi pre fratele teă; ¹⁶ Iar de nu te va asculta, mai ea împreună cu tine, încă pre unul, saă două, ca prin gura a două saă a treia mărturiă s'ă stea tot adevărul. ¹⁷ Iar de nu-l va asculta pre ei, spune-l soborului, și de nu va asculta nici în sobor, s'ă-ăi fie ăie ca un păgân și vameș.

¹⁸ Amin grăesc vouă: Ori cătă veăi lega pre pămînt, vor fi legate în cer; și ori-cătă veăi deslega pre pămînt

vor fi deslegate în cer. ¹⁹ Iarăși amin grăesc vouă: Că dacă două din voi se vor uni pre pămînt, pentru tot lucrul ce vor cere, va fi lor dela Tatăl meă, carele este în ceruri. ²⁰ Că unde sunt două saă trei adunaăi înă numele meă, acolo sunt în mijlocul lor. ²¹ Atuncă, apropiindu-se către dănsul Petru, a ăis: Dămne, de căt ori va greși mică fratele meă și voiă ierta lui? aă dăă până de șapte ori? ²² Grăit'a Iisus lui: Nu-ăi ăie până de șapte ori, ci până de șapte-ăeci de ori cătă șapte.

²³ Pentru acăsta asemănatu-sa impăraăia cerurilor omului impărat, carele a vrut s'ă ăea sēma slugilor sale. ²⁴ Și începănd el a lua sēma, aă adus la dănsul pre un datornic cu deăe mii de talană. ²⁵ Și ne avănd el s'ă plătească a poruncit Domnul lui s'ă-l vîndă pre el, și pre mulțerea lui, și pre copil, și tōto cătă avea, și s'ă plătească. ²⁶ Decă cădănd sluga acea, se închina lui, ăicând: Dămne, mai îngăduiesce-meă pre mine, și îți voi plăti ăie tot. ²⁷ Și milostivindu-se domnul slugăi acea, l-a sloboăit pre dănsul, și i-a iertat lui și datoria. ²⁸ Iar eșind sluga acea, a aflat pre unul din soăil săi, carele era dator lui osută de dinari, și, apucăndu-l pre el, îl sugruma, ăicând:

Plătesce-mă ce îmi ești dator. ²⁹ Deci cădând soția aceluia la picioarele lui, îl ruga pre dânsul zicând: Mai îngăduiesc-mă pre mine și-ți voi plăti. ³⁰ Iar el n'a vrut; ci mergând l'a băgat în temniță, până când va plăti datoria. ³¹ Iar soțiile lui vedând cele ce s'au făcut, s'au intristat foarte, și viind, au spus domnului lor toate cele ce s'au făcut. ³² Atunci chemându-l pre el domnul lui, i-a zis lui:

slugă vicleană, totă datoria aceea ți-am iertat ție, pentru că m'ai rugat. ³³ Dar ție nu ți se cade să-ți fie milă de soția ta, precum și mie mi-a fost milă de tine? ³⁴ Și mănîindu-se domnul lui, l'a dat pre el muncitorilor, până ce va plăti totă datoria lui. ³⁵ Așa și Tatăl meu cel ceresc va face vouă de nu veți ierta fiescă carele fratelui său din inimile vóstre greșalele lor.

CAP. XIX.

Pentru cei ce au întrebat, ore se cade bărbatului să-și lase muierea; pentru famenți; pentru punerea mânelor lui Iisus pre copii; pentru bogatul ce a întrebat pe Iisus.

¹ Și a fost când a sfîrșit Iisus cuvintele acestea, a trecut din Galilea, și a venit în hotarele Iudeei de cea parte de Iordan. ² Și a mers după dânsul popore multe, și i-a vindecat pre el acolo.

³ Și-a au venit la dânsul fariseii ispitindu-l pre el și zicând: Ore se cade omului să-și lase muierea; sa pentru fiescă-ce pricină? ⁴ Iar el răspundend a zis lor: Dar n'ați cetit, că cela ce a făcut d'întăi, bărbat și mulere i-a făcut pre el. ⁵ Și a zis: Pentru aceea va lăsa omul pre tatăl său, și pre mamă sa, și se va lipi de muierea sa, și vor fi amândou un trup. ⁶ Pentru aceea

nu mai sunt două, ci un trup. Deci ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă. ⁷ Zis'au lui: Dar cum Moisi a poruncit să i se dea carte de despărțire, și să o lase pre ea? ⁸ Zis'au lor: Că Moisi după învîrtoșarea inimii vóstre a dat voe vouă să vă lăsați muierile vóstre; dar din început n'a fost așa. ⁹ Iar grăesc vouă: Că ori-cine își va lăsa muierea sa afară de cuvînt de curvie, și va lua alta, prea-curvesce, și cela ce va lua pre cea lăsată, prea-curvesce. ¹⁰ Zis'au lui ucenicii lui: Dacă așa este pricina omului cu muierea, nu este de folos a se însura. ¹¹ Iar

el a zis lor: Nu toți încap cuvîntul acesta, ci celor ce s'a dat. ¹² Că sunt famenți cari din pînțelele mamei lor s'au născut așa, și sunt famenți cari s'au scopit de ômenî; și sunt famenți cari singuri s'au scopit pre sine pentru împărăția cerurilor. Cela ce pôte a încăpea, încapă.

¹³ Atunci s'au adus la dânsul prunci, ca să-și pue mâinile peste ei, și să se rîde; iar ucenicii i-au certat pre ei. ¹⁴ Iar Iisus a zis lor: Lăsați prunci, și nu-i opriți pre ei a veni la mine, că a unora ca acestora este împărăția cerurilor. ¹⁵ Și punendu-și preste ei mâinile, s'au dus de acolo.

¹⁶ Și iată ore-carele viind la el, a zis lui: Învățătorule bune, ce bine-voiu face ca să am viața de veci? ¹⁷ Iar el a zis lui: Ce îmi zici bun? Nimic nu este bun, fără numai unul Dumnezeu. Iar de voesci să intri în viață, păzește poruncile. ¹⁸ Zis'a lui: Care? Iar Iisus a zis: Să nu uciști, să nu prea-curvesci, să nu furi, să nu fii mărturie mincinosă. ¹⁹ Cinstesco pre tatăl tău și pre mama ta, și să iubești pre vecinul tău, ca însuși pre tine. ²⁰ Zis'a lui tînărul: toate acestea le-am păzit din tinerețile mele; ce încă îmi lipsește? ²¹ Zis'a Iisus lui: De voesci să fii de-

săvîrșit, mergi, vinde-ți averile tale, și le dă săracilor, și vei avea comoră în cer, și vino, urmăze-mă. ²² Iar tînărul auzind cuvîntul, s'a dus intristat, că avea avuții multe. ²³ Iar Iisus a zis ucenicilor săi: Amin grăesc vouă: că cu anevoe va intra bogatul întru împărăția cerurilor. ²⁴ Și iarăși grăesc vouă: Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului, de cît bogatul a intra întru împărăția lui Dumnezeu. ²⁵ Iar ucenicii lui auzind s'au îngrozit foarte, zicend: dar cine pôte să se mîntuiască? ²⁶ Iar Iisus căutând, a zis lor: La ômenî aceasta este cu neputință, iar la Dumnezeu toate sunt cu putință. ²⁷ Atunci răspundend Petru, a zis lui: Iată noi am lăsat toate și am urmat ție; ore-ce va fi nouă? ²⁸ Iar Iisus a zis lor: Amin grăesc vouă, că voi cei ce ați urmat mie, întru a doua nascere, când va ședea Fiul omului pre scaunul măririi sale, veți ședea și voi pre douăspre-dece scaune, judecând pre cele douăspre-dece seminții ale lui Israel. ²⁹ Și tot carele a lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau mulere, sau feciori, sau holdo, pentru numele meu, însuși va lua și viață vecnică va moșteni. ³⁰ Și mulți d'întăiu vor fi pre urmă, și de pre urmă, întăiu.

CAP. XX.

Pentru lucrătorii cei tocmiți la vie; pentru suirea lui Iisus în Ierusalim spre patimă; pentru feciorii lui Zevedei; pentru doi orbi.

¹Că asemenea este împărăția cerurilor omului stăpân al casei, carele a eșit de-diminuță să tocmescă lucrătorii la via sa. ²Și tocmindu-se cu lucrătorii câte un dinar pe zi, i-a trimis pre ei în via sa. ³Și eșind la al treilea ceas a vădut pre alții stând în tîrg fără de lucru. ⁴Și a zis și acelor, mergeți și voi în via, și ce va fi cu drep-tul vouă da vouă; iar ei au mers. ⁵Iarși eșind într'al șeș-lea și într'al nouălea ceas, a făcut asemenea. ⁶Iar într'al un-spre-zecelea ceas eșind, aflat'a pe alții stând fără de lucru, și a zis lor: Ce ați stătut aici totă ziua fără de lucru. ⁷Dis'au lui: Că ni-meni pre noi nu ne-a tocmi-t. Dis'a lor: mergeți și voi în via mea, și ce va fi cu drep-tul vești lua. ⁸Iar dacă s'a făcut s'era, a zis domnul viei către ispravnicul său: Chiamă pre lucrători, și le dă lor plata, începînd de la cei de pre urmă până la cei d'întăi. ⁹Deci viind cei de la al un-spre-zecelea ceas, au luat câte un dinar. ¹⁰Iar viind cei d'întăi, socotia că vor lua mai mult, și au luat și ei

câte un dinar. ¹¹Iar după ce au luat, răpșuau împotriva stăpânului casei, zicînd: ¹²Că acești de pe urmă un ceas au lucrat, și i-ai făcut pre dînsii întocmai cu noi, carî am purtat greutatea zi-lei și zădăful. ¹³Iar el răs-pundînd, a zis unuia din-tr'înșii: Prietene, nu-ți facție strîmbătate, au nu câte un dinar te-ai tocmi-t cu mine? Ia-ți al t'eu și mergi: ¹⁴Că voiesc și acestui de pe urmă să-l dau ca și ție. ¹⁵Au d'ora nu mi se cade să fac eu ce voii vrea cu ale mele? au este ochiul t'eu viclean, pen-tru că eu sunt bun? ¹⁶Așa vor fi cei de pe urmă întăi, și cei d'întăi, pe urmă. Că mulți sunt chemați, dar puținți aleși.

¹⁷Și suindu-se Iisus în Ierusalim, a luat pre cei doi spre-zece ucenici deosebi pe cale, și le-a zis lor: ¹⁸Iată ne suim în Ierusalim, și Fiul omului so va da arhoreilor, și cărturarilor, și-l vor judeca pre el spre mörte. ¹⁹Și-l vor da pre el neamurilor ca să-l batjocorescă, și să-l bată, și să-l răstignescă, și a treia zi va învia. ²⁰Atunci s'a apro-

piat către dînsul muma fiilor lui Zevedei împreună cu fiu s'ei, închinându-se și co-rînd öre-ce de la dînsul. ²¹Iar el a zis ei: Ce voiesc? Dis'a lui: Zi ca să ședă acești doi fi ai mei, unul de-a dröpta ta, și altul de-a stînga ta, întru împărăția ta. ²²Iar Iisus răs-pundînd, a zis: Nu șoiți ce cereți. Puteți să beți pa-harul carele voii să-l beați eu; și cu botezul, cu carele eu mă botez, să vă botezați? Dis'a lui: Putem. ²³Și a grăit lor: Paharul meu cu adevērat veți bea și cu botezul, cu carele eu mă botez, vă veți boteza; iar a ședea de-a dreapta mea și de-a stînga mea, nu este al meu a da, ci celor ce s'a gătit de Ta-tăl meu. ²⁴Și auzînd cei de-ce s'au mînat pentru cei doi frați: ²⁵Iar Iisus chemându-i pre dînsii, a zis: Șeiți că domnii păgînilor îi domnesc pre ei, și cei mari îi stăpānesc pre dînsii. ²⁶Iar întru

voi nu va fi așa; ci carele întru voi va vrea să fie mai mare, să fie vouă slugă. ²⁷Și carele întru voi va vrea să fie întăi, să fie vouă slugă. ²⁸Precum și Fiul omului n'a venit să-l slujescă lui, ci să slujescă și să-și dea sufletul său răscumpărare pentru mulți.

²⁹Și eșind ei din Ierihon, au mers după dînsul popor mult. ³⁰Și iată doi orbi șe-ğînd lîngă cale, auzînd că Iisus trece, au strigat, grăind: Miluesce-ne pre noi, Dōmne, Fiul lui David. ³¹Iar popo-rul i-au certat pre dînsii să tacă; iar ei mai tare striga-țu grăind: Miluesce-ne pre noi, Dōmne, fiul lui David. ³²Și stînd Iisus i-a strigat pre dēnșii, și a zis: Ce voii să vă fac vouă? ³³Dis'a lui: Dōmne, să se deschidă ochii noștri. ³⁴Și făcendu-i-se milă lui Iisus s'a atins de ochii lor, și in-dată au vădut ochii lor, și au mers după dînsul.

CAP. XXI.

Pentru asină și pentru mînzul ei; pentru zarafi și alți țigovești ce i-a scos din biserică; pentru cei orbi și schiopi; pentru smochinul cel uscat; pentru speranța în Dumnezeu; pentru Archiereii și bătrînii ce au întrebă pre Domnul de pu-terea lui; pentru pilda a doi fiți ce i-a trimis să lucreze în vie; pentru via ce a dat-o lucrătorilor.

¹Și cînd s'a apropiat de Ierusalim, și a venit în Vits-

faghi la muntele Maslinilor, atunci Iisus a trimis doi u-

cenici, dicându-le lor: ² Mergeți în satul carele este înaintea voastră, și numai de cât veți găsi o asină legată și mânăz cu dânsa, deslegând-o o aduceți la mine; ³ Și de va dice vouă cine-va ceva, veți dice, că acestea Domnului trebuie, și numai decât le va trimite pre ele. ⁴ Iar acestea toate s'au făcut, ca să se plinască ceia ce s'a dîs prin proorocul ce dice: Duceți fetei Sionului: Iată împăratul tău vine la tine blând, și ședînd pre asină și pre mânăz fiul celei de sub jug. ⁵ Și mergînd ucenicii au făcut precum le-a poruncit lor Iisus. ⁶ Au adus asina și mânăzul, și au pus de-asupra ei vestimintele lor și a ședut pre dînsa. ⁷ Și cei mai mulți din popor, așterneau vestimintele lor pre cale; iar alții tăiau stâlpari din copaci, și le așterneau pre cale. ⁸ Iar popoarele ce mergeau înainte și cele ce veniau pro urmă strigau, dicînd: Osana Fiului lui David, bine-cuvîntat este cel ce vine întru numele Domnului; Osana întru cel de sus. ⁹ Și intrînd el în Ierusalim, s'a cutremurat toată cetatea, dicînd: Cine este acesta? ¹⁰ Iar poporul dicea: Acesta este Iisus, proorocul cel din Nazaretul Galileii.

¹¹ Și a intrat Iisus în biserică lui Dumnezeu, și a scos pre toți cei ce vindeau și cum-

părau în biserică, și mesele schimbătorilor de bani lo-a răsturnat, și scaunele celor ce vindeau porumbi. ¹² Și a dîs lor: scris este: casa mea casă de rugăciune se va chema, iar voi o ați făcut pro dînsa peșteră tâlharilor. ¹³ Și a venit la dînsul schiopii și orbi în biserică, și îi a vindecat pre ei. ¹⁴ Iar vîdînd archiereii și cărturarii minunile ce a făcut, și pruncii strigînd în biserică și dicînd: Osana Fiul lui David, s'au mîniat. ¹⁵ Și i-a dîs lui: Auți ce dic aceștia? Iar Iisus a dîs lor: Adevărat, au nief o dată n'au cetit: că, din gura pruncilor, și a celor ce sug, ai săvîrșit laudă? ¹⁶ Și lăsându-i pre ei, a eșit afară din cetate la Vitană, și s'a sălășluit acolo.

¹⁷ Iar a doua zi întorcîndu-se în cetate a flămîndit. ¹⁸ Și vîdînd un smochin lângă cale, a venit la dînsul și n'a aflat nimic într'însul, fără numai frunze, și a dîs lui: De acum să nu se mai facă din tine rod în veci. Și îndată s'a uscat smochinul. ¹⁹ Și vîdînd ucenicii s'au minunat, dicînd: Cum îndată s'a uscat smochinul? ²⁰ Și răspundînd Iisus a dîs lor: Amin dic vouă de veți avea credință și nu vă veți îndoi, nu numai cea a smochinului veți face, ci și muntei acestuia de veți dice: Ridică-te și te aruncă în ma-

re, va fi. ²¹ Și toate orî câte veți cere întru rugăciune, credînd, veți lua.

²² Și venind el în biserică, a mers la dînsul cînd învăța, archiereii și bătrânii poporului, dicînd: Cu ce putere faci acestea, și cîno ți-a dat ție puterea acesta? ²³ Și răspundînd Iisus, a dîs lor: Intreba-voiți și eu pre voi un cuvînt, pre carele de mi-veți spună mie, și eu voi spune vouă cu ce putere fac acestea. ²⁴ Botezul lui Ioan de unde a fost? Din cer sau de la ômeni? Iar ei cugetau întru sine, dicînd: de vom dicé din cer, va dice nouă: dar pentru ce n'au creșut lui? ²⁵ Iar de vom dice de la ômeni; ne tînem de popor, că toți au pe Ioan ca pe un prooroc. ²⁶ Și răspundînd lui Iisus, au dîs: Nu șeim. Dîs'a lor și el: Nief eu nu voiți spune vouă cu ce putere fac acestea.

²⁷ Dar ce vi se pare vouă? Un om avea doi feciori, și mergînd la cel d'întăiu i-a dîs: Fiule, mergi astăzi de lucrăz în via mea. ²⁸ Iar el răspundînd a dîs: nu voiți; iar mai pe urmă cîindu-se, a mers. ²⁹ Și mergînd la cel-alt a dîs așisderea; iar el răspundînd a dîs: Eu Dîmne voiți merge, și n'a mers. ³⁰ Carele dintr'acești doi a făcut voia tatălui său? Dîs'au lui: Cel d'întăiu; dîs'a lor

Iisus: Amin dic vouă: că vameșii și curvele merg mai înainte de voi întru împărăția lui Dumnezeu. ³¹ Că a venit la voi Ioan în calea dreptății, și n'au creșut lui; iar vameșii și curvele au creșut lui; iar voi vîdînd, nu v'ati căit după aceea să credeți lui.

³² Ascultați altă pildă: Un om era stăpîn al casei, carele a sădit vie, și o a îngrădit împrejur cu gard, și a săpat într'însa tease, și a zidit turn, și o a dat lucrătorilor, și s'a dus departe. ³³ Iar cînd s'a apropiat vremea rîndelor, a trimis pe slugile sale la lucrători, ca să iea rodul ei. ³⁴ Iar lucrătorii prindînd pre slugile lui, pre unul l'au bătut, iar pre altul l'au omorît, iar pre altul cu pietre l'au ucis. ³⁵ Iar să trimis pre alte slugi mai multe de cât cele d'întăiu, și li-au făcut lor așisderea. ³⁶ Iar mai pre urmă a trimis la ei pre fiul său, dicînd: se vor rușina de fiul meu. ³⁷ Iar lucrătorii vîdînd pre fiul, au dîs întru sine: Acesta este moștenitorul; veniți să-l omorim pre el, și să stăpînim moștenirea lui. ³⁸ Și prindînd pre el l'au scos afară din vie și l'au omorît. ³⁹ Decî cînd va veni domnul viei, ce va face lucrătorilor acestora? ⁴⁰ Dîs'au lui: Pre cei răi, rău îi va perde, și vicia

o va da altor lucrători, care vor da rodurile lor în vremea lor. ⁴³ Dis'a lor Iisus: Ați nief o dată n'ați cetit în Scripturi: Piatra pe care nu o au băgat în semnă ziditorii, acesta s'a făcut în capul unghiului; de la Domnul s'a făcut acesta, și este minunată întru ochii noștri.

⁴² Pentru acesta dîc vouă: Că se va lua de la voi împărăția lui Dumnezeu, și se va da

neamului carele va face rodurile ei. ⁴³ Și cel ce va cădea preste piatra acesta, se va sfărâma; iar preste carele va cădea, îl va spulbera. ⁴⁴ Și auzînd archiereii și fariseii pildele lui, au cunoscut că pentru dînsul grăesco. ⁴⁵ Și căutînd să-l prindă pre el, s'au temut de popor, de vreme ce ca pre un prooroc îl avea pre el.

CAP. XXII.

Pentru cei chemați la mînt: pentru cei ce au întrebat pre Domnul cîde-se a da dajdie împăratului; pentru saducheii ce nu primesc învierea; pentru legiuitorul ce a întrebat pre Iisus, ce bine va face? pentru întrebarea Domnului al cuiu Fiău dîc cărturarii ca este El.

¹ Și răspundînd Iisus iarăși a grăit lor în pilde, dîcînd: ² Asemănatu-s'a împărăția cerului omului împărat, carele a făcut nuntă fiului său. ³ Și a trimis pre slugile sale să cheme pre cei chemați la nuntă, și nu vrea să vie. ⁴ Iarăși a mai trimis pre alte slugi, dîcînd: dîceți celor chemați, iată că am gătit prînzul meu; juncii mei și cele hrănite ale mele s'au junghiat și tôte sunt gata, veniți la nuntă. ⁵ Iar ei neabăgînd semnă s'au dus, unul la holda sa, altul la neguță-toria sa. ⁶ Iar cei-lalți prin-

dînd pre slugile lui i-au pedepsit și i-au omorît pre el. ⁷ Și auzînd împăratul acela, s'a mîniat, și trimițînd oștile sale, au pierdut pre ucigașii aceia, și cetatea lor o au ars. ⁸ Atuncî a dîs slugilor sale; Iată nunta este gata; iar cei chemați n'au fost vrednici. ⁹ Decî mergeți la răspîntiile căilor, și pre câți veți afla îi chemați la nuntă. ¹⁰ Și eșînd slugile acelea la răspîntii, au adunat pre toți câți au aflat și răi și buni; și s'a umplut nunta de cei ce se ședeau. ¹¹ Și intrînd împăratul să vadă pre cei ce

ședea, vădută acolo pre un om ce nu era îmbrăcat în haină de nuntă. ¹² Și i-a dîs lui: Prietene, cum ai intrat aici, neavînd haină de nuntă? Iar el tăcea. ¹³ Atuncî a dîs împăratul slugilor: Legăndu-l lui mînile și picioarele, luați-l pre dînsul, și-l aruncați întru întunericul cel mai din afară, acolo va fi plîngerea și scrișnirea dinților. ¹⁴ Că mulți sînt chemați dar puțin aleși.

¹⁵ Atuncî mergînd fariseii sfat au făcut ca să-l prindă pre el în cuvînt.

¹⁶ Și au trimis pre ucenicii lor împreună cu irodianii, dîcînd: Învătătorule, scim că adevărat ești, și călea lui Dumnezeu întru adevăr înveți, și nu-ți este ție grija de nimenea, că nu cauți în fața omenilor. ¹⁷ Decî spune-ne nouă ce ți se pare ție? Se cade a da dajdie Cesarului sau nu? ¹⁸ Iar Iisus cunosceînd vicleșugul lor, a dîs: Ce mă ispițiți, tătarnicilor? A-rătați-mi mie banul dajdiei. ¹⁹ Iar ei au dus lui un dinar. ²⁰ Și a dîs lor: Al cuiu este chipul acesta și scriptura cea de pre el? ²¹ Dis'a lui: Ale Cesarului. Atuncî a dîs lor: Dați înapoi dar cele ce sunt ale Cesarului, Cesarului; și cele ce sunt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu. ²² Și auzînd s'au mirat, și lăsându-l pre el, s'au dus.

²³ Intr'acea dî, au venit la dînsul saducheii cari dîc că nueste înviere, și l'au întrebat pre el, dîcînd: ²⁴ Învătătorule, Moisi a dîs: De va muri cineva ne avînd feciori, să iea fratele lui pre mulțerea lui, și să ridice semînța fratelui său. ²⁵ Decî oraș la noi șapte frați; și cel d'întîiu în-surându-se, a murit, și neavînd semînță, a lăsat pre mulțerea sa fratelui său. ²⁶ Așîderea și al douilea, și al treilea, până la al șeptelea. ²⁷ Iar mai pre urmă de toți a murit și mulțerea. ²⁸ Decî la înviere, a căruia dintr'acei șapte va fi mulțerea? că toți o au avut pre ea. ²⁹ Iar Iisus a dîs lor: Vă rătăciți nesciînd scripturile, nief puterea lui Dumnezeu. ³⁰ Că la înviere, nief se însoră, nief se mărită, ci ca ingerii lui Dumnezeu în cer sunt. ³¹ Iar pentru învierea morților, au n'ați cetit ceia ce s'a dîs vouă de la Dumnezeu, grăînd: ³² Eu sunt Dumnezeu lui Avraam, și Dumnezeu lui Isaac, și Dumnezeu lui Iacov; Nu este Dumnezeu, Dumnezeu al morților, ci al viilor. ³³ Și auzînd poporul se mira de învățatura lui.

³⁴ Iar fariseii auzînd că a astupat gurile saducheilor, s'au adunat împreună. ³⁵ Și l'au întrebat pre el unul din cei învățatori de lege, ispi-tindu-l pre el și dîcînd: ³⁶ In-

vătătorule, care poruncă este mai mare în lege? ³⁷ Iar Iisus a zis lui: Să iubesci pre Domnul Dumnezeu tău, cu toată inima ta, și cu tot sufletul tău, și cu tot euzetul tău, acesta este întâia și mai mare poruncă. ³⁸ Iară a doua asemenea acestia: să iubesci pre aproapele tău ca însuși pre tine. ³⁹ În aceste două porunci totă legea și proorocii atârnă. ⁴⁰ Și fiind adunați fariseii, i-a întrebat pre ei Iisus zicând: ⁴¹ Ce vise pare vouă

de Christos? al cui fiu este? ⁴² Dis-a lor: Dar cum David cu Duhul îl numesce pre el Domnu? zicând: ⁴³ Dis-a Domnului Domnului meu: ședea de-a dreapta mea, până ce voi pune pe vrăjmașii tăi așternut picioarelor tale. ⁴⁴ Deci dacă David îl numesce pre el Domn, cum fiu al lui este? ⁴⁵ Și nimeni nu putea să răspundă lui cuvânt, nici a mai îndrăsnit cine-va dintr'acea. ⁴⁶ Ii, să-l mai întrebe pre el.

CAP. XXII

Pentru scaunul lui Moisi; pentru fătărnicia cărturarilor; pentru că nu se cade să chemăm învățătorii și părinții pre pământ; pentru ticăloșirea fariseilor.

¹ Atunci Iisus a grăit popoarelor și ucenicilor săi, zicând: ² Pre scaunul lui Moisi au ședut cărturarii și fariseii. ³ Deci toate câte vor dice vouă să păziți, păziți și faceți; iar după lucrurile lor nu faceți; că dic, și ei nu fac. ⁴ Că legă sarcini grele și cu anevoe de purtat, și le pun pre umerile oamenilor; iar ei nici cu degetul lor nu vor să le misce pre ele. ⁵ Și toate lucrurile lor le fac ca să se vadă de oameni; că și lătesc filactirile lor, și își măresc cepragile hainelor lor. ⁶ Și iubesc șederile cele mai întâi la ospete, și scaunele

cele mai de sus în Sinagoge. ⁷ Și închinăciunile prin turguri, și a se chema de oameni: Ravi, Ravi. ⁸ Iar voi să nu vă numiți Ravi, că unul este dascălul vostru, Christos; iar voi toți frați sunteți. ⁹ Și tată să nu chemați vouă pre pământ, că unul este Tatăl vostru cel din cer. ¹⁰ Nici să vă numiți învățători, că unul este învățătorul vostru, Christos. ¹¹ Iar cel ce este mai mare întru voi, să fie vouă slugă. ¹² Că cel ce se va înălța pre sine, se va smeri, și cel ce se va smeri pre sine, se va înălța.

¹³ Ci voi vouă cărturarilor

și fariseilor fătărnici, că mâncați casele veduvelor, și cu pricină, îndelung rugându-vă; pentru acesta, mai multă osândă veți lua. ¹⁴ Voi vouă cărturarilor și fariseilor fătărnici, că închideți împărăția cerurilor înaintea oamenilor; că voi nu intrați, nici pre cei ce vor să intre nu-i lăsați. ¹⁵ Voi vouă cărturarilor și fariseilor fătărnici, că înconjurăți marea și uscatul, ca să faceți un părtaș, și dacă se face, îl faceți pre el fiul gheenei îndoit de cât voi. ¹⁶ Voi vouă povățuitori orbi, căi diceți: că cel ce se va jura pre biserică, nimic nu este; iar cel ce se va jura pre aurul bisericeii, vinovat este. ¹⁷ Nebuni și orbi, că ce este mai mare, aurul sau biserică care sântesce pre aur? ¹⁸ Și cel ce se va jura pre altar, nimic nu este; iar cel ce se va jura pre darul ce este d'asupra lui, vinovat este. ¹⁹ Nebuni și orbi, că ce este mai mare, darul sau altarul care sântesce pre dar? ²⁰ Deci cela ce se jură pre altar se jură pre el, și pre toate cele ce sunt d'asupra lui. ²¹ Și cela ce se jură pre biserică, se jură pre ea, și pre cela ce loquescă într'însa. ²² Și cela ce se jură pre cer, se jură pre scaunul lui Dumnezeu și pre cela ce șede pre el.

²³ Voi vouă cărturarilor și fariseilor fătărnici, că deciuți

isma, și mărarul și chimenul, și ați lăsat cele mai grele ale legii, judecata, și mila, și credința; acestea se cădea să le faceți, și acelea să nu le lăsați. ²⁴ Povățuitori orbi cari strecurăți ițtarul și inghițiți cămila. ²⁵ Voi vouă cărturarilor și fariseilor fătărnici, că curățiți partea cea din afară a paharului și a blidului; iar din năuntru sunt pline de răpire și de nedreptate. ²⁶ Farisee orbe! curătesce întâi partea cea din năuntru a paharului și a blidului, ca să fie și cea din-afară curată. ²⁷ Voi vouă cărturarilor și fariseilor fătărnici, că vă asemenați morminturilor celor văruițe, care din-afară se arată frumoase, iar din-năuntru sunt pline de oșele morților, și de totă necurăția. ²⁸ Așa și voi, din-afară vă arătați oamenilor drepti; iar din-năuntru sunteți plini de fătărie și de fără-de-lege.

²⁹ Voi vouă cărturarilor și fariseilor fătărnici că zidiți morminturile proorocilor și împodobiți gropile dreptilor. ³⁰ Și diceți: de am fi fost în zilele părinților noștri n'am fi fost părtași lor întru sângele proorocilor. ³¹ Drept aceea înși-vă mărturisiți de voi că sunteți fii ai acelor ce au omorât pre prooroci. ³² Și voi împliniți măsura părinților voștri. ³³ Serpi, pui de năpârci, cum veți scăpa de judecata

gheenei? ³⁴ Pentru această iată eu trimit la voi prooroci și înțelepți și cărturari, și dintru densii veți ucide și veți res-tigni, și dintru densii veți bate în soborele voastre, și-i veți goni din oraș în oraș. ³⁵ Ca să vie asupra voastră tot sân-gele drept carele s'a vârsat pro pământ, de la sângele lui Avel celui drept, până la sân-gele Zahariei, fiul Varachiei, pe carele l'ați omorât între biserică și altar. ³⁶ Amin gră-esc vouă, vor veni toate preste

neamul acesta. ³⁷ Ierusalime! Ierusalime! cel ce ai omorât pre prooroci, și ai ucis cu pe-tre pre cei trimiși la tine; de câte ori am vrut să adun pre fiii tăi, în ce chip adună găina puil săi sub aripi, și nu ai vrut. ³⁸ Iată să lasă vouă casa voastră pustie. ³⁹ Că-ție vouă, de acum nu mă veți mai vedea, până când veți dice: bine-cuvîntat este cel ce vine întru numele Domnului.

CAP. XXIV.

*Pentru pustiirea Ierusalimului, și pentru stîlcirea biseri-
cel; pentru semnele sfîrșitului lumii și ale venirii lui Christos;
pentru ziua și ceasul acela cum că nimeni nu o știe.*

¹ Și eșind Iisus din biserică mergea, și s'a apropiat că-tre densul ucenicilor lui, ca să-l arate lui zidurile biseri-cel. ² Iar Iisus a-și lor: Ve-deți aceste toate. Amin grăesc vouă, nu va rămânea aici pia-tră pre piatră, care să nu se risipească.

³ Și ședînd el pre muntele Maslinilor s'a apropiat că-tre densul ucenicilor lui deo-sebi, dicînd: spune nouă când vor fi acestea? Și care este semnul venirii tale și a sfîr-șitului veacului? ⁴ Și răspun-dînd Iisus a-și lor: Căutați să nu vă amăgescă cine-va

pre voi. ⁵ Că mulți vor veni întru numele meu, dicînd: Eu sunt Christos; și pre mulți vor înșela. ⁶ Și veți auzi de răsbote și vești de răsbote; căutați să nu vă spăimîntați, ⁷ Că se cuvine toate acestea să fie; ci încă nu va fi atunci sfîrșitul. ⁸ Că se va scula neam preste neam și împărăție preste împără-ție; și va fi fîcete și ciame, și cutremure pre alocurea, ci acestea toate vor fi înco-pătură a durerilor. ⁹ Atunci vă vor da pre voi în neca-zuri, și vă vor omorî pre voi; și veți fi urîți de toate neamu-

rile pentru numele meu. ¹⁰ Și atunci se vor sminti mulți, și se vor vinde unul pe altul și vor urî unul pre altul. ¹¹ Și mulți prooroci mincinoși se vor scula și vor înșela pre mulți. ¹² Și pentru îm-mulțirea fără-de-legei, va reei dragostea a multora. ¹³ Iar acela ce va răbda până în sfîr-șit, acela se va mîntui. ¹⁴ Și se va propovădui această evan-gelie a împărăției întru totă lumea, întru mărturie la toate neamurile; și atunci va veni sfîrșitul. ¹⁵ Decî când veți vedea uriciunea pustiirei, care s'a-și prin Daniil proo-roc, stînd în locul cel sânt (ce-l ce citește, să înțelegă);

¹⁶ Atunci cei din Iudea să fugă la munți, ¹⁷ Și cel ce va fi pre casă, să nu se po-gore să ia ceva din casa sa, ¹⁸ Și cel ce va fi în câmp, să nu se întorcă înapoi să-și ia haina sa. ¹⁹ Iar voi celor ce, vor avea în pîntece, și celor ce vor apleca în dîilele acelea, ²⁰ Ci rugați-vă, ca să nu fie fuga voastră iarna, nici sîmbătă. ²¹ Că va fi atunci necaz mare, carele nu a fost din începutul lumii până acum, nici va fi. ²² Și de nu s'ar fi scurtat dîilele acelea, nu s'ar fi mîntuit tot trupul, ci pentru cei aleși se vor scurta dîilele acelea. ²³ Atunci de va dice vouă cine-va: iată aici este Christos, sau acolo; să nu credeți. ²⁴ Că

se vor scula Christosî min-cinoși, și prooroci mincinoși, și vor da semne mari și mi-nuni, cât să amăgească de va fi cu putință și pre cei aleși. ²⁵ Iată mai înainte am spus vouă. ²⁶ Decî de vor dice vouă iată în pustie este, să nu ești; iată în cămări, să nu credeți.

²⁷ Că precume se fulgerul de la răsărituri, și se arată până la apusuri, așa va fi și veni-rea Fiului omului. ²⁸ Că unde va fi trupul cel mort, acolo se vor aduna vulturii. ²⁹ Inșă îndată după necazul acelor dîile, sôrele se va întunece, și luna nu 'și va da lumina sa, și stelele vor cădea din cer, și puterile cerurilor se vor clăti. ³⁰ Și atunci se va arăta semnul Fiului omului pre cer, și atunci vor plînge toate semințiile pămîntului, și vor vedea pro Fiul omului viind pre norii cerului cu pu-tere și cu mîrire multă. ³¹ Și va trimite pre îngerii săi, cu glas mare de trimbiță, și vor aduna pre cei aleși ai lui din cele patru vînturi, de la mar-ginile cerurilor până la mar-ginile lor. ³² Iar de la smo-chin vă învățați pildă: când mlădița lui este môle și în-frunzesce, știți că aproape este vara. ³³ Așa și voi, când veți vedea acestea toate, să știți că aproape este lângă uși.

³⁴ Amin grăesc vouă: Nu va trece neamul acesta, până

când toate acestea vor fi. ³⁵ Cei care vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece.

³⁶ Iar de ziua aceea și ceasul, nimeni nu știe, nici în ceruri, fără numai Tatăl meu singur. ³⁷ Că precum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și venirea Fiului omului. ³⁸ Și precum era în zilele cele mai înainte de potop, mâncă și bea, se însura și se mărita, până în ziua întru care a intrat Noe în corabie; ³⁹ Și n'a știut, până când a venit potopul și a luat pre toți; așa va fi și venirea Fiului omului. ⁴⁰ Atunci doi vor fi în câmp, unul se va lua și unul se va lăsa. ⁴¹ Două măcinând la móră, una se va lua și una se va lăsa.

⁴² Deci priveghiați, că nu știți în care ceas Domnul vostru va veni. ⁴³ Iar aceștia să scriți, că de ar ști stăpânul casei în care ceas va veni

furul, ar fi priveghiat, și n'ar lăsa să-I scape casa lui. ⁴⁴ Pentru aceasta și voi fiți gata, că în ceasul care nu gândiți, Fiul omului va veni. ⁴⁵ Oare, cine este sluga cea credincioasă și înțeleaptă, pre care l'a pus domnul său preste slugile sale, ca să le dea lor hrană la vreme? ⁴⁶ Fericită este sluga aceea pre carele viind Domnul său îl va afla făcând așa. ⁴⁷ Amin grăesc vouă: că preste toate averile sale îl va pune pre ei. ⁴⁸ Iar de va dicea aceea slugă rea întru inima sa: zăbovesce Domnul meu a veni. ⁴⁹ Și va începe a bate pre soțiile sale și a mânca și a bea cu bețivi, ⁵⁰ Veni-va Domnul slugii aceia, în ziua întru care nu aștepta, și în ceasul întru care nu știe, ⁵¹ Și-l va tăia pre el în două, și partea lui cu fărânciș, o va pune; acolo va fi plângerea și scriș-nirea dinților.

CAP. XXV.

Pentru cele deșce feciore; pentru cel ce a luat talanți; pentru venirea lui Christos la judecată.

¹ Atunci se va asemăna împărăția cerurilor cu deșce feciore, care luându-și candelile lor, au eșit întru întâmpinarea Mirelui. ² Și cinci dintru ele erau înțelepte;

iar cinci nebune. ³ Cele nebune luându-și candelile lor, n'au luat cu sine unt-de-lemn. ⁴ Iar cele înțelepte au luat unt-de-lemn în vasele lor, cu candelile lor. ⁵ Și zăbo-

vindu-se Mirele, au dormitat toate, și au adormit. ⁶ Iar la miezul nopții s'a făcut strigare: Iată mirele vine, eșiiți întru întâmpinarea lui. ⁷ Atunci s'au sculat toate feciorele acelea și și-au împodobit candelile lor. ⁸ Iar cele nebune au dăș celor înțelepte: dați-ne nouă din untul-de-lemn al vostru, că se sting candelile noastre. ⁹ Și au răspuns cele înțelepte, dîcînd: nu cum-va nu ne va ațunge nouă și vouă? ci mai bine mergeți la cei ce vînd și vă cumpărați vouă. ¹⁰ Iar mergînd ele să cumpere, venit'a Mirele, și cele ce erau gata au intrat cu el la nuntă, și s'a închis ușa. ¹¹ Iar mai pre urmă au venit și cele-lalte feciore, dîcînd: Dîmne, Dîmne, deschide nouă. ¹² Iar el răspundînd, a dăș: Amin, dîc vouă, nu vă știu pre voi. ¹³ Drept aceea priveghiați, că nu știți ziua, nici ceasul întru carele Fiul omului va veni.

¹⁴ Că în ce chip un om mergînd departe a chemat slugile sale, și le-a dat lor avuția sa. ¹⁵ Și unuia i-a dat cinci talanți; iar altuia doi; iar altuia unu, flește-căruia după puterea lui; și s'a dus îndată. ¹⁶ Deci mergînd cel ce luase cinci talanți, a lucrat cu dînșii, și a făcut alți cinci talanți. ¹⁷ Așîderea și cel cu

doi, a dobîndit și acesta alți doi. ¹⁸ Iar cel ce luase unul, ducîndu-se, a săpat în pămînt și a ascuns argintul Domnului său. ¹⁹ Iar după multă vreme, a venit Domnul slugilor aceloră, și a făcut socotă cu dînșii. ²⁰ Și viind cel ce a luat cinci talanți, a adus alți cinci talanți dîcînd: Dîmne, cinci talanți mi-ai dat mie; iată alți cinci talanți am dobîndit cu ei. ²¹ Dăș'a lui Domnul său: bine slugă bună și credincioasă, preste puține ai fost credincios, preste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău. ²² Și viind și cel ce a luat doi talanți, a dăș: Dîmne, doi talanți mi-ai dat mie; iată alți doi talanți am dobîndit cu ei. ²³ Dăș'a lui Domnul său: bine slugă bună și credincioasă preste puține ai fost credincios, preste multe te voi pune, intră întru bucuria Domnului tău. ²⁴ Și viind și cel ce a luat un talant, a dăș: Dîmne, te-am știut că ești om aspru, secerî unde n'ai semănat, și adunî de unde n'ai risipit, ²⁵ Și totmîndu-mă m'am dus de am ascuns talantul tău în pămînt; iată, al al tău. ²⁶ Și răspundînd Domnul său, i-a dăș lui: slugă vicleană și leneșă, ai știut că secer unde n'am semănat, și adun de unde n'am răsipit. ²⁷ Pentru această dar se cuvenia ție să fi dat ar-

gintul meu schimbătorilor, și viind eu, așa fi luat al meu cu dobândă. ²⁸ Luați dar de la el talantul, și îl dați celui ce are două talanți. Că tot celui ce are i se va da și îi va prisosi; ²⁹ Iar de la cel ce n'are, și cea ce i se pare că are i se va lua de la dânsul. ³⁰ Și pre sluga cea ne- trebnică, aruncați-l întru întinericul cel mai din afară; acolo va fi plângerea și scriș- nirea dinților.

³¹ Iar când va veni Fiul omului întru mărirea sa și toți sânișii îngeri cu dânsul, atuncî vor ședea pre scaunul mării sale.

³² Și se vor aduna înaintea lui toate limbile; și îi va despărți pre dânsul unul de altul, precum desparte păstorul oile din ești. ³³ Și va pune oile de-a-drepta lui; iar eștii de-a-stânga. ³⁴ Atuncî va dice împăratul celor de-a-drepta lui: veniți bine-cuvintați părintelui meu, moștenii împărăția care este gătită vouă de la întemeierea lumii. ³⁵ Că am flămândit, și mi-ați dat de am mâncat; am însetat, și mi-ați dat de am beut; străin am fost și m-ați primit; ³⁶ Gol, și m-ați îmbrăcat; bolnav am fost și m-ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la mine. ³⁷ A-

tuncî vor răspunde lui dreptîi dicend: Dâmnne, când te-am vădut flămând, și te-am hrănit? Sau însetat, și ți-am dat de-al beut? ³⁸ Sau când te-am vădut străin, și te-am primit? Sau gol, și te-am îmbrăcat? ³⁹ Sau când te-am vădut bolnav, sau în temniță, și am venit la tine? ⁴⁰ Și răspundend împăratul, va dice lor: Amin dice vouă, întru cât ați făcut unuia dintru acești frați ai mei prea mici, mie ați făcut.

⁴¹ Atuncî va dice și celor de-a-stânga lui: Duceți-vă de la mine blestemaților în focul cel vecnic, carele este gătit diavolului și ingerilor lui.

⁴² Că am flămândit, și nu mi-ați dat. ⁴³ Să mănânc; am însetat, și nu mi-ați dat să bea; ⁴⁴ Străin am fost și nu m-ați primit; gol, și nu m-ați îmbrăcat pre mine, bolnav și în temniță, și nu m-ați cercetat pre mine. ⁴⁵ Atuncî vor răspunde și ei dicend: Dâmnne, când te am vădut flămând, sau însetat, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniță, și n'am slujit ție? ⁴⁶ Atuncî va răspunde lor, dicend: Amin grăesc vouă: Intru cât n'ați făcut unuia dintru acești mai mici, nici mie n'ați făcut. ⁴⁷ Și vor merge aceștia în munca vecnică; iar dreptîi în viața vecnică.

CAP. XXVI.

Pentru pascele legi; pentru ceea ce a uns pre Domnul cu mir; pentru cele ce a dâs Iuda de mir; pentru vinderea lui Christos; pentru cina cea de taină; pentru rugăciunea lui Christos și pentru prinderea lui; pentru ducerea lui Christos la Caiafa; pentru lepădarea lui Petru.

¹ Și a fost când a să- virsit Iisus toate cuvintele acestea, a dâs ucenicilor săi:

² Știți că după două zile pascele vor fi, și Fiul omului se va da să se răstigniască.

³ Atuncî s'au adunat arhierii, și cărturarii, și bătrînii poporului, în curtea arhierului ce se numia Caiafa.

⁴ Și slat au făcut să prină pe Iisus cu vicleșug și să-l omore. ⁵ Și dicea: Nu în ziua praznicului, ca să nu se face turburare întru popor.

⁶ Iar fiind Iisus în Vitană în casa lui Simon leprosul,

⁷ Venit'a la dânsul o mulere avend un alabastru cu mir de mult preț, și l'a turnat pre capul lui, ședend el. ⁸ Iar ucenicii vădend le-a părut rău, dicend: Pentru ce se face această pagubă? ⁹ Că se putea vinde acest mir drept mult, și să se dea săracilor. ¹⁰ Iar Iisus sciind, a dâs lor: Pentru ce dați supărare mulerei? Că bun lucru a făcut cu mine.

¹¹ Că pre săraci pururea îi aveți cu voi; iar pre mine nu mă aveți pururea. ¹² Că vîrsand aceasta mirul acesta

pre trupul meu, spre îngro- pareă mea a făcut. ¹³ Amin grăesc vouă: Ori unde se va propovăduia evanghelia acës- ta în tota lumea, dice-se-va și ce a făcut acësța întru pome- nirea ei.

¹⁴ Atuncî unul din cei două spre-dece, carele se numia Iuda Iscarioteanul, mergend la arhierii, a dâs lor: ce imi veți da mie, și eu îl voi da pre el vouă. ¹⁵ Iar ei i-au pus lui trei-dece de arginți.

¹⁶ Și de atuncî căuta vreme cu prilej ca să-l dea pre el.

¹⁷ Iar în ziua cea d'întăiu a azimilor au venit ucenicii la Iisus, dicend lui: Unde voesci să gătim ție să mănânci pascele? ¹⁸ Iar el a dâs lor: Mergeți în oraș la ôre- cine, și diceți lui: Invetă- torul dice: vremea mea a- prôpe este, la tine voiș să fac pascele cu ucenicii mei. ¹⁹ Și au făcut ucenicii pre- cum le-a poruncit lor Iisus: și au gătit pascele. ²⁰ Iar făcend-se sêră, a ședut cu cei două spre-dece ucenici ai săi.

²¹ Și mănăcand ei, a dâs: Amin grăesc vouă, că unul

din voi va să mă vină. ²² Iar el intristându-se foarte, a început a dice lui fiește-care dintr'înși: nucum-va eu sunt, Dōmne? ²³ Iar el răspundend a dis: Cela ce a întins cu mine mâna în blid, acela va să mă vină. ²⁴ Ci Fiul omului va merge precum este scris pentru el; dar vai omului aceluia prin carele Fiul omului se vinde; mai bine ar fi fost lui de nu s'ar fi născut omul acela. ²⁵ Și răspundend Iuda cel ce l'a vîndut pre el a dis: nu cum-va sunt eu, învățătorule? Dis'a lui: Tu dișeși. ²⁶ Decî, mîncînd el, luînd Iisus pâinea și bînc-cuvîntînd a frînt, și a dat ucenicilor, și a dis: Luați, mîncăți, acesta este trupul meu. ²⁷ Și luînd paharul, și mulțămînd, a dat lor, dicend: ²⁸ Beți dintru acesta toți, că acesta este sîngele meu al legei cei nouă carele pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor. ²⁹ Că dic vouă, că nu veți mai bea de acum dintru această rodă a viței, până în ziua aceea cînd o voi bea pre acesta cu voi nouă intru împărăția Tatălui meu. ³⁰ Și dînd laudă, a eșit în muntele Maslinilor. ³¹ Atuncî a dis lor Iisus: Toți voi vî veți sminti intru mine în noptea acosta; că scris este: Bato-voi păstorul și se vor risipi oile turmei? ³² Iar după ce voi învia, voi

merge mai înainte de voi în Galileia. ³³ Și răspundend Petru a dis lui: deși toți se vor sminti intru tine, iar eu nici odată nu mă voi sminti. ³⁴ Dis'a Iisus lui: Amin dic ție, că intru această noapte mai înainte de a cănta cocoșul, de trel ori te vei lepăda de mine. ³⁵ Dis'a Petru lui: de mi s'ar întempla și a muri împreună cu tine, nu mă voi lepăda de tine. Așijderea încă și toți ucenicilor au dis. ³⁶ Atuncî a venit împreună cu dînsii Iisus în satul ce se numesce Ghetsimani; și a dis ucenicilor: Sedeți aici până voi merge să mă rog acolo. ³⁷ Și luînd pre Petru și pre cei doi fii ai lui Zevedei, a început a se întrista și a se mîhni. ³⁸ Atuncî a dis lor Iisus: intristat este sufletul meu până la mōrte. ³⁹ Rămăneți aci și priveghiați împreună cu mine. Și mergend puțin mai înainte, a cădut pre fața sa rugându-se și dicend: Părintele meu, de este eu puțină trecă de la mine paharul acesta; însă nu precum voesc eu, ci precum tu. ⁴⁰ Și a venit către ucenicii și i-a aflat pre dînsii dormind, și a dis lui Petru: Așa n'afi putut un ceas a priveghia împreună cu mine. ⁴¹ Priveghiați și vă rugați ca să nu intrați în ispită, că Duhul este osărduitor, iar trupul neputincios. ⁴² Iar așîi a două oră mergend s'a ru-

gat, dicend: Părintele meu, de nu pōte trece acest pahar de la mine, ca să nu-l beau pre el, fie voia ta. ⁴³ Și vind, i-a aflat pre dînsii iar așîi dormind, că erau ochii lor îngreuiati. ⁴⁴ Și lăsându-l pre ei mergend iar așîi s'a rugat a treia oră, același cuvînt dicend. ⁴⁵ Atuncî a venit la ucenicii săi, și le a dis lor: Dormiți de acum și vî odihniți; iată s'a apropiat ceasul și Fiul omului se va da în mîinile păcătoșilor. ⁴⁶ Sculați-vă să mergem; iată s'a apropiat cela ce m'a vindut. ⁴⁷ Și încă el grăind, iată Iuda unul din cei doi-spre-dece a venit, și împreună cu el popor mult, cu săbii și cu fuști, trimiși de arhierii și de bătrînii poporului. ⁴⁸ Iar cela ce l'a vinduse pre el, le-a dat lor semn, dicend: pre carele voi săruta, acela este, prindeți-l pre el. ⁴⁹ Și îndată așîi apropiindu-se de Iisus a dis: bucură-te, învățătorule! și l'a sărutat pre el. ⁵⁰ Iar Iisus a dis lui: Prietene, pentru ce ai venit? Atuncî apropiindu-se el, a pus mîinile pe Iisus și l'a prins pre el. ⁵¹ Și iată unul din cei ce era cu Iisus întîndu-și mîna și-l'a scos sabia sa; și lovind pre sluga arhierelui, i-a tăiat urechia lui. ⁵² Atuncî a dis Iisus lui: întōrce sabia ta în locul ei: că toți cei ce scot sabie, de sabie vor muri.

⁵³ Așîi se pare, că nu pot a ruga acum pre Tatăl meu și să-mi puc mie înainte mai mult de cît două-spre-dece legiuni de ingeri. ⁵⁴ Dar cum se vor plini scripturii, care dic că așa se cade să fie? ⁵⁵ Intr'același ceas a dis Iisus popōrelor: că la un tâlhar așîi eșit cu săbii și cu fuști să mă prindeți pre mine? în tōte zilele la voi sedeam, învățînd în biserică și nu m'afi prins pre mine. ⁵⁶ Inșă acestea tōte s'au făcut, ca să se plinească scripturile proorocilor; atuncî ucenicii toți lăsându-l pre el, au fugit.

⁵⁷ Iar ei prindend pre Iisus, l'au dus la Caiafa arhierul, unde cărturarii și bătrînii erau adunați. ⁵⁸ Iar Petru mergea după el de departe, până la curtea arhierelui; și, intrînd în lăuntru, secea cu slugile, să vadă sfîrșitul. ⁵⁹ Iar arhierii și bătrînii, și tot statul, căuta mîrturie mincinosă asupra lui Iisus, ca să l'omōre pre el. ⁶⁰ Și n'a aflat; și multe mîrturii mincinoase viind de față, n'au aflat; iar mai pe urmă viind două mîrturii mincinoase, au dis. ⁶¹ Acesta a dis: pot să stric biserică l'umneșă, și în trel zile să o zidesc pre dînsa. ⁶² Și, sculându-se arhierul, a dis lui: nimica nu răspunzi, ce aceștia mîrturisesc asupra ta? ⁶³ Iar Iisus tăcea; și răspundend arhie-

reul, a ȋis lui: juru-te pre Dumneȋeul cel viu ca sȃ spuġ nouȃ de ești tu Christos, fiul lui Dumneȋeul. ⁶⁴ Ȋis'a Iisus lui: Tu ai ȋis; insȃ ȋie vouȃ: De acum vești vedea pre Fiul omului ședȃnd de a drepta Puterei, și viind pre nori cerului. ⁶⁵ Atunci arhierul și-a rupt hainele sale ȋicȃnd: cȃ a hulit; ce ne mai trebuiesc alte mȃrturii? Iatȃ acum așġ auȋit hula lui. ⁶⁶ Ce vȃ pare vouȃ? Iar ei rȃspundȃnd, au ȋis: vino-vat este morȋei. ⁶⁷ Atunci au scuipat ġn obrazul lui, și cu pumnii l'au bȃtut; iar alȋi ġi da palme, ȋicȃnd: ⁶⁸ Proorocesc nouȃ, Christȃse, cine este cel ce te-a lovit? ⁶⁹ Iar Petru ședea afarȃ, ġn curto; și a venit la el o slujnicȃ ȋicȃnd: și tu ești cu Iisus

Galileanul. ⁷⁰ Iar el s'a lepȃdat ġnaintea tuturorȃ ȋicȃnd: nu sciȃ ce ȋici. ⁷¹ Și eșind el la pȃrtȃ, l'a vȃȋut pre el alta, și a ȋis celor de acolo: și acesta era cu Iisus Nazareneanul. ⁷² Și iarȃși s'a lepȃdat cu jurȃmint: cȃ nu sciȃ pre omul acesta. ⁷³ Iar preste puȋin, apropiindu-se cel ce sta, au ȋis lui Petru: adevȃrat și tu dintr'ġnșii ești, cȃ și graiul tȃu arȃtat te face pre tine. ⁷⁴ Atunci a ġnceput a se blestema și a se jura cȃ nu sciȃ pre omul acesta; și ġndȃ cȃ cocoșul a cȃntat. ⁷⁵ Și și-a adus aminte Petru de cuvintul lui Iisus ce ġi ȋisese lui: cȃ mai ġnainte de a cȃnta cocoșul, de trei ori te vei lepȃda de mine, și eșind afarȃ a plȃns cu amar.

CAP. XXVII.

Pentru ducerea lui Christos la Pilat din Pont; pentru Iuda ce s'a cȃl; pentru judecata, ocara, bȃtaia, mȃncile și rȃstȃgnirea; pentru cererea trupului Domnului sȃ se ġngȃpe, și pentru streȋarȃ mormintului.

¹ Iar dacȃ s'a fȃcut ȋiuȃ, sȃt au fȃcut toȋi arhierii și bȃtrȃnii poporului asupra lui Iisus, ca sȃ l'omȃre pre el. ² Și legȃndu-l pre ȋȃnsul, l'au dus și l'au dat domnului Pilat din Pont.

³ Atunci vȃȋȃnd Iuda cel ce l'a vȃndut pre el cȃ s'a

judecat spre morȋe, cȃndu-se, a ġntors cel trei-deci de arginȋi arhierilor și bȃtrȃnilor, ȋicȃnd: ⁴ Greșit'am de am vȃndut sȃnge nevinovat. Iar ei l'au ȋis: ce este nouȃ? tu vei vedea. ⁵ Și, aruncȃnd arginȋi ġn bisericȃ, s'a dus de acolo, și mergȃnd s'a spȃn-

ȋurat. ⁶ Iar arhierii, luȃnd arginȋii, au ȋis: nu se cuvine a-i pune pre aceștia ġn corvȃna, de vreme ce preȋ de sȃnge este. ⁷ Și sȃt fȃcȃnd au cumpȃrat cu ei țarina olarului, pentru ġngroparea strȃinilor. ⁸ Pentru aceea s'a numit țarina aceea țarina sȃngelui, pȃnȃ ġn ȋiuȃ de astȃȋ. ⁹ Atunci s'a plinit ceea ce s'a ȋis prin proorocul Ieremia ce ȋice: Și a luat trei-deci de arginȋi, preȋul celui preȋuit, carele s'a preȋuit de ġȋi lui ġsrail, ¹⁰ Și i-a dat pre ei pre țarina olarului, precum mi-a spus mie Domnul. ¹¹ Iar Iisus stȃ ġnaintea dregȃtorului; și l'a ġntrebat pre el dregȃtorul, ȋicȃnd: tu ești ġmpȃratul Iudeilor? Iar Iisus a ȋis lui: Tu ȋici. ¹² Și cȃnd grȃia asupra lui arhierii și bȃtrȃnii nimienurȃspundeȃu. ¹³ Atunci a ȋis Pilat lui: nu auȋi cȃte mȃrturisesc asupra ta? ¹⁴ Și nu l'a rȃspuns lui la nicȃ un cuvȃnt, cȃt se mira dregȃtorul fȃrte. ¹⁵ Iar la praznic avea obiceiȃ dregȃtorul sȃ sloboȋiasȃ poporului un vinovat, pre carele vrea el. ¹⁶ Și avea atunci un vinovat vestit ce se numia Varavva. ¹⁷ Decȃ, adunȃndu-se ei, au ȋis lui Pilat: Pre care voiȋi sȃ vȃ sloboȋesc vouȃ? Pre Varavva, sȃu pre Iisus ce se ȋice Christos? ¹⁸ Cȃ șcia cȃ pentru pizmȃ l'au dat pre el. ¹⁹ Și ședȃnd el pre șcaun

la judecatȃ, a trimis la ȋȃnsul mȃicȃrea lui ȋicȃnd: nimic țic și dreptului acestuia, cȃ multe am pȃtimit astȃȋ ġn vis pentru ȋȃnsul. ²⁰ Iar arhierii și bȃtrȃnii au plocat pre popȃre ca sȃ cȃrȃ pre Varavva, iar pre Iisus sȃ l'piarȋȃ. ²¹ Și rȃspundȃnd dregȃtorul a ȋis lor: pre carele voiȋi dintr'amȃndoi sȃ vȃ sloboȋesc vouȃ? Iar ei au ȋis: pre Varavva. ²² Dis'a lor Pilat: dar ce voiȋi face lui Iisus ce se ȋice Christos? Dis'au lui toȋi: sȃ se rȃstȃgnȃscȃ. ²³ Iar dregȃtorul a ȋis: dar ce rȃu a fȃcut? Iar ei mai virtos striga, ȋicȃnd: sȃ se rȃstȃgneascȃ. ²⁴ Decȃ vȃȋȃnd Pilat cȃ nimic nu folosesce, cȃ mai multȃ gȃlcȃvȃ se face, luȃnd apȃ, și-a spȃlat mȃnile ġnaintea poporului, ȋicȃnd: nevinovat sunt de sȃngele dreptului acestuia; voi vești vedea. ²⁵ Și rȃspundȃnd tot poporul a ȋis: sȃngele lui asupra nȃstrȃ și asupra feciorilor nȃștri. ²⁶ Atunci le-a sloboȋit lor pre Varavva; iar pre Iisus bȃtȃndu-l l'a dat sȃ se rȃstȃgnȃscȃ.

²⁷ Atunci ostașii dregȃtorului, ducȃnd pre Iisus ġn ȋivan, adunȃt'au de la ȋȃnsul toȋȃ mulȋimea ostașilor. ²⁸ Și desbrȃcȃndu-l pre el, l'au ġmbrȃcat cu ġlamȃȃ roșie, ²⁹ Și ġmpletȃnd cunȃnȃ de spinȃ, au pus ġn capul lui, și trestie ġn drepta lui, și ġngenun-

chind înaintea lui, își băteau joc de el, zicând: Bucură-te împăratul Iudeilor! ³⁰ Și scuturându-l, au luat trestia și îl băteau pre el preste cap. ³¹ Și dacă l-au batjocorit pre dînsul, au desbrăcat de pre el hlamida, și l-au îmbrăcat în hainele sale, și l-au dus pre dînsul să-l răstignească. ³² Iar eșind afară, au aflat pre un om Cirinean, anume Simon, pre acesta l-au silit să ducă crucea lui. ³³ Și viind la locul ce se numesce Golgota, carele se dice locul căpăținei, ³⁴ l-au dat lui să bea oțet amestecat cu fiere; și gustând, nu vrea să bea. ³⁵ Iar după ce l-au răstignit pre el, au împărțit hațnele lui, puind sorți, ca să se plinească ceea ce s'a zis de proorocul: Împărțit-au hainele mele loruși, și pentru cămașa mea au aruncat sorți. ³⁶ Și ședînd, îl păzia pre el acolo. ³⁷ Și-au pus deasupra capului lui vina lui scrisă: Acesta este Iisus, împăratul Iudeilor. ³⁸ Atunci au răstignit împreună cu dînsul doi tâlhari: unul de-a-drepta și altul de-a-stînga.

³⁹ Iar cei ce trocea îl hulă pre dînsul clătind cu capetele lor și zicînd: ⁴⁰ Căla ce strici biserica și în trei zile o zidoseși, mîntuiește-te pre tine însuși: de ești Fiul lui Dumnezeu, pogorî-te de

pre cruce. ⁴¹ Așijderea încă și arhierii batjocorindu-l, împreună cu cărturarii și cu bătrînii, și cu fariseii, dicea: ⁴² Pre alții a mîntuit, iar pre sineși nu pôte să se mîntuiască; de este împăratul lui Israil, pogore-se acum de pre cruce și să credem într'însul. ⁴³ Nădăjduia spre Dumnezeu; izbăvescă-l acum pre dînsul, de îl voește pre el, că a zis: că fiul lui Dumnezeu sunt. ⁴⁴ Asemenea și tâlharii cei ce era împreună cu el răstigniți îl ocăria pre el. ⁴⁵ Iar de la al șeselea ceas, întunerie s'a făcut preste tot pămîntul, până la al nouăle ceas. ⁴⁶ Iar în ceasul al nouăle a strigat Iisus cu glas mare, zicînd: Ili, Ili, Lima Savahthani: adică Dumnezeuul meu, Dumnezeuul meu, căci m'at lăsat. ⁴⁷ Iar ore-cari din cei ce sta acolo auzînd, dicea: că pre Ilie strigă acesta. ⁴⁸ Și îndată alergînd unul dintr'înșii, și luînd un burete, l'a umplut de oțet, și puindu-l într'o trestie, l'a adăpat pre el. ⁴⁹ Iar cel-altul dicea: lasă să vedem, au veni-va Ilie ca să-l mîntuiască pre el? ⁵⁰ Iar Iisus iarăși strigînd cu glas mare, și-a dat Duhul. ⁵¹ Și iată catapeteasma bisericii s'a rupt în două, de sus până jos; și pămîntul s'a cutremurat, și pietrele s'au despicat. ⁵² Și morminturile s'au deschis; și multe tru-

purî ale sântilor ce adormise, s'au sculat. ⁵³ Și eșind din morminturi, după învierea lui, a venit în sînta cetate și s'au arătat multora. ⁵⁴ Iar sutașul și cei ce era împreună cu el păzînd pre Iisus, vîdînd cutremurul și cele ce s'au făcut, s'au înfricoșat foarte zicînd: adevărat fiu al lui Dumnezeu a fost acesta.

⁵⁵ Și era acolo și muleri multe de departe privînd, care mersese după Iisus din Galileea, slujind lui. ⁵⁶ Între care era Maria Magdalena, și Maria muma lui Iacov, și a lui Iosif, și muma fiilor lui Zevedei. ⁵⁷ Iar, făcîndu-se sîră, a venit un om bogat din Arimatea, numele lui Iosif, carele și el fusese ucenic al lui Iisus. ⁵⁸ Acesta viind la Pilat, a cerut trupul lui Iisus. ⁵⁹ Atunci Pilat a poruncit să se dea trupul, și luînd Iosif trupul, l'a înfășurat în gulgiu curat. ⁶⁰ Și l-a pus pre el în

tr'un mormînt nou al său, pre carele îl săpase în piatră, și prăvălînd o piatră mare pre ușa mormîntului, s'a dus. ⁶¹ Și era acolo Maria Magdalena, și cea-altă Marie, ședînd în preajma mormîntului.

⁶² Iar a doua zi, care este după Vineri, s'au adunat arhierii și fariseii la Pilat, zicînd: ⁶³ Dîmne, adusu-ne-am aminte că înșelătorul acela a zis, încă fiind viu: după trei zile mă voiî scula. ⁶⁴ Deci poruncește să se întăriască mormîntul până a treia zi, ca nu cumva, viind ucenicul lui năptea, să-l fure pre el, și să dică poporului că s'a sculat din morți; și va fi răstăcirea cea de apoi mai rea de cât cea dintăi. ⁶⁵ Zis-a lor Pilat: aveți custodie; mergeți de întăriți cum știți. ⁶⁶ Iar ei mergînd, au întărit mormîntul, pecetluind piatra, împreună cu custodia.

CAP. XXVIII.

Pentru învierea Domnului; pentru cercetarea muierilor la mormînt; pentru strejări mormîntului ce au fost marturi ai învierii; pentru arătarea lui Christos Apostolilor și muierilor, în Galileia

¹ Iar Sâmbăta târziu, întru ceea ce lumina spre una din Sâmbete, a venit Maria Magdalena și cea-altă Marie, să vadă mormîntul. ² Și iată cu-

tremur mare s'a făcut; că îngerul Domnului pogorîndu-se din cer, și viind a prăvălit piatra de pre ușa și ședea d'asupra ei. ³ Și era

vedere a lui ca fulgerul, și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. ⁴ Și de frica lui s'au cutremurat cei ce păzia, și s'au făcut ca niște morți. ⁵ Iar îngerul, răspundând, a spus femeilor: Nu vă temeți voi, că știu că pre Iisus cel răstignit căutați. ⁶ Nu este aicea, că s'a sculat preum a spus; veniți de vedeți locul unde a zăcut Domnul. ⁷ Și, degrab mergând, spuneți ucenicilor lui că s'a sculat din morți, și iată va merge mai înainte de voi în Galileea; acolo veți vedea pre dînsul: iată am spus vouă. ⁸ Și, eșind degrab de la mormînt, cu frică și cu bucurie mare, au alergat să vestiască ucenicilor lui. ⁹ Și când mergea ele să spue ucenicilor lui, iată Iisus le-a întîmpinat pre dînsule, dîcînd: Bucurați-vă; iar ele, apropiindu-se, au cuprins picioarele lui și s'au închinat lui. ¹⁰ Atunci a spus lor Iisus: nu vă temeți, mergeți și vestiți fraților mei, că sa mîergă în Galileea, și acolo mă vor vedea. ¹¹ Iar mergînd ele, iată unii din strejari viind în cetate, au vestit arhieriei

lor toate cele ce s'au făcut. ¹² Și, adunându-se împreună cu bătrînii și sfat făcînd, arginți mulți au dat ostașilor, dîcînd: ¹³ Dîceți că ucenicii lui nîoptea viind l'au furat pre el dormind noi. ¹⁴ Și de se va auzi acîsta la dregătoriul, noi îl vom potoli pre el, și pre voi fără de grijă vă vom face. ¹⁵ Iar ei luînd arginții, au făcut cum i-au învîțat, și s'a vestit curîntul acesta între Iudei, pînă astăzi.

¹⁶ Iar cei un-spre-dece ucenici, au mers în Galileea, în muntele unde le-a poruncit lor Iisus. ¹⁷ Și vedîndu-l pre el s'au închinat lui; iar unii s'au îndoit. ¹⁸ Și, apropiindu-se Iisus le-a grăit lor, dîcînd: Datu-mi-s'a totă stăpînirea, în cer și pre pămînt. ¹⁹ Drept aceia mergînd, învîțau toate neamurile, botezându-i pre ei în numele Tatălui, și al Fiului, și al sîntului Duh. ²⁰ Iar vîțându-i pre dînsii să păzească toate câte am poruncit vouă. Și iată, eu cu voi sunt în toate zilele pînă în sfîrșitul veacului, Amin.

AMIN

SANTA EVANGHELIE

CEA DE LA

MARCU

CAP. I.

Pentru Ioan cînd a botezat pre Domnul în Iordan; pentru chemarea lui Petru și a lui Andrei, și a fiilor lui Zevedei; pentru cîl ce se îndrăcia; pentru sîcra lui Petru; pentru că ce s'au vindecat de feluri de bîle; pentru leprosul.

¹ Incepea Evanghelia a lui Iisus Christos Fiul lui Dumnezeu. ² Precum s'a scris în prooroci: Iată eu trimit pre îngerul meu înaintea feței tale; carle va găti calea ta înaintea ta. ³ Glasul celui ce strigă în pustie: Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. ⁴ Era Ioan botezînd în pustie și propovăduind botezul pocăinței întru iertarea păcatelor. ⁵ Și mergea la dînsul totă laturea Iudeei, și Ierusalimului, și se boteza toți în riul Iordanului de la dînsul, mărturisindu-și păcatele lor. ⁶ Și era Ioan îmbrăcat

cu peri de cămilă, și brâu de curea împrejurul mijlocului, și mîncea acide și miere sălbatică. ⁷ Și propovăduia dîcînd: Vine după mine cel mai tare de cît mine, căruia nu sunt vrednic plecîndu-mă să-l desleg cureaua încălțămîntelor lui. ⁸ Eu adică v'am botezat pre voi cu apă; iar acela vă va boteza pre voi cu Duh sînt.

⁹ Și a fost în zilele acelea a venit Iisus din Nazaretul Galileei, și s'a botezat de la Ioan în Iordan. ¹⁰ Și îndată eșind din apă, a văzut cerurile deschise, și Duhul ca

un porumb pogorindu-se preste dânsul. ¹² Și glas a fost din ceruri: Tu ești Fiul meu cel iubit intru care bine-am voit.

¹³ Și îndată l'a scos pre dânsul Duhul în pustie. ¹⁴ Și era acolo în pustie patru-deci de zile, ispitindu-se de satana; și era cu fiarele; și ingerul slujia lui. ¹⁵ Și după ce s'a prins Ioan, a venit Iisus în Galileea, propovăduind Evanghelia împărăției lui Dumnezeu. ¹⁶ Și zicând: Că s'a plinit vremea, și s'a apropiat împărăția lui Dumnezeu, poați-vă și credeți în Evanghelie.

¹⁷ Și umblând pre lângă marea Galileei, a vădut pre Simon, și pre Andrei fratele lui, aruncând mreja în mare, (că erau pescari). ¹⁸ Și le-a zis lor Iisus: Veniți după mine, și vă voi face pre voi a fi vânători de oameni. ¹⁹ Și îndatăși lăsându-și mrejele au mers după dânsul. ²⁰ Și de acolo mergând mai 'nainte puțin, au vădut pre Iacob al lui Zevedei, și pre Ioan, fratele lui, dregându-și ei mrejele în corabie. ²¹ Și îndatăși i-a chemat pre dânsii; și lăsând pre tatăl lor Zevedei, în corabie împreună cu năimiții, s'au dus după dânsul. ²² Și a intrat în Capernaum, și îndată Sâmbăta intrând în Sinagogă, învăța. ²³ Și se spăimînta toți de în-

vătătura lui, că era învățându-i pre ei ca cela ce are putere, iar nu ca cârturarii.

²⁴ Și era în Sinagoga lor un om cu duh necurat, și a strigat grăind: ²⁵ Lăsa ce este noi și ție Iisuse Nazarineanule? Ai venit să ne pierzi pre noi? Te știu pre tine cine ești, Sântul lui Dumnezeu. ²⁶ Iar Iisus l'a certat pre el grăind: Taci și ești dintr'insul. ²⁷ Și l'a scuturat pre el duhul cel necurat, și strigând cu glas mare, a eșit dintr'insul. ²⁸ Și s'au spăimîntat toți, cât se întreba între sine grăind: Ce este acesta? Ce este această învățătură nouă? Că cu stăpânire poruncește și duhurilor celor necurate, și îl ascultă pre dânsul. ²⁹ Și a eșit îndată vestea în totă latură Galileei.

³⁰ Și îndată eșind din Sinagogă, a venit în casa lui Simon și a fiului Andrei, cu Iacov și cu Ican. ³¹ Iar sôcra lui Simon, zăcea aprinsă de friguri; și îndată a spus lui pentru dânsa. ³² Și viind o a rădicat pre ea, apucându-o de mână, și o a lăsat pre dânsa frigurile îndată, și slujia lor. ³³ Iar făcându-se seră, când apune sôrele, aducea la dânsul pre toți bolnavii și îndrăciții. ³⁴ Și totă cetatea era adunată la ușă. ³⁵ Și a vindecat pre mulți cari pătimea rău de multe feluri de

bôle, și mulți draci a gonit, și nu lăsa să grăiască dracii, căci scia că el este Christos.

³⁶ Și a doua zi foarte de nopte sculându-se a eșit, și s'a dus în loc pustiū, și acolo se ruga. ³⁷ Și a mers după el Simon, și cei ce erau cu el. ³⁸ Și găsimdu-l pre dânsul, i-a zis lui: Că toți te caută. ³⁹ Și a grăit lor: Să mergem în orașele și în satele ce sunt mai aproape, ca să propovăduiesc și acolo; că spre acesta am venit. ⁴⁰ Și propovăduia în adunările lor, în totă Galileea, și dracii scotea. ⁴¹ Și a venit la dânsul un lepros, rugându-l pre el, și ingenuchind înaintea lui, și zicând lui: că de vei-vrea poți să mă cu-

rătești pre mine. ⁴² Iar lui Iisus făcându-i-se milă, a tins mâna sa și s'a atins de el și i-a zis lui: Voesc, curătește-te. ⁴³ Și zicând el, îndată s'a depărtat de la dânsul lepra, și s'a curățit. ⁴⁴ Și răs-tindu-se către dânsul numai de cât l'a slobodit pre el. ⁴⁵ Și i-a zis lui: Vezi nimic să nuspui; ci mergi de te arată preotului, și du pentru curățenia ta, cele ce a poruncit Moisi, intru mărturie lor. ⁴⁶ Iar el eșind a început a propovădui multe, și a vesti cuvîntul, cât nu mai putea el alevea să intre în cetate, ci era afară în locuri pustiū, și venia la el de pre-tutindenea.

CAP. II.

Pentru slăbănogul ce se purta de patru; pentru Iisus când a mâncat cu vameșii; pentru ucenicii când smulgeau spice Sâmbăta.

¹ Și a intrat iarăși în Capernaum după câte-va zile; și s'a auzit că este în casă. ² Și îndată s'au adunat mulți câți nu mai putea încăpea nici pre lângă ușă. ³ Și grăia lor cuvîntul. ⁴ Și a venit la el aducând un slăbănog, carele se purta de patru. ⁵ Și neputând ei a se apropia de el pentru popor, a descoperit casa unde era, și spărgând

au pogorit patul în care zăcea slăbănogul. ⁶ Iar Iisus vădând credința lor, a zis slăbănogului: Fiule, iartă-ți-se ție păcatele tale. ⁷ Și era acolo unii din cârturarii șo-dând, și eugetând intru inimile sale. ⁸ Ce, acesta așa grăește hule? Cine poate a ierta păcatele, fără numai unul Dumnezeu? ⁹ Și îndată cunoscând Iisus cu Duhul

că așa cugetați accia întru sine, le-a zis lor: Ce cugetați acestea întru inimile voștre? ⁹ Ce este mai lesne a zice slăbănogului: Iartă-ți-se ție păcatele, sau a zice: scolă și-ți ridică patul tău și umblă? ¹⁰ Ci ca să știți că putere are Fiul omului pre pămint a ierta păcatele; (a zis slăbănogului). ¹¹ Tie zice: scolă și îți ridică patul tău și mergi la casa ta. ¹² Și s'a sculat îndată, și rădicându-și patul a eșit înaintea tuturor, cât se spăimînta toți, și lăudă pre Dumnezeu, zicînd: că nici o dată nu am mai vădut așa.

¹³ Și a eșit iarăși la mare, și totă mulțimea venia la el, și îi învăța pre dînsul. ¹⁴ Și trecînd a vădut pre Levi al lui Alfeu ședînd la vamă, și i-a zis lui: Vino după mine; și sculându-se a mers după dînsul. ¹⁵ Și a fost când a ședut în casa lui, și mulți vameși și păcătoși, ședeau împreună cu Iisus, și cu ucenicii lui, că erau mulți și mergeau după el. ¹⁶ Iar cărturarilor și fariseilor vădîndu-l pre el că mănîncă cu vameșilor și cu păcătoșilor, au zis ucenicilor lui: ce este că cu vameșilor și cu păcătoșilor mănîncă și bea? ¹⁷ Și auzînd Iisus, a zis lor: N'au trebuință cei sănătoși de doctor, ci cei bolnavi, că nu am venit să chiem

pre cei drepti, ci pre cei păcătoși la pocăință.

¹⁸ Și erau ucenicii lui Ioan și al fariseilor cari postiau. Și au venit și au zis lui: pentru ce ucenicii lui Ioan și al fariseilor postesc; iar ucenicii tăi nu postesc? ¹⁹ Și a zis lor Iisus: Ați dora pot fiți nunțoi să postescă până când este mirele cu dînsul? Câtă vreme au pre Mirele cu ei, nu pot să postescă. ²⁰ Iar vor veni zile, când se va lua de la dînsul Mirele și atunci vor posti întru acele zile. ²¹ Și nimeni nu cîștește de pînă nouă la haină veche; iar de nu, își ia plinirea lui cel nou de la cea veche, și mai rea spîrtură se face. ²² Și nimeni nu pune vin nou în foi vechi; iar de nu, sparge vinul cel nou foii; și vinul se varsă, și foii pier; ci vinul nou în foi noi se cuvine să se pue.

²³ Și a fost când mergea el Sâmbăta prin semănături, și au început acenicii lui a face cale smulgînd spicole. ²⁴ Iar fariseii au zis lui: vezi ce fac Sâmbăta, ce nu se cuvine? ²⁵ Iar el a zis lor: Ați nici odată n'ați cetit ce a făcut David, când a avut lipsă și a flămîndit el și cei ce erau cu dînsul? ²⁶ Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, în vremea lui Aviator arhierului, și pînile punerei ina-

inte le-a mîncat, care nu se cădea să le mănînce, fără numai preoților, și a dat și celor ce erau împreună cu el. ²⁷ Și a zis lor: Sâmbăta

pentru om s'a făcut; iar nu omul pentru Sâmbăta. ²⁸ Drept aceea Domn este Fiul omului și al Sâmbetei.

CAP. III

Pentru cel ce avea mîna uscată; pentru alegerea Apostolilor; pentru mamă și frați.

¹ Și a intrat iarăși în Sinagogă; și era acolo un om avînd mîna uscată. ² Și îl pîndia pre dînsul de îl va vindeca pre el Sâmbăta, ca să-l vinuiască pre el. ³ Și a zis omului celui ce avea mîna uscată: Rădică-te în mijloc. ⁴ Și a zis lor: Se cuvine Sâmbăta a face bine sau a face rău? Suflet a mîntui, sau a pierde? Iare ei tăceau. ⁵ Și cău-tînd spre ei cu mînie, în-tristându-se pentru împietrirea inimii lor, a zis omului: Intinde-ți mîna ta, și o a întins și a venit mîna lui la starea cea d'întăiu sănătoasă ca și cea-laltă.

⁶ Și eșînd fariseii, îndată au făcut sînat cu Irodianii împotriva lui, ca să-l piardă pre dînsul. ⁷ Iar Iisus s'a dus cu ucenicii săi către mare, și după dînsul au mers mulțime multă din Galilea, și din Iudea, și din Ierusalim, și din Idumea, și din ceea parte de Iordan și cei d'împrejurul

Tirului și al Sidonului, mulțime multă, auzînd căte făcea, au venit către dînsul. ⁸ Și a zis ucenicilor săi, ca să stea corăbiora aproape de el pentru popor ca să nu-l impresore pre el. ⁹ Că pre mulți a vindecat, cât năvălia spre el, ca să se atingă de dînsul căți aveau bătaie. ¹⁰ Și duhurile cele necurate când îl vedeau pre el, cădeau înaintea lui și strigau, grăind: că tu ești Fiul lui Dumnezeu. ¹¹ Și mult îi certa pre dînsul ca să nu-l facă arătat pre el.

¹² Și s'a suit la munte, și a chemat pe carii a vrut el însuși, și au venit la dînsul. ¹³ Și a făcut doi-spre-dece ca să fie cu el, și să-l trimetă pre dînsul să propovăduiască, și să aibă putere a vindeca boalele, și a goni dracii. ¹⁴ Și a pus lui Simon numele Petru, ¹⁵ și pre Iacob al lui Zevedei, și pre Ión fratele lui Iacob, și le-a pus lor nume Voanergheos, adică fiii tune

tului), ¹⁸ Și pre Andrei, și pre Filip, și pre Vartolomei, și pre Matei, și pre Toma, și pre Iacov al lui Alfeu, și pre Tadeu, și pre Simon Cananitul, ¹⁹ Și pre Iuda Iscarioteanul, carele l-a și vindut pre el.

²⁰ Și a venit în casă. Și iarăși s'a adunat poporul cât nu putea el nici pâne să mănânce. ²¹ Și auzind cei ce erau despre dânsul, au eșit să-l prindă pre el, că grăia că nu ²² și este în fire.

²³ Și cărturarii cei ce se pogorise din Ierusalim, diceau cum că Vezezeul are, și cum că Domnul dracilor scôte dracii. ²⁴ Și chemându-l pre dânsul, în pilde grăia lor: Cum pôte Satana să scotă pe Satana? ²⁵ Și dacă împărăția se va împerechia între sine, nu pôte să stea împărăția aceea. ²⁶ Și dacă casa se va împerechia între sine, nu pôte să stea casa aceea. ²⁷ Și dacă Satana s'a sculat însuși asupra sa, și s'a împerechiat, nu pôte să stea,

ci are slîrșit. ²⁸ Nimeni nu pôte să jefuiască vasele celui tare, intrând în casa lui, de nu va lega întâi pre cel tare; și atunci va jefui casa lui.

²⁹ Amingrăesc vouă că toate păcatele se vor ierta fiilor oamenilor, și hulele ori-câte vor huli. ³⁰ Iar cine va huli împotriva sântului Duh, n'are iertare în veac, ci este vinovat judecăței de veac. ³¹ (Pentru că dicea: *duh* necurat are). ³² Deci au venit frații și muma lui, și stând afară, au trimis la el, chemându-l pre dânsul. ³³ Și ședea poporul împrejurul lui, și au dis lui: Iată muma ta și frații tăi, și surorile tale afară, te caută pre tine. ³⁴ Și a răspuns lor, grăind: Cine este muma mea și frații mei? ³⁵ Și căutând la cei ce ședeau împrejurul lui, a dis: Iată muma mea și frații mei. ³⁶ Că ori-cine va face voia lui Dumnezeu, acela frațele meu, și sora mea, și mama mea este.

CAP. IV.

Pentru pilda seminței; pentru certarea cuvîntului și a mărei.

¹ Și iarăși a început a înveța lângă mare; și s'a adunat la dânsul popor mult, cât intrat el în corabie, și a

ședut pre mare; și tot poporul sta pre uscat lângă mare; ² Și îi înveța pre dânsul în pilde mult; și grăia

lor întru învățatura sa: ³ Ascultați, iată, a eșit semăntoriul să semene. ⁴ Și a fost când semăna, una a decă a cădut lângă cale, și a, venit pasările și o au mînsat pre dânsa; ⁵ Iar alta a cădut pre pietriș, unde n'avea pământ mult și îndată a răsărit, pentru că n'avea pământ adânc. ⁶ Deci răsărind sorele s'a pălit, și pentru că n'avea rădăcină s'a uscat. ⁷ Iar alta a cădut în spinii, și s'a înălțat spinii, și o au înecat și n'a dat rod. ⁸ Iar alta a cădut în pământ bun, și a dat rodă înălțându-se și crescînd; și au adus una trei-deci, iar alta șese-deci, iar alta, o sută. ⁹ Și dicea lor: Cea ce are urechi de audit, audă.

¹⁰ Iar când a fost deosebi, l'au întrebat pre el de pildă cei ce erau lângă el împreună cu cei dou-spre-dece. ¹¹ Și le-a dis lor: Vouă s'a dat a se taina împărăției lui Dumnezeu; iar celor de afară toate în pilde sunt lor. ¹² Ca privind să privească, și să nu audă, și să nu înțeleagă; ca nu cum-va să se întorească și să se ierte lor păcatele. ¹³ Și le-a dis lor: Ați nu știți pilda acosta? Și cum veți înțelege toate pildele? ¹⁴ Semătorul semăna cuvîntul. ¹⁵ Și aceștia sunt cei de lângă cale, unde se semăna cuvîntul; și când îl aud îndată vine satana, și iea

cuvîntul carele este semănat întru inimile lor. ¹⁶ Și aceștia sunt așijderea cei ce se seamăna pe petriș, carii când aud cuvîntul îndată cu bucurie îl primesc pre el. ¹⁷ Și nu au rădăcină întru sineși, ci sunt până la o vreme; după aceea făcîndu-se necaz sau gîna pentru cuvînt, îndată se smintesc. ¹⁸ Și aceștia sunt cei ce semăna în spinii, carii aud cuvîntul; ¹⁹ Dar grijile vîecului acestuia, și înșelăciunea bogăției, și pofta celor-lalte intrînd, înecă cuvîntul și se face neroditor. ²⁰ Și aceștia sunt cei semănați în pământ bun, carii aud cuvîntul, și îl primesc, și aduc rodă, unul trei-deci, iar altul o sută. ²¹ Și dicea lor: Ați dîră făclia vine ca să se pună în obroc, sau supt pat? Ați nu ca să se pună în sfeșnic? ²² Că nu este ceva tănuț, care să nu se vadă, nici a fost ascuns, ci ca să vie întru arătare. ²³ De are cine-va urechi de audit, audă. ²⁴ Și dicea lor: Vedeți ce audiți; cu ce măsura măsurați se va măsura vouă și se va adăoga vouă celor ce audiți. ²⁵ Că cel ce are, i-se va da lui, iar cel ce nu are și ce are i-se va lua de la dânsul. ²⁶ Și dicea: Așa este și împărăția lui Dumnezeu, în ce chip este dacă aruncă omul semăntă în pământ ²⁷ Și dorme și se scîlă noaptea și ziua,

și sămînța răsare și crește cum nu știe el. ²⁵ Că pămîntul din sine rodesce întâi iarbă, apoi spic, după aceea deplin grâu înspic. ²⁶ Iar când se cîcoie rodul, îndată trimite secerea, că a sosit secerișul. ²⁷ Și dîcea: Cui vom asemăna împărăția lui Dumnezeu, sau cu ce pildă o vom potrivi pre ea? ²⁸ Ca grăunțul de muștar, carele când se sîmînă în pămînt, este mai mic de cît toate sîmînțele pămîntului. ²⁹ Și dacă se sîmînă, crește și se face mai mare de cît toate buruienile, și face ramuri mari cît sub umbra lui pot să locuască păsările cerului. ³⁰ Și cu pîlde ca acestea multe grăia lor cuvîntul, precum putea a auzi. ³¹ Iar fără de pîlde nu grăia lor, iar deosebii ucenicilor săi le deslega toate.

CAP. V.

Pentru Legheon; pentru fiica marelui Sinagoge; pentru cea ce îi curgea sînge.

¹ Și a venit de ceea parte de mare, în laturea Gadarenilor. ² Și eșind el din corabie, îndată l'a înșimpinat pre el un om din mormînturi cu duh necurat; ³ carele avea locuința în mormînturi, și nici cu lanțuri de fier nime-

nea nu putea să-l lege pre el. ⁴ Pentru că de multe ori fiind legat cu obești și cu lanțuri de fier, se rupea de el lanțurile, și obezile se sfărâma, și nimeni nu putea să-l domolească pre dînsul. ⁵ Și pururea noptea și ziua era

⁶ Și a dîs lor, în ziua aceea, făcîndu-se sîră; și trecînd de ceea parte. ⁷ Și lăsînd el poporul l'a luat pre dînsul așa precum era în corabie; și erau și alte corăbii cu dînsul. ⁸ Și s'a făcut vîitor mare de vînt iar valurile intra în corabie, cît mai se umplea ea. ⁹ Și el era la cîrmă dormind pre căpătîi; și l'a u desptat pre el, și i-a dîs lui: Învîțătorule, au nu-ți este grijă că perim? ¹⁰ Și sculîndu-se a certat vîntul, și a dîs marelui: Taci, încetază; și a stătut vîntul, și s'a făcut liniște mare. ¹¹ Și a dîs lor: Ce sunteți așa fricoși? Cum nu aveți credință? ¹² Și s'a u înfricoșat cu frică mare și grăia unul către altul: Ôro cine este acesta? că și vîntul și marea îl ascultă pre el.

prin munți și prin mormînturi strigînd, și tăindu-se de petre. ¹³ Iar vîdînd pre Iisus de departe, a alergat și i s'a închinat lui. ¹⁴ Și strigînd cu glas mare, a dîs: Ce este mie și ție Iisuse Fiule al lui Dumnezeu celui înalt? Jură-te pre tine cu Dumnezeu, să nu mă muncesc pre mine. ¹⁵ Căci grăia lui: Ești duh necurat din om. ¹⁶ Și l'a întrebat pre el: Cum îți este numelu? ¹⁷ Și-a rîspuns, dîcînd: Legheon 'mi este numele, că mulți suntem. ¹⁸ Și îl ruga pre el mult ca să nu-l trimiță pre dînsul afară din laturea aceea. ¹⁹ Și era acolo lîngă munte o turmă mare de porci pascînd. ²⁰ Și l'a rugat pre dînsul toți dracii, dîcînd: trimite-ne pre noi în porci să intrăm într'înșii; și l'a sloboșit pre el Iisus îndată. ²¹ Și eșind duhurile cele necurate au intrat în porci; și s'a pornit turma de pre țîrmuri în mare (și era ca la două mii), și s'a u înecat în mare. ²² Iar cei ce păscău porcii au fugit, și au vestit în cetate și în sate; și au eșit să vadă ce este ceea ce s'a făcut. ²³ Și au venit către Iisus, și au vîdît pre cel ce fusese îndrăcit, ședînd înbrăcat și întreg la minte, pre cel ce avusese legheonul, și s'a u spăimîntat. ²⁴ Și povestea lor cea ce vîduse ce s'a făcut celui îndrăcit, și pen-

tru porci. ²⁵ Și au început a-l ruga pre dînsul, ca să săia din hotarele lor. ²⁶ Și intrînd el în corabie, îl ruga pre el acela ce fusese îndrăcit, ca să fie cu dînsul. ²⁷ Iar Iisus nu l'a lăsat pre el, ci l'a dîs lui: Mergi în casa ta către al tău, și vestesco lor câte ți-a făcut ție Domnul, și te-a miluit. ²⁸ Și s'a dus, și a început a propovădui în Decapoli, câte a făcut Iisus lui, și toți se minuna.

²⁹ Și trecînd Iisus în corabie iarăși de ceea parte, s'a adunat popor mult la el, și era lîngă mare. ³⁰ Și iată a venit unul din marelui Sinagoge, cu numele Iair. ³¹ Și vîdîndu-l pre dînsul, a cădît la pîciorele lui. ³² Și îl rugă pre dînsul mult dîcînd: Că fiica mea spre sfîrșit este; vino, de îți pune mîinile pre dînsa, ca să se mîntuască, și să trăiască. ³³ Și a mers cu dînsul.

³⁴ Și după dînsul a mers popor mult și îl impresura pre el. (Și o mulere ôre-care fiind întru curgerea sîngelui de doi-spre-dece ani; ³⁵ Și multe pătîmind de la mulți doctori, și cheltuindu-și toate cele ce avusese, și nimic folosindu-se, ci mai vîrtos spre mai rău vîind. ³⁶ Auzînd pre Iisus, vîind între popor din 'napoi s'a atins de haina lui, ³⁷ Că dîcea: că măcar de hainele lui de mîe voui a-

tinge, m^{eu} v^{ou}l m^{an}tui. ²⁰ Și îndatăși a secat izvorul s^{ân}gelui ei, și a simțit cu trupul că s'a vindecat de b^olă. ²¹ Și îndatăși Iisus cunosc^{înd} întru sineși puterea ce a eșit dintru el, întorc^{îndu}-se către popor a d^{is}: Cine s'a atins de hainele mele? ²² Și a^u d^{is} lui ucenicii: Ve^{de} poporul îmbulzindu-te, și d^{ic}i: Cine s'a atins de mine? ²³ Și căuta împrejur să vadă pre ceea ce a făcut ac^osta. ²⁴ Iar mulerea înfricoșându-se și tremur^{înd}, sci^{înd} ce s'a făcut ei, a venit și a căd^{ut} înaintea lui, și i-a spus lui tot adev^{er}ul. ²⁵ Iar el a d^{is} ei: Fiind-că credința ta te-a m^{an}tuit, mergi în pace, și fi sănătoasă de b^ola ta. ²⁶ Încă gr^ăind el a venit de la mal-marele Sinagogeⁱ, d^{ic}i^{înd}: că fiica ta a murit, ce mai superi pre inv^{et}ătorul? ²⁷ Iar Iisus îndatăce a aud^{it} cuvintul ce s'a gr^ăit, a d^{is} mal-marelui Sinagogeⁱ:

Nu te teme, crede numai. ²⁸ Și nu a lăsat pre nici unul să m^{er}gă după d^{en}sul, fără numai pre Petru și pre Iacov, și pre Ioan fratele lui Iacov. ²⁹ Și a venit în casa mal-marelui Sinagogeⁱ, și a v^{ed}ut turburare, pl^âng^{înd} aceia și t^ânguindu-se mult. ³⁰ Și intr^{înd}, a d^{is} lor: Ce v^{ed} turburați și pl^ângeți? Feci^ora n'a murit, ci d^{or}me. Și își r^{id}ea de d^{en}sul. ³¹ Iar el scoț^{înd} afară pre toți, a luat pre tatăl feci^orei și pre m^umă, și pre cel cel era cu el, și a intrat unde era feci^ora z^ăc^înd. ³² Și apuc^{înd} pre feci^ora de m^ână, i-a d^{is} ei: Talita cumi; ce se t^âlcuesc: Feci^ora, (ție d^{ic}) sc^olă-te. ³³ Și îndatăși s'a sculat feci^ora, și umbla; că era de doi-spre-^{de}ce ani. Și s'a sp^ăm^întat cu spaimă mare. ³⁴ Și le-a poruncit lor mult ca nime-n^{ea} să nu scie ac^osta: Și a d^{is}, să-i dea ei să m^ân^ânce.

CAP. VI.

Pentru rânduila sa^u trimeterea Apostolilor la propovăduire; pentru Ioan și pentru Irod; pentru cele cinci pâni și pentru cei doi pesci; pentru umblarea lui Iisus pre mare.

¹ Și a eșit de acolo, și a venit la patria sa; și după d^{en}sul a^u mers ucenicii lui. ² Și fiind S^âmbătă, a început a inv^{et}a în Sinagoga, și mulți aud^{înd}, se mira d^{ic}i^{înd}: De

unde Ț sunt acestuia acestea? Și ce este înțelepciunea ce i-s'a dat lui, că și puterⁱ ca acestea prin m^ânile lui se fac? ³ A^u nu este acesta teslarul, feciorul Mariei, și fra-

tele lui Iacov, și al al lui Iosi, și al lui Iuda, și al lui Simon? Și a^u nu sunt surorile lui aicea la noi? Și se smintea întru el. ⁴ Și d^{ic}ea 'lor Iisus: Că nu este prooroc necinstit, fără numai în patria sa, și între rudenii, și în casa sa. ⁵ Și nu putea acolo nici o putere să facă, fără numai preste puțin bolnavi puindu-și m^ânele Ț-a^u vindecat pre ei. ⁶ Și se mira pentru necredința lor, și umbla în satele cele de împrejur inv^{et}ând.

⁷ Și a chemat pre cel do^l-spre-dece, și a început a-i trimete pre d^{en}sul câte doi câte doi; și le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate. ⁸ Și le-a poruncit lor să nu Țea nimic pre cale, fără numai toiag, nici traistă, nici pâne, nici banⁱ la brău; ⁹ Ci numai încălțați cu sandali, și să nu se îmbrace cu două halne. ¹⁰ Și gr^ăia lor: Orⁱ unde veți intra în casă, acolo petreceți, până ce veți eși de acolo. ¹¹ Și orⁱ c^âți nu v^{ed} vor primi pre voi, nici vor asculta pre voi, eș^{înd} de acolo, scuturați praful tel de supt picior^ole v^{ost}re, întru mărturie. Ior Amin gr^ăesc vou^e: Mal ușor va fi Sodomului și Gomorului în ziua judec^ăței, de c^ât cetă^ței aceia. ¹² Și eș^{înd}, propovăduia^{te} să se poc^ăiasc^ă, ¹³ Și dracul mulți scotea; și ungea cu unt-de-

lemn pre mulți bolnavi și în t^âmăduia.

¹⁴ Și a aud^{it} împ^{er}atul Irod (c^ăci ar^ătat se făcuse numele lui), și d^{ic}ea: Că Ioan cel ce boteza s'a sculat din morți și pentru ac^osta lucr^ăză puterile întru el. ¹⁵ Alții d^{ic}eau: că Ilie este; iar alții d^{ic}eau: că prooroc este, sa^u ca unul din prooroci. ¹⁶ Și aud^{înd} Irod a d^{is}: Că acesta este Ioan pre carele eu l'am tăiat. El s'a sculat din morți. ¹⁷ Că Irod acesta trimit^{înd} a prins pre Ioan, și l'a legat pre el în temniță, pentru Irodiada muier^{ea} lui Filip fratelui său, c^ăci o luase pre d^{en}sa muier^{ea}. ¹⁸ Că d^{ic}ea Ioan lui Irod: Nu Ți se cuvine să aibi pre mulerea fratelui t^{eu}. ¹⁹ Iar Irodiada pismuia lui, și vrea să-l om^ore, și nu putea. ²⁰ Că Irod se temea de Ioan, sci^{îndu}-l pre d^{en}sul om drept și s^{ân}t, și îl socotea pre el, și ascult^{îndu}-l pre d^{en}sul, multe făcea, și cu dragosto îl asculta pre el. ²¹ Și înțimpl^{îndu}-se o dⁱ cu bun prilej, c^ând Irod făcea osp^{et}ul nasc^{er}ei sale, boerilor sei și c^ăpitanilor, și celor mai mari ai Galileei. ²² Și intr^{înd} fata Irodiadei, și juc^{înd}, și pl^ăc^înd lui Irod și celor ce șed^ău cu d^{en}sul, a d^{is} împ^{er}atul fetei: Cere de la mine orⁱ ce v^{ed} vrea, și voiⁱ da Ție. ²³ Și s'a jurat ei, că orⁱ ce v^{ed} cere de la mine

voi da ție, până la jumătate de împărăția mea. ²⁴ Iar ea eșind, a ȋis mamei sa'e: Ce voiți cere? Iar aceea a ȋis: Capul lui Ioan Botezătorului. ²⁵ Și intrând îndatăși cu sirguintă la împăratul, a cerut, ȋicend: voiți ca să-mi dai mie acum în tîpsie capul lui Ioan Botezătorul. ²⁶ Și împăratul fôrte s'a întristat, dar pentru jurămînturi și pentru celi ce seadeau împreună cu dînsul, n'a vrut să-l lepede cererea. ²⁷ Și îndată trimițînd împăratul speculatori a poruncit să aducă capul lui. ²⁸ Iar el mergînd i-a tăiat capul lui în temniță, și l'a adus în tîpsie, și l'a dat pre el fetei și iala l'a dat mamei sa'e. ²⁹ Și auzînd ucenicii lui, au venit, și au rădicat trupul lui cel cădut; și l'au pus pre el în mormînt.

³⁰ Și s'au adunat apostolii la Iisus, și i-au vestit lui tôte câte a fîcut și câte a învîțat. ³¹ Și le-a ȋis lor: Veniți voi înși-vă deosebi în loc pustiu și vă odihăiți puțin; că erau mulți cari veniau și se duceau, și nu avea vreme nici să mînce. ³² Și s'au dus în loc pustiu singuri cu corabia. ³³ Și i-a vîdut pre dînsii poporul mergînd și l'a cunoscut pre el mulți, și pedestri din tôte cetățile alerga acolo, și mai înainte de cît ei au venit,

și s'au adunat la dînsul. ³⁴ Și eșind Iisus, a vîdut popor mult, și i s'a fîcut milă de el; pentru că era ca oile ce nu au păstor; și a început a-l învîța pre dînsii mult. ³⁵ Și iată vreme multă fiind, s'au apropiat la dînsul ucenicii lui și l'au ȋis lui: Că locul este pustiu, și iată vremea a trecut multă. ³⁶ Slobodîndu-se l'au pre dînsii ca mergînd în orașele cele din prejur și în sate să-și cumpere lorși pîni; că nu au ce să mînce. ³⁷ Iar el rîspundînd a ȋis lor: Dați-le voi lor să mînce. Și au ȋis lui: Mergînd pôte să cumpărăm pîni de două sute de dinari, și să le dăm lor să mînce? ³⁸ Iar el a ȋis lor: Câte pîni aveți? mergeți și vedeți. Iar ei cîind, au ȋis: Cinci, și doi pesci.

³⁹ Și a poruncit lor să-l pue pre toți mese, mesé, pre iarbă verde. ⁴⁰ Și au ședut ote, ote, câte o sută și câte cincî-deci. ⁴¹ Și luînd cele cincî pîni și cei doi pesci, căutînd la cer a bine-cuvîntat, și a frînt pînilor și le-a dat ucenicilor săi ca să le pue înaintea lor, și pre cei doi pesci l'au împărțit la toți. ⁴² Și au mîncat toți și s'au săturat. ⁴³ Și au luat douăspre-dece coșuri pline de sfărămîtură și din pesci. ⁴⁴ Și era celi ce mîncase pînilor ca la cincî mii de bărbați.

⁴⁵ Și îndatăși a silit pre ucenicii săi să intre în corabie, și să mergă mai înainte de ceea parte la Vetsaida, până ce va slobodi el poporul. ⁴⁶ Și după ce l'a slobodit pre el, s'a dus în munte să se rîge. ⁴⁷ Și făcîndu-se sîră, era corabia în mijlocul mării și el singur pre uscat. ⁴⁸ Și l'a vîdut pre dînsii că se chinuesc vîslînd (că era vîntul împotriva lor); iară într'a patra strîjă a nopții a venit la dînsii umblînd pe mare, și vrea să trecă pe lîngă ei. ⁴⁹ Iar ei vîdîndu-l pe dînsul umblînd pre mare, li s'au părut că este nălucă, și au strîgat. ⁵⁰ (Că toți l'au vîdut pre el, și s'au turburat), și îndatăși a grăit cu dînsii, și le-a ȋis lor: Indrăsniiți, eu sunt, nu vă temeți.

mei. ⁵¹ Și s'a suit la dînsii în corabie; și a încetat vîntul; și ei fôrte preste măsură se spăimînta întru sine și se minuna. ⁵² Că nu au priceput din pîni, că era inima lor împetrită. ⁵³ Și trecînd au venit în pămîntul Genisaretului, și a stătut la liman.

⁵⁴ Și eșind ei din corabie, îndatăși l'au cunoscut pre el aceia. ⁵⁵ Și înconjurînd tôte latură aceea, a început pre paturi a aduce bolnavi, unde auȋia că el este acolo. ⁵⁶ Și ori-unde intra în sate, sau în cetăți, sau în orașe, puneau la ulișe pre cei bolnavi, și îl ruga pre el ca măcar de pîlele vestmintelor lui să se atingă; și câți se atingeau de el se mîntuia.

CAP. VII.

Pentru ucenicii cînd au mîncat cu mînilor nespălate; pentru călcarea poruncei lui Dumnezeu; pentru obiceiurile oamenilor; pentru muieră cea din Fenicia Sîriei cu fata îndrăcită; pentru vindecarea surdului ce grăia cu anevioi.

¹ Și s'au adunat la dînsul fariseii și ôre-carii din cărturari, care venise din Ierusalim. ² Și vîdînd pre ôre-care din ucenicii lui cu mînilor necurate, (adecă nespălate), mîncînd pîne, i-au prihănit. ³ (Că fariseii și toți Iudeii, de nu își vor spăla

mînilor pînă în cot, nu mîncă, ȋînd aședîmintul bătrînilor. ⁴ Și din tîrg, de nu se va spăla, nu mîncă; și alte multe sunt cari au luat a le ȋinea, spălarea paharelor, și a urcîlorelor, și a căldărilor, și a paturilor).

⁵ După aceasta l-au între-

bat pre el fariseii și cărturarii pentru ce ucenicii tăi nu umblă după aședământul bătrînilor, ci cu mâinile nespălate mănâncă pîne? ⁶ Iar el răspundînd a dîs lor: Că bine a proorocit Isaia pentru voi, fărînicilor; precum este scris: Poporul acesta cu buzole mă cîntesce; iar inima lor de parte stă de la mine. ⁷ Și în zadar mă cîntesc, învățînd învățătură porunci omenesci; ⁸ Că lăsînd porunca lui Dumnezeu, țineți aședământul bătrînilor; spălarea urciorelor și a paharelor, și alte asemenea ca acestea multe faceți. ⁹ Și dicea lor: Bine, lepădați porunca lui Dumnezeu, ca să pășiți aședământul vostru. ¹⁰ Că Moisi a dîs: Cîntesce pre tatăl tău și pre muma ta. Și, cela ce va grăi de rău pe tatăl său sau pre muma sa, cu mörte să möră. ¹¹ Iar voi diceți: De va dice omul tatăne-să sau mîne-sa: Korvan (adecă dar) este aceea cu care te-ai fi folosit de la mine. ¹² Și nu-l mai lăsați pre dînsul să mai facă ceva tătănă-să sau mîne-sa. ¹³ Călcînd cuvîntul lui Dumnezeu pentru aședământul vostru carele ați dat, și asemenea ca acestea multe faceți. ¹⁴ Și chemînd la sine pe tot poporul, a dîs lor: Ascultați-mă pre mine toți și înțelegeți. ¹⁵ Nimic nu este din afară de om, ce intră într'in-

sul, care pöte să spuere pre el; ci cele ce es dintr'însul, acelea sunt care spurcă pre om. ¹⁶ De are cine-va urechi de audît, audă. ¹⁷ Și după ce au intrat în casă de la popor, l'au întrebat pre el ucenicii lui pentru pildă. ¹⁸ Și le-a dîs lor: Așa și voi? de ne înțelegetori sunteți? Au nu vë pricepeți că tot ce intră în om din afară, nu pöte să-l spurce. ¹⁹ Că nu intră în inima lui, ci în pîntece și ese pe afedron, curățînd töte bucatele. ²⁰ Și dicea: Că ceea-ce ese din om, aceea spurcă pre om. ²¹ Că din lăuntru din inima ömenilor ies gîndurile cele rele, prea-curviile, curviile, uciderile; ²² Furțisagurile, asupririle, viclesugurile, înșelăciunile, înversunările, ochiul viclean, hula, trufia, nebulia. ²³ Töte relele acestora es din năuntru, și spurcă pre om. ²⁴ Și sculându-se de acolo, s'a dus în hotarele Tirului și ale Sinodului și, intrănd în casă, vrea sa nu scie nimenia de el, și nu a putut să se tăinuiască; ²⁵ Că audînd o muierc pentru dînsul, a căria fiică avea duh necurat, viind a cădu la picioarele lui; ²⁶ (Și era muierca Elină, de de neam din Fenicia Siriei); și îi ruga pre el ca să gonească dracul din fiica ei. ²⁷ Iar Iisus a dîs ei: Lasă să se sature întâiu fiu; că nu este bine a lua pînea fiilor, și a

o arunca cînilor. ²⁸ Iar ea răspundînd a dîs lui: Adeverat, Dömnce, că și cîni sub masă mănăncă din fărîmiturile fiilor. ²⁹ Și a dîs ei: Pentru acest cuvînt mergi; a eșit dracul din fiica ta. ³⁰ Și mergînd la casa sa, a aflat pre dracul eșit, și pre fiică zăcînd în pat.

³¹ Și iarăși eșind din hotarele Tirului și ale Sidonului, a venit la marea Galileei în mijlocul hotarelor Decapoli. ³² Și au adus la dînsul un surd grăind anevoc, și l'au rugat pre dînsul, ca să spue mîna pre el. ³³ Și lui

ându-l pre el din mulțime deosebi, a pus degetele sale în urechile lui, și scui_pănd s'a atins de limba lui. ³⁴ Și căutînd la cer, a suspinat și a dîs lui: *Effatha*, ce este deschide-te. ³⁵ Și îndatași sa deschis audurile lui, și s'a deslegat legătura limbii lui, și grăia drept. ³⁶ Și a poruncit lor, ca să nu spue nimînuu, ci pre cât el le porunca lor, ei mai mult vestia; ³⁷ Și mai mult se mira, dîcînd: Töte ie-au făcut bine, și pre surdi i-au făcut de aud, și pre muți de grăesc.

CAP. VIII.

Pentru cele șapte pîni; pentru cei ce cer semn din cer; pentru aluatul fariseilor; pentru cel orb; pentru întrebarea ce a facut Iisus în Cesarea lui Filip, cine îi dic a fi; pentru cercetarea lui Petru.

¹ În zilele acelea fiind popor mult förte, și neavînd ce mănca, chemănd Iisus pre ucenicii săi, le-a dîs lor: Milă îmi este de popor, că iată trei zile sunt de cînd astéptă lăngă mine, și n'au ce mănca. ² Și de îi voiü slobođi pre dînsii flămîndi la casele lor, vor slăbi pe cale; că unii dintr'însii au venit dede departe. ³ Și a răspuns lui, ucenicii lui: De unde pre acestia va

putea cine-va să-i sature de pîne aici în pustie? ⁴ Și a întrebat pre ei: Cîte pîni aveți? Iar ei au dîs: Șapte. ⁵ Și a poruncit poporului să sedă pre pămînt; și luănd pre cele șapte pîni multămind, a frînt și a dat ucenicilor ca să le pue înainte; ⁶ Și a pus înaintea poporului. ⁷ Și avea și puțin pescișori; ⁸ Și bine-cuvîntănd a dîs să-i pue și pre accia înaintea lor.

*

⁸ Și au mâncat și s'au săturat; și au luat rămășițe de fărâmituri, șapte coșnițe. ⁹ Și erau cei ce mâncase, ca patru mii; și i-a slobodit pre ei. ¹⁰ Și îndatăși intrând în corabie cu ucenicii săi, a venit în părțile Dalmanuthel.

¹¹ Și au eșit fariseii, și au început a se întreba cu dânsul, cerând de la dânsul semn din cer, ispitindu-l pre el.

¹² Și suspinând cu duhul său, a dîs: Pentru ce neamul acesta semn cerco? Amin dîc vouă: De se va da neamului acestuia semn. ¹³ Și lăsându-l pre dânsul a intrat în corabie, și a trecut de cea parte. ¹⁴ Și ucenicii lui uitase să iea pâne, și mai mult de cât o pâne nu aveau cu dânsul în corabie.

¹⁵ Și le-a poruncit lor, dîcând: Căutați de vă pădiți de aluatul fariseilor, și de aluatul lui Irod. ¹⁶ Și cugeta, unul către altul dîcând: Că pâne n'avem. ¹⁷ Iar Iisus cunoscând a dîs lor: Drept ce cugetați că pâne n'aveți? Iacă nu înțelegeți, nici pricepeți? Iacă împetrită aveți inima voastră? ¹⁸ Ochii aveți și nu vedeți? Și urechi având nu auziți? Și nu vă aduceți aminte.

¹⁹ Când am frânt pre cele cinci pâni la cele cinci mii, câte coșuri pline de fărâmituri ați luat? ²⁰ Dis-au lui: Două spre-dece; Și când pre celo șapte, la cele patru mii, câte coșnițe pline de sfăr-

mituri ați luat? Iar ei au dîs: Șapte. ²¹ Și le-a dîs lor: Dar cum încă nu înțelegeți?

²² Și a venit în Betsaida; Și i-a adus lui un orb, și l'a rugat pre el ca să se atingă de dânsul. ²³ Și apucând pre orbul de mână, l'a scos pre el afară din sat; și scuipând pre ochii lui, și puindu-și mânele pre el l'a întrebat de vede ceva. ²⁴ Și rădicându-și ochii, a dîs: Văd. ²⁵ După acesta iarăși și-a pus mânele pre ochii lui, și l'a făcut de a vădut; Și s'a îndreptat și a vădut luminat pre toți. ²⁶ Și la trimes pre el la casa sa dîcând: Nici în sat să intri, nici să spuî cui-va în sat.

²⁷ Și au eșit Iisus și ucenicii lui în satele Cesarului Filip; și pre cale a întrebat pre ucenicii săi dîcând lor: Cine dîc omeni că sunt eu? ²⁸ Iar ei au răspuns: Ioan Botezătorul; și alții Ilie; iar alții unul din prooroci. ²⁹ Și el le-a dîs lor: Dar voi cine dîceți că sunt eu? Și răspundând Petru, a dîs lui: Tu ești Christosul.

³⁰ Și i-a oprit pre ei, ca să nu spue nimănui pentru dânsul. ³¹ Și a început a-l învăța pre el, că se cuvine Fiul omului multe a pătimi, și a se desăima de bătrini, și de archierei, și de cărturari, și a se omori, și după trei zile a învia. ³² Și de față cuvîn-

tul acesta grăia. Și apucându-l pre el Petru, a început a-l sta lui împotrivă. ³³ Iar el întorcându-se și căutând spre ucenicii săi, a certat pe Petru, dîcând: Mergi după mine, satano, că nu cugeți cele ce sunt ale lui Dumnezeu ci, cele ce sunt ale oamenilor.

³⁴ Și chemând la sine pe popor împreună cu ucenicii săi, a dîs lor: Că ce voesc să vie după mine, să se lepede de sine, și să-și iea crucea sa, și să-mi urmeze mie. ³⁵ Că cine va vrea să-și măntuiască sufletul său,

pierde-l va pre el. Iar cine și va perde sufletul său pentru mine și pentru Evanghelie, acela îl va măntui pre el. ³⁶ Că ce va folosi omul, de ar dobândi lumea totă, și își va perde sufletul său. ³⁷ Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său? ³⁸ Că cine se va rușina de mine, și de cuvintele mele, întru acest neam prea-curvar și păcătos, și Fiul omului se va rușina de el, când va veni întru mărirea Tatălui său cu sântii îngeri.

CAP. IX.

Pentru schimbarea la față a lui Iisus; pentru cel lunatic; pentru ucenicii când se prigoniau între sine, cine ar fi mai mare; pentru ferirea de scandal.

¹ Și le dîcea lor: Amin grăose vouă că sunt uniți din cei ce stați aici, cari nu vor gusta morțe, până când nu vor vedé împărăția lui Dumnezeu viind întru putere.

² Și după șese zile, a luat Iisus pre Petru, și pre Iacob, și pre Ioan; și i-a suit pre dânsul în munte înalt deosebi singuri, și s'a schimbat la față înaintea lor. ³ Și hainele lui erau strălucind, albe foarte ca zăpada, în ce chip înălbitor pre pământ nu poate să înălbiască. ⁴ Și s'a arătat

lor Ilie împreună cu Moisi; și grăia cu Iisus. ⁵ Și răspundând Petru a dîs lui Iisus: Învățătorule, binc este nouă a fi aici; și să facem trei colibe: Tie una, și lui Moisi una, și lui Ilie una. ⁶ Că nu scia ce grăia, că erau înfricoșați. ⁷ Și s'a făcut nor umbrindu-l pre el; și a venit glas din nor grăind: Acesta este Fiul meu cel iubit, pre acesta ascultați. ⁸ Și de năprasna căutând ei împrejur, pre nimenea n'au mai vădut, ci numai pre Iisus împreună

cu dănsii. ⁹ Iar pogorindu-se ei din munte, le-a poruncit lor ca nimănui să nu spună cele ce au văzut, fără numai când Fiul omului din morți va învia.

¹⁰ Și au ținut cuvîntul între sine întrebându-se: Ce este aceea a învia din morți? ¹¹ Și l'a întrebat pre el, dicînd: Căci dîc cărturarii că Ilie se cuvine să vie mai înainte. ¹² Iar el răspundînd a dîs lor: Ilie viind mai înainte va aședa tôte, și cum este scris de Fiul omului, ca să pătîmiască multe și să fie defăimat. ¹³ Ci dîc vouă că și Ilie a venit și a făcut lui câte a vrut, cum este scris de el. ¹⁴ Și viind la ucenicii a vădut popor mult împrejurul lor, și cărturarii întrebându-se cu dănsii. ¹⁵ Și îndată tot poporul vădîndu-l pre el s'a spăimîntat; și alergînd s'a închinat lui. ¹⁶ Și a întrebat pre cărturarii: Ce vă întrebați între voi? ¹⁷ Și răspundînd unul din popor, a dîs: Învățătorule, am adus pre Fiul mîei la tine, avînd duh mut. ¹⁸ Și orî unde îl apucă pre el îl sdrôbesce, și face spume, și scrășnesce cu dinții săi, și se usucă, și am dîs ucenicilor tîi să-l scôfă, și n'au putut. ¹⁹ Iar el răspundînd, a dîs lui: O neam necredincios! Până cînd voiîficu voi? Până cînd voiî suferi pre voi? a-

duceți-l pre el la mine. ²⁰ Și l'a adus pre el la dănsul. Și vădîndu-l pre dănsul îndată duhul l'a scuturat pre el; și cădînd la pămînt se tăvălia spumînd. ²¹ Și a întrebat pre tătălui: Cătă vreme este decînd i s'a făcut lui acêsta? Iar el a dîs: din copilărie. ²² Și de multe ori pre el și în foc l'a aruncat și în apă, ca să-l piardă; ci de poîi ceva, ajută-ne noî fiindu'ți milă de noi. ²³ Iar Iisus a dîs lui: De poîi crede, tôte sunt cu puțință credinciosului. ²⁴ Și îndată strigînd cu lacrimi tătăl copilului, a grăit: Creî, Dômn, ajută necredinței mele. ²⁵ Iar vădînd Iisus că năvălesce poporul, a poruncit duhului celui necurat, dicînd lui: Duh mut și surd, eu ție ție poruncesc, eși dintr'însul și de acum să nu mai intrî în el. ²⁶ Și strigînd și mult scuturându-l pre el, a eșit; și s'a făcut ca un mort, că mulți diceau că a murit. ²⁷ Iar Iisus apucându-l pre el de mână, l'a ridicat și s'a sculat. ²⁸ Și intrînd el în casă, ucenicii lui l-au întrebat pre dănsul în deosebi: Pentru ce noi n'am putut să-l scôtem pre el? ²⁹ Iar el a dîs lor: Acest neam eu nimic nu pôte eși, fără numai cu rugăciune și cu post. ³⁰ Și de aeolo eșînd, mergea prin Galileea, și nu vrea ca să-l scie cine-va. ³¹ Că învêța pre ucenicii săi, și dî-

cea lor: Că Fiul omului se va da în mîinile ômenilor, și-l vor omorî pre el; și după ce-l vor omorî, a treia dî va învia. ³² Iar ei nu înțelegeau cuvîntul, și se temeau să-l întrebe pre el.

³³ Și a venit în Capernaum; și fiind în casă i-a întrebat pre dănsii: De ce vă prigonîți pe cale? ³⁴ Iar ei au tăcut; că se pricea pe cale unul cu altul, cine ar fi mai mare. ³⁵ Și ședînd a chemat pre cei doi-spre-dece, și le-a dîs lor: Cea ce vrea să fie întâi, să fie mai pre urmă de toți și tuturor slugă. ³⁶ Și luând un prunc, l'a pus pre el în mijlocul lor; și luându-l în brațe, a dîs lor: ³⁷ Ori cine va primi pre unul dintru acești prunci în numele meu, pre mine mă primesce; și ori-cine primesce pre mine, nu primesce pre mine, ci pre cel ce m'a trimes pre mine. ³⁸ Și a răspuns Ioan lui, dicînd: Învățătorule, am vădut pre ôre-cine întru numele tîu scotînd draci, carele nu vine după noi; și l'am oprit pre el, căci nu vine după noi. ³⁹ Iar Iisus a dîs: Nu-l opriți pre el; că nimenea nu esto carole va face putere întru numele meu și să pôtă de grab a mă grăi de rău. ⁴⁰ Că cel ce nu este împotriva noster, pentru noi este. ⁴¹ Că ori-cine va adăpa pre voi cu un pahar de apă întru nu-

mele meu, căci al lui Christos sunteți, amin grăesc vouă: Nu-și va perde plata sa.

⁴² Și ori cine va sminti pre unul dintre acești mici cari cred în mine, mai bine ar fi lui de 'și-ar lega o pîtră de mîră împrejurul grumazului său și să se arunce în mare. ⁴³ Și de te smintesc pre tine mîna ta, tao-o pre ea; că mai bine îți este ție, cîiung să intri în viață, de cât două mîni avînd să intri în gheena, în focul nestins. ⁴⁴ Unde viermele lor nu mîre și focul nu se stinge. ⁴⁵ Și de te smintesc pre tine piciorul tîu, tao-l pre el; că mai bine îți este ție să intri în viață schiop, de cât două picioro avînd, să fi aruncat în gheena, în focul nestins. ⁴⁶ Unde viermele lor nu mîre și focul nu se stinge. ⁴⁷ Și de te smintesc pre tine ochiul tîu, scôte-l pre el, că mai bine îți este ție cu un ochi să intri întru împărăția lui Dumnezeu, de cât doi ochi avînd să fi aruncat în gheena focului. ⁴⁸ Unde viermele lor nu mîre, și focul nu se stinge. ⁴⁹ Că fiește-cine cu foc se va săra; și tîtă jertfa cu sare se va săra. ⁵⁰ Bună este sarea; iar de va fi sarea nesărătă, cu ce o veți îndulci pre acêsta? Aveți întru voi sare și pace aveți între voi.

CAP. X.

Pentru cei ce au întrebat pre Iisus de se cade bărbatului să-și lase muierea; pentru punerea mâinilor lui Iisus pe copii; pentru bogatul ce a întrebat pre Iisus ce bine va face; pentru suirea lui Iisus în Ierusalim spre patimă; pentru fiul lui Zevedeu; pentru Vartimeu orbul.

¹ Și de acolo sculându-se, a venit în hotarele Iudeei, de cea parte de Iordan; și iarăși s'a adunat popor la dânsul; și precum îi era obiceiul, iarăși îi învăța pre ei.
² Și apropiind-se Iariscii, l-a întrebat pre el: Oare se cade bărbatului să-și lase muierea? ispitindu-l pre el. ³ Iar el răspundând, a zis lor: Ce a poruncit vouă Moisi? ⁴ Iar el a zis: Moisi a dat voce, să-și scrie carte de despărțire, și să o lase. ⁵ Și răspundând Iisus a zis lor: După învertoșarea inimii voastre a scris vouă porunca aceasta. ⁶ Iar din începutul zidirei, bărbat și muieră s'a făcut pre el Dumnezeu? Pentru aceasta va lăsa omul pre tatăl său și pre muma sa, și se va lipi de muieră sa. ⁷ Și vor fi amăn-doi un trup. Pentru aceea nu mai sunt doi, ci un trup. ⁸ Decî ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă.
⁹ Și în casă iarăși l'a întrebat pre el ucenicii lui de aceasta. Și le-a zis lor: ¹⁰ Ori cine își va lăsa muieră sa, și va lua alta, prea-curvesce cu dânsa. ¹¹ Și muieră de-și

va lăsa bărbatul și se va mărita după altul, prea-curvesce.

¹² Și aducea la dânsul pruncî ca să se atingă de el; iar ucenicii certau pre cei ce-l aduceau. ¹³ Iar vădînd Iisus, nu s'a părut bine, și a zis lor: Lăsați pruncii să vie la mine, și nu-i opriți pre ei; că a unora ca aceasta este împărăția lui Dumnezeu. ¹⁴ Că amin zic vouă: Ori-cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu, ca prunc, nu va intra ea. ¹⁵ Și luându-l în brațe, și-a pus mâinile preste el, și l-a binecuvîntat pre dânsul.

¹⁶ Și sînd el în cale alergînd ore cine și ingenunchind înaintea lui, îl întrebă pre el, zicînd: Învățătorule bune! ce voi face ca să moștenesc viața vecinică? ¹⁷ Iar Iisus a zis lui: Ce-mî zici bun, nimenea nu este bun, fără numai unul Dumnezeu. ¹⁸ Poruncile scîi: Să nu curvesci, să nu uciđi, să nu furi, să nu fii mărturie mincinosă, să nu răpesci, cinstește pre tatăl tău și pre muma ta. ¹⁹ Iar el răspundînd a zis

lui: Învățătorule, toate acestea le-am pădit din tinerețile mele. ²⁰ Iar Iisus căutînd spre el, l'a iubit pre dânsul, și l'a zis lui: Încă una îți lipsește: mergi, vinde-ți câte ai și le dă săracilor, și vei avea comoră în cer; și luînd crucea, vino, urmăze-mă. ²¹ Iar el întristându-se de cuvîntul acesta, s'a dus mîhnit, pentru că avea avuții multe. ²² Și căutînd Iisus a zis ucenicilor scîi: Cât de anevoe vor intra întru împărăția lui Dumnezeu cei ce au avuții! ²³ Iar ucenicii se spăimîntau de cuvintele lui; iar Iisus iarăși răspundînd le-a zis lor: Fii-lor, cât de anevoe este să intre întru împărăția lui Dumnezeu cei ce se nădăducesc întru avuții! ²⁴ Mai lesne este a trece cămila prin urechia acului, de cît bogatul a intra întru împărăția lui Dumnezeu. ²⁵ Iar el mai mult se îngrozia, zicînd unul către altul: Și cine poate să se mîntuiască? ²⁶ Și căutînd Iisus la dânsii a zis: La oameni este cu neputință, dar nu la Dumnezeu că la Dumnezeu toate sunt cu putință. ²⁷ Și a început Petru a dice lui: Iată noi am lăsat toate și am urmat-ție. ²⁸ Și răspundînd Iisus a zis: Amin grăesc vouă, nimenea nu este carele și-a lăsat casă, sau frați, sau surori, sau tată, sau mămă, sau muieră, sau feciori, sau holde

pentru mine și pentru Evanghelie. ²⁹ Și să nu iea însușite acumă în vremea aceasta, case, și frați, și surori, și tată, și mămă, și feciori, și holde cu goniri, și în veacul cel viitor viața vecinică. ³⁰ Și mulți d'întăiu vor fi pe urmă, și de pe urmă, întăiu. ³¹ Și era pre cale suindu-se în Ierusalim, și mergea Iisus înaintea lor; iar ei se spăimîntau și mergînd după dânsul le era frică.

³² Și luînd iarăși pre cei doi spre-dece a început a le spune lor cele ce era să i-se întimple lui; că tată ne suim în Ierusalim, și Fiul omului se va da archiereilor și cărturarilor; și-l vor judeca pre el spre mörte și-l vor da pre el neamurilor. ³³ Si-l vor batjocori pre el, și-l vor bato pre el, și-l vor scuipa, și-l vor omori pre el, și a treia zi va învia. ³⁴ Și a venit la el Iacov și Ioan fiii lui Zevedei, zicînd: Învățătorule, voim ca ceea ce vom cere să ne faci nouă. ³⁵ Iar el a zis lor: Ce voiți să vă fac vouă? ³⁶ Iar el a zis lui: Dă-ne nouă ca să ședem, unul de a-drepta ta și altul de a stînga ta, întru mărirea ta. ³⁷ Iar Iisus a zis lor: Nu scîiți ce cereți; puteți să beți paharul carele cu bea? și cu botezul cu carele cu mî botez, să vă botezați? ³⁸ Iar ei au zis lui: Putem. Iar Iisus a zis lor:

Paharul pre carele eă beaă, cu adevărat il veți bea; și cu botezul, cu care eă mă botez, vă veți boteza. ⁴⁰ Iar a ședea de a-drăpăta mea și de a-stânga mea nu este al meu a-l da, ci celor ce s'a gătit. ⁴¹ Și auzind cei dece au început a se mânia pre Iacob și pre Ioan. ⁴² Iar Iisus chemându-l pre dânsul la sine le-a dîs lor: Știți că cei ce li se pare că sunt începător ai noamurilor, le stăpânesc pre ele; și cei mai mari ai lor le domnesc pre dânsule. ⁴³ Iar întru voi nu va fi așa; ci carele va vrea să fie mai mare între voi să fie vouă slugă. ⁴⁴ Și carele va vrea să fie între voi în-tăit, să fie tuturor slugă. ⁴⁵ Pentru că și Fiul omului n'a venit ca să-l slujască lui, ci ca să slujască el. ⁴⁶ Și să-și dea sufletul său răscumpărare pentru mulți.

⁴⁷ Și a venit în Ierihon și eșind el din Ierihon și ucenicii lui și popor mult, Bartimeu orbul, fiul lui Timeu, ședea lângă cale cerșind, și auzind că Iisus Nazarineanul este, a început a striga și a dice: Iisuse, Fiul lui David, miluesce-mă. ⁴⁸ Și-l certaă pre dânsul mulți ca să tacă; iar el cu mult mai virtos striga: Fiul lui David miluesce-mă. ⁴⁹ Și stând Iisus, a dîs să-l chieame pre el; și au chieamat pre orbul, dicându-l lui: Indrăznes ce scâlă-te, că te chiamă. ⁵⁰ Iar el lepădându-și haina sa, s'a sculat și a venit la Iisus. ⁵¹ Și răspundend Iisus, i-a dîs lui: Ce voesci să-ți facie? Iar orbul i-a dîs lui: În-vțătorule, ca să ved. ⁵² Iar Iisus i-a dîs lui: Mergi, credința ta te-a mântuit. Și îndată a vedut, și a mers după Iisus în cale.

CAP. XI.

Pentru mînzul asinei; pentru smochinul cel uscat; pentru zarafii ce s'au scos din biserică; pentru nădejdea cea întru Dumnezeu; pentru nepomenirea de rău și pentru iertarea greșalelor; pentru archiereii și bătrînii ce au întrebat pre Domnul de puterea lui.

¹ Și când s'a apropiat de Ierusalim, în Vitslaghi și Vitatea, către muntele Maslini-

lor, a trimis doi din ucenicii sei. ² Și a dîs lor: Mergeți în satul carele este înaintea

văstră, și îndatăși intrând în-tr'insul, veți afla un mînz legat, pre carele nimeni din omeni n'a ședut; deslegându-l pre el, să-l aduceți. ³ Și de va dice vouă cine-va: De ce faceți acêsta? să diceți: că Domnului trebuesce; și numai de cât il va trimite pre el aici. ⁴ Și au mers și au aflat mînzul legat lângă ușă afară la respantie și l'a deslegat pre el. ⁵ Iar ore-caril din cei ce stău acolo au dîs lor: Ce faceți de deslegăți mînzul? Iar ei au dîs lor precum le poruncise Iisus, și l'au lăsat pre el. ⁶ Și au adus mînzul la Iisus, și și-a pus pre el hainele lor și a ședut pre dânsul. ⁷ Și mulți așterneau vestmintele pre cale; iar alții tălau stâl-pări din copaci și le așterneau pre cale. ⁸ Și cei ce mergeau înainte, și cei ce veniau pre urmă strigau dicend: Osana bine este cuvintat cel ce vine întru numele Domnului. ⁹ Bine este cuvintată împărăția care vine întru numele Domnului, a părintelui nostru David; Osana întru cei de sus.

¹⁰ Și a intrat Iisus în Ierusalim și în biserică, și după ce a vedut tôte, fiind vremea în diseară a eșit la Vitană cu cei doi-spre-dece. ¹¹ Iar a doua zi eșind ei din Vitană, au flămândit. ¹² Și vîdend un smochin de departe avend frunze, a venit ca dora

va afla ceva în-tr'ensul și viind la el, nimic n'a aflat fără numai frunze; că încă nu era vremea smochinelor. ¹³ Și răspundend Iisus, a dîs lui: De acum înainte nimenca să nu mai mănânce rod din tine în veac. Și au diau ucenicii lui. ¹⁴ Și a venit în Ierusalim, și intrând Iisus în biserică, a început a scôte pre cei ce vindeau și cumpărau în biserică, și mesele schimbătorilor de bani, și scaunele celor ce vindeau porumbi le-a răsturnat. ¹⁵ Și nu lăsa să pörte cine-va vas prin biserică. ¹⁶ Și învêța dicend lor: Aă nu este scris: că casa mea, casă de rugăciune se va chema întru tôte neamurile; iar voi o ați făcut posceră tâlharilor. ¹⁷ Și au audit cărturarii și archiereii, și căutaă în ce chip l'ar fi perdut pre el, că se temeau de dânsul; căci tot poporul se mira de învătura lui. ¹⁸ Și dacă s'a făcut scără, au eșit afară din cetate. ¹⁹ Și a doua zi trecend, au vedut smochinul uscat din rădăcină. ²⁰ Și aducendu-și aminte Petru, i-a dîs lui: Invțătorule, veți smochinul pre carele l'ai blestemat s'a uscat. ²¹ Și răspundend Iisus, a dîs lor: Aveți credința lui Dumnezeu. Că amin dicvouă: ²² Că ceta ce ar dice muntelui acestuia: Rădăci-te și te aruncă în mare, și nu se

va îndoi întru inima sa, ci va crede, că ce va dice va fi, fi-va lui ori-ce va dice. ²⁴Pentruacesta dic voue: Tote câte cere-ți rugându-vă, să crede-ți că veți lua și va fi voe. ²⁵Și când stați de vă rugați, ertați ori-ce aveți asupra cui-va; ca și Tatăl vostru cel din ceruri să ierte greșealele voștre. ²⁶Iar dacă voi nu veți ierta nici Tatăl vostru cel din ceruri nu va ierta voue greșealele voștre. ²⁷Și a venit iarăși în Ierusalim și umblând el prin biserică, au venit la dânsul arhieriei, și cărturarii, și bătrînii. ²⁸Și au dîs lui: Cu ce putere faci acestea? Și cine ți-a dat ție puterea acēsta,

ca să faci acestea? ²⁹Iar Iisus răspundēnd a dîs lor: Intreba-voi și eu pre voi un cuvînt, și să-mi răspundeți mie, și voi spune și eu voue cu ce putere fac acestea. ³⁰Botezul lui Ioan din cer a fost, sau de la omeni? Răspundeți-mi mie, ³¹Și ei cugetau întru sineși dîcēnd: De vom dice: din cer, va dice: pentru ce dar n'ați crezut lui? ³²Iar de vom dice: de la omeni, se temeau de popor, că toți aveau pre Ioan, că cu adevărat profet a fost. ³³Și răspundēnd au dîs lui Iisus. Nu scim. Și Iisus răspundēnd au dîs lor: Nici eu nu voiți spune voue cu ce putere fac acestea.

CAP. XII.

Pentru pilda viei ce o a dat lucrătorilor; pentru cei ce au întrebat pre Domnul de dajdie; pentru saducheii ce tăgăduesc învierea; pentru cărturarul sciutor de lege; pentru întrebarea Domnului al cui fiu zic cărturarii că este el; pentru păzirea de cărturarii cei fătarnici; pentru veduca ceea ce a pus două fileri.

¹Și a început în pilde a grăi lor: Un om a sădit vie, și o a îngrădit împrejur cu gard, și a săpat într'însa tease, și a zidit turn, și o a dat pre ea lucrătorilor, și s'a dus departe. ²Și la vreme a trimis o slugă la lucrătorii, ca să iea de la lu-

crători din rodul viei. ³Iar ei apucându-l pre dânsul, l'au bătut și l'au trimis deșert. ⁴Și iarăși a trimis către dânsul pre altă slugă, și pre acela bătându-l cu pietre, i-au spart capul, și l'au trimis ocărit. ⁵Și iarăși a trimis pre altul, și pre acela l'au omorît

și pre alți mulți, pre unii bătându-i, pre alții omorîndu-i. ⁶Deci avēnd înec un Fiū iubit al său, l'a trimis și pre acela mai pre urmă la ei, dîcēnd: Că se vor rușina de Fiul meu. ⁷Iar lucrătorii aceea au dîs între sine: Că acesta este moștenitorul, veniți să-l ucidem pre el, și va fi moșia a noastră. ⁸Și apucându-l pre el l'au omorît și l'au scos afară din vie. ⁹Ce dar va face stăpânul viei? Veni-va și va porde pre lucrătorii accia, și via o va da altora. ¹⁰Au nici scriptura aceea n'ați cetit? Piatra care nu o au băgat în sémă ziditorii, acesta s'a făcut în capul unghiului. ¹¹De la Domnul s'a făcut acesta și este minunată întru ochii noștri. ¹²Și căutaū să-l prindă și pre el, și se temeau de popor; căci au cunoscut că împotriva lor a dîs pilda; și, lăsându-l pre el, s'au dus. ¹³Și a trimis către dânsul pre unii din farisei și din Irodiani, ca să-l vineze pre el în cuvînt. ¹⁴Iar ei viind au dîs lui: Invetătorule, scim că adevărat ești și nu-ți este ție grijă de nimenea; că nu căutați în fața omenilor, ci întru adevăr calea lui Dumnezeu înveți; se cade a da dajdie Cesarului sau nu? Să dăm sau să nu dăm? ¹⁵Iar el sciind fătarnicia lor a dîs lor: Ce mă ispiți? Aduce-

ți-mi un dinar să-l văd. ¹⁶Iar ei i-au adus; și a dîs lor: Al cui este chipul acesta și scriptura: cea de pre el? Și ei au dîs lui: ale Cesarului. ¹⁷Și răspundēnd Iisus a dîs lor: Dați înapoi pre cele ce sunt Cela esarului, Cesarului; și pre cele ce sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu. Și s'au mirat de dânsul.

¹⁸Și au venit la dânsul saducheii, cari dic că nu este înviere; și l'au întrebat pre el dîcēnd: Invetătorule, Moisi a scris noe, că de va muri fratele cui-va, și fi va rămâne muierea, și feciori, nu va lăsa, să iea fratele lui pre muiera lui și să ridice sémînta fratelui său. ²⁰Deci șapte frați au fost, și cel d'întăiu a luat muieră, și murind n'a lăsat sémîntă. ²¹Și al doilea o a luat pre dânsa, și a murit, și nici acela n'a lăsat sémîntă; și al treilea așisderea. ²²Și o a luat pre dânsa câte șapte, și n'au lăsat sémîntă. Iar mai pre urmă de toți a murit și muieră. ²³Deci la înviere, când vor învia, a căruia dintr'înșii va fi muieră? căci câte șapte o au avut pre ea muieră. ²⁴Și răspundēnd Iisus a dîs lor: Au nu pentru acesta vă rătăciți, nesciind scripturile, nici puterea lui Dumnezeu? ²⁵Că după ce din morți vor învia nici se vor însura, nici se vor mărita; ci vor fi ca ingerii în

cer. ²⁶ Iar pentru morți că se vor scula, au n'ăți cetit în cartea lui Moisi, la rug, cum i-a grăit Dumnezeu lui dîcînd: Eu sunt Dumnezeu lui Avraam, și Dumnezeu lui Isaac, și Dumnezeu lui Iacov. ²⁷ Nu este Dumnezeu al morților, ci Dumnezeu al viilor; deci voi mult vă rătăciți. ²⁸ Și apropiindu-se unul din cărturari, carele îl au-dise pe dînsul prigonindu-se cu Iisus, vîdînd că bine le-a răspuns lor, l-a întrebat pre el: Care poruncă este mai întâi de toate? ²⁹ Iar Iisus a răspuns lui: Că mai întâi de toate poruncile este: Audi, Israele, Domnul Dumnezeu nostru, Domnul nostru este. ³⁰ Și să iubesci pre Domnul Dumne-deul tău, din totă inima ta și din tot sufletul tău, și din tot cugetul tău și din totă tăria ta; acosta este porunca cea d'întîi. ³¹ Iar a doua asemenea acostoia: Să iubesci pre aproapele tău, ca însuși pre tine. Mai mare de cât acestea altă poruncă nu este. ³² Și a dîs lui cărturarul: Bine, învățătorule, adevărat ai dîs, că unul este Dumnezeu, și nu este altul afară de dînsul. ³³ Și a-l iubi pre el din totă inima, și din tot cugetul, și din tot sufletul și din totă tăria; și a iubi pre aproapele ca pe sine, mai mult este de cât toate prinosele și

jertfele. ³⁴ Iar Iisus vîdînd că cu înțelepciune a răspuns, i-a dîs lui: Nu ești de parte de împărăția lui Dumnezeu. Și niminea mai mult nu îndrăsnia să-l întrebe pre el. ³⁵ Și răspundînd Iisus a dîs, învățînd în biserică: Cum dîc cărturarii că Christos este fiul lui David? ³⁶ Că însuși David a dîs cu Duhul sînt: Dis'a Domnul Domnului meu: Șezi de-a drîpta mea, până ce voi pune pe vrăjmașii tăi așternul picioarelor tale. ³⁷ Deci însuși David îl numesce pre el Domn, și de unde este fiu al lui? Și poporul cel mult asculta pre el cu dul-cetă. ³⁸ Și grăia lor întru învățătura sa: Păziți-vă de cărturarii cari veesc a umbla în podobe și iubesc închinăciunile prin tîrguri. ³⁹ Și scaunele cele mai de sus în sinagoge și șederile cele mai în-tîi la oșpețe. ⁴⁰ Carii mănâncă casele văduvelor, și cu pricină îndelung se roagă; aceștia vor lua mai grea osîndă. ⁴¹ Și ședînd Iisus în prejma gazofilachiei, privia cum aruncă poporul bani în gazofilachie. Și mulți bogăți aruncau multe. ⁴² Și fiind o văduvă săracă, a aruncat doi fileri, ce este un codran. ⁴³ Și chemînd pre ucenicii săi le-a dîs lor: Amin dîc

voe: Că acosta văduvă săracă, a aruncat mai mult de cât toți cei ce au aruncat în gazofilachie. ⁴⁴ Că toți din pri-

soșința lor au aruncat; iar acosta din lipsa sa, toate câte a avut, a aruncat totă avu-ția sa.

CAP. XIII

Pentru sfîrșitul lumii; pentru dîna și ceasul acela; cum că niminea nu știe.

¹ Și eșînd el din biserică, a dîs lui unul din ucenicii lui: Învățătorule, vești ce fel de pietre, și ce fel de zidiri. ² Și răspundînd Iisus a dîs lui: Vești aceste zidiri mari? nu va rămînea aicea piatră pre piatră, care să nu se risipiască. ³ Și ședînd el pre muntele Măslinilor în prejma bisericii, l-a întrebat pre dînsul deosebii Petru și Iacov, și Ioan și Andrei. ⁴ Spune no: Când vor fi acestea; și ce este semnul, când acestea toate vor a se sîvîrși? ⁵ Iar Iisus, răspundînd lor, a început a dîce: Cîntați ca să nu vă înșele pre voi cine-va. ⁶ Că mulți vor veni întru numele meu dîcînd că eu sunt; și pre mulți vor înșela. ⁷ Iar când vești audi răsbóie și vești de răsbóie să nu vă spăimîntați; că se cuvine să fie acestea, ci încă nu va fi sfîrșitul. ⁸ Că se va scula neam preste neam, și împărăție preste împărăție, și vor fi cutremure pre alocurea, și vor fi fîmești

și turburări, începuturi ale durerilor acestea. ⁹ Deci păziți-vă pre voi înși-vă; că vă vor da pre voi în sobóre, și în adunări vești fi bătuiți, și înaintea domnilor și a împărăților vești sta pentru mine, spre mărturie lor. ¹⁰ Și în toate neamurile se cuvine mai întîi să se propovăduiască evanghelia. ¹¹ Iar când vă vor duce pre voi dîndu-vă, să nu vă grijiți mai înainte ce vești grăi, nici să cugetați; ci ceea ce se va da vouă într'acel ceas, aceea să grăiți. Că nu vești fi voi cei ce vești grăi, ci Duhul sînt. ¹² Și va da frate pre frate spre mórte și tată pre fiu; și se vor scula fiu asupra părinților, și-i vor omori pre el. ¹³ Și vești fi urși de toți pentru numele meu. Iar cela ce va răbda până în sfîrșit, acela se va mîntui.

¹⁴ Iar când vești vedea urăciunea pustiei, care s'a dîs de Daniil proorocul, stînd unde

nu se cuvino (cela ce citește să înțeleagă), atuncei cei ce vor fi în Iudea să fugă la munți. ¹⁵ Și acela ce va fi pre casă să nu se pogore în casă, nici să între să ia ceva din casa sa. ¹⁶ Și acela ce va fi în câmp, să nu se întorcă înapoi să-și ia haina sa. ¹⁷ Iar voi! celor ce vor avea în pânțe și celor ce vor apleca în dîilele acelea. ¹⁸ Ci rugați-vă ca să nu fie fuga voastră Iarna. ¹⁹ Că va fi în dîilele acelea necaz ca acela carele n'a fost din începutul zidirei, care a zidit Dumneșu, până acum, și nici va mai fi. ²⁰ Și de nu Dumneșu ar scurta dîilele acelea, nu s'ar mântui tot trupul, ci pentru cei aleși, pre cari l'a ales, va scurta dîilele acelea. ²¹ Atunci de va dice vouă cine-va: Iată aicea Christos, se uia acolo, să nu credeți. ²² Că se vor scula Christosî mincinoși și prooroci mincinoși; și vor da semne și minuni, ca să înșele, de va fi cu putință, și pre cei aleși. ²³ Iar voi vă păziți; că iată mai 'nainte am spus vouă toate.

²⁴ Ci în dîilele acelea, după necazul acela, sôrele se va întuneca. ²⁵ Și luna nu-și va da lumina sa, și stelele cerului vor cădea, și puterile cele din ceruri se vor clăti, ²⁶ Și atuncei vor vedea pre

Fiul omului viind pre nori cu putere și cu mărime multă.

²⁷ Și atunci va trimite pre ingerii săi, și va aduna pre cei aleși ai săi din cele patru vînturi, de la marginea pămîntului, până la marginea cerului. ²⁸ Iar de la smochin vă învățați pildă; când mlădița lui este môle și înfrunzește, știți că aproape este vara. ²⁹ Așa și voi când veți vedea acestea făcându-se, să știți că aproape este lîngă uși. ³⁰ Amin grăesc vouă: Că nu va trece neamul acesta până când toate acestea vor fi. ³¹ Cerul și pămîntul vor trece; iar cuvintele mele nu vor trece. ³² Iar de ziua aceea și ceasul nimenea nu știe, nici ingerii cari sunt în cer, nici Fiul, fără numai Tatăl. ³³ Păziți-vă, priveghiați și vă rugați; că nu știți când va fi vremea aceea. ³⁴ Ca un om ce se duce departe, lăsându-și casa sa, și dând slugilor sale putere, și fiesc-căruia lucrul lui, și portarului poruncesce ca să privegheze. ³⁵ Priveghiați dar, (că nu știți când va veni domnul casei, sêra sau la miezul nopții, sau la cântatul cocoșilor, se uia dimineața). ³⁶ Nu cum va viind fără de veste, să vă aștepte pre voi dormind. ³⁷ Iar eelece vouă dic, tuturor dic, priveghiați.

CAP. XIV.

Pentru ceea ce a uns pre Domnul cu mir, și pentru cele ce a dis Iuda pentru mir; pentru Pascele cele de taină; pentru vinderea lui Christos; pentru rugăciunea și prinderea lui, și pentru ducerea la arhierul; pentru mărturiile cele mincinoșe și pentru ocările ce au făcut lui Iisus înaintea arhierului; pentru lepădarea lui Petru; pentru vinile ce s'au pus Domnului de la arhierul.

¹ Și era Pascele și azimile după două zile, și căutați arhierul și cărturarii cum pre el cu vicleșug prindându-l să-l omore, ² și diceau: nu în praznic, ca să nu fie turburare între popor.

³ Și fiind el în Vitania, în casa lui Simon leprosul, și ședînd el, a venit o muliere avînd un alabastru cu mir de nard de credința de mult preț, și sfărîmînd alabastrul l'a turnat pre capul lui. ⁴ Și erau unii de le părea rău întru sine și diceau: Pentru ce se face această pagubă amirului?

⁵ Că se putea vinde acesta mai mult de cît trei sute de dinari, și să se dea săracilor, și să restiau asupra ei. ⁶ Iar Iisus a dis: Lăsați-o pre dînsa; pentru ce-l faceți ei supărare? Că bun lucru a făcut cu mine. ⁷ Pentru că pre săraci pururea îi aveți cu voi, și când veți vrea puteți a le face lor bine; iar pre mine nu mă aveți pururea. ⁸ Acesta ce a avut, a făcut. Mai 'nainte a apucat de a uns trupul meu

spre îngropare. ⁹ Amin grăesc vouă. Ori unde se va predica evanghelia această în totă lumea, se va povesti și ce a făcut ea, spre pomenirea ei.

¹⁰ Și Iuda Iscarioteanul, unul din cei doi spre-deee, a mers la arhierul, ca să-l vindă pre el lor. ¹¹ Iar el auzînd s'au bucurat și l-au sfădăuit lui să-i dea bani; și căuta cum în vreme cu prilej l'ar da pre el lor. ¹² Iar în ziua cea d'întăiu a azimelor, când jertfia pascele, au dis către dînsul ucenicii lui: Unde voesci să mergem să gătim ca să mănânci Pascele? ¹³ Și a trimis doi din ucenicii săi și le-a dis lor: mergeți în cetate, și va întîmpina pre voi un om ducînd un vas de lut cu apă; mergeți după dînsul. ¹⁴ Și ori unde va intra diceți stăpînului casei: Că învățătorul dico: unde este salașul întru carele să mănânci Pascele cu ucenicii mei? ¹⁵ Și el va arăta vouă un foisor mare așternut gata; acolo gătiți noă.

¹⁶ Și au ășit ucenicii lui și au venit în cetate, și au aflat precum le ădise lor; și au ătit Pascele. ¹⁷ Și făcându-se sora a venit cu cei două spre-dece. ¹⁸ Și ședend ei și mănăcând a ăis Iisus: Amin ăie vouă; că unul din voi va să mă vină, cela ce mănăcă cu mine. ¹⁹ Iar ei au început a se întrista, și a ăice lui unul câte unul: Nu cumva sunt eu? și altul nu cumva sunt eu? ²⁰ Iar el răspundend a ăis lor: Unul din două spre-dece carele întinge cu mine în biid. ²¹ Ci Fiul omului va merge, precum este scris pentru ăensul; dar va! omului a celuiia, prin carele Fiul omului se vinde; mai bine ar fi fost lui de nu s'ar fi născut omul acela. ²² Și mănăcând ei a luat Iisus pâine și bine-cuvintând-o a frânt și a dat lor, și a ăis: Luați, mănăcați, acesta este trupul meu. ²³ Și luând paharul mulămînd a dat lor; și a bătut dintr'însul toți. ²⁴ Și a ăis lor: Acesta este sângele meu al legei cei nouă carele pentru mulți se varsă. ²⁵ Amin ăie vouă: Că de acum nu voi mai vea din rōda viței, până în ăiua aceea, când o voi bea pre ea nouă întru împărăția lui Dumnezeu. ²⁶ Și dănd laudă a ășit în muntele Măslinilor. ²⁷ Și a ăis lor Iisus: Că toți ve veți sminti întru mine în

nōtea acōsta; că scris este: Bate-voiu păstorul și se vor risipi oile. ²⁸ Dar după ce voiu învia, voiu merge mai înainte de voi în Galileea. ²⁹ Iar Petru a ăis lui: De și toți se vor sminti, iar eu nu. ³⁰ Și a ăis Iisus lui: Amin ăie; că tu astădi în nōtea aceasta, mai înainte de a cănta cocoșul de două ori, te ve lepăda de mine de trei ori. ³¹ Iar el cu mult mai virtos ăicea: Do mi s'ar întempla a muri cu tine, nu mă voi lepăda de tine: asemenea încă și toți ăiceau. ³² Și a venit în satul al-cărui nume este Ghetsimani, și a ăis ucenicilor săi: Ședeți aicea până mă voi ruga. ³³ Și a luat pre Petru, și pre Iacov, și pre Ioan cu sine, și a început a se spăimînta și a se mănhi. ³⁴ Și a ăis lor: Intristat este sufletul meu până la mōrte; rămăneți aicea și priveghiați. ³⁵ Și mergend puțin mai înainte a cădut pre pămînt, și se ruga ca, de este cu puțină, să trecă de la ăensul acel ceas. ³⁶ Și ăicea: Avva, părinte, tōte sunt cu puțină ăie, trec de la mine paharul acesta; dar însă nu ceea ce voesc eu, ci ceea ce tu. ³⁷ Și a venit și l-a ăăsit pre ei dormind, și a ăis lui Petru: Simone, dormi? Nu putuși un ceas să priveghezi? ³⁸ Priveghiați și vă rugați ca să nu intrați în ispită; că duhul

este osărduitor; iar trupul neputincios. ³⁹ Și lărași mergend s'a rugat, același cuvint ăicend. ⁴⁰ Și întorcendu-se l-a aflat pre ăensii lărași dormind, (că erau ochii lor îngreuiati), și nu seia cu vor răspunde lui. ⁴¹ Și a venit a treia oră și a ăis lor: Dormiți de acum și vă odihniți; destul este, a venit ceasul; iată se dă Fiul omului în mînile păcătoșilor. ⁴² Sculați-vă să mergem; iată cel ce m'a vindut s'a apropiat. ⁴³ Și numai de căt, încă grăind el, a venit Iuda, unul din cei doi spre-dece, și cu el popor mult, cu săbi și cu fuști, de la arhieriei și cărturari și bătrini. ⁴⁴ Și ăădese cel ce-l vinduse pre el semn lor, ăicend: pre carele voiu săruta acela este; prindeți-l pre el, și-l duceți cu pază. ⁴⁵ Și viind, îndată s'a apropiat de el, și l-a ăis lui: învătōrule, învățōrule; și l'a sărutat pre el. ⁴⁶ Iar ei și-au pus mînile pre el și l-au prins. ⁴⁷ Iar unul ore-care din cei ce sta lăngă el, scoțend sabia a lovit pre sluga arhierelui, și l-a tălat urechia lui. ⁴⁸ Și răspundend Iisus, a ăis lor: Ca la un tălhar ați ășit cu săbi și cu fuști să mă prindeți? ⁴⁹ În tōte ăilele am fost la voi în biserică învățand, și nu m'ați prins; ci ca să se plinească scripturile. ⁵⁰ Și lă-

săndu-l pre el toți au fugit. ⁵¹ Iar un tinēr oare-carele mergea după el, îmbrăcat cu giulgiu pre trupul gol, și l'a prins pre el tineri. ⁵² Iar el lăsănd giulgiul, gol a fugit de la ei. ⁵³ Și au dus pre Iisus la arhieriu; și s'au adunat la ăensul toți arhieriei și bătrini și cărturari. ⁵⁴ Iar Petru de departe mergea după el, până în lăuntru în curtea arhierelui. ⁵⁵ Și ședea împreună cu slugile și se încălăia la foc. ⁵⁶ Iar arhieriei și tot statul căuta împotriva lui Iisus mărtarie ca să-l omōre și nu afla; că mulți mărturisiau minciuni asupra lui, și nu erau asemenea mărturiile. ⁵⁷ Și unii, sculându-se, au mărturisit minciună asupra lui, grăind: ⁵⁸ Că noi l'am audīt pre el, ăicend: Că eu voi strica această biserică făcută demăni, și în trei ăile alta nefăcută de mări voi zidi. ⁵⁹ Și nici așa nu era asemenea mărturia lor. ⁶⁰ Și sculându-se arhiererul în mijoc a întrebă pre Iisus, ăicend: Nimic nu răspunđi ce aceștia mărturisesc asupra ta? ⁶¹ Iar el tăcea, și nimic nu răspundea. Iar l'a întrebă pre el arhierel și l-a ăis lui: Au tu ești Christosul Fiul celui-bine-cuvintat? ⁶² Iar Iisus a ăis: Eu sunt; și veți vedea pre Fiul omului ședend de-a-drēpta Puterōi și viind

cu norii cerului. ⁶³ Iar arhierul, rupându-și hainele sale, a zis: Ce ne mai trebuie nouă alte mărturii? Ați auzit hula, ce vi-se pare vouă? ⁶⁴ Iar ei toți l-au judecat pre el că este vinovat morfel. ⁶⁵ Și au început unii a-l scuipa pre el, și a-l acoperi fața lui, și a-l bate cu pumnul și a dice lui: proorocesce! și slugile îl băteau pre el cu palmele preste obraz. ⁶⁶ Și fiind Petru jos în curte, a venit una din slujnicile arhierului, ⁶⁷ și vădend pre Petru încălându-se, căutând la el, a zis: Și tu cu Iisus Nazarineanul erai. ⁶⁸ Iar el s'a lepădat zicend: Nu știu, nici pricep ce grăesci tu. Și a eșit afară

înaintea curței, și a cântat cocoșul. ⁶⁹ Iar slujnica vădendu-l pre el iarăși a început a dice celor ce sta acolo: că aceste dintre dênșii este; Iar el iarăși s'a lepădat. ⁷⁰ Și preste pușin iarăși cei ce sta acolo au zis lui Petru: Adevărat dintre dênșii ești, că Galilean ești. și graiul tău semănă. ⁷¹ Iar el a început a se blestema și a se jura, că nu știu pre omul acesta carele dicești. ⁷² Și a doua oară a cântat cocoșul, și s'a adus aminte Petru de cuvintul carele i-a zis Iisus lui: Că mai înainte de ce va cânta cocoșul de două ori, te vei lepăda de mine de trei ori; și a început a plânge.

CAP. XV.

Pentru cele ce a pățimit Christos în vremea lui Pilat; pentru judecata, bătaia și răstignirea lui Christos; pentru cercerea trupului lui Christos și îngroparea lui.

¹ Și îndatăși dimineața sfat făcend arhierii, cu bătrînii și cu cărturarii, și totă adunarea, legand pre Iisus, l-au dus și l-au dat lui Pilat. ² Și l-a întrebat pre el Pilat: Tu ești împăratul Iudeilor? Iar el răspundend a zis lui: Tu dici. ³ Și multe grăia asupra lui arhierii. ⁴ Iar Pilat iarăși l-a întrebat pre el zicend:

Nimic nu răspunzi? Vezi câte mărturisesc asupra ta. ⁵ Iar Iisus mai mult nimic nu a răspuns, cât se mira Pilat. ⁶ Iar la praznic le sloboția lor câte un vinovat, pre carele cereau ei. ⁷ Și era unul ce-l numia Varavva, cu soțiile lui prins, cari în zăvă ucidere făcuse. ⁸ Și strigand poporul a început a

cere, precum pururea le făcea lor. ⁹ Iar Pilat le-a răspuns lor zicend: Voiți să slobodesc vouă pre împăratul Iudeilor? ¹⁰ (Că scia că pentru pizmă l-au dat pre el arhierii); ¹¹ Iar arhierii au îndemnat pre popor, ca mai virtos pre Varavva să le sloboască lor. ¹² Iar Pilat răspundend iarăși le-a zis lor: Dar ce voiți să fac acestuia pre carele îl diceți împăratul Iudeilor? ¹³ Iar ei iarăși au strigat: Răstignesce-l pre el. ¹⁴ Iar Pilat le-a zis lor: Dar ce rău a făcut? Iar ei mai virtos strigau: Răstignesce-l pre el. ¹⁵ Iar Pilat, vrënd să facă pre voia poporului, le-a slobozit lor pre Varavva, și pre Iisus bătendu-l l'a dat să se răstigniască.

¹⁶ Iar ostașii au adus pre el înlăuntrul curței, ce este divan, și au adunat totă oștea. ¹⁷ Și l-au îmbrăcat pre el în porfiră, și, impletind cunună de spini, l-au pus lui. ¹⁸ Și au început a se închina lui zicend: Bucură-te, împăratul Iudeilor. ¹⁹ Și l'băteau preste cap cu trestia, și-l scuipau pre el, și, puindu-se în genunchi, se închinau lui. ²⁰ Și după ce l-au batjocorit pre el, au desbrăcat de pre el porfira și l-au îmbrăcat în hainele sale, și l-au dus pre el să-l răstigniască. ²¹ Și au silit pre ore carele Simon

Chirineanu, ce trecea viind din țarină, tatăl lui Alexandru și al lui Rufu, ca să ducă crucea lui.

²² Și l-au adus pre el la locul Golgota, carele se tălmăcesce locul căpătinei. ²³ Și l-au dat lui să bea vin amestecat cu smirnă; Iar el n'a luat. ²⁴ Și răstignindu-l pre el, au împărțit hainele lui, aruncand sorți pre dênșele, cine ce va lua. ²⁵ Și era ceasul al treilea, și l-au răstignit pre el. ²⁶ Și era scrisoarea priceiei lui scrisă: **Împăratul Iudeilor.** ²⁷ Și împreună cu dênșul au răstignit doi tâlhari: unul de-a dreapta și altul de-a stânga lui. ²⁸ Și s'a împlinit scriptura care dice: Și eu cel fără de lege s'a socotit. ²⁹ Și cei ce treceau îl huluiău pre el, clătinand cu capetele lor, și zicend: Ua, cel ce strici biserica, și în trei zile o zidesci. ³⁰ Măntuesce-te pre sine și te pogorâ depre cruce. ³¹ Asemenea încă și arhierii bătendu-și joc dicea unul către altul împreună cu cărturarilor: pe alții a mântuit; iar pro sine nu poto să se mântuiască. ³² Christos, împăratul lui Israil, pogorâ-te acum de pre cruce, ca să vedem și să credem într'insul. Și cei ce erau împreună cu el răstignit îl ocăriau pre el. ³³ Iar când a fost ceasul al șeselea întuneric s'a făcut peste tot pământul pînă la nouă ceas.

⁴⁰Iar în ceasul al noulea a strigat Iisus cu glas mare dicând: Eloi, Eloi, lîmă savahthani, ce este tâlcuindu-se: Dumnezeu meu, Dumnezeu meu, pentru ce m'ai lăsat? ⁴¹Iar unii din cei ce stău acolo auzind diceau: Iată pre Ilie strigă. ⁴²Și, alergând unul, și umplînd un burete cu oțet, și puindu-l într-o trestie îl adăpa pre el, dicînd: Lăsați, să vedem, au veni-va Ilie să-l pogore pre el? ⁴³Iar Iisus slobozînd glas mare, și-a dat duhul. ⁴⁴Și catapetizma bisericii s'a rupt în două, pe sus până jos. ⁴⁵Și vedînd sutașul cel ce sta în preșma lui, că așa strigînd și-a dat duhul, a dis: Cu adevărat omul acesta fiul lui Dumnezeu a fost. ⁴⁶Și era și muieri de departe privind; între care era Maria-Magdalina și Maria, muma lui Iacov celui mic, și al lui Iosi și Salomi; ⁴⁷Care și când erau

rau în Galileea, mergîu după el și slujiau lui; și altele multe, care se suise cu el în Ierusalim. ⁴⁸Și iată s'era făcîndu-se, (de vreme ce era Vineri, care este mai înainte de Sămbătă). ⁴⁹A venit Iosef din Arimateea, sletnic cu bun chip, carele și acela era așteptînd împărăția lui Dumnezeu, și, îndrăznind, a intrat la Pilat, și cerut trupul lui Iisus. ⁵⁰Iar Pilat s'a mirat de a murit așa curînd; și chemînd pre sutașul, l-a întrebat pre dînsul de a murit de mult. ⁵¹Și înțelegînd de la sutașul, a dăruit lui Iosif trupul, ⁵²Și acesta cumpărînd giulgiu, și pogorîndu-l pre el, l-a înfășurat cu giulgiu, și l-a pus în mormînt, carele era săpat în piatră; și a prăvălit o piatră pre ușa mormîntului. ⁵³Iar Maria Magdalina, și Maria a lui Iosi, priveau unde-l pun.

CAP. XVI.

Pentru învierea lui Christos; cîvora după înviere s'a arătat Domnul; cum a poruncit Apostolilor propovăduirea evangheliei.

¹Și dacă a trecut Sămbăta Maria Magdalina, și Maria lui Iacov și Salomi au cumpărat miresme ca să mîrgă să-l ungă pre el. ²Și forte

de dimineață într'una din Sămbete au venit la mormînt, răsărînd sôrele. ³Și diceau una către alta: Cine va prăvăli nouă piatra de pre ușa

mormîntului? ⁴Și căutînd a vedut piatra prăvălită, că era mare forte. ⁵Și intrînd în mormînt, au vedut pre un tîner ședînd de-a-drépta, îmbrăcat în veșmînt alb, și s'au spăimîntat. ⁶Iar el a dis lor: Mu vă spăimîntați; căutați pre Iisus Nazarineanul cel rîstignit? S'a sculat, nu este aicea; iată locul unde l'au pus pre el. ⁷Ci mergeți de spuneți ucenicilor lui și lui Petru că va merge, mai înainte de voi în Galileea; acolo îl veți vedea pre el, pre-sum a dis vouă. ⁸Și eșînd au fugit de la mormînt, că era coprinse de cutremur și de spaimă; și nimînui nimic n'a spus, că se temeau. ⁹Iar după ce a înviat Iisus, dimineața în ziua cea d'întăiu a Sămbetei, s'a arătat Mariei Magdalinei, dintru care scosese șapte draci. ¹⁰Acea mergînd a vestit celor ce fuseser cu el, care plîngeau și se tînguiau. ¹¹Și aceea auzînd că este viu, și a fost vedut de dînsa, n'au crezut. ¹²Iar, după aceea, la două dintr'înșii mergînd ei, s'a arătat într'alt chip, care

mergea la o farină. ¹³Și aceea mergînd au spus celor-l'alți: și nici pre acela nu l'au crezut. ¹⁴Iar după aceea ședînd ei cei un-spre-șapte, li s'a arătat, și a imputat necredinței lor, și înpetririi inimii; căci celor ce l'au vedut pre el că a înviat n'au crezut. ¹⁵Și dis lor: Mergeți în totă lumea și propovăduiți evanghelia la totă zidirea. ¹⁶Cela ce va crede și se va boteza se va mîntui; iar cela ce nu va crede, se va osîndi. ¹⁷Și semne celor ce vor crede a-cestea vor urma. Întru numele meu draci vor sește; în limbi nouă vor grăi; ¹⁸Șerpi vor lua; și de vor bea ceva de mörte nu'l va vătămă pre ci; pre bolnavi mîinile își vor pune, și bine le va fi. ¹⁹Deci Domnul, după ce a grăit cu dînsii, s'a înălțat la cer; și a ședut de-a-drépta lui Dumnezeu. ²⁰Iar ei eșînd au propovăduit pretutîndea, Domnul împreună lucrînd și cuvîntul adevărîndu-l prin semnele ce urmau. Amin.

— AMIN —

Gal. Mihail
Cluj 1929

SÂNTA EVANGHELIE

CEA DE LA

LUCA

CAP. I.

Pentru părinții lui Ioan Botezătorul și pentru nașterea lui; pentru închinăciunea îngerului către Maria; pentru închinăciunea Mariei către Elisaveta; pentru deslegarea limbii lui Zaharia și pentru proorocia lui.

¹ De vreme ce mulți s'au apucat a alcătui povestire pentru lucrurile cele ce au fost adevărate întru noi, ² Precum a dat noș cei ce dintru început au fost singuri vădători și slujitori Cuvintului, ³ Păru-mi-s'a și mie urmând toate d'întăiu cu deamăritul, pre-rînd a scrie ție, puternice Teofile, ⁴ Ca să cunoști întărirea cuvintelor de care te-ai învățat.

⁵ Fost-a în zilele lui Irod, împăratul Iudeei, un preot ȋre-carele anume Zaharia, din rîndul preoției lui Avia,

și mureea lui din fetele lui Aaron, și numele ei Elisaveta. ⁶ Și erau drepti amendoi înaintea lui Dumnezeu, umblând întru toate poruncile și îndreptările Domnului fără prihană. ⁷ Și n'aveau ei feciori, pentru că Elisaveta era stîrpă și amendoi erau bătrîni în zilele lor. ⁸ Și a fost cînd a slujit el în rîndul săptămînei sale înaintea lui Dumnezeu. ⁹ După obiceiul preoției i s'a întemplat a tîmăia intrînd în biserică Domnului. ¹⁰ Și totă mulțimea poporului era

rugându-se afară în vremea tîmăcerii. ¹¹ Și i s'a arătat lui îngerul Domnului stînd de-a dreapta altarului tîmăcerii. ¹² Și s'a spăimîntat Zaharia vădînd, și frică a cădut preste dînsul. ¹³ Iar îngerul a ȋlis către dînsul: Nu te teme, Zaharie, că s'a auȋit rugăciunea ta, și mureea ta Elisaveta va naște ție fiu, și vei chema numele lui Ioan.

¹⁴ Și va fie ție bucurie și veselie, și mulți de nascerea lui se vor bucura. ¹⁵ Că va fi mare înaintea Domnului, și vin și sîkeră nu va bea; și se va umplea de Duh sînt ȋncă din pîntecele maicei sale. ¹⁶ Și pre mulți din fiul lui Israel va întorce la Domnul Dumnezeu lor. ¹⁷ Și el va veni înaintea lui cu duhul și cu puterea lui Ilie, ca să întorcă inimile părinților spre fiu, și pre cei neascultători întru înȋțelepciunea dreptilor, să gătiască Domnului popor mai nainte gătît. ¹⁸ Și a ȋlis Zaharia către înger: Din ce voiȋ cunoaște acesta? Că eu sunt bătrîn și mureea mea trecută în zilele sale. ¹⁹ Și rîspundînd îngerul a ȋlis lui: Eu sunt Gavril cela ce staȋ înaintea lui Dumnezeu, și sunt trimis a grăi către tine și a vesti ție acestea. ²⁰ Și iată vei fi tăcînd și neputînd a grăi, pînă în ȋiua aceea ce vor fi acestea; pentru că n'ai

creȋut cuvintelor mele, care se vor implini la vremea lor.

²¹ Și aștepta poporul pre Zaharia, și se mira că zăbovia el în biserică. ²² Și eșînd, nu putea să grăiască lor, și au cunoscut ei că vedea a vădînd în biserică; și le făcea semn cu mîna, și a rîmas mut. ²³ Și a fost dacă s'au împlinit ȋilele slujbei lui, s'a dus la casa sa.

²⁴ Iar după ȋilele acelea, a îngreac Elisaveta mureea lui; și s'a tălnuit pre sine în cinci luni, ȋlicînd: ²⁵ Că așa a făcut mie Domnul în ȋilele în care a socotit să ȋea ocară mea dintre ȋomeni. ²⁶ Iar în luna șésea, trimis a fost îngerul Gavril de la Dumnezeu în cetatea Galileei căreca numele era Nazaret, ²⁷ La feciôră logodită cu bărbat, căruia numele Iosif, din casa lui David, și numele feciôrei Maria. ²⁸ Și intrînd îngerul la dînsa, a ȋlis: Bucură-to ceea ce ești plină de dar, Domnul este cu tine; bine-cuvîntată ești tu întro mueri. ²⁹ Iar ea vădînd s'a spăimîntat de cuvîntul lui; și cugeta în ce chip va fi închinarea acesta. ³⁰ Și a ȋlis ei îngerul: Nu te teme, Marie; că ai aflat dar la Dumnezeu. ³¹ Și iată vei zămisi în pîntece, și vei naște fiu, și vei chema numele lui Iisus. ³² Acesta va fi mare și fiul celui de sus se va chema,

și-i va da lui Domnul Dumnezeu scaunul lui David tatălui lui. ³³Și va împărăți preste casa lui Iacov în veci, și împărăției lui nu va fi sfârșit. ³⁴Și a zis Maria către inger: Cum va fi acesta, de vreme ce de hărbat nu știu? ³⁵Și răspundând ingerul, a zis ei: Duhul sânt se va pogori preste tine, și puterea celui de sus te va umbră; pentru acesta și sântul ce se va naște din tine se va chema Fiul lui Dumnezeu. ³⁶Și iată Elisaveta, rudenia ta, și acca a zămislit fiu la bătrânețea ei, și a șesca lună este ei acesta, cea ce se choma stérpă. ³⁷Că la Dumnezeu nici un cuvânt nu este cu neputință. ³⁸Și a zis Maria: Iată roba Domnului, fie mie duple cuvântul tău; și s'a dus de la dânsa ingerul.

³⁹Și seculându-se Maria în zilele acelea, mers'a la munte cu degrab în cetatea Iudeei. ⁴⁰Și a intrat în casa Zahariei și s'a închinat Elisavetei. ⁴¹Și a fost când a audît Elisaveta închinăciunea Mariei, săltat'a pruncul în pântecel ei, și s'a umplut de Duh sânt Elisaveta. ⁴²Și a strigat cu glas mare și a zis: Bine-cuvîntată ești tu între mulțuri și bine-cuvîntat este rodul pântecelui tău. ⁴³Și de unde mie aceasta, că să vie mîlca Dom-

nului meu la mine. ⁴⁴Că iată cum fu glasul închinărei tale întru urechile mele, săltat'a pruncul cu bucurie în pântecel meu. ⁴⁵Și fericită este cea ce a crezut, că va fi sîvîrșire celor dîse ei de la Domnul. ⁴⁶Și a zis Maria: ⁴⁷Mărește suflete al meu pre Domnul, și s'a bucurat Duhul meu de Dumnezeu Mîntuitorul meu. ⁴⁸Că a căutat spre smerenia robei sale; că iată de acum mă vor ferici toate neamurile. ⁴⁹Că mi-a făcut mie mărire cel puternic, și sânt numele lui. ⁵⁰Și mila lui în neam și în neam spre cei ce se tem de el. ⁵¹Făcut'a tărie cu brațul său, răsipit'a pre cei mândri cu cugetul inimei lor. ⁵²Pogorit'a pre cei puternici de pre scaune, și a înălțat pre cei smeriți. ⁵³Pro cei flămîndi i-a umplut de bunătați, și pre cei bogați i-a scos afară deșert. ⁵⁴Luat'a pre Israil sluga sa (ca să pomeniască mila. ⁵⁵Preecum a grăit către părinții noștri, lui Avraam și semînții lui, până în veac. ⁵⁶Și a rămas Maria împreună cu dânsa; ca la trei luni, și s'a întors la casa sa. ⁵⁷Iar Elisavetei i s'a împlinit vremea să nască, și a născut fiu. ⁵⁸Și au audît cei ce locuiau împrejur și rudeniile ei, că a mîrit Domnul mila sa cu dânsa; și se bucurau împreună cu

dânsa. ⁵⁹Și a fost în ziua a opta, a venit să taie împrejur pruncul, și-l chemău pre numele tatălui lui Zaharia. ⁶⁰Și răspundînd muma lui zis: Nu; ei se va chema Ioan. ⁶¹Și au zis către dânsa: Că nimenea nu este întru rudenia ta, carele să secheme cu numele acesta. ⁶²Și au făcut semn tatălui lui, cum ar vrea să-l cheme pre dînsul? ⁶³Și cerînd ei panachida a scris dîcînd: Ioan va fi numele lui; și s'au mirat toți. ⁶⁴Și i s'a deschis gura lui îndată și limba lui, și grația lăudînd pre Dumnezeu. ⁶⁵Și s'a făcut frică preste toți cei ce locuiau împrejurul lor, și întru totă latură de prin munții Iudeei s'au vestit toate cuvintele acestea. ⁶⁶Și au pus toți cei ce audiau în inima lor dîcînd: Ôro ce va să fie pruncul acesta? Și mîna Domnului era cu dînsul. ⁶⁷Și Zaharia, tatăl lui, s'a umplut de duh sânt și a proorocit dîcînd: ⁶⁸Bine este cuvîntat Domnul Dumnezeu lui Israil, că a cercetat și a făcut răscumpărare poporului său. ⁶⁹Și a ridicat corn de mîntuire noă în casa lui David slugi sale.

⁷⁰Preecum a grăit prin gura sînților celor din veac prooroc al lui. ⁷¹Mîntuire de vrăjmașii noștri și din mîna tuturor celor ce ne urăse pe noi. ⁷²Să facă milă cu părinții noștri, și să-și aducă aminte de legătura lui cea sântă. ⁷³De jurămîntul careles'a jurat către Avraam părintele nostru să ne dea noă. ⁷⁴Fără de frică din mîinile vrăjmașilor noștri izbăvindu-ne. ⁷⁵Să-i slujim lui întru sfințenie și întru dreptate înaintea lui în toate zilele vieții noastre. ⁷⁶Și tu, pruncule, prooroc celui prea înalt te vei chema, că vei merge înaintea feței Domnului, să gătesci căile lui. ⁷⁷Ca să dai eunoscînța mîntuirii poporului lui, întru ertarea păcatelor lor. ⁷⁸Pentru milostivirea milei Dumnezeului nostru, în care ne-a cercetat pre noi răsăritul din înălțime, ⁷⁹Ca să lumineze celor ce ședeau întru întuneric și în umbra morții, să îndrepteze picioarele noastre în calea păcii. ⁸⁰Iar pruncul creștea, și se întăria cu Duhul, și a fost în pustie până în ziua arătării lui către Israil.

CAP. II.

Pentru scrierea lumii; pentru născerea lui Iisus din Maria; pentru păstori; pentru Sim-on; pentru Anna proorocița; pentru Iisus, când s'a aflat în mijlocul dascălilor.

¹ Și a toată în zilele acelea, esit'a poruncă de la Cesarul August să se scrie totă lumea. ² (Acastă scrisoare întâia s'a făcut, domnind în Siria Ciriene). ³ Și mergenă toți să se înscrie, fiește carele în cetatea sa. Și s'a suit și Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, la Iudeea, în cetatea lui David, care se cheamă Vitleem, (pentru că era el din casa și din seminția lui David). ⁴ Să se scrie cu Maria cea logodită lui, fiind grăa. ⁵ Și a fost când erau ei acolo, s'a împlinit zilele ca să nască ea. ⁶ Și a născut pe fiul său cel întâi născut, și l'a înfășat pre dânsul, și l'a culcat în esle; pentru că n'avea el loc la gazdă. ⁷ Și păstorii erau întru aceeași lațare petrecând și păzind străji de noapte împrejurul turmei lor. ⁸ Și iată îngerul Domnului a statut înaintea lor, și mărirea Domnului a strălucit împrejurul lor; și s'au înfricoșat cu frică mare. ⁹ Și le-a dîs lor îngerul: Nu vă temeți; că iată vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot poporul. ¹⁰ Că s'a născut vouă astăzi mîntuitor, carele

este Christos Domnul, în cetatea lui David. ¹¹ Și acesta va fi vouă semn: afla-veți un prunc înfășat, culcat în esle. ¹² Și îndatăși s'a făcut împreună cu îngerul mulțime de ôste cerescă, lăudând pre Dumneșeu și dicînd: ¹³ Mărire întru cel de sus lui Dumneșeu și pre pămînt pace, întru ômeni bună voire. ¹⁴ Și a fost dacă s'au dus de la dînsul îngerii la cer, și ômenii păstori au dîs unii către alții: Să mergem până în Vitleem, și să vedem cuvîntul acesta ce s'a făcut, carele Domnul a arătat nouă. ¹⁵ Și a venit degrab și au aflat pe Maria și pre Iosif, și pruncul culcat în esle. ¹⁶ Și vedînd au spus pentru cuvîntul ce se grăise lor de pruncul acesta. ¹⁷ Și toți cei ce au auzit s'au mirat de cele ce s'au dîs de păstori către dînsul. ¹⁸ Iar Maria păzia toate cuvintele acelea, pîndu-le întru inima sa.

¹⁹ Și s'au întors păstorii, mărind și lăudând pre Dumneșeu de toate cele ce au auzit și au vedut, precum s'a dîs către dînsul. ²⁰ Și când s'au împlinit opt zile, ca să-l

tae pre el împrejur, s'a chemat numele lui Iisus, carele s'a numit de înger, mai înainte de a se zămoli el în pîntece. ²¹ Și când s'a împlinit zilele curățirii lor după legea lui Moisi, l'au suit pe el în Ierusalim, ca să-l pue înaintea Domnului (precum este scris în legea Domnului, ²² Că totă partea bărbătescă, ce deschide pîntecele, sânt lui Dumneșeu se va chema). ²³ Și că să dea jertfă după ceea ce s'a dîs în legea Domnului, o pereche de turturele, sau doi pui de porumb.

²⁴ Și iată era un om în Ierusalim, anume Simeon; și omul acela era drept și temător de Dumneșeu, așteptând mîngăierea lui Israel; și Duhul sânt era preste dînsul. ²⁵ Și era lui lăgăduit de la Duhul sânt, să nu vadă mîrtea, până ce va vedea pe Christosul Domnului. ²⁶ Și a venit cu duhul în biserică; și când au adus înlăuntru părintii pre Iisus pruncul, ca să facă el după obiceiul legii pentru el, ²⁷ Și acela l'a luat pre dînsul în brațele sale, și a bine-cuvîntat pre Dumneșeu și a dîs: ²⁸ Acum sloboďesc pre robul tău. Stăpâne, după cuvîntul tău, cu pace, ²⁹ Că vedura ochii mei mîntuirea ta, ³⁰ Care ai gătut înaintea feței tuturor popo-
relor, ³¹ Lumină spre desco-

perirea neamurilor și mărirea poporului tău Israel. ³² Și era Iosif și muma lui mirându-se de cele ce se grăia pentru dînsul. ³³ Și i-au bine-cuvîntat pre dînsul Simeon, și a dîs către Maria muma lui: Iată acesta este pus spre cădere și seclarea a multora întru Israel, și spre semnul cărui se va dice improprie. ³⁴ (Și prin însuși sufletul tău va trece sabie), ca să se descopere dela multe inimi cutetele. ³⁵ Și era Anna proorocița, fata lui Fanul din neamul lui Asir; acasta îmbătrânise în zile multe, care trăise cu bărbatul său șapte ani, din fecioria sa. ³⁶ Și acasta a fost veduă ea la opt-deci și patru de ani carea nu se depărta de la biserică cu posturi și cu rugăciuni, slujind ziua și noaptea. ³⁷ Și aceea întru acel ceas viind se mîrturisia Dumneșcului, și grăia pentru dînsul tuturor celor ce așteptau mîntuire în Ierusalim. ³⁸ Și după ce au săvîrșit ei toate după legea Domnului, s'au întors în Galileea, în cetatea lor Nazaret. ³⁹ Iar pruncul creștea și se întăria cu duhul, umplîndu-se de înțelepciune, și darul lui Dumneșeu era preste dînsul. ⁴⁰ Și se duceau părinții lui în fiește-care an în Ierusalim, la praznicul Pașcilor. ⁴¹ Și când a fost de doi-spre-șapte ani, suin-

du-se ei în Ierusalim, după obiceiul praznicului, ⁴² Și sfârșind zilele, când s'au întors ei, a rămas Iisus pruncu în Ierusalim, și n'au știut Iosif și muma lui. ⁴³ Și socotind că este el cu alți soți, au venit cale de o zi și l'au căutat pre el prin rudeni și prin cunoscuți. ⁴⁴ Și neaflându-l s'au întors în Ierusalim căutându-l pre el. ⁴⁵ Și a fost după trei zile l'au aflat în biserică, ședând în mijlocul dascălilor, ascultându-i și întrebându-i pre ei. ⁴⁶ Și se minunau toți cei ce-l auădău pre dânsul, de priceperea și răspunsurile lui. ⁴⁷ Și

vădându-l pre el s'au spăimintat și a dâs către el muma lui: Fiule, de ce ai făcut noă așa? Iată tatăl tău și eu dorindu-te te căutam. ⁴⁸ Și a dâs către dânsii: Ce este că mă căutați? Aă n'au știut că întru cele ce sunt ale Tatălui meu se cade mie să fiu. ⁴⁹ Și ei n'au înțeles graiurile carele a grăit lor. ⁵⁰ Și s'au pogorît împreună cu dânsii, și au venit în Nazaret, și era supunându-se lor. Și muma lui păzia toate graiurile acestea în inima sa. ⁵¹ Și Iisus sporia cu înțelepciunea și cu vîrsta, și cu darul la Dumnezeu și la ômeni.

CAP. III

Pentru propovăduirea lui Ioan; pentru cei ce au întrebât pe Ioan; pentru Irod și închiderea lui Ioan; pentru botezul Mântuitorului; pentru povestirea neamului lui Christos.

¹ Iar în anul al cincei-spre-doelea al împărăției lui Tiberie Cesarul, domnind Pilat din Pont în Iudeea; și Irod stăpânind a patra parte din Galileia, iar Filip, fratele lui, stăpânind a patra parte pre Iturea și pre laturea Trachoniței; și Lisanie a patra parte stăpânind pre Avilinia. ² În zilele arhierilor Anoi și Caiatei, fost-a cuvîntul Domnului către Ioan, fiul Zahariei, în pustie. ³ Și a venit

în totă laturea Iordanului, propovăduind botezul pocăinței întru ertatea păcatelor. ⁴ Precum este scris în cartea cuvîntelor Isaiiei prorocului carele dăce: Glasul celui ce strigă în pustie, gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. ⁵ Totă valea se va umplea, și tot muntele și măgura se va smeri; și vor fi cele strâmbe drepte, și cele colțuroase căi netede. ⁶ Și va vedea tot trupul mântuirea

lui Dumnezeu. ⁷ Decî dăcea popoarelor celor ce mergeau să se boteze de la el: Pui de năpârcei, cine v'a arătat vouă ce să fugiți de mânia ceea ce va să fie? ⁸ Faceți dar roduri vrednice de pocăință; și nu începeți a dăce întru voi: Tată avem pre Avraam; că dăce vouă: că pôte Dumnezeu și din pietrele acestea să ridice fii lui Avraam. ⁹ Că iată și securea la rădăcina pomilor zace; decî tot pomul carele nu face rodă bună se tace și în foc se aruncă. ¹⁰ Și-l întrebau pre el popoarele dăcînd: Dar ce vom face? ¹¹ Și răspundînd, dăcea tor: Cel ce are două haine, să dea celui ce n'are, și cel ce are bucate asemenea să facă. ¹² Și au venit și vameșii să se boteze de la dânsul și a dâs către ei: ¹³ Învățătorule, ce vom face? Iar el a dâs către dânsii: Nimic mai mult de cît este rânduită vouă să nu faceți. ¹⁴ Și-l întrebau și ostașii, dăcînd: și noi ce vom face? Și a dâs către dânsii: Pre nimenia să nu asupriți, nici să clevețiți, și să vă îndestulați cu leșile vîstre. ¹⁵ Iar așteptînd poporul, și cugetînd toți întru minile lor de Ioan, că nu cum-va el să fie Christos, ¹⁶ Răspuns'a Ioan tuturor, dăcînd: Eu cu apă vă botez pre voi; dar vine cel mai tare de cît mine, căruia nu

sunt vrednic a-l dezlega curea încălțămîntelor lui; aceasta va boteza pre voi cu Duh sânt și cu foc. ¹⁷ A căruia lopată este în mîna lui și va curăți aria sa, și va aduna grăul în jitnița sa; iar plevele le va arde cu focul nestins. ¹⁸ Multe încă și altele bine-vestea poporului mîngăindu-l.

¹⁹ Iar Irod, cel a patra parte stăpânitor, muștrat fiind de el pentru Irodiada, murea fratelui său, și pentru toate relele care au făcut Irod. ²⁰ A adaos și aceasta preste toate, și a închis pre Ioan în temniță. ²¹ Și a fost dacă s'a botezat tot poporul, și Iisus botezându-se și rugându-se s'a deschis cerul. ²² Și s'a pogorît duhul sânt cu chip trupușe ca un porumb, preste dânsul; și glas din cer s'a făcut dăcînd: Tu ești Fiul meu cel iubit, întru tine bine-am voit.

²³ Și acesta Iisus era ca de trei-deci ani începînd, fiind (precum se socotia) fiul lui Iosif, al lui Ilie, ²⁴ Al lui Matat, al lui Levi, al lui Melhi, al lui Ionă, al lui Iosif, ²⁵ Al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Eli, al lui Nanghe. ²⁶ Al lui Maat, al lui Matatia, al lui Semei, al lui Iosif, al lui Iuda, ²⁷ Al lui Ionă, al lui Risa, al lui Zorovavel, al lui Salatiil, al lui Neri, ²⁸ Al lui Melhi, al

lui Addi, al lui Cosam, al lui Elmodam, al lui Ir, ²⁰ Al lui Iosi, al lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Mattat, al lui Levi, ²¹ Al lui Simeon, al lui Iuda, al lui Iosif, al lui Ionam, al lui Elachim, ²² Al lui Melea, al lui Mainan, al lui Matatta, al lui Natan, al lui David, ²³ Al lui Iese, al lui Ovid, al lui Vooz, al lui Salomon, al lui Naason, ²⁴ Al lui Aminadav, al lui Aram, al lui Esrom, al lui Fares,

al lui Iuda, ²⁵ Al lui Iacov, al lui Isaac, al lui Avraam, al lui Tara, al lui Nahor, ²⁶ Al lui Saruh, al lui Ragav, al lui Falec, al lui Ever, al lui Sala, ²⁷ Al lui Kainan, al lui Arfaxad, al lui Sim, al lui Noe, al lui Lameh, ²⁸ Al lui Matusala, al lui Enoch, al lui Jared, al lui Maleleil, al lui Kainan, ²⁹ Al lui Enos, al lui Sit, al lui Adam, al lui Dumne-deu.

CAP. IV.

Pentru postirea și ispitirea Mântuitorului; pentru cartea Isaiei ce i s'a dat lui; pentru Iisus, când s'a adus de Iudei în munte, și a trecut prin mijlocul lor; pentru cel ce avea duh de drac necurat; pentru sôra lui Petru; pentru cei ce s'au vindecat de febră de bôte.

¹ Iar Iisus, plin de duhul sânt, s'a întors de la Iordan, și s'a dus de Duhul în pustie, ² Patru deci de zile ispitindu-se de diavolul, și n'a mâncat nimic în zilele acelea; și sfîrșindu-se ele, mai pe urmă a flămândit. ³ Și a dis lui Diavolul: De ești Fiul lui Dumnezeu, di ple-trei acestia ca să se facă pâine. ⁴ Și a răspuns Iisus către el zicînd: Seris este, că nu numai cu pâine va trăi omul, și cu tot grain lui Dumnezeu. ⁵ Și suindu-l pre el diavolul într'un munte

înalt, l-a arătat lui tôte im-părătiile lumii într'o clipeală de vreme. ⁶ Și l-a dis lui diavolul: Tie voiŃ da stăpîni-rea acêsta tôte și mărirea lor: Ică mie este dată, și ori-căruia voiesc o dau pre ea. ⁷ Deci tu de te vei închina înaintea mea, va fi a ta tôte. ⁸ Și răspundînd Iisus a dis lui: Mergi înapoia mea, sa-tano; că seris este: Dom-nului Dumnezeu tîu să te închini, și lui unuia să l slu-jesci. ⁹ Și l'a dus pre el în Ierusalim, și l'a pus pre dôn-su pre aripa bisericeii, și l'a

dis lui: De ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-te pre si-ne-ți jos, ¹⁰ Că seris este, că ângerilor s'ei va porunci pen-tru tine ca să te păziască. ¹¹ Și pre mîni te vor ridica, ca să nu-ți împedici de piatră picio-rul tîu. ¹² Și răspundînd Iisus a dis lui: Că s'a dis: să nu ispitesci pre Domnul Dum-ne-deul tîu. ¹³ Și, sfîrșind dia-volul tôte ispita, a fugit de la dînsul până la o vreme. ¹⁴ Și s'a întors Iisus întru puterea Duhului în Galilea; și vestea a eșit de la el în tôte laturea aceea. ¹⁵ Și el învăța în sinagoge lor, mă-rindu-se de toți.

¹⁶ Și a venit în Nazaret, unde era crescut, și a în-trat după obiceiul sîu în ziua Sămbetei în sinagogă, și s'a sculat să citască, ¹⁷ Și i s'a dat lui cartea Isaiei proo-rocului, și deschidînd car-tea a aflat locul unde era scris: ¹⁸ Duhul Domnului preste mine, pentru care m'a uns, a bine-vesti sîracilor m'a trimes, a tîmădui pe cei zdrobiți la-inimă, a propovădui robilor ertare și orbilor vedere, a slobozi pre cei sîrîmați întru ușurare, ¹⁹ A prodovădui anul Domnului primit. ²⁰ Și închi-dînd cartea o a dat slugei și a ședut, și ochii tuturor din sinagogă erau privind spre el. ²¹ Și a început a dice către dînsii: Că astăzi s'a împlinit Scriptura acêsta în-

tru urechile vîstre. ²² Și toți îl mărturisiau pre el și se mirau de cuvintele darului, care eșiau din gura lui, și diceau: AŃ nu este feciorul lui Iosif? ²³ Și a dis către ei: Cu adevărat veți dice mie pilda acêsta: Doctorule, vin-decă-te pre sine-ți, câte am auzit că s'au făcut în Caper-naum, fă și aicea în patria ta. ²⁴ Și au dis: Amin grăesc voue: Că nici un pro-roce nu este primit în patria să. ²⁵ Și întru adevăr grăesc voue: Multe veduve erau în zilele lui Ilie întru Israel, când s'a încuiat cerul trei ani și șese luni, cât s'a făcut lîmete mare preste tot pămîntul. ²⁶ Și că-tre nici una dintr'acelea n'a fost trimis Ilie, fară numai la Sarepta Sidonului, la o muieră veduvă. ²⁷ Și mulți leproși erau în zilele lui Eli-seiŃ proorocului întru Israil și nici unul dintr'ensii nu s'a curătit, fară numai Ne-ema Sirianul. ²⁸ Și s'au um-plut toți de mînie în sina-gogă, auzînd acestea. ²⁹ Și seculându-se l'au scos pre el afară din cetate; și l'au adus pre el până în sprinceana muntelui, pe carele era zi-dită cetatea lor, ca să l'arun-ce jos. ³⁰ Iar el trecînd prin mijlocul lor s'au dus.

³¹ Și s'a pogorit în Caper-naum, în cetatea Galileei, și era învățîndu-l pre ei Săm-băta. ³² Și se spăimîntau de

învățătura lui, că cu stăpânire era cuvîntul lui. ³³ Și în sinagogă era un om, carele avea duh de drac necurat, și a strigat cu glas mare, grăind: ³⁴ Lasă, ce este nou și ție, Isuse Nazarineanule? Ai venit să ne porci pre noi? Te scii pre tine cine ești, Stăntul lui Dumneșeu. ³⁵ Și l'a certat pre el Iisus grăind: Taci, și ești dintr'insul. Și aruncându-l pre el dracul în mijloc, a eșit dintr'insul, nimic vătămându-l pre el. ³⁶ Și s'a făcut spaimă preste toți, și se întreba în sine dîcînd: Ce este cuvîntul acesta? Că cu stăpânire și cu putere poruncește duhurilor celor necurate și es.

³⁷ Și se ducea vestea de el în tot locul de prin prejur. ³⁸ Și sculându-se din sinagogă, a intrat în casa lui Simon; iar sora lui Simon era cuprinsă de friguri mari, și l'a rugat pre el pentru dî-

sa. ³⁹ Și, stînd lîngă ea, a certat frigurile, și au lăsat-o pre dînsa. Și îndată sculându-se slujia lor. ⁴⁰ Și apuind sorele, toți căpi aveau bolnavi, cu multe feluri de bôle, l-au adus pre el către dînsul; iar el pre fiește-care din ei punînd mîinile, l-a tămăduit pre ei. ⁴¹ Și eșiau și draei din mulți, strigînd și grăind: Că tu ești Christos Fiul lui Dumneșeu. Și certându-l nu-l lăsa pre dînsul să grăiască, căci îl scia că el este Christos. ⁴² Iar, făcîndu-se ziua, eșind s'a dus în pustiu; și poporul căuta pre dînsul și a venit până la dînsul și-l ținea pre el ca să nu se ducă la dînsul. ⁴³ Iar el a dîs către ei: Că se cade mie să vestesc și altor cetăți împărăția lui Dumneșeu, că spre acosta sunt trimise. ⁴⁴ Și era propovăduind în sinagogele Galileei.

CAP. V

Pentru vinarea pescilor; pentru leprosul; pentru slăbănogul ce l'a adus pe pat; pentru Levi vameșul; pentru Iisus cînd a mîncat împreună cu vameșii; pentru ce ucenicii lui Ioan postesc, iar ai lui Christos nu.

¹ Și a fost cînd îl îmbulzia pre el poporul, ca să audă cuvîntul lui Dumneșeu, și el sta lîngă marea Ghenisaretu-

lui. ² Și a vedut două corăbii stînd lîngă mare; iar pescarii eșind dintr'insele spălau mreжіle. ³ Și intrînd într-o cora-

bie, care era a lui Simon, l'a rugat pre el să o depărteze puțin de la pămînt; și scînd învîta pre popor din corabie. ⁴ Iar dacă a încetat a grăi, a dîs către Simon: Depărtează-o la adînc și aruncați mreжіle vîstre spre vinare. ⁵ Și rîspundînd Simon a dîs lui: Învățătorule, totă nopte ostendîndu-ne nimic n'am prins; dar după cuvîntul tîu, voi arunca mreжа. ⁶ Și acosta făcînd, a prins mulțime multă de pesci, și se rupea mreжа lor. ⁷ Și a făcut semn soților sîle, care erau în altă corabie, ca să vie să le ajute lor, și au venit, și au umplut amîndouă corăbiile, cît se afundau ele. ⁸ Iar Simon Petru, vedînd, a cădut la genuchelul lui Iisus grăind: Ești de la mine, că om păcătos sunt, Dîmne. ⁹ Că-l cuprinsese pre el spaimă, și pre toți cei ce erau cu dînsul, pentru vinarea pescilor care l'prinsese. ¹⁰ Așîderea și pre Iacob și pre Ioan, feciorii lui Zevedeu, cari erau soții lui Simon. Și, a dîs Iisus către Simon: Nu te teme; de acum vei vîna omîni. ¹¹ Și scoțînd corăbiile la pămînt, lăsînd toate, au mers după dînsul.

¹² Și a fost cînd era el într'una din cetăți, și iată un om era plin de lepră, și vedînd pre Iisus, a cădut pe fața sa și s'a rugat lui, gră-

ind: Dîmne, de vei vrea poți să mă curătești. ¹³ Și tin-dînd mîna, s'a atins de dînsul, dîcînd: Voiesc, curătește-te; și îndată lepra s'a dus de la dînsul. ¹⁴ Și el a poruncit lui nimînu-l să nu spue; ci mergi de te arată pre sino-ți preotului, și du pentru curățenia ta, precum a poruncit Moisi, întru mărturie lor. ¹⁵ Iar cuvîntul mai mult străbătea pentru dînsul. Și se aduna popor mult, ca să audă și să se tămăduiască de la dînsul de bôle sale. ¹⁶ Iar el se ducea în pustie și se ruga.

¹⁷ Și a fost într'una din zile și el era învîtînd, și se deau farisei și învîțătorii legii, cari venise din toate satele Galileei și ale Iudeei și ale Ierusalimului; și puterea Domnului era spre a-l tămădui pre ei. ¹⁸ Și iată ôre-cari bărbați purtînd în pat pre un om, carele era slăbănog, și căuta să-l ducă pre el în lăuntru, și să-l pue înaintea lui. ¹⁹ Și neaflînd pre unde să-l ducă printre popor, suindu-se de-asupra acoperîmîntului, printre cărămîci l'a slobođit pre dînsul cu patul în mijloc înaintea lui Iisus. ²⁰ Și vedînd credința lor, a dîs lui: Omule, iertă-te de pe cîtele tale. ²¹ Și a început a cugeta cărturarii și fariseii grăind: Cine este acesta ce grăiesce hule? Cine pôte să ierte pî-

catele, fără numai unul Dumne-deu? ²² Iar cunoscând Iisus gândurile lor, răspun-dând a dîs către dînsii: Ce gîndiți întru inimile vîstre? ²³ Ce este mai lesne a dice: iartăți-se ție păcate tale, sau a dice: scôlă și umbiă? ²⁴ Ci ea să scîiți că putere are fiul omului pre pămînt a fîrta păcatele, (a dîs slăbănogului): ție grăesc: Scôlă și luând patul tîu mergi la casa ta. ²⁵ Și îndată se sculându-se, în-în-tea lor, a luat patul pre ca-rele zăcea, și s'a dus la casa sa, mărind pre Dumne-deu. ²⁶ Și spaimă a cuprins pre toți și măriaș pre Dumne-deu; și s'a umplut de frică grăind: că am vădut lucruri minunate astăzi. ²⁷ Și dupe acestea a eșit și a vîdut pre un vameș a-nume Levi, sedînd la vamă, și a dîs lui: Vino după mine. ²⁸ Și lăsând toate s'a sculat și a mers după dînsul. ²⁹ Și a fă-cut lui ospet mare Levi în casa sa. Și era popor mult de va-meși și de alții, cari se așeau cu el. ³⁰ Și cărtiaș cărturarilor și fariseii către ucenicii lui grăind: Pentru ce eu vameș și cu păcătoși mînceați și beți? ³¹ Și răspundînd Iisus

a dîs către ei: N'au trebuință de doctor cei sănătoși; ci cei bolnavi. ³² N'am venit eu să chem pre cei drepti, ci pre cei păcătoși la pocăință. ³³ Iar ei au dîs către el: Pentru ce ucenicii lui Ioan postesc adese-ori și rugăciuni fac, așîderea și ai fariseilor, iar al tîi mîncă și bea? ³⁴ Iar el a dîs către dînsii: Ați dîră puteți pre fiu nunții să-i faceți să postiască, până cînd este mirele cu dînsii? ³⁵ Iar vor veni zile cînd se va lua mirele de la dînsii, și atunci vor posti întru acele zile. ³⁶ Și grăia și pil-dă către dînsii: Că nimenea nu pune pete de haină nouă la haină vechie; iar de nu, și pre cea nouă o rupă, și la cea veche nu se potrivește peticul cel ce este de la cea nouă. ³⁷ Și nimenea nu pune vin nou în foț vechi; iar de nu, va sparge vinul cel nou pre foț și el se va vîrsa, și foile vor peri. ³⁸ Ci vinul nou se cade să-l pue în foț noui, și amîndouă se vor fînea. ³⁹ Și nimenia carele bea de cel vechiu voescă îndată de cel nou, că dice: că cel ve-chiu mai bun este.

CAP. VI.

Pentru ucenicii lui Christos, cînd rupeau spice Sîmbăta; pentru cel ce avea mîna uscată; pentru alegerea Apostolilor; pentru fericiri; pentru a iubi pe vrăjmași; pentru a nu ne prici cu aprăpeli; pentru că nu se cuvine a judeca pre apră-pele; pentru cei ce-și zidesc casă pre temelie bună.

¹ Și a fost într-o Sîmbătă a doua după cea d'întăiu, tre-cea el prin semănături și smulgeau ucenicii lui spice și mînceau, frecându-le cu mînilor. ² Iar ore-cari din fa-risei le-au dîs lor: Ce faceți care nu se cade a face Sîm-băta? ³ Și răspundînd Iisus a dîs către dînsii: Nici a-costa n'ați cetit ce a făcut David, cînd a flămîndit el, și cel ce erau cu dînsul? ⁴ Cum a intrat în casa lui Dumne-deu, și a luat pînile puncerei înainte, și a mîncat, și a dat și celor ce erau cu el, care nu se cădea să le mîncea, fără numai preoții. ⁵ Și dicea lor: Că Domn este Fiul omului și al Sîmbetelor. ⁶ Și a fost și în altă Sîmbătă a intrat el în sinagogă și învăța; și era acolo un om și mî-na lui cea drăptă era us-cată. ⁷ Și-l pîndiau pre el cărturarilor și farisei, de-l va vindeca Sîmbăta, ca să a-fle vină asupra lui. ⁸ Iar el seia gândurile lor și a dîs omului celui ce avea mîna uscată: Scôlă-te și stă în mijloc; iar el sculându-se a

stă-tut. ⁹ Decî a dîs Iisus că-tre dînsii: Întreba-voiu pre voi: Ce se cade Sîmbăta, bine a face, sîu rău a face? Suflet a mîntui sau a perde? ¹⁰ Și căutînd spre toți aceș-tia a dîs lui: Intinde-ți mîna ta; iar el făcînd așa, și a ve-nit mîna lui la starea cea d'întăiu sănătosoasă ca și ceca-ltă. ¹¹ Iar ei s'a umplut de nebulie, și vorbiaș unul cu altul, ce ar fi făcut lui Iisus.

¹² Și a fost în zilele acestea a eșit la munte să se rîge, și totă noptea a petrecut întru rugăciunea lui Dumne-deu. ¹³ Și cînd s'a făcut ziua, a chemat pre ucenicii săi, și alegînd dintre dînsii doui-spre-zece, (pre cari și Apos-toli i-a numit). ¹⁴ Pre Simon, pre carele l'a și numit Petru, și pre Andrei fratele lui, pre Iacob și pre Ioan, pre Filip și pre Bartolomeu, ¹⁵ Pre Mateu și pre Toma, pre Iacob al lui Alfeu și pre Simon, ce se chiamă Zilotul, ¹⁶ Pre Iuda al lui Iacov, și pre Iuda Is-carioteanul, carele s'a făcut vîndător.

¹⁷ Și pogorîndu-se cu dînsii

aû stătut în loc şes, şi mulţimea ucenicilor lui, şi mulţime multă de popor din totă Iudea şi din Ierusalim, şi de pre lângă marea Tirului şi a Sidonului, cari venise să-l asculte pre el, şi să se tămăduiască de neputinţele sale, ¹⁸ Şi cei ce se chinuiau de duhuri necurate, şi se vindecau. ¹⁹ Şi tot poporul căuta să se atingă de el, că putere eşia din el şi vindeca pre toţi. ²⁰ Şi el ridicându-şi ochii săi spre ucenicii lui dicea: Fericiţi sunteţi săracilor, că a voastră este împărăţia lui Dumnezeu. ²¹ Fericiţi sunteţi cari flămânziţi acum, că veţi sătura. Fericiţi sunteţi cari plângeţi acum, că veţi râde. ²² Fericiţi veţi fi când ve vor urî pre voi oamenii, şi când ve vor despărţi pre voi, şi ve vor ocări, şi vor scote numele vostru ca un rău pentru Fiul omului. ²³ Bucuraţi-vă într-o dată şi săltaţi; că iată plata voastră multă este în ceruri. Că într-acest chip faceau proorocii părinţilor lor.

²⁴ Însă voi veţi bogăţilor, că ve luaţi mângăcarea voastră. ²⁵ Vai vouă celor ce sunteţi sătui acum, că veţi flămânzi. Vai vouă celor ce râdeţi acum, că veţi plânge şi ve veţi tănguî. ²⁶ Vai vouă când ve vor dice bine toţi oamenii; că într-acest chip făceau proorocii mincinoşi părinţilor lor.

²⁷ Ci vouă grăesc celor ce aud: Iubiţi pre vrăjmaşii voştri; bine faceţi celor ce ve urăsc pre voi. ²⁸ Bine-cuvintaţi pre cei ce ve blestema pre voi; şi ve rugaţi pentru cei ce ve fac vouă necaz. ²⁹ Celui ce te bate pre tine peste o faţă a obrazului, întorce-l lui şi cea-laltă; şi celui ce-ţi iea haina, nu-l opri lui şi cămaşa. ³⁰ Şi tot celuia ce cere de la tine, dă-l; şi de la acela ce-ţi iea ale tale nu cere înapoi.

³¹ Şi precum voiţi ca să ve facă vouă oamenii, şi voi faceţi lor aşisderea. ³² Şi de iubiţi pre cei ce ve iubesc pre voi, ce dar este vouă? Că şi păcătoşii iubesc pre cei ce iubesc pre dânsii. ³³ Şi de faceţi bine celor ce ve fac vouă bine, ce dar este vouă? Că şi păcătoşii aceiaşi fac. ³⁴ Şi de daţi împrumut, de la cari nădăjduiţi a lua, ce dar este vouă? Că şi păcătoşii păcătoşilor dau împrumut, ca să iea întocmai. ³⁵ Ci iubiţi pre vrăjmaşii voştri, şi faceţi bine, şi daţi împrumut, nimic nădăjduind; şi va fi plata voastră multă, şi veţi fi fii ai celui prea înalt; că el este bun spre cei nemulţumitori şi răi. ³⁶ Deci fiţi milostivi, precum şi Tatăl vostru este milostiv. ³⁷ Şi nu judecaţi, şi nu ve veţi judeca; nu osândiţi, şi nu ve veţi osândi; ertaţi şi vi se va erta. ³⁸ Daţi şi vi se

va da vouă: măsură bună, îndesată şi clătită, şi pre deasupra vârsându-se vor da în sinul vostru. Că cu aceeaşi măsură, cu care veţi măsura, se va măsura vouă. ³⁹ Şi le-a dîs lor şi pildă: Aû dîr pôte orb pre orb să povăţuiască? Aû nu amîndouî vor cădea în gropă? ⁴⁰ Nu este ucenic mai pre sus de dascălul său; iar tot cel deservîşit, va fi ca dascălul său. ⁴¹ Şi ce veţi ştercul, cel ce este în ochiul fratelui tău; iar bârna care este în ochiul tău nu o simţi? ⁴² Sau cum poţi dice fratelui tău; frate, lasă să scot ştercul carele este în ochiul tău, însuţi nevedînd bârna care este în ochiul tău? Făţarnice, scote întâiu bârna din ochiul tău, şi atunci ve ve vedea să scoţi ştercul carele este în ochiul fratelui tău. ⁴³ Că nu este pom bun, carele face rodă rea, nici pom rău, carele face rodă bună. ⁴⁴ Că tot pomul din rodă sa se cunoşce,

că nu adună smochine din măracini, nici din rug euleg struguri. ⁴⁵ Omul cel bun din visteria cea bună a inimii sale scote cele bune, şi omul cel rău din visteria cea rea a inimii sale scote cele rele; că din prisosinţa inimii grăesc gura lui.

⁴⁶ Şi ce mă chemaţi, Dîmne, Dîmne, şi nu faceţi cele ce ve dic? Tot cela ce vine către mine, şi aude cuvintele mele şi le face pre ele, voiţi arăta vouă cui este asemenea. ⁴⁷ Asemenea este omului ce îşi zidesce casă, carele a săpat şi a adâncat şi a pus temelie pe piatră; şi vîrsare de ape făcîndu-se, a lovit riul în casa aceea şi nu a putut-o clăti pre ea; căci era întemeiată pre piatră. ⁴⁸ Iar cela ce a audît şi n'a făcut, asemenea este omului care şi-a zidit casa sa pre pămînt fără de temelie, în care a lovit riul, şi îndată a cădît, şi s'a făcut sfîrşimare mare casei aceea.

CAP. VII

Pentru sutaşul; pentru fiul văduvei; pentru cei trimişi de Ioan; pentru asemănarea fariseilor şi a legiuitorilor cu copiii ce se jucău în tîrg; pentru femeia cea ce a uns pre Domnul cu mir.

¹ Şi după ce a sfîrşit toate cuvintele sale întru audul poporului, a intrat în Ca-

pernaum. ² Iar sluga unui sutaş fiind bolnavă vrea să mîoră, care era la dînsul de

cinste. ²Și auzind de Iisus, a trimis la dânsul bătrini ai Iudeilor, rugându-l pre el, ca să vie să mântuiască sluga lui. ⁴Iar ei viind către Iisus, îl ruga pre el cu de-adinsul dicend: că este vrednic acela căruia vei da acesta. ⁵Căci iubesc neamul nostru, și fiind el departe de casă, a trimis la dânsul sutașul prieten grăind lui: Domne, nu te osteni; că nu sunt vrednic ca să intri supt acoperimintul meu. ⁷Pentru aceea nici pre mine nu m'am socotit a fi vrednic a veni către tine; ci di cu cuvîntul, și se va tămădui sluga mea. ⁸Că și eu sunt om rânduît supt dregătorie, avend sub sine mi slujitori, și dic acestuia: mergi, și merge; și altuia: vin-o, și vino; și slugii mele: fă acesta și face. ⁹Iar Iisus auzind acestea, s'a minunat de el, și, întorcend se, a dis poporului carele mergea după dânsul, grăiesc voue: Că nici întru Israel n'am aflat atâta credință. ¹⁰Și întorcend se trimișii a casă, au aflat pre sluga cea bolnavă sănătosă.

¹¹Și a fost după acestea, mergea într-o cetate ce se cheama Nain, și împreună cu dânsul mergea ucenicii lui mulți și popor mult. ¹²Iar dacă s'au a propiat către porța cetății, iată scoteau pre un

mort, fiul unu născut al mamei sale, și aceea era văduvă, și popor mult cu dânsa din cetate. ¹³Și vedend-o pre dânsa Domnul, i s'a făcut milă de ea, și a dis ei: nu plânge. ¹⁴Și, apropiindu-se, s'a atins de pat, iar cei ce-l duceau au stătuți și a dis: Tînărule, ție grăesc, scolă-te. ¹⁵Și a ședut drept mortul și a început a grăi, și l'a dat pre el mamei lui. ¹⁶Și a luat frica pre toți, și măriaș pre Dumneșu grăind: că prooroc mare s'a sculat între noi; și cum că a cercetat Dumneșu pre poporul său.

¹⁷Și a eșit cuvîntul acesta de el în tota Iudeea și în tota laturea. ¹⁸Și au vestit lui Ioan ucenicii lui de toate acestea. ¹⁹Și chemand Ioan pre două ore-cari din ucenicii săi, i-a trimis către Iisus dicend: Tu ești acela ce vine? Sau pre altul să așteptăm? ²⁰Și, venind către el bărbații aceia, au dis: Ioan Botezătorul ne-a trimis pre noi către tine dicend: Tu ești acela ce vine? Sau pre altul să așteptăm? ²¹(Și într'acel ceas a tămăduit pre mulți de bôle, și de răni, și de duhuri rele, și a dat vedere multor orbi). ²²Și răspundend Iisus a dis lor: Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce ați vedut și ați auzit; că orbi văd, șchiopi umblă, leproși se curătesc, surzii aud, morți se scolă,

săracilor bine se vestesc. ²³Și fericit este cel ce nu se va sminti întru mine. ²⁴Iar dacă s'au dus vestitorii lui Ioan, au început a grăi către popore de Ioan: Ce ați eșit în pustie să vedeți? Au trestie clătită de vînt? ²⁵Dar ce ați eșit să vedeți? Au om îmbrăcat în haino moi? Iată cei ce sunt în haine scumpe și petrec întru desfătare, în casele împărătesci sunt. ²⁷Dar ce ați eșit să vedeți? Au prooroc? Adevăr grăesc voue, și mai mult de cât prooroc. ²⁷Acesta este de carele este scris: Iată eu trimet ingerul meu înaintea feții tale, carele va găti calea ta înaintea ta. ²⁸Că dic voue: Mai mare prooroc între cei născuți din muier de cât Ioan Botezătorul niminea nu este; iar cel mai mic întru împărăția lui Dumneșu mai mare de cât el este. ²⁹Și tot poporul auzind, drept a făcut pre Dumneșu, botezându-se cu botezul lui Ioan. ³⁰Iar fariseii și legiuitorii au lepădat de la sine statul lui Dumneșu, nebotezându se dela dânsul.

³¹Deci cu cine voiți ase-măna pre omeni neamului acestuia? Și cu cine sunt asemenea? ³²Asemenea sunt cu copii ce șed în tîrg, și strigă unii către alții și dic: Flucrat'am voue și n'ați jucat; cântat'am de jale voue și n'ați plâns. ³³Că a venit Ioan

Botezătorul, nici pîne mîncând nici vin bînd, și diceți: drac are. ³⁴A venit Fiul omului mîncând și bînd, și diceți: iată om mîncător și bîutor de vin, prieten vameșilor și păcătoșilor. ³⁵Și s'a îndreptat înțelepciunea de la toți fii săi.

³⁶Și-l ruga pre el ôrcarele din farisei ca să mînce cu el; și intrând în casa fariseului a șodut. ³⁷Și iată o muier din cetate, care era păcătoasă, înțelegend că șade în casa fariseului, aducend un alabastru cu mir, ³⁸Și stănd lângă picioarele lui dinapoi, plîngend a început a uda picioarele lui cu lacrimi, și cu perii capului său le ștergea, și săruta picioarele lui, și le ungea cu mir. ³⁹Iar vedend fariseul, carele chemase pre el, a dis întru sine grăind: Acesta, de ar fi prooroc, ar sci cine și ce fel de muier esto ceea ce se a tinge de el, că este păcătoasă. ⁴⁰Și răspundend Iisus a dis către el: Simone, am ôre-ce să ți dic; iar el a dis: Invătătorule, di. ⁴¹Două datori erau ôrcăruia cămătarnic: unul era dator cu cinci sute de dinari; iar celălalt cu cinci-deci. ⁴²Și neavend ei cu ce plăti, amîndurora le-a dăruit. Deci carele dintr'înșii, spune-mi, mai mult va iubi pre el? ⁴³Iar Simon răspundend a dis: socotesc că a

cela căruia i-a dăruit mai mult; iar el ăls lui: Drept ai judecat. ⁴⁴ Și, întorcându-se către mulere, a ăls lui Simon: Veăi pre acăstă mulere? Am intrat în casa ta, apă pre picăorele mele n'ai dat; iar acăsta cu lacrimi m'a udat picăorele mele, și le-a șters cu pėrul capului său. ⁴⁵ Sărutare mic nu m'ai dat; iar acăsta de când am intrat, n'a încetat sărutându-mi picăorele mele. ⁴⁶ Cu unt-delema capul meu nu l'ai uns;

iar acăsta cu mir a uns picăorele mele. ⁴⁷ Pentru aceea grăesc ăio: Iartă-se păcatele ei cele multe, că a iubit mult; iar cui se iartă puțin, iubesc mai puțin. ⁴⁸ Și a ăls ei: Iartă-ăi-se păcatele tale. ⁴⁹ Și a început cei ce sedeau cu dēnsul a grăi între sine: Cine este acesta carele iartă și păcatele? ⁵⁰ Și a ăls către mulere: Credința ta te-a mântuit, mergi în pace.

CAP VIII.

Pentru pilda semănătorului; pentru muna și fraăi lui Iisus, când voiaă să-l vadă pre el; pentru certarea apelor și pentru legheon; pentru fata mai mareă sinagoge; pentru mulereă cea ce-i curgea sânge.

¹ Și a fost după acăsta și el umbla prin cetăăi și prin sate, propovăduia și bine-vestind împărăția lui Dumneău și cel doul-spre-dece cu dēnsul. ² Și nisce muleri, cari orau tāmăduite de duhuri rele și de bōle: Maria, ce se chiea Magdalena, dintru care cāise șapte draei. ³ Și Ioana mulereă lui Iuza, ispravnicul lui Irod, și Susana și alte multe, cari slujiau lui din avuăile sale. ⁴ Și adunându-se popor mult, și cei de prin cetăăi viind către dēnsul, a ăls prin pildă:

⁵ Eăi'ta semănătorul să semene sēmînța sa; semănând el, una a căăut lângă cale și s'a călcat și păsările cerului o a mănecat. ⁶ Și alta a căăut pe piatră, și, dacă a răsărit, s'a uscat, pentru că n'avea umedăla. ⁷ Și alta a căăut în mijlocul spinilor, și crescând spinii, o au încet pre ea. ⁸ Și alta a căăut pre pămînt bun, și răsărind a făcut rod însutit. Acestea grăind striga: Cea ce are urechi de audă audă. ⁹ Și l'a întrebat pre el ucenicii lui ăicēnd: Ce este pilda acăsta?

¹⁰ Iar el a ăls: Vouă este dat a sci tainele împărăției lui Dumneău, iar celor-lalți în pilde; ca vėdēnd să nu vadă, și aădind să nu înțelēă. ¹¹ Iar pilda este acăsta: Sēmînța este cuvîntul lui Dumneău. ¹² Iar cei de lângă cale sunt cei ce aud; apoi vine diavolul și iea cuvîntul din inima lor, ca nu cum-va creănd să se mântuiască. ¹³ Iar cei de pre piatră sunt cari, când aud, cu bucurie primesc cuvîntul; și aceătia rădăcină n'au, cari până la o vreme cred, și în vreme de ispită se lepădă. ¹⁴ Iar cea ce a căăut în spinii, aceătia sunt cari au audă, și de griăi, și de bogăăi, și după dulceăile vieăi aceătia umblănd, se innecă și nu sė-virșese rodă. ¹⁵ Iar cea de pe pămînt bun, aceătia sunt cari cu inimă bună și curată aădind cuvîntul îl ăin și fac rodă întră răbdare. Acestea ăicēnd striga: Cea ce are urechi de audă, audă.

¹⁶ Și nimenea aprindēnd lumina o acoperă pre dēnsa cu vas, sau o pune sub pat ei o pune în slesnic, ca să vadă cei ce intră lumina. ¹⁷ Că nu este lucru de taină carele să nu se arate, nici lucru ascuns, carele să nu se cunōcă, și întră arătare să vie. ¹⁸ Decă vedeăi cum aădăăi; că cea ce are se va da lui, și cea ce n'are, și

ce i se pare că are se va lua de la dēnsul. ¹⁹ Și a venit către dēnsul muna lui și fraăi lui, și nu puteau să vorbescă cu dēnsul pentru popor. ²⁰ Și a spus lui ăicēnd: Muna ta și fraăi tăi staă afară vrēnd să te vadă pre tine. ²¹ Iar el rēspundēnd a ăls către dēnsul: Muna mea și fraăi mei sunt aceătia cari aud cuvîntul lui Dumneău și-l fac pre dēnsul.

²² Și a fost într'una din zile, și el a intrat în corabie și ucenicii lui, și a ăls către ei: Să trecem de cea parte de mare, și s'au dus. ²³ Iar mergēnd ei cu corabia a adormit el, și s'a pogorit vitor de vînt în mare, și se umplea și se primeăduia. ²⁴ Și apropiindu-se l'au deăteptat pre dēnsul, grăind: Invetătorule, invetătorule! perim; iar el sculându-se a certat vîntul, și valul apei și a încetat, și s'a făcut liniște. ²⁵ Și a ăls către ei? Unde este credința vōstră? Iar el spăimintându-se s'au mirat, grăind unul către altul: Cine este acesta? că și vînturilor și apei poruncesc, și-l ascultă pre dēnsul.

²⁶ Și a venit cu corabia în laturea Gadarenilor, care este de cea parte de Galileea. ²⁷ Și eăind el la uscat, l'a întâmpinat pre el un om ôre-carele din cetate, carele avea draei de mulăi ană; și în haină

nu se îmbrăca, și în casă nu petrecea, ci în morminturi. ²⁸ Iar vădând pre Iisus și strigând, a cădut înaintea lui, și cu glas mare a zis: Ce este mie și ție, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu celui prea înalt? Rogu-te, nu mă munci pro mine. ²⁹ Că poruncia duhului celui necurat să iasă din omul acela, că de mulți ani îl răpise pro dânsul, și se lega cu lanțuri de fier și cu obești, păzindu-se; și sfărâ-mând legăturile se gonia de dracul prin pustii. ³⁰ Și l'a întrebat pre el Iisus, grăind: Cum îți este numele? Iar el a zis: legheon, că draci mulți intrase într'ânsul. ³¹ Și îl rugău pre el, ca să nu pōrunciască lor să mērgă întru adânc. ³² Și era acolo o turmă de porci mulți, ce se păseca în munte, și-l rugău pre el, să le dea voe lor să intre într'înșii, și le-a dat lor voe. ³³ Și eșind draci din om au intrat în porci; și s'a pornit turma de pre țermuri în mare, și s'a înecat; ³⁴ Iar păstorii vădând ceea ce se făcuse au fugit; și au spus în cetate și prin sate. ³⁵ Și au eșit să vadă ceea ce s'a făcut; și au venit la Iisus, și au aflat pre omul dintru carele eșise draci, îmbrăcat și întreg la minte, ședând lângă picioarele lui Iisus, și s'au temut. ³⁶ Și le-au spus lor și cei ce văduse, cum s'a

mântuit cel îndrăcit. ³⁷ Și l'a rugat pre dânsul tot poporul ținutului Gadarenilor, să se dueă de la dânsii, că erau cuprinși de o mare frică; iar el intrând în corabie s'a întors. ³⁸ Iar hărbatul dintru carele eșise draci l'rua pre el ca să fie cu dânsul; iar Iisus l'a slobođit pre el grăind: ³⁹ întōrce-te în casa ta și povestesece câte ți-a făcut ție Dumnezeu; și s'a dus propovăduind prin totă cetatea, câte i-a făcut Iisus lui.

⁴⁰ Și a fost când s'a întors Iisus, l'a primit pre el poporul, că toți îl așteptau pre el. ⁴¹ Și iată a venit un om, căruia îi era numele Iair, și acesta era mai marele sinagogei; și, cădând la picioarele lui Iisus îl rugă pre el, ca să intre în casa lui. ⁴² Că avea o fiică una născută ea de doi-spre-zece ani, și aceea muria; iar când mergea el îl impresurau poporele. ⁴³ Și o muiere fiind în curgerca sângelui de doi-spre-zece ani, care cheltuise la doctori totă avuția sa, și nici de la unul n'a putut să se vindece. ⁴⁴ Apropoiindu-se dinapoi s'a atins de pōla hainei lui; și îndatăși a stătu curgerca sângelui ei. ⁴⁵ Și a zis Iisus: Cino este cel ce s'a atins de mine? Iar, lepădându-se toți, a zis, Petru și cei ce erau cu el: Învătătorule, poporele te îmbulđese și te strîmtoarează, și

dicți: Cine este cel ce s'a atins de mine? ⁴⁶ Iar Iisus a zis: S'a atins de mine ôre-cine; că am cunoscut puterea care a eșit din mine. ⁴⁷ Iar vădând muierea că nu s'a ascuns, a venit tremurând și cădând înaintea lui, i-a spus lui înaintea a tot poporul, pentru care pricină s'a atins de el, și cum că s'a tămăduit îndată. ⁴⁸ Iar el i-a zis ei: Îdrăsnesce, fiică, credința ta te-a mântuit; mergi în pace. ⁴⁹ Încă grăind el, vine ôre-carele de la mai marele sinagoge grăind lui: că a murit fiica ta; nu supăra pre învățătorul. ⁵⁰ Iar Iisus auzind, a răspuns lui grăind: Nu te teme; crede

numai și se va mântui. ⁵¹ Iar intrând în casă, nu a lăsat nici pre unul să intre, fără numai pe Petru, și pe Iacob, și pre Ioan, și pre tatăl feciorei, și pre muma ei. ⁵² Și plângeau toți și se tânguiau de dânsa. Iar el a zis: Nu plângeți, n'a murit, ci dōrme. ⁵³ Și își rideau de dânsul, sciind că a murit. ⁵⁴ Iar el scoțând pro toți afară, și apucând-o de mână a strigat grăind: Feciōră, scōlă-te. ⁵⁵ Și s'a întors duhul ei și a înviat îndată; și a poruncit să-l dea ei să mănânce. ⁵⁶ Și s'au spăimintat părinții ei. Iar el a poruncit lor să nu spue nimēnui ceea ce se făcuse.

CAP. IX.

Pentru trimeterea celor doi-spre-zece Apōstoli la propovăduire; pentru Irod când a auzit de Iisus; pentru cele cinci pâini și doi peset; pentru întrebarea Domnului; pentru lepădarea de sine și luarea crucei lui Christos; pentru schimbarea la față a lui Christos; pentru cel lunatic; pentru cei ce socotiau între sine, cine ar fi mai mare; pentru cel ce s'a oprit de ucenici să nu scōtă draci; pentru a nu cere pedepsă asupra celor ce nu i-au primit pre dânsii; pentru cel ce nu i s'a dat voe să mērgă după Iisus.

¹ Și chemând pe cei doi-spre-zece, le-a dat lor putere și stăpânire preste toți dracii și a vindeca bōlele. ² Și i-a trimes pre dânsii să propovăduiască împărăția lui Dumnezeu și să tămăduiască pro

cei bolnavi. ³ Și a zis către dânsii: Nimic să nu luați pre cale, nici toiag, nici traistă, nici pâine, nici argint, nici câte două haine să aveți. ⁴ Și ori în care casă veți intra, acolo să petreceți, și de

acolo să ești. ⁵ Și ori câți nu vă vor primi pre voi, eșind din cetatea aceea, și praful de pre picioarele voștre scuturați întru mărturie asupra lor. ⁶ Și eșind umblau prin sate, bine-vestind și tămăduind pretutindenea.

⁷ Și auzind Irod, cel a patra parte stăpânitor, toate cele ce se făcea de el, și nu se pricepea, pentru că unii diceau, că Ioan s'a sculat din morți. ⁸ Iar alții, că Ilie s'a arătat; iar alții, că un prooroc din cei de demult a înviat. ⁹ Și așis Irod: Pre Ioan eu l'am tăiat, dar acesta cine este, de carele eu aud unele ca acestea? Și căuta să-l vadă pre el. ¹⁰ Și, întorcându-se apostolii, au spus lui toate câte au făcut, și luându-l pre dânsul s'au dus deosebi în loc pustiu al cetății ce se chiamă Vitsaida. ¹¹ Iar poporele întelegând au mers după dânsul, și primindu-l pre dânsul, le grăia lor de împărăția lui Dumnezeu și precei ce aveau trebuință de tămăduire îi vindeca. Iar ziua a început a se pleca.

¹² Și viind cei douăsprezece au șis lui: Slobozesce poporele, ca mergând în satele și orașele cele de prin prejur să găzduiască și să-și alle hrană, că aicea suntem în loc pustiu. ¹³ Și așis către dânsul: Dați-le lor voi să mănânce; iar el au șis: Nu este

la noi mai mult de cât cinci pâini și două pesci; fără de cât să ne ducem noi, și să cumpărăm la tot poporul aceste bucate. ¹⁴ (Că era ca cinci-mil de bărbați); și așis către ucenicii săi: Puneți pre dânsul cete câte cinci-clef. ¹⁵ Și au făcut așa, și i-au aședat pre toți. ¹⁶ Deci luând cele cinci pâini și două pesci, căutând la cer, le-a binecuvântat și le-a frânt și le-a dat ucenicilor să le pue înaintea poporului. ¹⁷ Și au mâncat și s'au săturat toți. Și au luat ceea ce prisosisse lor douăsprezece coșuri de sfărâmituri.

¹⁸ Și a fost când se ruga el deosebi, era cu dânsul ucenicul lui, și i-a întreat pe dânsul șis: Cine-mi șis poporele că sunt? Iar el răspundând au șis: Ioan Botezătorul; iar alții, Ilie; iar alții că prooroc ôre-carele din cei de demult a înviat. ²⁰ Și le așis lor: Dar voi cine imi diceți că sunt? Iar Petru răspundând a șis: Christosul lui Dumnezeu. Iar dojenind pre dânsul le-a poruncit nimănui să nu spue acêsta șicând: ²² Că se cade Fiului omului multeia pătîmi și a se defăima de bătrîni și de arhierii și de cărturari, și a se omori, și a treia di a învia.

²³ Și grăia către toți: Ori cine va voi să vie după mine să se lepede de sine și să-și

iea crucea sa în toate dîilele, și să-mi urmeze mie. ²⁴ Că cine va voi să-și mântuiască sufletul său perde-l va pre el; iar cine-și va perde sufletul său pentru mine, acesta îl va mântui pre dânsul. ²⁵ Că ce folos este omului de va dobândi lumea totă, iar pe sine se va perde, sau se va păgubi? ²⁶ Că ori cine se va rușina de mine și de cuvintele mele, de acesta Fiul omului se va rușina, când va veni întru mărirea sa și a Tatălui și a sântilor îngerii. ²⁷ Și vă grăesc vouă cu adevărat: Sunt unii din cei ce stau aicea, cari nu vor gusta morțe, până când nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu. ²⁸ Și a fost după cuvintele acestea ca la opt dîile, și luând pre Petru și pre Ioan și pre Iacob, s'a suit în munte să se roge. ²⁹ Și s'a făcut când se ruga el, chipul feței lui altul și îmbrăcămîntea lui albă strălucind. ³⁰ Și iată două bărbați vorbiau cu dânsul, cari erau Moise și Ilie. ³¹ Cari, arătându-se în mărirea, grăia de eșirea lui, care vrea să oplinească în Ierusalim. ³² Iar Petru și cei ce erau cu dânsul erau îngreuiati de somn, și, deșteptându-se, au vădut mărirea lui și pre cei două bărbați, stând împreună cu dânsul. ³³ Și a fost când s'au despărțit de el de la dânsul, a șis Petru către Iisus:

Învățătorule, bine este noi a fi aicea, și să facem trei colibi: una ție, una lui Moise, și una lui Ilie, nesciind ce grăia. ³⁴ Și acestea grăind el s'a făcut nor și i-a umbrat pre dânsul; și s'au spăimîntat când au intrat ei în nor. Și glas a fost din nor șicând: ³⁵ Acesta este Fiul meu cel iubit, pre acesta să ascultați. ³⁶ Și după ce a fost glasul, s'a aflat Iisus singur; și el au tăcut, și nimănui n'au spus în dîilele acelea nimic din cele ce văduse.

³⁷ Și a fost a doua di porgorindu-se el din munte, l'a întimpinat pre el popor mult. ³⁸ Și iată un bărbat din popor a strigat grăind: Învățătorule, rogu-te, caută spre fiul meu, că unul născut imi este mie. ³⁹ Și iată duh îl apucă pre el, și de năprasna strigă, și-l adrobescce pre el cu spumă și abia se duce de la el, sfărâmându-l pre el. ⁴⁰ Și m'am rugat ucenicilor tui ca să-l scotă, și n'au putut. ⁴¹ Iar Iisus răspundând a șis: O, neam necredincios și îndărătnic! până când voi fi eu voi și voi suferi pre voi? Adu-mi pre fiul tău aici. ⁴² Și încă apropiindu-se el, l'au trântit pre el dracul și l'au scuturat; iar Iisus a certat pre duhul cel necurat și a tămăduit copilul, și l'a dat tatălui său. ⁴³ Și se spăimîntau toți de mărirea lui Dum-

nece. Și mirându-se toți de toate care a făcut Iisus, a dîs către ucenicii săi: ⁴⁴ Puneți-vă în urechile vîostre cuvintele acestea, că Fiul omului va să se dea în mâinile oamenilor. ⁴⁵ Iar ei nu înțelegeau cuvîntul acesta, și era acoperit de cătră dînsii, ca să nu-l priceapă; și se temeau să-l întrebe pre el de cuvîntul acesta. ⁴⁶ Și au intrat gînd intru dînsii: Cine ar fi dintru ei mai mare? ⁴⁷ Iar Iisus sciînd gîndul inimii lor, luînd un prunc l-a pus pre el lîngă sine. ⁴⁸ Și a dîs lor: Ori-cine va primi pruncul acesta în numele meu, pre mine mă primește; și ori-cine mă va primi pre mine primește pre cea ce m'at rimes pre mine. Că cea ce este mai mic între voi toți, acesta va fi mare.

⁴⁹ Iar Ioan rîspundînd a dîs: Învîțătorule, am vădut pre oare-carele cu numele tău scoțînd draci, și l'am oprit pre el, că nu umblă pre urma ta cu noi. ⁵⁰ Și a dîs către el Iisus: Nu-l opriți că cel ce nu este împotriva noastră pentru noi este.

⁵¹ Și a fost cînd s'a împlinit dîile înălțării lui, și el și-a întărit fața ca să mîergă în Ierusalim. ⁵² Și a trimis vestitori înaintea feței sale, și mergînd au intrat într'un oraș al Samarinenilor, ca să-i

gătiască lui. ⁵³ Și nu l'au primit pre dînsul, că fața lui era mergînd în Ierusalim. ⁵⁴ Și vîdînd ucenicii lui, Iacob și Ioan, au dîs: Dîmne, voesci să dîcem să se pogore foc din cer și să-l mistuiască pre ei, precum și Ilie a făcut? ⁵⁵ Iar Iisus, întorcîndu-se, l-a certat pre dînsii și a dîs: Nu știți aî căruia duh sunteți voi? ⁵⁶ Că Fiul omului n'a venit să piardă suflete oamenesci, ci să mîntuiască. Și a mers într'alt sat.

Și a fost cînd mergea el pre cale, a dîs ore-cine către el: Dîmne, voi să merg după tine ori-unde vei merge. ⁵⁷ Și a dîs Iisus lui: Vulpile au vizunii și paserile cerului cuiburi, iar Fiul omului n'are unde să-și plece capul. ⁵⁸ Și a dîs către altul: Vino după mine; iar el a dîs: Dîmne, dă-mi voie întăi să merg să îngrop pre tatăl meu. ⁵⁹ Iar Iisus a dîs lui: Lasă morții să-și îngrope pre morții lor; iar tu mergi de vestosec împărăția lui Dumneșeu. ⁶⁰ Și a dîs și altul: Voi să merg după tine, Dîmne; dar întăi dă-mi voe să tocmesc cele ce sunt în casa mea. ⁶¹ Iar Iisus a dîs către el: Nimine puindu-și mîna lui pre plug și căutînd înapoi, este îndreptat intru împărăția lui Dumneșeu.

CAP. X.

Pentru cei șapte-zeci de Apostoli, cari i-au arătat Domnul; pentru legiuitorul care l-a întrebat pre Iisus ce bine ar face; pentru cel ce a cădut în tâlhari; pentru Marta și Maria sora ei.

¹ Iar după acestea a arătat Domnul și pre alți șapte-zeci, și i-a trimis pre dînsii câte două înaintea feței sale, intru tot orașul și locul, unde vrea el să meargă. ² Și dîcea către dînsii: Secerișul este mult, iar lucrătorii puțin; deci rugați pre Domnul secerișului, ca să scoată lucrători la secerișul său. ³ Mergeți, iată eu vă trimet pre voi, ca mieii în mijlocul lupilor. ⁴ Să nu purtați pungă, nici traistă, nici încălțăminte; și pre nimenea să nu întrebați de sănătate în cale. ⁵ Și ori în care casă veți intra, întăiți dîceți: Pace casei acesteia. ⁶ Și de va fi acolo fiul păceli, se va odihni preste dînsul pacea voastră; iar de nu, la voi se va întorce. ⁷ Și intru aceeași casă petreceți, mîncînd și bînd cele de la dînsii; că vrednic este lucrătorul de plata sa. Să nu vă mutați casă în casă. ⁸ Și ori în care cetate veți intra și veți primi pre voi, mîncăți cele ce se vor pune înaintea voastră. ⁹ Și tîmăduiți bolnavii cari vor fi într'însa, și grăiți lor: S'a apropiat spre voi împărăția lui Dumneșeu.

¹⁰ Iar ori în care cetate veți intra și nu veți primi pre voi, eșind la ulițele ei cele late dîceți: ¹¹ Și praful ce s'a lipit de noi din cetatea voastră il scuturăm voue. Inșă acesta să știți, că s'a apropiat spre voi împărăția lui Dumneșeu. ¹² Grăesci voue: Că mai ușor va fi Sodomului în ziua aceea de cît cetății acesteia. ¹³ Val ție, Horazine, val ție, Vitsaido, că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon puterile care s'au făcut intru voi, de mult în sac și în cenuse sedînd s'ar fi pocăit. ¹⁴ Inșă Tirului și Sidonului mai ușor va fi la judecată de cît voue. ¹⁵ Și tu, Capernaume, carele până la cer te-ai înălțat, până la iad te vei pogori.

¹⁶ Cea ce ascultă pre voi, pre mine ascultă; și cea ce se lăpădă de voi de mine se lăpădă. Iar cea ce se lăpădă de mine, se lăpădă de cea ce m'a trimis pre mine. ¹⁷ Și s'au întors cei șapte-zeci cu bucurie dîcînd: Dîmne și dracii se pleacă noe intru numele tău. ¹⁸ Și a dîs lor: Vădut-am pre Satana ca un fulger din cer cădînd. ¹⁹ Iată

daă vouă stăpânire, să călcați preste șerpi, și preste scorpui, și preste totă puterea vrăjmașului; și nimic pre voi nu vë va vătăma. ²⁰ Inșă pentru acēsta nu vë bucurați, căci duhurile se plăcă vouă, ci vë bucurați mai virtos, că numele vōstre s'au scris în ceriuri. ²¹ Intr'acest ceas s'a bucurat cu duhul Iisus și a ȳis; Mărturisescumē ȳie, Părinte, Dōmne al cerului și al pământului, că al ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pre ele pruncilor; adevērat, Părinte, că așa a fost buna-voință înaintea ta. ²² Și, întorcēndu-se către ucenicii sēi, a ȳis: Tōte imi sunt date mie de la Tatăl meu, și nimenea nu scie cine este Fiul, fără numai Tatăl; și cine este Tatăl, fără numai Fiul, și căruia va voi Fiul să-l descopere. ²³ Și, întorcēndu-se către ucenicii deosebi, a ȳis: Fericiți ochii carî vēd cele ce voi vedeți. ²⁴ Că grăesc vouă: Că mulți prooroci și împărați au voit să vadă cele ce vedeți voi și n'au vēdut, și să audă cele ce audiți voi și n'au audit. ²⁵ Și lată un legiutor s'a sculat ispitindu-l pre el și ȳicēnd: Invēțătorule, ce voi face să moștenesc viața cea vecinică? ²⁶ Iar el a ȳis: Inlege ce este scris? Cum citești? ²⁷ Iar el rēspundēnd

a ȳis: Să iubesci pre Domnul Dumnezeuul tēu din tōtă inima ta, și din tot sufletul tēu, și din tōte virtutea ta, și din tot eugutul tēu, și pre aprōpele tēu ca însuți pre tine. ²⁸ Și a ȳis lui: Dropt ai rēspuns; acēsta fă și vei fi viu. ²⁹ Iar el, vrēnd să se îndrepteze pe sine, a ȳis către Iisus: și cine este aprōpele meu? ³⁰ Iar Iisus rēspundēnd a ȳis: Un om ȳecarele se pogorā din Ierusalim în Ierihon, și a cădūt în tălharī, carī desbrăcându-l pre el și rānindu-l s'au dus lāsându-l abia viu. ³¹ Și după întimplare un preot se pogorā pre calea acea; și vēdēnd-l pre dēnsul a trecut pre alătura. ³² Așijderea și un levit, fiind la acel loc, viind și vēdēndu-l pre el, a trecut pre alătura. ³³ Iar un Samaritanian mergēnd pre cale a venit la el, și, vēdēndu-l, i s'a făcut milă. ³⁴ Și apropiindu-se a legat ranele lui turnānd unt-de-lemn și vin; și puindu-l pre dobitocul lui l'a dus la o casă de ȳspeți, și a purtat grija de el. ³⁵ Și a doua ȳi eșind și scotēnd două dinari a dat gazdei și a ȳis lui: Pōrtă grija de dēnsul, și ori-ce vei mai cheltui, eu cānd mă voi în-tōrce voi da ȳie. ³⁶ Decī carele dintru acel tref se pare a fi de aprōpe celui ce căduse în tălharī? ³⁷ Iar el a ȳis: Cela ce a făcut milă cu

dēnsul. Iar Iisus a ȳis lui: Mergi de fă și tu asemenea. ³⁸ Și a fost cānd se duceau ei și el a intrat într'un sat; Iar o mulere, numele ei Marta, l'a primit pre el în casa sa. ³⁹ Și aceea avea o soră, ce se chema Maria, care se-ȳēnd lângă picioarele lui Iisus asculta cuvintele lui. ⁴⁰ Iar Marta se silia spre multă

slujbă, și stānd a ȳis: Dōmne, au nu socotesci că soru-mea singură m'a lāsāt să slujesc? Ci ȳi ei ca s-mi ajute. ⁴¹ Și rēspundēnd Iisus a ȳis ei: Marto, Marto, te grijești și spre multete silești. ⁴² Ci un lueru trebuesce. Iar Maria partea cea bună și-a ales care nu se va lua de la dēnsa.

CAP. XI.

Pentru rugăciune; pentru aceea că cel ce va cere va lua; pentru cel ce avea drac mult; pentru mulțimea ce a rădăcat glas din popor; pentru cei ce cereau semn din cer; pentru fariseul cel ce a chemat pre Iisus; pentru ticăloșirea legiuitorilor.

¹ Și a fost cānd era el la un loc rugându-se, după ce a încetat, a ȳis unul din ucenicii lui către dēnsul: Dōmne, învață-ne pre noi să nerugăm, precum și Ioan a învēțat pre ucenicii sēi. ² Și le-a ȳis lor: Cānd vō rugați ȳiceți: Tatăl nostru carele ești în cer sântășcă-se numele tēu; vie împărăția ta; fie voia ta, precum în cer și pre pământ. ³ Pāinea nōstră cea spre simțā dă-ne-o nouē în tōte ȳilele. ⁴ Și ne iartă nōș păcatele nōstre, că și noi iertăm tuturor celor ce sunt datorī nouē și nu ne duce pre noi întru ispitā, ci ne izbăvesce de cel viclean. ⁵ Și a ȳis către

ei: Cine dintre voi are prieten și va merge către dēnsul la miezul nopței și va ȳice lui: Prietene, dă-mi împrumut treipăini. ⁶ Că a venit din cale un prieten la mine și n'am ce pune înaintea lui. ⁷ Și acela rēspundēnd din lăuntru va ȳice: Nu-mi face ostentēlă; acum așa s'a încuiat și copiii mei sunt în așternut cu mine; nu pot să mă scol să-ȳi dău ȳie. ⁸ Grăesc vouă, măcar de nu i-ar da lui sculându-se, pentru căci este lui prieten, dar pentru obrăznicia lui sculându-se, va da lui câte-i trebue. ⁹ Și eu ȳie vouă: Cereți și se va da vouă; căutați și veți

afla; bateți și se va deschide vouă. ¹⁰ Că tot cela ce cere va lua; și cela ce caută va afla; și celui ce bate i-se va deschide. ¹¹ Și la carele tată dintru voi, de va cere fiul pâine, au dăa plată îi va da lui? sau pesce, au dăa în loc de pesce, șerpeii vada lui? ¹² Sau de va cere ou, au îi va da lui scorpie? ¹³ Deci dacă voi fiind răi știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cut mai virtos Tatăl cel din cer va da duh sânt celor ce cer de la dânsul.

¹⁴ Și era scoțând un drac, și acela era mut, și a fost după ce a eșit dracul, a grăit mutul, și s'au mirat poporele. ¹⁵ Iar ore-caril dintr'înșii diceau: Că cu Beelzebul, domnul dracilor, scôte draci. ¹⁶ Iar alții ispitindu-l cereau de la dânsul semn din cer. ¹⁷ Iar el sciind gândurile lor a dîs lor: Tota împărăția ce s'a împerechiat, intru sine se pustiace, și casă preste casa cade. ¹⁸ Deci și satana dacă s'a împerechiat între sine, cum va sta împărăția lui? Că diceți cum că cu Beelzebul scot eu draci. ¹⁹ Iar dacă eu cu Beelzebul scot draci, feciorii voștri cu cine scot? Pentru a căsta ei vor fi vouă judecători. ²⁰ Iar dacă eu cu degetul lui Dumnezeu scot draci, iată a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. ²¹ Când cel tare într'armat fiind păzesc cur-

tea sa, în pace sunt averile lui. ²² Iar când va veni cel mai tare de cât dânsul și-l va birui pre el, iea toate armele lui, intru care se nădăjduia și împărtesce prădile lui.

²³ Cela ce nu este cu mino împotriva mea este; și cela ce nu adună cu mino risipește. ²⁴ Când duhul cel necurat va eși din om, umblă prin locuri fără de apă, căutându-și odihnă și neaflând, dîce: Mă voi întorci în casa mea de unde am eșit. ²⁵ Și viind, o află măturată și împodobită. ²⁶ Atunci merge și ia alte șapte duhuri mai rele de cât sine, și întrând locuiesc acolo; și se fac cele de pre urmă ale omului acelaia mai rele de cât cele d'întăiu. ²⁷ Și a fost când dîcea le acestea, ridicând o mufere glas din popor a dîs lui: Fericit este pântecul care te-a purtat și țitele care ai supt. ²⁸ Iar el a dîs: Adevărat, fericiți cei ce ascultă cuvîntul lui Dumnezeu și-l pădese pre el.

²⁹ Iar adunându-se poporele, a început a dîce: Neamul acesta vicleane ste, semn cere și semn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona proorocul. ³⁰ Că precum a fost Iona semn Ninevitenilor, așa va fi și Fiul omului la neamul acesta. ³¹ Împărăteasa de la austru se va scula la judecată cu bărbații neamului acestuia și-i va osândi

pre ei; că au venit de la marginile pămîntului, să audă înțelepciunea lui Solomon, iată mai mult de cât Solomon aicea. ³² Bărbații de la Niveea se vor scula la judecată cu neamul acesta, și-l vor osândi pre el, căci ei s'au pocăit pentru propovăduirea lui Ioan; și mai mult de cât Iona aicea. ³³ Nimenea aprindînd lumina o pune intru ascuns, nici sub obroc ci în sfeșnic, ca cel ce intră să vadă lumina.

³⁴ Lumina trupului este ochiul; deci când va fi ochiul tău curat, tot trupul va fi luminat; iar când va fi rău, și trupul tău întunecat va fi. ³⁵ Drept aceea socotesc că lumina care este intru tine, să nu fie întuneric. ³⁶ Deci dacă trupul tău va fi tot luminat, ne-avînd vre-o parte întunecată, va fi lumina tot; ca și când lumina cu strălucirea te luminează. ³⁷ Iar când grăia îl ruga pre dânsul un fariseu ca sa prânziască la el, și intrînd a ședut ³⁸ Iar fariseul vîdînd s'a mirat că nu s'a spălat întăiu înainte de prânz. ³⁹ Iar Domnul a dîs către dânsul: Acum voi farisei partea cea din afară a paharului și a blidului curățiți; iar cea din lăuntrul vostru este plină de răpire și de vicleșug. ⁴⁰ Nebunilor, au nu cela ce a făcut cea din afară, a făcut și cea

din lăuntru? ⁴¹ Însă cele ce sunt la voi dați-le milostenie; și iată toate vor fi vouă curate.

⁴² Și vai vouă fariseilor, că zăciuți izmă și ruta și toate verdețurile, și treceți judecata și dragostea lui Dumnezeu; acestea se cădea a le face și acelea a nu le lăsa. ⁴³ Vai vouă, fariseilor, că lăbiți scaunele cele mai de sus în sinagoge și închinăciunile prin tîrguri. ⁴⁴ Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fătarnici, că sunteți ca morminturile cele ce nu se ved, și ômenii ce umblă deasupra lor nu le știu. ⁴⁵ Și rîspundînd unul din legiuitori, a dîs lui: Învățătorule, acestea dîcînd, și pre noi ne ocărăsesc. ⁴⁶ Iar el a dîs: și vouă, legiuitorilor, vai, că însărcinați pre ômenii cu sarcini, care nu se pot lesne purta, iar voi nici cu un deget al vostru nu vă atingeți de sarcini.

⁴⁷ Vai vouă, că zidiți morminturile proorocilor, și pîrînții voștri i-au ucis pre ei. ⁴⁸ Deci mărturisiți și împreună voiți lucrurile pîrînților voștri, că acela i-au ucis pre ei, iar voi zidiți morminturile lor. ⁴⁹ Pentru acesta și înțelepciunea lui Dumnezeu a dîs: Trimete-voi către ei prooroci și apostoli, și dintr'înșii vor ucide și vorgoni. ⁵⁰ Că să se cîră sângele tuturor proorocilor ce s'a vîr-

sat din începutul lumii, de la neamul acesta. ⁵¹De la sângele lui Abel până la sângele Zahariei, carele a perit întru altar și întru biserică. Adevărat ție vouă, se va cere de la neamul acesta. ⁵²Vai vouă, legiuitorilor, că ați luat cheia cunoscinței; voi nu ați intrat și pre cei

ce vrea să intre, i-ați oprit. ⁵³Și dicând ei acestea către ei, au început cărturarilor și fariseilor tare a se mânia spre dânsul, și a sta lui împotriva de multe. ⁵⁴Pândindu-l pre el și căutând ca să vineze ceva din gura lui, ca să-l vinuiască pro el.

CAP. XII.

Pentru aluatul fariseilor; pentru a nu ne teme de cei ce omorâ trupul; pentru hula cea împotriva duhului; pentru cel ce voia să împărțiască Iisus moștenirea; pentru bogatul căruia i-a rodit țarina; pentru a defăima cele pămîntesci; pentru a fugi de iubire de argint; pentru sulga cea ce ri-veghiază; pentru a nu ne price cu veciul.

¹Și adunându-se mulțime de popore, cât se căleau unii pe alții, au început a dice ucenicilor săi: Mai întâiu pădiți-vă de aluatul fariseilor, carele este fățaria. ²Că nimie nu este acoperit, care nu se va descoperi, de ascuns, care nu se va cunoște. ³Pentru aceia câte ați ținut la întuneric, la lumină se vor auzi, și ce ați grăit la ureche și în cămări, se va propovădui d'asupra caselor. ⁴Deci grăesc, vouă prietenilor mei: Nu vă temeți de cei ce ucid trupul, și după aceea nu pot nimie mai mult să facă. ⁵Ci voi arăta vouă de cine să vă temeți: să vă temeți de

celi ce are putere, după ce l'au ucis, să-l arunce în gheena. Adevăr grăesc vouă, de acela să vă temeți. ⁶Au nu se vind cincî paseri în două fileri? și nici una dintr'insele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu. Ci și peril capului vostru sunt toți numărați. ⁷Deci nu vă temeți, că voi sunteți cu mult mai buni de cât paserile.

⁸Și ție vouă: Tot cel ce va mărturisi întru mine înaintea oamenilor, și Fiul omului va mărturisi întru dânsul înaintea ingerilor lui Dumnezeu. ⁹Iar cel ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea

ingerilor lui Dumnezeu. ¹⁰Și tot cela ce va dice cuvint în potrița Fiului omului se va ierta lui: iar celui ce va huli în potrița Duhului sânt nu se va ierta. ¹¹Iar când vă vor duce pre voi la sobore și la dregătorii, și la stăpâni, nu vă grijiți, cum și ce veți răspunde, sau ce veți dice. ¹²Că Duhul sânt vă va învăța pre voi întru acel ceas cele ce se cade a dice.

¹³Și a ție lui ore-carele din popor: Învățătorule, ție fratelui meu să împartă cu mine moștenirea. ¹⁴Iar el a ție lui: Omule, cine m'a pus pre mine judecător, sau împărțitor preste voi? ¹⁵Și a ție către ei: Vedeți și vă feriți de lăcomie, că nu intru a prisosi cui-va din averile sale este viața lui.

¹⁶Și a ție pildă către dânsii grăind: Unui bogat 'Ia rodit țarina. ¹⁷Și cugeta întru sine dicând: Ce voi face, că n'am unde aduna rodurilo mele. ¹⁸Și a ție acesta voi face: strica voi țitnițele mele și mai mari le voi zidi și voi strânge acolo toate rodurile mele și bunătățile mele. ¹⁹Și voi dice sufletului meu: Suflete, ai multe bunătăți strînse spre mulți ani; odihnesc-te, mănâncă, bea, veselesc-te. ²⁰Iar Dumnezeu 'Ia ție lui: Nebune, într'această noapte sufletul tău

vor să-l ceară de la tine; dar cele ce ai gătit, cui vor fi? ²¹Așa este cela ce strânge lui-și comoră, iar nu în Dumnezeu se îmbogățește. ²²Și a ție către ucenicii săi: Pentru acesta ție vouă: Nu vă grijiți cu sufletul vostru, ce veți mânca; nici cu trupul vostru în ce veți îmbrăca. ²³Sufletul mai mare este de cât hrana, și trupul de cât haina. ²⁴Căutați la corbi, că nu sîmănă, nici se ceră, cari n'au cămări nici țitnițe, și Dumnezeu îi hrănesc e pre ei. Cu cât mai mult voi sunteți; mai buni de cât paserile? ²⁵Și cine din voi grijindu-se poate să adauge statului său un cot? ²⁶Deci dacă nu puteți nici ce este mai mic a face, ce vă mai grijiți de cele-lalte? ²⁷Socotiți crinii, cum cresc, nu se ostenește, nici țore, și grăesc vouă: că nici Solomon întru totă mărirea sa, nu s'a îmbrăcat ca unul dintr'aceștia. ²⁸Și de vreme ce iarba, care este astăzi în câmp, și mâne în euptor se aruncă, Dumnezeu așa o îmbracă; cu cât mai virtos pre voi, puțin credincioșilor? ²⁹Și voi să lu căutați ce veți mânca sau ce veți bea, și nu vă mîlțați. ³⁰Că toate acestea păgânii lumii aceștia le caută; iar Părintele vostru știe că vă trebuiesc aceste. ³¹Însă

căutați împărăția lui Dumnezeu, și aceste toate se vor adăogi vouă.

³²Nu te teme turmă mică; că bine a voit Tatăl vostru să vă dea vouă împărăția. ³³Vindeți averile voastre și dați milostenie. Faceți-vă vouă pungă, care nu se învechește, comoră neîmpuținată în ceruri; unde furul nu se apropie, nici molia nu strică. ³⁴Că unde este comoră văstră, acolo va fi și inima voastră. ³⁵Să fie mijloacele voastre încinse și făcliiile aprinse. ³⁶Și voi asemenea cu omeneii cari așteaptă pre Domnul lor, când se va întorce de la nunt, ca viind, și batând, îndată să-i deschideți lui. ³⁷Fericiți slugile acele, pre care viind Domnul, le va afla priveghind. Amin dă vouă. că se va începe și-i va pune pre dânsul să șadă, și viind va sluji lor. ³⁸Și de va veni la a doua streajă, și la a treia streajă de va veni, și-i va afla așa, fericiți sunt slugile acelea. ³⁹Iar această să știți, că de ar ști stăpânul casei, în care ceas va veni furul, ar priveghia și n'ar lăsa să-l sape casa lui. ⁴⁰Deci și voi fiți gata; că în ceasul care nu gândiți Fiul omului va veni. ⁴¹Și a dăis Petru lui: Dămine, către noi dăie pilda această, sau și către toți? ⁴²Și a dăis Domnul: ⁴³Oare cine este iconomul cel cre-

dincios și înțelept, pre carele îl va pune Domnul preste slugile sale, ca să le dea la vreme măsura de grâu? ⁴⁴Fericită este sluga aceea, pre care viind Domnul lui, îl va afla făcând așa. ⁴⁵Adevărat grăesc vouă; că-l va pune pre dânsul preste toate averile sale. ⁴⁶Iar de va dăie sluga aceea, întru inima sa: zăbovesce Domnul meu a veni, și va începe a bate pre slugă și pre slujnice, și a mânca și a bea, și a se îmbăta, ⁴⁷Veni-vă Domnul slugel' aceea în ziua întru care nu gândesce, și în ceasul întru care nu știe, și-l va tăia pre el în două, și partea lui cu necredincioșii o va pune. ⁴⁸Iar sluga aceea ce a știut voia Domnului său și n'a gătit, nici a făcut duple voia lui, se va bate mult. ⁴⁹Iar cela ce n'a știut și a făcut cele vrednice de bătăi, se va bate puțin. Și tot căruia s'a dat mult, mult se va cere de la el. Și căruia i s'a încredințat mult, mai mult vor cere de la el. ⁵⁰Foc am venit să arunc pre pământ; și ce vroese dacă acum s'a aprins? ⁵¹Cu botez am a mă boleza, și cum mă strîmtoez până ce se va slăși? ⁵²Au vi se pare că am venit să dau pace pre pământ? Nu, dă vouă, ci împărțire. ⁵³Că vor fi de acum cinei într-o casă împărțit: trei împotriva a

două și două împotriva a trei. ⁵⁴Se va împărți tatăl împotriva feciorului și feciorul împotriva tatălui; muma împotriva fetei și fata împotriva mamei; socră împotriva noru-sei și nora împotriva socră-sei. ⁵⁵Și dăceaș și popórelor: Când vedeți norul ridicându-se de la apus, numai de cât dăceți că ploce mare vine; și este așa. ⁵⁶Și când austrul suflând dăceți: că zăduf va să fie; și este. ⁵⁷Pă-țarnicilor, țata cerului și a

pământului știți a cerca; dar vremea această cum nu o cereați? ⁵⁸Căci nu judecați și întru voi ce este drept? ⁵⁹Și când mergi cu pârșul tău la Domn pre cale, de lucrare să te izbăvesci de el, ca nu cum-va să te tragă la judecător, și judecătorul te va da temnicerului, și temnicerul te va arunca în temniță. ⁶⁰Dăcie: Nu veți oși de acolo, până nu-vei plăti și filerul cel mai de apof.

CAP. XIII.

Pentru Galileenii și pentru cei din Siloam; pentru smochinul cel ce nu făcea rodă; pentru cea ce avea duhul neputinței; pentru grăunțul de muștar pildă, și pentru aluat; pentru cel ce a întrebat de sunt puținii cei ce se mântuiesc; pentru ușa cea strîmă, și pentru cei ce vor bate în ușă și nu li se vor deschide; pentru cei ce au spus lui Iisus de Irod.

¹Și au venit oare-cari în tr'acea vreme, spuindu-i lui de Galileenii, al cărora sânge Pilat l'a amestecat cu jertfele lor. ²Și răspundând Iisus a dăis lor: Au vi se pare că Galileenii aceștia mai păcătoși de cât toți Galileenii au fost, căci au pățimit acestea? ³Nu, ci dăic vouă, că de nu veți poacă, toți așa veți peri. ⁴Sau acei opt-spre-zece, peste carl a cădut turnul lui Siloam și i a omorît, vi se pare că aceștia mai gresiiți

au fost de cât toți omeneii cari locuia în Ierusalim? ⁵Nu, ci dăic vouă: Că de nu veți poacă, toți așa veți peri. ⁶Și dăcea pilda această: Oare-cine avea un smochin în via lui sădit, și a venit căutând rodă întru el și n'a aflat. ⁷Și a dăis către vierul: Iată trei ani sunt de când vii căutând rodă în smochinul acesta și nu afli; taie-l pre el, pentru că și pământul impresoră în zadar? ⁸Iar el răspundând, dăcea lui:

Domne, lasă-l pre el și în-
tr'acest an, până îl voi pune
împrejur și voi pune gunoii,
și de va face ródă, iar de nu,
fi veți tăia în anul cel viitor.

¹⁰ Și era învățând într'una
din sinagoge Sâmbăta. ¹¹ Și
iată o muliere era, care avea
duhul neputinței de opt-spre-
decece ani, și era gârbovă, și
nu putea să se ridice în sus
cum. ¹² Iar Iisus văzând-o
pre dânsa o a chemat și a
zis ei: Muiere te-ai vindecat
de hola ta. ¹³ Și și-a pus pre
dânsa mâinile, și îndată s'a
îndreptat, și măria pre Dum-
ne-dău. ¹⁴ Iar mai marele sina-
gogei mâniau-se căci o vin-
decase Sâmbăta, răspundând
dicea poporului: șese zile
sunt în care se cade a lu-
era; deci într'acestea viind
vă vindecați, iar nu în ziua
Sâmbetei. ¹⁵ Iar Domnul a
răspuns lui și a zis: Fătar-
nice, fiesce-carele din voi
Sâmbăta au nu-și deslăgă
boul său, sau asinul de la
iesle, și-l duce de-l adapă?
¹⁶ Dar acesta, siliu a lui A-
vraam fiind, pre care o a
legat satana, iată de opt-spre-
decece ani, au nu se cădea a
se deslega din legătura a-
ceasta în ziua Sâmbetei? ¹⁷ Și
acestea dicând ei, se ruși-
nău toți cei ce stău împotri-
va lui; și tot poporul se bu-
cura de toate cele mărite ce
se făceau de dânsul.

¹⁸ Și dicea: Cui este ase-

menea împărăția lui Dum-
ne-dău, și cu ce o voi ase-
măna pre dânsa? ¹⁹ Asemena
este grăuntelui de muștar,
pre care luându-l omul l'a
aruncat în grădina sa, și a
crescut, și s'a făcut copaciū
mare și pasările cerului s'au
sălășluit în ramurile lui. ²⁰ Ia-
răși a zis: Cu ce voi ase-
măna împărăția lui Dumne-
dău? ²¹ Asemenea este alua-
tului, pre care luându-l mu-
iereea l'a ascuns în trei măsuri
de făină, până s'a dospit totă.
²² Și umbla prin orașe și prin
sate învățând, și cale făcând
în Ierusalim. ²³ Și i-a zis
ore-cine lui: Domne, au pu-
tinți sunt cei ce se mântuesc?
Iar el a zis lor: ²⁴ Nevoiți-vă
a intra prin ușa cea strîmtă.
Că mulți, (dile vouă), vor căuta
să intre și nu vor putea. ²⁵ Deci
după ce se va scula stăpânul
casei, și va încuia ușa, și veți
începe a sta afară și a bate
în ușa, dicând: Domne, Dô-
mne, deschide noă, și ră-
spundând va dice vouă: Nu
vă știu pre voi de unde sun-
teți. ²⁶ Atunci veți începe a
dice: Am mâncat înaintea ta
și am băut, și în ulițele nôs-
tre ai învățat. ²⁷ Și va dice:
Dic vouă, nu vă știu pre voi
de unde sunteți; depărtați-vă
de la mine toți lucrătorii ne-
dreptăței. ²⁸ Acolo va fi plân-
gerea și scrișnirea dinților;
când veți vedea pre Avraam
și pre Isaac, și pre Iacob, și

pre toți proorocii întru îm-
părăția lui Dumne-dău, iar
pre voi scoși afară; ²⁹ Și vor
veni de la răsărit și de la apus,
și de la mēdă nōpte și de la
mēdă-di, și vor vedea întru
împărăția lui Dumne-dău. ³⁰ Și
iată sunt pre urmă cari vor
fi întâiu, și sunt întâiu cari
vor fi pre urmă.

³¹ În ziua aceea s'au apro-
piat ore-cari din farisei di-
când lui: Ești și te du de aceea,
că Irod va să te omōre. ³² Și
a zis lor: Mergend spuneți
vulpei acesteia: Iată scot dra-
cil și fac vindecări astăzi și
mâne, și a treia di mă voi

sfârși. ³³ Inșă mi se cade as-
tăzi și mâne și în cea-l'altă
di a merge, că nu este cu
putință să pīră prooroc a
fară din Ierusalim. ³⁴ Ieru-
salime, Ierusalime, cel ce o-
mori proorocii și uciți cu
pietre pe cei trimiși la tine;
de câte ori am vrut să adun
pre fi tēi, cum adună găina
puii sēi sub aripī, și nu ai
voit. ³⁵ Iată se lasă vouă casa
vōstră pustie; și amin grăesc
vouă: că nu mă veți vedea
de acum până va veni, când
veți dice: Bine este cuvîntat
cel ce vine întru numele
Domnului.

CAP. XIV.

*Pentru cel bolnav de idropică; pentru a nu iubi șederile mai
sus; pentru a chema pre săraci mai virtos la cină de cât pre
prieten; pentru cel chemați le cină; pentru aceea, adică cine
este ucenicul cel adevărat al lui Christos; pentru zidirea tur-
nului pildă, și pentru împărțatul cela ce vrea să se bată cu
altul.*

¹ Și a fost când a intrat el
în casa ore-căruia din boeril
fariseilor, Sâmbăta, ca să măn-
nănce pâine, și aceia îl pân-
dia pre el. ² Și iată un om
bolnav de idropică era înain-
tea lui. ³ Și răspundând Iisus
a zis către farisei și către
legiuitori, grăind: Ore este
slobod Sâmbăta a vindeca?
⁴ Iar ei au tăcut; și apucându-l
l'a vindecat pre el și l'a slo-

boțit. ⁵ Și răspundând către
ei a zis: Căruia dintre voi
fiul său boul de va cădea în
puț, au nu îndată îl va scōte
pre el în ziua Sâmbetei? ⁶ Și
n'au putut răspunde lui la
acestea. ⁷ Și dicea către cei
chemăți pildă, luând aminte
cum își alegeau șederile mai
sus, dicând către dânsul: Când
te vei chema de cine-va la
nuntă, nu ședea în locul cel

mai de sus, ca nu cum-va să fie chemat de dânsul altul mai cinstit de cât tine. ⁹ Și viind ceta ce și pre tine și pre acela a chemat va dice ție: Dă locul acestuia. Și atunci vei începe cu rușine locul cel mai de jos a-l ținea. ¹⁰ Ci când te vei chema, mergând ședî la locul cel mai de jos; ca când va veni cel ce te-a chemat să-ți dică ție: Prieten, sue-te mai sus; atunci îți va fi ție cinste înaintea celor ce vor ședea împreună cu tine. ¹¹ Că tot cel ce se înalță se va smeri, și cel ce se smeresce se va înalța.

¹² Și dicea și celui ce-l chemase pre el: Când faci prânz, sau cină, nu chema prietenii tăi, nici frații tăi, nici rudele tale, nici vecinii bogați; ca nu când-va să te cheme și ei pre tine, și să ți se facă ție răsplătire. ¹³ Ci când faci ospet, chiamă sêracii și neputincioșii, șchiopii și orbi.

¹⁴ Și fericit vei fi, căci nu pot să-ți întorecă; că ți se va întorce ție întru învierea dreptilor. ¹⁵ Și auzind acestea unul din cei ce ședeau cu el a dis: Fericit este cel ce va prânzi întru împărăția lui Dumnezeu.

¹⁶ Iar el a dis lui: Un om ôre-carele a făcut cină mare și a chemat pre mulți. ¹⁷ Și a trimes pe sluga sa în ceasul cinei să dică celor chemați: Veniți, că iată gata sunt toate.

¹⁸ Și au început toți dimpreună a se lepăda. Cel d'întăiu a dis lui: Țarină am cumpărat, și am nevoie să ies și să o vîd; rogu-te să mă lertî.

¹⁹ Și altul a dis: perechi de boi am cumpărat cinci, și merg să-i ispitesc; rogu-te să mă lertî. ²⁰ Și altul a dis: Mulere mi-am luat, și pentru acesta nu pot veni. ²¹ Și întorcându-se sluga aceea a spus Domnului său acestea: Atunci mîniându-se stăpînul casei, a dis slugii sale: Eși curînd la ulițe și răspîntiile cetății, și sêracii, și betegii, și șchiopii, și orbi adu-i aicea.

²² Și a dis sluga: Dîmne, s'a făcut cum ai poruncit, și încă mai este loc. ²³ Și a dis Domnul către slugă: Ieși la drumuri și la garduri, și-ți si-lesce să intre ca să se umple casa mea. ²⁴ Că dic voue: Că nici unul din bărbații aceia ce erau chemați, nu va gusta cina mea.

²⁵ Și mergea cu dînsul popore multe, și întorcându-se le a dis lor: ²⁶ Ori-cine vine către mine, și nu urasce pre tatăl său, și pre muma, și pre mulere, și pre feciori, și pre frați, și pre surori, încă și pre sufletul său, nu pôte fi ucenic al meu. ²⁷ Și cel ce nu-și pîrtă crucea sa, și vine după mine, nu pôte fi ucenic al meu. ²⁸ Că cine dintre voi vrînd să zidiască turn, au nu întăiu ședînd își soco-

tesce cheltuiala, de are cele spre sêvirire? ²⁹ Ca nu când-va puind el temelie și neputînd sêvirî, toți cei ce-l vor vedé să începă a-l batjocori dicînd: ³⁰ Că acest om a început a zidi și n'a putut sêvîrî. ³¹ Sau care împărat, mergînd să se loviască cu alt împărat la răsboi, au nu ședînd întăiu, se slătuesce de va putea cu dece mii să se întîmpine cu ceta ce vine asupra lui cu două-șeci de

mii? ³² Iar de nu, încă fiind el departe, trimițînd solie, se rogă de pace. ³³ Deci așa fiește-carele dintre voi, carele nu se lepădă de toate avuțiile sale, nu pôte fi ucenic al meu. ³⁴ Bună este sarea; iar dacă sarea se va strica, cu ce se va îndulci? ³⁵ Nici în pămînt, nici în gunoi nu este de trebă; alără o lepădă pre ea. Ceta ce are urechi de auzit, auză.

CAP. XV.

Pentru o sută de oi pildă; și pentru dece drahme; pentru fiul cel ce s'a dus într'o țară departe.

¹ Și era apropiindu-se de dînsul toți vameșii și pecațoșii, ca să-l asculte pre el. ² Și cartiaș tariseii și carturarii dicînd: Că acesta pre pecațoși primesce și mănăncă cu dînsii. ³ Și a dis către ei pilda acesta grîind: ⁴ Care om dintre voi, avînd o sută de oi, și perdînd una dintre ele, au nu lăsă pre cele noue-șeci și noué în pustie, și merge după cea perdută, până când o află pre ea? ⁵ Și aflînd-o, o pune pre umerile sale, bucurîndu se. ⁶ Și viind la casa sa chiamă prietenii și vecinii dicînd lor: Bucurați-vé cu mine, că am găsit o drahma care o am pierdut. ¹⁰ Așa dic voue: Bucurie se face înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un pecațos ce se pocăesce.

¹¹ Și a dis: Un om avea două feciori. ¹² Și a dis cel mai tînăr din ei tatălui său:

voue că așa va fi bucurie în cer de un pecațos ce se pocăesce, de cât de noué-șeci și noué de drepti, cărora nu le trebuiesce pocăință. ⁸ Sau care mulere, avînd dece drahme, de perde o drahmă, au nu aprinde făclia și mătura casa, și caută cu dinadinsul până o află? ⁹ Și aflînd-o chiamă prietenile și vecinele dicînd: Bucurați-vé cu mine că am găsit drahma care o am pierdut. ¹⁰ Așa dic voue: Bucurie se face înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un pecațos ce se pocăesce.

Tată, dă-mi partea ce mi se cade de avuție; și le-a împărțit lor avuția. ¹³ Și nu după multe zile, adunând toate feciorul cel mai tânăr, s'a dus într-o țară departe, și acolo a răsipit totă avuția sa, viețuind întru desmierdări. ¹⁴ Și cheltuind el toate, s'a făcut fomete mare într-acea țară, și el a început a se lipsi. ¹⁵ Și mergând s'a lipit de unul din locuitorii țerei acea; și l'a trimis pre el la țările seale să pască porcii. ¹⁶ Și doria să-și sature pântecele său de roșcovele ce mâncau porcii; și nimenea nu-i da lui. ¹⁷ Iar viind întru sine a zis: Căși argați ai tatălui meu sunt indestulați de pâine; iar eu pei de fomete. ¹⁸ Seula-mă-voi și mă voi duce la tatăl meu, și voi zice lui: ¹⁹ Tată, greșit'am la cer și înaintea ta; și nu mai sunt vrednic a mă chema Fiul tău; fă-mă ca pre unul din argații tăi. ²⁰ Și sculându-se a venit la tatăl său. Iar el încă departe fiind, l'a vădut pre dânsul tatăl lui, și i s'a făcut milă, și a lergând a cădut pre grumajii lui și l'a sărutat pre el. ²¹ Și a zis lui feciorul: Tată, greșit'am la cer și înaintea ta, și nu mai sunt vrednic a mă chema fiul tău. ²² Și a zis tatăl către slugile sale: Aduce-ți haina

cea d'întăiu și-l îmbrăcați pre el, și dați inel în mâna lui, și încălțămintă în picioarele lui. ²³ Și aducând vițelul cel hrănit în junghiați; și mâncând, să ne veselim. ²⁴ Că fiul meu acesta mort era și a înviat, și perdut era și s'a aflat. Și a început a se veseli. ²⁵ Iar feciorul lui cel mai mare era la țarină; și dacă a venit, și s'a apropiat de casă, a audit cântece și jocuri. ²⁶ Și chemând pre unul din slugi l'a întrebat, ce sunt acestea? ²⁷ Iar el a zis: Că fratele tău a venit, și a junghiat tatăl tău vițelul cel hrănit, pentru că să-nătos pre el l'a primit. ²⁸ Și s'a mâniat, și nu vrea să intre; iar tatăl lui eșind îl ruga pre el. ²⁹ Iar el răspundând a zis tatălui său: Iată, atâția ani slujesc ție, și nici odată porunca ta n'am călcat, și mie nici odată nu m'ai dat măcar un ed, ca să mă veselesc cu prietenii mei. ³⁰ Iar când veni fiul său acesta carele a mâncat avuția ta cu ~~baștele~~ junghiași lui vițelul cel hrănit. ³¹ Iar el a zis lui: Fiule, tu în totă vremea ești cu mine și toate ale mele, ale tale sunt. ³² Că se cădea a ne veseli și a ne bucura, căci fratele tău acesta mort era și a înviat, și perdut era și s'a aflat.

CAP. XVI.

Pentru iconomul cel nedrept; pentru că nimenea nu poate sluji la două domni; pentru că nici o cirtă din lege nu va trece pentru a nu-și lăsa omul murerea pentru bogatul și pentru Lazăr.

¹ Și dicea și către ucenicii săi: Era un om bogat, carele avea un iconom; și aceasta a fost pîrit la el că risipesce avuțiile lui. ² Și chemând pre el l'a zis lui: Ce aud acesta de tine: Dă s'ema de iconomia ta, că nu vel putea mai mult a fi iconom. ³ Iar Iconomul a zis întru sine: Ce voi face că domnul meu iea iconomia de la mine? A săpa nu pot, a cere m'ă rușine. ⁴ Sciū ce voi face, că dacă mă voi schimba din iconomie, să mă primiască în casele lor. ⁵ Și chiamând câte unul pre fiește-carele din datornicii domnului său, a zis celui d'întăiu: Cu cât ești dator domnului meu? ⁶ Iar el a zis: Cu o sută măsură de unt-de-lemn. Și a zis lui: Ia-ți zapisul tău și serio cinci-deci. ⁷ Iar după aceea a zis altuia: Dar tu cu cât ești dator: Iar el a zis: Cu o sută măsură de grâu. Și a zis lui: Ia-ți zapisul tău și serio opt-deci. ⁸ Și a lădat domnul pre iconomul nedreptăței, că înțelepțesce a făcut; că fiul veacului acestuia mai înțelepți sunt de cât fiul luminei întru

neamul lor. ⁹ Și eu zic vouă: Faceți-vă vouă prieteni din mamona nedreptăței, că dacă veți fi lipsiți, să vă primiască pre voi în corturile cele vecinice.

¹⁰ Cel ce este credincios întru puțin, și întru mult credincios este; și cel ce este nedrept întru puțin, și întru mult nedrept este. ¹¹ Deel dacă întru cel nedrept, mamona, n'afți fost credincioși, pre cel adevărat cine îl va încredința vouă? ¹² Și dacă întru cel străin n'afți fost credincioși, pre cel ce este al vostru cine-l va da vouă?

¹³ Nici o slugă nu poto la la două domni să slujască; pentru că, sau pre unul va urî, sau pe altul va iubi, sau de unul se va ținea și de altul nu va griji; nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui mamona. ¹⁴ Și audia acestea toate și fariseii, cari erau iubitori de arginți, și-l batjocoriau pre el. ¹⁵ Și le-a zis lor: Voi sunteți cei ce vă faceți pre voi drepti înaintea oamenilor; Iar Dumnezeu scie inimile voastre; că ce este între oameni înălțat, uriciune este înaintea lui Dumnezeu.

¹⁶ Legea și proorocii până la Ioan, de atunci împărăția lui Dumnezeu bine se vestesc; și fiesc-carele spre acea se silesc; ¹⁷ Iar mai lesne este cerul și pământul să treacă, de cât din lege o cirtă să caadă. ¹⁸ Tot ceea ce-și lasă muierea sa și iea alta, prea-curvesc; și tot ceea ce iea lăsată de bărbat, prea-curvesc.

¹⁹ Și era un om ôre-carele bogat și se îmbracă în porfiră și în vison, veselindu-se în toate dîilele luminat. ²⁰ Și era un sîrac ôre-carele anume Lazăr, care zăcea înaintea ușii lui plin de bube. ²¹ Și poftia să se sature din slămirurile cari cădeau din masa bogatului; ci și cîni viind lingeau bubele lui. ²² Și a fost că a murit sîracul, și s'a dus de îngerî în sinul lui Avraam; și a murit și bogatul și s'a îngropat. ²³ Și în iad, ridicându-și ochii săi fiind în muncă, vede pre Avraam de departe și pre Lazăr în sinurile lui. ²⁴ Și el strigînd, a dis: părinte, Avraame, miluesce-mă, și trimete

pe Lazăr, să-și întingă vârful degetului lui în apă, și să-mi răcoriască limba mea; că mă chinuesc în vîpaia această. ²⁵ Iar Avraam a dis: Fiule, adu-ți aminte, că ai luat înapoi tu cele bune ale tale în viața ta, și Lazăr așederea cele rele; iar acum aceasta se mîngăie, iar tu te chinuesci. ²⁶ Și preste toate acestea, între noi și între voi prăpastie mare s'a întărit, ca cei ce vor vrea să treacă de aici către voi să nu potă; nici cel de acolo la noi să treacă. ²⁷ Și a dis: Rogu-te dar, părinte, că să-l trimeti pre dînsul în casa tatălui meu, ²⁸ Că am cinci frați, să le mărturisiască lor, ca să nu vie și ei la acest loc de muncă. ²⁹ Și a dis Avraam lui: Adu pe Moisi și pre prooroc, să-și asculte pre dînsul, ³⁰ Iar el a dis: Nu, părinte Avraame, ci de va merge cineva din morți la dînsul, se vor pocăi. ³¹ Și i-a dis lui: Dacă nu ascultă pre Moisi și pre prooroc, măcar de ar și învia cineva din morți, nu vor crede.

CAP. XVII

Pentru sminteală; pentru a erta greșalele aprôpelei; pentru credința cea întru Dumnezeu; pentru cei cece leproși; pentru, Iisus când s'a întrebat când va veni împărăția lui Dumnezeu și cum că nesciută va fi venirea lui Christos.

¹ Și a dis către ucenici: Cu neputință este să nu vie

smintelele; dar vai! aceluia prin carele vin. ² Mai de fo-

los I-ar fi lui, de i-ar lega o piatră de mără de grumazil lui, și să se arunce în mare, decât să smintescă pre unul dintre acești mai mici.

³ Luați aminte de sine-vă; de va greși ție fratele tău, cîrtă-l pre el; și de se va pocăi, erta-l lui. ⁴ Și măcar de șapte ori în zi de va greși ție, și de șapte ori se va întorțe la tine dicînd: căiescume, erta-l lui. ⁵ Și a dis Apostoli Domnului: adăoge-ne nouă credință. ⁶ Iar Domnul a dis: De ați avea credința ca un grăunte de muștar, ați dice dudulă acestuia: desrădăcină-l și te sădesce în mare, și v'ar fi ascultat pre voi. ⁷ Și cine dintru voi avînd slugă arînd sau păstorînd, carea viind acea din câmp, va dice îndată: treci de seclă? ⁸ Ci, au nu-l va dice lui: Gătesce-mi ce voiă cina? ⁹ Și încingîndu-te slujesc-mi până voiă mîncă și voiă bea și după aceea vei mîncă și vei bea tu? ¹⁰ Adu dîră va avea chiar slugăi aceea, căci au făcut cele ce i s'a poruncit lui? Nu, mi se pare. ¹¹ Așa și voi, când veți face toate cele ce vi s'au poruncit vouă diceți: că slugi netrebnice suntem; căci ce am fost datorî a face, am făcut.

¹² Și a fost când mergea el în Ierusalim, și el trecea prin mijlocul Samariei și al Galileei. ¹³ Și intrînd el în

tr'un sat, l'au întîmpinat pre el cece bărbați leproși, cari au stătut de departe. ¹⁴ Și acela au ridicat glas dicînd: Iisuse învățătorule, miluesce-ne pre noi. ¹⁵ Și vedîndu-l le-a dis lor: Mergeți și vă arătați preoților; și a fost când mergeau ei, s'au curățit. ¹⁶ Iar unul dintre dînsul vedînd că s'a vindecat, s'a întors cu glas mare mărînd pre Dumnezeu. ¹⁷ Și a cădut cu fața la picioarele lui, mulțămînd lui; și acela era Samaritan. ¹⁸ Iar Iisus răspundînd a dis: Adu nu cece s'au curățit? Dar cei nouă unde sunt? ¹⁹ Nu s'au aflat să se întorcă, să dea mărîre lui Dumnezeu, fară numai acesta ce este de alt neam? ²⁰ Și a dis lui: Scôlă-te și mergi; credința te-a mîntuit. ²¹ Și întrebat fiind de farisei: Când va veni împărăția lui Dumnezeu? A răspuns lor și a dis: Nu va veni împărăția lui Dumnezeu cu pîndire. ²² Nici vor dice: Iată aicea, sau iată acolo; că iată împărăția lui Dumnezeu în lăuntrul vostru este. ²³ Și a dis către ucenici: Vor veni dîile, când veți pofti una din dîilele Fiului omului să vedeți și nu veți vedea. ²⁴ Și vor dice vouă: Iată aicea, sau iată acolo, să nu mergeți, nici să urmați. ²⁵ Că precum fulgerul carele fulgeră din partea cea de supt cer luminează; așa va fi și Fiul omului în ziua sa.

²⁵ Iar întâi i se cade lui multe a pătîmi și a fi lepădat de neamul acesta.

²⁶ Si precum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și în zilele Fiului omului. ²⁷ Mănca, bea, se însura, se mărita, până la ziua în care a intrat Noe în corabie, și a venit potopul și a perdut pre toți. ²⁸ Așij-derea și precum a fost în zilele lui Lot: mănca, bea, cum-păra, vindea, sădia, zidea. ²⁹ Iar în care și a eșit Lot din Sodoma, a ploat foc și piatră pucioasă din cer, și a perdut pre toți. ³⁰ Într'acest chip va fi în ziua în care Fiul omului se va arăta. ³¹ Într'acea și cea ce va fi d'asupra casei, și vasele lui

în casă, să nu se pogóre să le iea pre ele; și cea ce va fi în câmp, asemenea să nu se întorcă înapoi. ³² Aduceți-vă aminte de murea lui Lot. ³³ Cine va căuta sufletul său să-l mântuiască, pierde-l va pre el; și cine îl va pierde, îl va învia pre el. ³⁴ Dic vouă: Într'acastă noapte vor fi doi într'un pat: unul se va lua și altul se va lăsa. ³⁵ Două vor măcina împreună: una se va lua și alta se va lăsa. ³⁶ Două vor fi în câmp: unul se va lua și altul se va lăsa. ³⁷ Și răspunzînd a dîs: unde Dîmne? Iar el a dîs lor: Unde va fi trupul, acolo se vor aduna și vulturii.

CAP. XVIII.

Pentru a ne ruga în totă vremea; pentru judecătorul nedreptății; pentru fariseul și vameșul; pentru prunci că a lor este împărăția lui Dumnezeu; pentru cel ce a întrebat pe Iisus ce bine va face; pentru că anevoc va intra bogatul întru împărăția cerului; pentru întrebarea lui Petru, ce bine le va fi, cîcî au lăsat toate; pentru mergerea lui Iisus în Ierusalim spre răstignire; pentru orbul ce l'a vindecat intrînd în Ierihon.

¹ Și dîcea și pildă lor: Că se cade el în totă vremea a se ruga și a nu se lenevi, dîcînd: ² Un judecător ôre-carele era într'o cetate, carele de Dumnezeu nu se temea și de om nu se rușina. ³ Era și o văduvă în cetatea aceea,

și venia la dînsul dîcînd: Izbăvesce-mă de pîrșul meu. ⁴ Și nu vrea în multă vreme. Iar după aceea a dîs întru sine: de și de Dumnezeu nu mă tem și de om nu mă rușinez, ⁵ Dar pentru căci îmi face supărare văduva acăsta,

o voi izbăvi prea ea; ca nu până în sfîrșit venind să mă supere. ⁶ Și a dîs Domnul: Audiți ce grăsece judecătorul nedreptății? ⁷ Dar Dumnezeu a nu va face izbăvire aleșilor săi, cari strigă către dînsul ziua și noaptea, de și îndelung îl rabdă pre dînsii? ⁸ Dic vouă, că va face izbăvirea lor curînd. Inșă cînd va veni Fiul omului, ôre va afla credință pe pămînt? ⁹ Și a dîs și către ôre-cari ce se nădăduia întru sine, cum că sunt drepti, și defăimau pre cei-l'atîi, pilda acăsta:

¹⁰ Două ômeni s'au suî în biserică să se rîgo: unul fariseu și altul vameș. ¹¹ Fariseul stînd, așa se ruga întru sine: Dumnezeuule, mulțumescu-ți că nu sunt ca cei-l'altîi ômeni, răpitori, nedrepti, prea-curvari, sau ca și acest vameș. ¹² Postesc de două ori în sîmbătă (1) dau deciuială din toate câte câștig. ¹³ Iar vameșul de departe stînd nu vrea nici ochii săi la cer să-și ridice, ci-și bătea pieptul său dîcînd: Dumnezeuule, milostiv fi mie păcătosul? ¹⁴ Dic vouă. S'a pogorit acesta mai îndreptat la casa sa de cît acela; că tot cel ce se înalță pre sine se va smeri; iar eel ce se smeresce pre sine se va înalță.

¹⁵ Și aducea la el și prun-

cii, ca să se atingă de ei; iar ucenicii vîdînd i-au cer-tat pre dînsii. ¹⁶ Iar Iisus, chemîndu-l la sine pre ei, a dîs: Lăsați pruncii să vină la mine și nu-i opriți pre ei; că a unora ca acestora este împărăția lui Dumnezeu. ¹⁷ Amin dic vouă: Ori-cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca prunc, nu va intra într'însa.

¹⁸ Și l'a înferebat pre el un boer dîcînd: Învățătorule bune, ce voi face să moștenesc viața vecinică? ¹⁹ Iar Iisus a dîs lui: De ce-mi dîci bun? Nimenea nu este bun, fără numai unul Dumnezeu. ²⁰ Poruncile săi: Să nu curvesci, să nu uciți, să nu furi, să nu fi mărturie mincinosă; cînstesce pre tatăl tîu și pre muma ta. ²¹ Iar el a dîs: Acestea toate le-am pădit din tinerețele mele. ²² Iar Iisus auzînd acestea, i-a dîs lui: Incă una îți lipsesce: toate câte ai, vinde-le și le împarte săracilor, și vei avea comoră în cer, și vino, urmăză mie. ²³ Iar el auzînd acestea s'a întristat, că era bogat tîrte. ²⁴ Și vîdîndu-l Iisus că s'a întristat a dîs: Cât de anevoc vor intra întru împărăția lui Dumnezeu cei ce au avuți. ²⁵ Că mai lesne esto cămila prin urechile acului a trece, de cît bogatul întru

(1) *In sîmbătă* = în sîptămînă.

împărăția lui Dumnezeu a intra. ²⁶ Iar cei ce au auzit acestea au zis: Și cină poate să se mântuiască? ²⁷ Iar el a zis: Cele ce nu sunt cu putință la oameni, sunt cu putință la Dumnezeu. ²⁸ Și a zis Petru: Iată noi am lăsat toate și am urmat ție. ²⁹ Iar el a zis: Amin grăiese vouă: Că nimeni nu este carele și-a lăsat casa, sau părinți, sau frați, sau muier, sau feciori, pentru împărăția lui Dumnezeu. ³⁰ Carele să nu ție cu mult mai mult în vremea aceasta, și în veacul cel viitor viață veșnică. ³¹ Și luând pre cei douăsprezece a zis către ei: Iată ne suim în Ierusalim, și se vor împlini toate cele scrise prin prorocii pentru Fiul omului. ³² Că se va da neamurilor, și se va batjocori, și se va ocări, și se va scuipa. ³³ Și, bătându-l, îl vor omori pre el; și a treia zi va învia. ³⁴ Iar ei nimic din-

tru acestea n'au înțeles, și era cuvântul acesta ascuns de la ei, și nu cunoșeau cele ce se grăiau.

³⁵ Și a fost când s'a apropiat el de Ierihon, un orb ședea lângă cale cerșind. ³⁶ Și auzind poporul trecând, a întrebat: ce este aceasta? ³⁷ Și i-a zis lui: Că Iisus Nazareneanul trece. ³⁸ Și a strigat zicând: Iisuse, Fiul lui David, miluesco-mă. ³⁹ Iar cei ce mergeau înainte certau pre el să tacă; iar el cu mult mai virtos striga: Fiul lui David, miluesco-mă! ⁴⁰ Și stând Iisus a poruncit să-l aducă pre el la sine, iar apropiindu-se de dânsul, l'a întrebat zicând: ⁴¹ Ce voești să-ți fac? Iar el a zis: Dă-mi, să văd. ⁴² Și Iisus i-a zis lui: Vede! credința ta te-a mântuit. ⁴³ Și îndată a vădut, și a mers după el, mărinind pre Dumnezeu; și tot poporul vădând, a dat laudă lui Dumnezeu.

CAP. XIX.

Pentru Zacheu; pentru cel ce s'a dus să-și țiea lui-și împărăție; pentru cele zece slugi cari au luat mnase, pentru mână și pentru asină; pentru plângerea lui Iisus de Ierusalim; pentru cei ce s'au scos din biserică, cari vindeau și cumpărau; pentru arhierii și cărturarii cari au întrebat pre Domnul cu ce putere face acesta.

¹ Și, intrând, trecea prin Ierihon, ² Și iată un om anu-

me Zacheu; și acesta era mare vameșilor și era bo-

gat. ³ Și căuta să vadă pre Iisus cine este, și nu putea de popor, că era mic de stat. ⁴ Și alergând înainte, s'a suit într'un dud, ca să-l vadă pre el; că pre acolo vrea să treacă. Și dacă a venit la locul acela, căutând, Iisus l'a vădut pre dânsul, și a zis către dânsul: Zachee, grăbesce de te pogorâ; că astăzi în casa ta mi se cade să fiu. ⁵ Și grăbindu-se s'a pogorit, și l'a primit pre dânsul bucurându-se. ⁶ Și vădând toți, tânjiau zicând: că la un om păcătos a intrat să găzduiască. ⁷ Iar Zacheu stând, a zis către Domnul: Iată jumătate din averea mea, Dă-mi, o dați săracilor, și de am năpăstuit pre cineva cu ceva, întorc împătrit. ⁸ Și a zis către el Iisus: Că astăzi s'a făcut mântuirea casei acesteia, pentru că și acesta fiu al lui Avram este. ⁹ Că a venit fiul omului să caute și să mântuiască pre cel pierdut. ¹⁰ Și ascultând ei acestea, adăugând a zis pildă, pentru că era el aproape de Ierusalim, și li se părea lor cum că îndată va să se a-rate împărăția lui Dumnezeu. Deci a zis:

¹¹ Un om are-carele de bun neam s'a dus într-o țară departe, să-și țiea lui împărăție; și să se întoacă. ¹² Și chemând zece slugi ale sale, le-a dat lor zece mnase, și a

zis către ei: Neguțatoriți, până voi veni. ¹³ Iar cetățenii lui îl urau pre el și au trimis solie după el zicând: Nu voim pre acesta să împărătească preste noi. ¹⁴ Și a fost când se întorcea el luând împărăția, a zis să se cheme slugile acelea cărora dădese argintul; ca să știe cine ce a neguțatorit. ¹⁵ Și a venit cel dintâi zicând: Dă-mi, mnaua ta a agonisit zece mnase. ¹⁶ Și a zis lui: Bine, slugă bună, că într-un puțin ai fost credincios, să ai putere preste zece cetăți. ¹⁷ Și a venit cel al doilea zicând: Dă-mi, mnaua ta a făcut cinc mnase. ¹⁸ Și a zis și acestuia: Și tu fii preste cinc cetăți. ¹⁹ Și altul a venit zicând: Dă-mi, iată mnaua ta, care o am ținut legată în mahramă. ²⁰ Că m'am temut de tine, că om aspru ești; lei ce n'ai pus, și seceri ce n'ai semănat. ²¹ Și i-a zis: din gura ta te voi judeca, slugă vicleană; ai știut că om aspru sunt, luând ce n'am pus și secerând ce n'am semănat. ²² Dar pentru ce n'ai dat argintul meu schimbătorilor, și viind eu, l'aș fi cerut cu dobândă. ²³ Și celor ce sta înainte le-a zis: Luați de la el mnaua și o dați celui ce are zece mnase. ²⁴ Și a zis lui: Dă-mi, acela are zece mnase. ²⁵ Că zic vouă: Că

tot celui ce are i se va da; iar de la cea ce n'are, și ce are se va lua de la el. ²⁷ Inșă pre vrăjmașii mei, acei carii n'au voit să împărătesc preste dēnsul, aduceți-i încōce, și-i tăiați înaintea mea. ²⁸ Și dīcōnd acesteia, mergea înainte, suindu-se în Ierusalim. ²⁹ Și a fost cānd s'a apropiat de Vitslaghi și Vitania, către muntele ce se cheamă al Maslinilor, a trimis două ucenici să dīcend: ³⁰ Mergeți în satul carele este înaintea vōstră, întru carele intrând, veți găsi un mănz legat, pre carele nimenia din ômeni nicī odată n'a secul; deslegați-l pre el și-l aduceți. ³¹ Și de va întreba cine-va pre voi: Pentru ce deslegați? Așa să dīceți: Că Domnului îi trebuiesc. ³² Și mergēnd trimișii, au aflat cum dīsesse lor. ³³ Și, deslegând ei mănzul, au dīs stăpānii lui către ei: Ce deslegați mănzul? ³⁴ Iar ei au dīs: Că Domnului trebuiesc. ³⁵ Și l'au dus pre el la Iisus, și aruncându-și vestmintele lor pre mănz, au pus pre Iisus deasupra. ³⁶ Și mergēnd el, așternea vestmintele lor pre cale.

³⁷ Și apropiindu-se el la pogorișul muntelui Maslinilor a început totă mulțimea ucenicilor, bucurându-se, a lăuda pre Dumnezeu cu glas mare, pentru tōte puterile

care vēduse. ³⁸ Dīcend: Bine este cuvintat Împăratul cel ce vine întru numele Domnului; pace în cer și mărire întru cei de sus. ³⁹ Și ôrcari farisei din popor au dīs către el: Învēțătorule, cōrtă-ți ucenicii tăi. ⁴⁰ Și rēspundēnd a dīs lor: Dīc vōu: Că de vor tăcea aceștia, pietrele vor striga. ⁴¹ Și dacă s'a apropiat, vēdēnd cetatea, a plāns de dēnsa. ⁴² Dīcend: Că de ai fi cunoscut și tu, și în ziua acēsta a ta, cele ce sunt către pacea ta; iar acum s'a ascuns de către ochii tăi. ⁴³ Că vor veni zile asupra ta, și vor pune vrăjmașii tăi șanț împrejurul tău, și te vor înconjura, și te vor îmbulzi de tōte părțile. ⁴⁴ Și te vor face întoamă cu pământul pre tine, și pre feciorii tăi întru tine, și nu vor lăsa întru tine piatră pre piatră; pentru că n'ai cunoscut vremea cercetărei tale.

⁴⁵ Și, intrând în biserică, a început a scōte pre cei ce vindeau într'însa și cumpărau, dīcend lor: ⁴⁶ Scris este: casa mea, casă de rugăciune esto; iar voi o ați făcut peșteră tâlharilor. ⁴⁷ Și era învēțend în tōte zilele în biserică; iar arhierii și cărturarii și bătrînii poporului căutați pre el să-l piardă. ⁴⁸ Și nu aflău ce-l vor face, că tot poporul se ținea de el, ascultându-l pre dēnsul.

CAP. XX.

Pentru vie pildă; pentru cei ce l-au ispitit prin darea de dajdie Cesarului; pentru saducheii carii tăgăduiesc învierea; pentru întrebarea Domnului către farisei; pentru a se păzi de cărturari.

¹ Și a fost înt'una din zilele acelea, învēțand el poporul în biserică și bine-vestind, au venit preoții și cărturarii cu bătrînii. ² Și au grăit către el dīcend: Spune hoș: Cu ce putere faci acestea? Sau cine este carele ți-a dat fie puterea acēsta? ³ Iar el rēspundēnd a dīs către ei: Întreba-voi și eu pre voi un cuvint, și să-mi spuneți. ⁴ Botezul lui Ioan din cer a fost, sau de la ômeni? ⁵ Iar ei cugețau întru sine dīcend: Că de vom dīce din cer, va dīce: Pentru ce dar n'ați creșut lui? ⁶ Iar de vom dīce de la ômeni, tot poporul cu pietre ne va ucide, căci este încredințat că Ioan prooroc a fost. ⁷ Și au rēspuns: că nu știu de unde. Și Iisus le-a dīs lor: Nicī eu nu v'eu spus vōu cu ce putere fac acestea.

⁸ Și a început a dīce către popor pilda acēsta: Un om a sădit vie, și a dat-o lucrătorilor, și s'a dus departe multă vreme. ⁹ Și la vreme a trimis către lucrători o slugă, ca să-l dea lui din rodul viei; iar lucrătorii bă-

tēndu-l pre el, l'a trimis deșert. ¹⁰ Și a adaos a trimete altă slugă; iar ei și pre acela bātēndu-l și batjocorindu-l, l'au trimis deșert. ¹¹ Și a adaos a trimete și al treilea; iar ei și pre acela rānindu-l, l'au scos afară. ¹² Și a dīs domnul viei: ce vōiți face? Trimite-vōiți pre fiul meu cel iubit; dōră vēdēndu-l pre dēnsul se vor rușina. ¹³ Iar lucrătorii vēdēndu-l pre el, cugețau întru sine dīcend: Acesta este moștenitorul, veniți să-l ucidem pre el, ca să fie a noastră moștenirea. ¹⁴ Și, scōțēndu-l afară din vie, l'au omorīt. Ce va face dar lor domnul viei? ¹⁵ Veni-va și va pierde pre lucrătorii aceștia și via o va da altora. Iar ei auzind, au dīs: Să nu fie. ¹⁶ Iar el căutând spre ei a dīs: Ce este dar acēsta ce este scris? Piatra pe care n'au băgat-o în sēmă ziditorii, acēsta s'a făcut în capul unghiului. ¹⁷ Tot cela ce va cădea pre acea piatră, se va sfărâma; iar preste carele va cădea, îl va spulbera.

¹⁸ Și căutați arhierii și cărturarii, ca să-și pue mânia

pre el întru acel ceas și s'au temut de popor; căci înțelesese că către dânsii a dîs pilda acesta. ²⁰ Și pîndindu-l au trimis iscóde, carî se profaceau pre sine a fi droptî, să-l prindă pre el în cuvînt, ca să-l dea pre el stăpînirei și puterei dregătorului. ²¹ Și l'au întrebat pre el dîcînd: Invătătorule, scim că drept grăesci și înveți, și nu alegi față, ci întru adevăr calea lui Dumnezeu înveți. ²² Cade-se noé a da dajdie Cesarului sau nu? ²³ Iar el, pricepînd viclesugul lor, a dîs către ei: Ce mă ispițiți? ²⁴ Arătați-mi un dinar, al cui chip și scriptură pre el are? Iar ei răspundînd au dîs: Ale Cesarului. ²⁵ Iar el le-a dîs lor: Dați înapoi dar cele ce sunt ale Cesarului, Cesarului; și cele ce sunt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu. ²⁶ Și nu l'au putut prinde pre dînsul în cuvînt înaintea poporului, și minunându-se de răspunsul lui, au tăcut.

²⁷ Iar, apropiindu-se unit din saducheî, carî grăesc împotriva că nu este înviere, l'au întrebat pre el dîcînd: ²⁸ Invătătorule, Moise a scris noé: de va muri fratele cui-va, avînd mulere, și acesta va muri fără feciori, ca să iea fratele lui pe mulereaceea, și să ridice sîmînța fratelui său. ²⁹ Decî șapte frați au fost, și cel dintîiu luând mulere

a murit fără feciori. ³⁰ Și a luat al doilea pre mulereaceea, și acela a murit fără feciori. ³¹ Și al treilea o a luat pre ea: și așijderea câte șapte; și n'au lăsat feciori, și au murit. ³² Iar mai apoi de toți a murit și mulere. ³³ Decî la înviere, a căruia dintr'înșii va fi mulere? Căci câte șapte o a avut pre ea mulere. ³⁴ Și răspundînd Iisus a dîs lor: Fiul vécului acestuia se însoră și se mărită. ³⁵ Iar cel ce se învrednicește a dobîndi acel veac și învierea din morți, nici se însoră nici se mărită.

³⁶ Că nici să móră nu mai pot, ci asemenea cu îngerii sunt, și fii lui Dumnezeu sunt, fiind fit ai învirei. ³⁷ Iar cum că se vor scula morții și Moise a arătat la rug, precum dîce: Domnul Dumnezeu lui Avraam, și Dumnezeu lui Isaac, și Dumnezeu lui Iacov. ³⁸ Iar Dumnezeu nu este al morților, ci al viilor; că toți lui viază. ³⁹ Și răspundînd ôre-carî din cărturari au dîs: Invătătorule, bine ai dîs. ⁴⁰ Și nu mai îndrăsniau de-acî să-l mai întrebe pre el nimic. ⁴¹ Și au dîc către dânsii: Cum dîc că Christos este fiul lui David? ⁴² Și însuși David dîce în cartea Psalmilor: Dîs'ă Domnul Domnului meu: seî de-a drepta mea. ⁴³ Pînă ce voi pune pe vrăjmași tăi așternut picioarelor tale. ⁴⁴ Decî David Domn îl chiamă pre

el; și cum fiu al lui este?

⁴⁵ Și ascultînd tot poporul, a dîs ucenicilor săi: ⁴⁶ Păziți vî de cărturari carî voesc a umbla în podóbe, și iubesc închinăciunile prin tîrguri și scaunele cele mai de sus în

sinagoguri, și șederile cele mai întîiu la ospete. ⁴⁷ Carî mănîncă casele văduvelor, și cu pricină îndelung să rógă; aceștia vor lua mai multă osîndă.

CAP. XXI.

Pentru văduva ceca ce a pus doi fileri; pentru sfîrșit întrebare; pen'ru robia Ierusalimului, și cum că Domnul mai înainte a spus ucenicilor pustiirea lui; pentru semnele venirii lui.

¹ Și căutînd a vădît pre cel bogat aruncînd darurile sale în gazofilachie. ² Și a vădît și pre o văduvă sîracă, aruncînd acolo doi fileri. ³ Și a dîs: Adevărat dîc vouă că acestă văduvă sîracă mai mult de cât toți a aruncat. ⁴ Că toți aceștia din prisosința lor au aruncat la darurile lui Dumnezeu; iar acestă din lipsa sa, totă avuția sa care a avut, o a aruncat.

⁵ Și ôre-carî grîind pentru biserică, că este împodobită cu pietre frumoase și cu podóbe, a dîs: ⁶ Aceștia care vedeți, vor veni zile întru care nu va rînănea piatră pre piatră, care să nu se risipescă. ⁷ Și l'au întrebat pre el dîcînd: Invătătorule, dar cînd vor fi acestea? Și ce semn este cînd vor vrea să fie acestea?

⁸ Iar el a dîs: Căutați să nu vă amăgiți; că mulți vor veni întru numele meu dîcînd: Că eu sunt, și vremea s'a apropiat; ci, să nu mergeți după ei. ⁹ Și cînd veți auzi de răsbófe și răsmitire, să nu vă spăimîntați, că se cade, să fie acestea întîiu, ci nu va fi îndată sfîrșitul. ¹⁰ Atunce, dîcea lor, se va scula neam preste neam, și împărăție preste împărăție. ¹¹ Și vor fi cutremure mari pre alocurea, și fómete, și ciume, și spaima, și semne mari din cer vor fi.

¹² Iar mai înainte de aceste toate vor pune preste vă mâinile sale, și vă vor gonî, dîndu-vă la adunări și întemnițe, ducendu-vă la împărății și le domni, pentru numele meu. ¹³ Și se va întimplă vouă întru mărturisire. ¹⁴ Puneți

dar întru inimele voastre, să nu gândiți mai înainte ce veți răspunde. ¹⁶ Că eu vă voi da vouă gură și înțelepciune, căia nu-l vor putea grăi nici sta împotriva toți cari se vor pune împotriva vouă. ¹⁷ Și vă veți da și de părinți, și de rudenii, și de prieteni, și de frați; și vor omori din voi. ¹⁸ Și veți fi urâți de toți pentru numele meu. ¹⁹ Și pînă din capul vostru nu va peri. ²⁰ Întru răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre. ²¹ Iar când veți vedea Ierusalimul înconjurându-se de ostași, atunci să știți că s'a apropiat pustiirea lui. ²² Atunci cei ce vor fi în Iudea să fugă la munți; și cei ce vor fi în mijlocul ei să se dea înlătur; și cei ce vor fi prin sate să nu intre într'insul. ²³ Că zilele izbândirii sunt acestea, ca să se plinască toate cele scrise. ²⁴ Iar voi celor ce vor avea în pînătece, și celor ce vor apleca întru acelea zile; că va fi nevoie mare pre pămînt, și mânia asupra poporului acestuia. ²⁵ Și vor cădea vîștrii ascuțiți săbiei, și se vor duce robi în toate neamurile, și Ierusalimul va fi mîlăcat de neamuri, până se vor plini vremile neamurilor lor. ²⁶ Și vor fi semne în soare, și în lună, și în stele; și pre pămînt mîhnire limbilor cu

nedumerire, sunet făcînd marea și valurile. ²⁷ Mai murind omeni de frică, și de așteptarea celor ce vor să vie în lume; că puterile cerurilor se vor clădi. ²⁸ Și atunci vor vedea pre Fiul omului viind pre nori cu putere și cu mîrire multă.

²⁹ Deci începînd acestea a se face, ridicați-vă în sus și ridicați capetele voastre, că să apropie izbăvirea voastră. ³⁰ Și le-a dîs lor pildă: Vedeați smochinul și toți copacii, ³¹ Cînd înfrunzesc vedînd din voi înși-vă știți că de acum aproape va fi vara. ³² Așa și voi, cînd veți vedea acestea făcîndu-se, să știți că aproape este împărăția lui Dumnezeu. ³³ Amin dîc vouă, că nu va trece neamul acesta, pînă cînd toate acestea vor fi. ³⁴ Cerul și pămîntul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece. ³⁵ Ci luați aminte de sine-vă, ca să nu se îngreueze inimile voastre cu sațiul mîncării, și cu beția, și cu grijile lumii, și fără de veste să vie asupra voastră ziua aceea. ³⁶ Căci o cursă va veni peste toți cei ce sîd pre fața a tot pămîntul. ³⁷ Priveghiați dar în totă vremea, rugându-vă, ca să vă învredniciți a scăpa de toate cele ce vor să fie și a sta înaintea Fiului omului.

³⁸ Și era ziua învîțînd în

biserică; iar noaptea eșind, petrecea în muntele ce se cheamă al Maslinilor. Și tot

CAP. XXII

Pentru vinderea lui Iisus; pentru Păscu; pentru cei ce s'au prigonit între sine cine ar fi mai mare; pentru cererea satanei; pentru rugăciunea lui Christos și ducerea lui la arhiereu; pentru lăpădarea lui Petru; pentru bătaia lui Iisus.

¹ Și se apropia praznicul azimilor, care se chema Păscu. ² Și căuta arhiereii și cărturarii cum l'ar omori pre el; că se temeau de popor. ³ Iar satana a intrat în Iuda, ce se chema Iscarioteanul, care era din numărul celor doi-spre-zece. ⁴ Și mergînd a grăit cu arhiereii și cu voevodii, cum l'ar vinde pre el lor. ⁵ Și s'au bucurat și s'au tocmît cu dînsul să-l dea ban. ⁶ Și el s'a făgăduit lor, și căuta vreme cu prilej ca să-l vină pre el lor fără de popor. ⁷ Și a venit ziua azimilor, întru care se cădea să se jertfiască Păscu. ⁸ Și a trimis pre Petru și pre Ioan, dîcînd: Mergeți de gătiți nouă Păscu, să mîncăm. ⁹ Iar ei au dîs lui: Unde voesci să gătim? ¹⁰ Iar el a dîs lor: Iată, întrînd voi în cetate, va înțîmpina pre voi un om ducînd un vas de lut cu apă; mergeți după dînsul în casa

unde va intra. ¹¹ Și dîceți stăpînului casei: Învățătorul dîce ție: unde este sălăsiul întru carele să mîncăm Păscu cu ucenicii mei? ¹² Și el vă va arăta vouă un foisor mare așternut; acolo gătiți. ¹³ Și, mergînd ei, au aflat precum li dîsesse lor, și au gătit Păscu. ¹⁴ Și cînd a venit ceasul, au ședut, și cei doi-spre-zece Apostoli cu el. ¹⁵ Și a dîs lor: Cu poftă am poftit aceste Păsci să le mîncăm cu voi, mai înainte de patima mea. ¹⁶ Că dîc vouă: Că de acum nu voi mai mîncă dintre acestea, pînă cînd se vor plini întru împărăția lui Dumnezeu. ¹⁷ Și luînd paharul, mulțumind a dîs: Luați acesta și-l împărțiți vouă. ¹⁸ Că dîc vouă, că nu voi mai bea din rodul viței, pînă cînd va veni împărăția lui Dumnezeu. ¹⁹ Și luînd pâinea, mulțumind a frînt și a dat lor dîcînd: Acesta este trupul

meu, carele se dă pentru voi; acésta faceți întru pomenirea mea. ²⁰ Așijderea și paharul, după ce a cinat, dîcînd: Acest pahar este legea cea nouă întru sîngele meu, carele pentru voi se varsă. ²¹ Însă iată mîna vîndătorului meu cu mine este la masă. ²² Și Fiul omului merge după cum este rînduit; dar val omului acelaia prin carele se vinde. ²³ Și ei au început a se întreba între sîne: carele ar fi dintru ei acela ce va să facă acésta? ²⁴ Și s'a făcut și prigonire întru dînșii, carele dintru ei s'ar părea a fi mai mare. ²⁵ Iar el le-au dîs lor: Împărății păgînilor îi domnesc pre ei, și cei ce stăpînesc pre ei făcîtorî de bine se chiama. ²⁶ Iar voi nu așa; ci cel ce este mai mare între voi, să fie ca cel mai mic; și cel ce este începător, ca cel ce slujesc. ²⁷ Că cine este mai mare? Cel ce șade, sau cel ce slujesc? Aș nu este cel ce șade? Iar eu sunt în mijlocul vostru ca cel ce slujesc. ²⁸ Iar voi sunteți cari ați petrecut cu mine întru ispitele mele. ²⁹ Și eu vî rînduiesc vouă precum mi-a rînduit mie Tatăl meu împărăție. ³⁰ Ca să mâncați, și să beți la masa mea, întru împărăția mea, și să ședeți pre scaune, judecînd cele douăspre-zece seminții ale lui Is-

rail. ³¹ Și a dîs Domnul: Simone, Simone, iată satana va cerut pre voi ca să vă cîrînă ca grăul. ³² Iar eu m'am rugat pentru tine, ca să nu piară credința ta; și tu ore-cînd întorcîndu-te, întăresce pre frații tăi. ³³ Iar el a dîs lui: Dîmne, cu tine gata sunt și în temniță și la mîrte a merge. ³⁴ Iar el i-a dîs: Dîc-ție, Petre, nu va cînta azi cocoșul, mai nainte pînă ce de trei ori te vei lepăda că nu mă șei pre mine. ³⁵ Și a dîs lor: Cînd v'am trimis pre voi fără de pîngă, și fără de traistă, și fără de încălțăminte, au avut ați lipsă de ceva? Iar ei au dîs: de nimic. ³⁶ Dîs'a drept aceea lor: Acum dar cel ce are pîngă să o ica. așijderea și traistă; iar cel ce n'are să-și vîndă haina ca și să-și cumpere sabie. ³⁷ Că dîc vouă: ca încă acésta ce este scris se cade să se plîntască întru mine, care dîce: și cu cei fără de lege s'au sorotit; pentru că cele pentru mine slîrșit au. ³⁸ Iar ei au dîs: Dîmne, iată aicea două săbii. Și el a dîs lor: destul este.

³⁹ Și eșind a mers după obicei, în muntele Măslinilor; și s'au dus după el și ucenicii lui. ⁴⁰ Și sosind la loc a dîs lor: Rugați-vă, ca să nu intrați în ispită. ⁴¹ Și el s'a depărtat de la dînșii ca de o aruncătură de piatră;

și îngenuchind se ruga, ⁴² Dîcînd: Părinte, de voesci să trecă paharul acesta de la mine; însă nu voia mea, ci a ta fie. ⁴³ Și i s'a arătat lui inger din cer, întărîndu-l pe el. ⁴⁴ Și fiind întru nevoită, mai cu deadinsul se ruga. Și se făcuse sudorea lui ca picăturile de sînge ce pică pre pămînt. ⁴⁵ Și, sculându-se de la rugăciune, viind către ucenici, i-a aflat pre ei dormind de întristare. ⁴⁶ Și le-a dîs lor: Ce dormiți? Sculați-vă și vă rugați ca să nu intrați în ispită. ⁴⁷ Iar încă grăind el, iată venia mulțime și cel ce se cheama Iuda, unul din cei doi spre deee, mergea înaintea lor, și s'a apropiat de Iisus ca să-l sîrute pre el. ⁴⁸ Pentru că acest semn dedese lor, pre carele voiu săruta dîu, acela este. ⁴⁹ Iar Iisus a dîs lui: Iudo, cu sîrutare pre Fiul omului vinzi? ⁵⁰ Și vîdînd cei ce erau pre lîngă el ceea ce vrea să fie, i-au dîs: Dîmne, lovi-l vom cu sabie? ⁵¹ Iar unul dintrînsii a lovit pre sluga archiereului, și l-a tăiat lui urechia cea dreaptă. ⁵² Iar Iisus rîspundînd, a dîs: Lăsați, pînă aicea, și atingîndu-se de urechia lui, l'a vindecat pre el. ⁵³ Și a dîs Iisus celor ce venise la dînsul, arhiericeilor și voevodilor bisericiei și bătrînilor: Ca la un tâlhar ați eșit cu săbii și cu

fusti? ⁵⁴ In tôte dîlele fiind eu cu voi în biserică, n'ați întins mînile asupra mea; și acesta este ceasul vostru și stăpînirea întinericului. ⁵⁵ Și prîndîndu-l pre el l'au adus și l'au băgat în casă archiereului. Iar Petru mergea departe după dînsul. ⁵⁶ Și făcînd ei loc în mijlocul curței și ședînd împreună, a ședut și Petru în mijlocul lor. ⁵⁷ Și vîdîndu-l pre el o slujnică ședînd la loc și căutînd spre el, a dîs: Și acésta a fost cu el. ⁵⁸ Iar el s'a lepădat de dînsul dîcînd: Nu știu, nu știu pre el. ⁵⁹ Și după puțin altul vîdîndu-l pre el, a dîs: Și tu dintre ei ești. Iar Petru a dîs: Omule, nu sunt. ⁶⁰ Și trecînd ca un ceas, altul se întăria dîcînd: Adevărat, și acesta cu el a fost, ca Galilean ce este. ⁶¹ Iar Petru a dîs: Omule, nu știu ce dîci. Și îndată, încă grăind el, a cîntat cocoșul. ⁶² Și întorcîndu-se Domnul a căutat spre Petru, și și-a adus Petru aminte de cuvîntul Domnului, cum îi dîsesse lui: că mai înainte de ce va cînta cocoșul de trei ori te vei lepăda de mine. ⁶³ Și eșind alară Petru a plîns cu amar. ⁶⁴ Iar omoni se ținea pre Iisus batjocorînd pre el, bătîndu-l. ⁶⁵ Și acoperîndu-l pre el, îl lovia peste obraz și-l întreba pre el

dicând: Proorocesc cine este cel ce te-a lovit. ⁶⁶ Și altele multe, huluind împotriva lui dicea: ⁶⁷ Și după ce s'a făcut ziua, s'a adunat bătrînii poporului și arhierii și cărturarii, și l'a dus pre el la soborul lor. ⁶⁸ Dicând: do ești tu Christosul spune noă. Și le a dis lor: De voiți spune vouă, nu veți crede. ⁶⁹ Și de vă voiți întreba, nu-mi veți

respunde, nici nu mă veți slobozi. ⁷⁰ De acum va fi fiul omului ședînd de-a drăp-puterei lui Dumneșu. ⁷¹ Și a dis toți: Dar tu ești Fiul lui Dumneșu? Iar el a dis către ei: Voi diceți că eu sunt. ⁷² Iar ei au dis: Ce ne mai trebuiesc încă mărturie? Că noi singuri am auzit din gura lui.

CAP. XXIII.

Pentru ducerea Mântuitorului la Pilat; pentru defăimarea lui Iisus de către Irod; pentru mulierile ce plîngeau; pentru răstignirea lui Christos; pentru tâlharul ce s'a pocăit; pentru îngroparea lui Christos.

¹ Și, sculându-se totă mulțimea, lor l'a dus pre el la Pilat. ² Și au început a-l pîri pre el dicînd: Pre acesta l'am aflat răzvrătind neamul și oprind a da dajdie Cesarului, dicînd că este el Christos, împărat. ³ Iar Pilat l'a întrebat pre el dicînd: Tu ești împăratul Iudeilor? Iar el răspundînd a dis lui: Tu dici. ⁴ Iar Pilat a dis către arhierii și către popor: Nici o vină nu aflu în omul acesta. ⁵ Iar ei se întăriau dicînd: Că întărită poporul, învățînd preste totă Iudea, începînd din Galilea până aici. ⁶ Iar Pilat auzînd de Galilea, a întrebat: Aă Galilean este

omul? ⁷ Și înțelegînd că din ținutul lui Irod este, l'a trimis pre el la Irod, fiind și el în Ierusalim într'acele zile. ⁸ Iar Irod, vedînd pre Iisus, s'a bucurat foarte, că doria de multă vreme să l vadă pre el, pentru că auzea multe de el, și nădăjduia să vadă vre-un semn făcîndu-se de el. ⁹ Și l'a întrebat pre el cu cuvinte multe; iar el n-mic nu i-a răspuns lui. ¹⁰ Și stău arhierii și cărturarii, cu dea-dinsul pîrîndu-l pre el. ¹¹ Iar Irod împreună cu ostașii săi batjocorindu-l și bătîndu-și joc de el, l'a îmbrăcat într'un vestmînt luminat, și l'a trimis iarăși la Pilat. ¹² Și

s'a făcut prietenî Pilat și Irod într'aceiași di unul cu altul; că mai 'nainte erau învrăjbiți între dîșii. ¹³ Iar Pilat chemănd pre arhierii, și pre boeri, și pre popor, ¹⁴ A dis către ei: Mi-ați adus pre omul acesta, ca pre cela ce răsvrătesce poporul, și iată eu înaintea voastră întrebându-l, nici o vină nu am aflat în omul acesta, de care pîrîți pre el. ¹⁵ Ci nici Irod, că v'am trimis pre voi la el, și iată nici un lucru vrednic de mîrteeste făcut de dînsul. ¹⁶ Deci certându-l, îl voiți slobozi. ¹⁷ Și nevoie avea să le sloboziască lor la praznic un vinovat. ¹⁸ Și a strigat totă mulțimea dicînd: Ia-l pre acesta și ne slobozesc noă pre Varava. ¹⁹ Carele era pentru o zarvă ôre-care și ucideri ce se făcuse în cetate, aruncat în temniță. ²⁰ Și iarăși Pilat a grăit către ei, vrînd să sloboziască pre Iisus. ²¹ Iar ei strigau dicînd: Răstignesc-l, răstignesc-l pre el. ²² Iar el a treia ôră a dis către ei: Dar'ce rău a făcut acesta? Nici o vină de mîrte n'am aflat întru el. Deci certându-l pre el, îl voiți slobozi. ²³ Iar ei stău cu glasuri mari, cerîndu-l pre el să se răstigniasă; și se întăriau glasurile lor și ale arhierilor. ²⁴ Deci Pilat a judecat să se facă cererea lor. ²⁵ Și a slo-

bozit lor pre cel aruncat în temniță pentru zarvă și ucidere, pre carele îl cereau ei; iar pre Iisus l'a dat dupre vîia lor. ²⁶ Și cînd îl duceau pre el, prîndînd pre un Simon Chirinean ce venia din țerină, a pus pre el crucea ca să o ducă după Iisus. ²⁷ Și mergea după dînsul mulțime multă de popor și de mulieri, care plîngeau și se tînguiau pentru dînsul. ²⁸ Și întorcîndu-se către ele Iisus, a dis: Fiicele Ierusalimului, nu mă, plîngeți pre mine, ci pre voi vă plîngeți, și pre fiții voștri. ²⁹ Că iată vin zile în care vor dice: fericite cele sterpe, și pîntecele cari n'au născut, și țîțele care n'au aplectat. ³⁰ Atunci vor începe a dice munților: Cădeți preste noi, și dealurilor: Acoperiți-ne pre noi. ³¹ Că de fac acestea în lemnul cel verde, dar în cel uscat ce va fi?

³² Și se aducea împreună cu el și alți doi făcători de rele să piarță. ³³ Și dacă au venit la locul ce se chiamă al Căpșinei, acolo l'a răstignit pre el, și pre făcătorii de rele, unul de-a drăpta și altul de-a stînga. ³⁴ Iar Iisus dicea: Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac. Și împărțînd hainele lui, au aruncat sorți. ³⁵ Și sta poporul de privia; și-și bătea joc de dînsul și boerii împreună

cu dânsii, dicând: Pre alții a mântuit, mântulască-se și pre sine, de este acesta Christosul, alesul lui Dumnezeu. ³⁶ Și-și făcea ris de dânsul și ostașii, apropiindu-se și oțet aducând lui. ³⁷ Și dicând: De ești tu împăratul Iudeilor, mântuesce-te pre tine însu-ți. ³⁸ Și era și scrisore scrisă de-asupra lui cu slove elinesci, și rōmlenesci, și evreești: **Acesta este împăratul Iudeilor.** ³⁹ Iar unul din tilharii cei răstigniți îl hulia pre dânsul, dicând: De ești tu Christosul, mântuesce-te pre tine și pre noi. ⁴⁰ Iar răspundând cela-lalt, îl certa pre el dicând: Nu te temi tu de Dumnezeu, că întru aceeași osândă ești. ⁴¹ Și noi după dreptate; că cele vrednice de faptele noastre luăm; iar acesta nici un rău n'a făcut. ⁴² Și dicea lui Iisus: Pomenesce-mă, Dōmne, când vei veni întru împărăția ta. ⁴³ Și a dîs Iisus lui: Amin dic ție, astăzi împreună cu mine vei fi în raiu. ⁴⁴ Și era ca la al șaselea ceas și întunerice s'a făcut preste tot pământul până la al noulea ceas. ⁴⁵ Și s'a întunecat sōrele și s'a rupt catapeteasma Bisericei prin mijloc. ⁴⁶ Și strigând cu glas mare Iisus a

dîs: Părinte, în mâinile tale îmi încredințez duhul meu. Și acestea dicând, și-a dat duhul. ⁴⁷ Iar vădînd sutașul ceea ce se făcuse, a mărit pre Dumnezeu, dicând: Cu adevărat omul acesta drept a fost. ⁴⁸ Și tot poporul ce venise împreună, la privela aceea, vădînd cele ce se făcuse, bătîndu-și pepturile sale se întorceau. ⁴⁹ Și stău toți cunoscîții lui de departe și mulerile care venise după el din Galileea, privind acestea. ⁵⁰ Și iată un bărbat anume Iosif, sfetnic fiind, bărbat bun și drept, ⁵¹ (Acesta nu se însoțise la statul și fapta lor), din Arimatea oraș al Iudeilor, carele și el aștepta împărăția lui Dumnezeu. ⁵² Acesta viind la Pilat, a cerut trupul lui Iisus. ⁵³ Și pogorîndul pre el, l'a înfășurat în giulgiu, și l'a pus în mormînt ce era săpat în piatră întru carele nu fusese pus nici odată nimenea. ⁵⁴ Și ziua era Vineri, și se lumina spre Sâmbătă. ⁵⁵ Și mergînd după el și mulerile care venise cu dânsul din Galileea a vădît mormîntul și cum s'a pus trupul lui. ⁵⁶ Și întorcîndu-se au gătit mirezme și miruri; și Sâmbătă s'a odihnit după poruncă.

CAP. XXIV.

Pentru mulerile cele ce cercetau la mormînt; pentru Petru cînd a alergat la mormînt; pentru Cleopa; pentru Iisus cînd s'a arătat, și cum a mîncat înaintea ucenicilor; pentru înălțarea la cer.

¹ Iar într'una din Sâmbete la mîncare adîncă, au venit la mormînt aducînd mirezmele cele ce gătise, și altele împreună cu ele. ² Și au aflat piatra răsturnată de pre mormînt, ³ Și intrînd, n'au aflat trupul Domnului Iisus. ⁴ Și a fost cînd se mirau ele de acesta, și iată doi bărbați au stătut înaintea lor în veștminte strălucitoare. ⁵ Și înfricoșîndu-se el, și plecîndu-și fețele la pămînt, au dîs către dînsule: Ce căutați pre cel viu cu cei morți? ⁶ Nu este aicea, ci s'a sculat; aduceți-vă aminte cum a dîs vouă, încă fiind în Galileea, ⁷ Dicînd: Că trebuie să se dea Fiul omului în mâinile ômenilor păcătoși, și să se răstignescă și a treia zi să învieze. ⁸ Și și-au adus aminte de cuvintele lui. ⁹ Și întorcîndu-se de la mormînt, au spus acestea toate celor un-spre-zece și tuturor celor-lalți. ¹⁰ Și era Maria Magdalina, și Ioana, și Maria lui Iacov, și cele-lalte împreună cu dînsule, cari dîceau către Apostoli acestea. ¹¹ Și s'au părut înaintea lor

ca o minciună cuvintele lor, și nu le credeau pre dînsule,

¹² Iar Petru sculîndu-se, a alergat la mormînt, și plecîndu-se a vădît giulgiurile singur zăcînd, și s'a dus de acolo mirîndu-se întru sine de cele ce se făcuse. ¹³ Și iată doi dintre ei mergeau întru aceeași zi la un sat, carele era departe de Ierusalim, ca la șese-zeci de stadii, al căruia nume Emmaus. ¹⁴ Și aceia vorbeau între sine de toate cele ce se întimplase. ¹⁵ Și a fost cînd vorbeau ei și se întrebau, și însuși Iisus apropiindu-se mergea împreună cu dînsii. ¹⁶ Iar ochii lor se țineau ca să nu-l cunoască pre el. ¹⁷ Și a dîs către ei: Ce sunt cuvintele acestea, de care vă întrebați între voi mergînd, și sunteți triști? ¹⁸ Și răspundînd unul, al căruia nume era Cleopa, a dîs către el: Tu singur ești nemernic în Ierusalim și nu știi cele ce s'au făcut întru el în zilele acestea? ¹⁹ Și a dîs lor: Care? Iar ei au dîs lui: Cele pentru Iisus Nazarineanul, carele era bărbat prooroc, puternic în lu-

cru și în cuvînt înaintea lui Dumnezeu și a tot poporul.²⁰ Cum l'au dat pre el arhierii și boerii noștri spre judecată de mörte, și l'au röstignit pro dñsul.²¹ Iar noi nădăduiam că acela este cel ce va să izbăviască pre Israil, ci cu toate acestea a treia zi este astăzi de când s'au făcut acestea.²² Ci și nisee muleri dintr'ale noastre ne-au spăimîntat pre noi, care au fost la mănecate la mormînt.²³ Și ne aflând trupul lui, au venit dicînd, că și vedere de ingeri să fi vîdut, carî dic că este el viu.²⁴ Și s'au dus unii dintre noi la mormînt, și au aflat așa, precum și mutorile au dis, iar pre el nu l'au vîdut.²⁵ Și el a dis către ei: O nepri-cepuților și zăbavnicilor cu inima, a crede toate căte au grăit proorocii.²⁶ Au nu trebuia apătîmîi acesteia Christos, și a intra întru mărirea sa?²⁷ Și începînd de la Moisi și de la toți proorocii tăleuia lor din toate Scripturile cele ce erau pentru le.²⁸ Și s'au apropiat de satul la carelo mergea, și el se făcea a merge mai departe.²⁹ Și l'au îndemnat pre el dicînd: Rămăi cu noi, căci către sēră este, și s'a plecat ziua; și a intrat să rămăie cu dñșii.³⁰ Și a fost cînd a seșut el cu ei, luând pânea a bine-cuvîntat, și frân-

gînd a dat lor.³¹ Și li s'a deschis lor ochii, și l'au cunoscut pre dñsul; și el s'a făcut nevîdut de dñșii.³² Și au dis unul către altul: Au nu era inima noastră arđînd întru noi, cînd grăia noș pre cale și cînd ne tăleuia Scripturile?³³ Și sculându se întru acela cît s'au întors în Ierusalim, și au aflat adunați pre cei un-spre-zece, și pre cei ce erau cu dñșii.³⁴ Carî diceau: că s'a sculat Domnul cu adevărat, și s'a arătat lui Simon.³⁵ Și ei povestiau cele ce se făcuse pre cale, și cum s'a cunoscut de dñșii întru frîngerea pînei.

³⁶ Și acēsta grăind ei, și însuși Iisus a stătut în mijlocul lor și a dis lor: Pace vouă.³⁷ Iar ei, spăimîntându-se și înfricoșîndu-se, li se păria că vîd duh.³⁸ Și a dis lor: Ce sunteți turburați? Și pentru ce se sue gînduri în inimile vōstre?³⁹ Vedeți mîinile și piciōrele mele, că insumi eu sunt; pipăți-mă și vedeți; că duhul carne și ōse n'are, precum mă vedeți pre mine avînd.⁴⁰ Și acestea dicînd, le-a arătat lor mîinile și piciōrele.⁴¹ Și încă necredînd ei de bucurie, și mirându-se le-a dis lor: Aveți ceva de mîncare aicea?⁴² Iar ei au dat lui o parte de pesce fript, și dintr'un fagur de miere.⁴³ Și luând înaintea

lor a mîncat.⁴⁴ Și a dis lor: Aceste sunt cuvintele care am grăit către voi, încă fiind cu voi, că trebuie a se plini toate cele scrise în legea lui Moise, și în prooroci, și în Psalmi pentru mine.⁴⁵ Atunci le-a deschis mintea lor ca să înțelēgă scripturile.⁴⁶ Și a dis lor: Că așa este scris, și așa trebuia să pătîmescă Christos și a treia zi să invieze din morți.⁴⁷ Și să se propovăduiască întru numele lui pocăința și iertarea păcatelor în toate neamurile, începînd de la Ierusalim.⁴⁸ Iar voi sunteți mărturii

acestora.⁴⁹ Și iată eu trimit făgăduința Tatălui meu întru voi; iar voi sedeți în cetatea Ierusalimului, până ce vî veți îmbrăca cu putere de sus.⁵⁰ Și i-a scos pro ei afară până în Vitania; și ridicându-și mîinile sale, i-a bine-cuvîntat pre dñșii.⁵¹ Și a fost cînd i-a bine-cuvîntat pre ei, s'a depărtat de la dñșii, și se înălță la cer.⁵² Iar ei închinându-se lui s'a întors în Ierusalim cu bucurie mare.⁵³ Și era în totă vremea în biserică, lăudând, și bine-cuvîntînd pre Dumnezeu.

— AMIN —

Gallatlihoil
CII 1129

SÂNTA EVANGHELIE

CEA DE LA

IOAN

CAP. I.

Pentru mărturisirea lui Ioan de Christos; pentru Ioan, când s'a întrebat de este el Christosul; pentru Andrei, pentru Filip, și pentru Natanail când s'au chemat.

¹ La început era cuvîntul, și cuvîntul era la Dumnezeu și Dumnezeu era cuvîntul. ² Acesta era la început la Dumnezeu. ³ Tote printr'însul s'au făcut, și fără de dînsul nimic nu s'au făcut ce s'au făcut. ⁴ Întru dînsul viață era și viața era lumina omenilor. ⁵ Și lumina întru întuneric luminează, și întunericul pre dînsa nu o a cuprins. ⁶ Fost'a om trimis de la Dumnezeu, numele lui Ioan. ⁷ Acesta a venit spre mărturie, ca să

mărturisescă de lumină, ca toți să creadă prin el. ⁸ Nu era acela lumina, ci ca să mărturisescă de lumină. ⁹ Era lumina cea adevărată, care luminează pretot omul ce vine în lume. ¹⁰ În lume era și lumea printr'însul s'a făcut, și lumea pre dînsul nu l'a cunoscut. ¹¹ Întru ale sale a venit, și al s'ei pre dînsul nu l'au primit. ¹² Iar câți l'au primit pre dînsul, le-a dat lor stăpînire ca să se facă fil ai lui Dumnezeu, celor

ce cred întru numele lui.

¹³ Căci nu din sînge, nici din poftă trupescă, nici din poftă bărbătescă, ci de la Dumnezeu s'au născut. ¹⁴ Și Cuvîntul trup s'a făcut, și s'a sălășluit întru noi; (și am vădit mărirea lui, mărirea, ca a unuia născut din Tatăl), plin de dar și de adevăr. ¹⁵ Ioan mărturisia pentru dînsul și striga grăind: Acesta era pentru carele am dîs: Cel ce după mine vine, mai înainte de mine s'a făcut; că mai întâiu de mine a fost. ¹⁶ Și din plinirea lui noi toți am luat, și dar pentru dar. ¹⁷ Că legea prin Moisi s'a dat; iar darul și adevărul prin Iisus Christos s'au făcut.

¹⁸ Pre Dumnezeu nimenea nu l'a vădit nici odinioară: Cel Unul-născut Fiul, carele este în Tatăl, acela a spus. ¹⁹ Și acesta este mărturia lui Ioan, când au trimis ludeii din Ierusalim preoți și levii, ca să-l întrebe pre dînsul: Tu cine ești? ²⁰ Și a mărturisit și n'a tăgăduit; și a mărturisit că nîu sunt eu Christosul. ²¹ Și l'au întrebat pre dînsul: Ce dar? Ilie ești tu? Și a dîs: Nu sunt. Proorocul ești tu? Și a răspuns: Nu. ²² Decî au dîs lui: Cine ești? ca să dăm răspuns celor ce ne-au trimis pre noi: Ce dîci însuți pentru sineți? ²³ A dîs: Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie: Indreptați calea

Domnului, precum a dîs Isaia Proorocul. ²⁴ Și trimiși erau din farisei. ²⁵ Și l'au întrebat pre dînsul și i-au dîs lui: Pentru ce dar botezi? dacă nu ești tu Christosul, nici Ilie, nici Proorocul. ²⁶ Răspuns'a lor Ioan grăind: Eu botez cu apă; iar în mijlocul vostru stă pre carele voi nu-l știți. ²⁷ Acela este cel ce vine după mine, carele mai înainte de mine s'a făcut; căruia nu sunt vrednic să-i desleg cureaua încălțămîntei lui. ²⁸ Acestea s'au făcut în Vitavără de cea parte de Jordan, unde era Ioan botezând.

²⁹ A doua zi vede Ioan pre Iisus viind către dînsul și dîce: Iată Mielul lui Dumnezeu, carele ridică păcatul lumii. ³⁰ Acesta este pentru carele eu am dîs: După mine vine bărbat, carele mai înainte de mine s'au făcut; că mai întâiu de mine a fost. ³¹ Și eu nu l'am știut pre el ci ca să se arate lui Israil; pentru acesta am venit eu cu apă botezând. ³² Și a mărturisit Ioan, dîcînd: Că am vădit Duhul, ca un porumb, pogorîndu-se din cer, și a rămas peste dînsul. ³³ Și eu nu l'am știut pre el; ci acela ce m'a trimis pre mine să botez cu apă, acela mi-a dîs mie: Preste carele veți vedea Duhul pogorîndu-se și rămîind preste dînsul, acesta este carele botăză cu Duh

sânt. ³⁴ Și eu am vădut și am mărturisit, că acesta este Fiul lui Dumnezeu.

³⁵ A doua zi iarăși sta Ioan, și din ucenicii lui doi, și căutând la Iisus carele umbla, dice: ³⁶ Iată Mielul lui Dumnezeu. ³⁷ Și l-au auzit pre el cei doi ucenici grăind, și au mers după Iisus. ³⁸ Iar întorcându-se Iisus și vădându-l pre ei mergând după el a zis lor: Ce căutați? Iar ei au zis lui: Ravvi, (ce se dice tâlcuindu-se: Învățătorule), unde locuiești? ³⁹ A zis lor: Veniți și vedeți; au venit și au vădut unde locuiește; și la el au rămas în ziua aceea. Și era ca la al doilea ceas. ⁴⁰ Și era Andrei fratele lui Simon Petru, unul din cei doi cari au auzit de la Ioan, și mersese după dânsul. ⁴¹ Au aflat acesta întâiu pre Simon fratele său, și i-a zis lui: Am aflat pre Mesia, (ce se tâlcuesce Christos). ⁴² Și l'a adus pre dânsul către Iisus, și căutând la el Iisus a zis: Tu ești Simon feciorul lui Ionă; tu te vei chema Chifă, ce se tâlcuesce Petru.

⁴³ Iar a doua zi a vrut Iisus să meargă în Galileia, și a aflat pre Filip și i-a zis lui:

Vino după mine. ⁴⁴ Și era Filip din Vitsaida, din orașul lui Andrei și al lui Petru. ⁴⁵ A aflat Filip pre Natanail și dice lui: Pentru carele a scris Moisi în lege și proorocii am aflat pre Iisus, fiul lui Iosif, carele este din Nazaret. ⁴⁶ Și a zis Natanail lui: Din Nazaret pôte fi ceva bun? Dice Filip lui: Vino și vești. ⁴⁷ A vădut Iisus pre Natanail vind către dânsul, și a zis pentru dânsul: Iată cu adevărat Israiltean, întru carele vicleșug nu este. ⁴⁸ Dis'a Natanail lui: De unde mă cunoști? Răspuns'a Iisus și l'a zis lui: Mai înainte până a nu te chema pre tine Filip, fiind tu sub smochin te-am vădut. ⁴⁹ Răspuns'a Natanail și l'a zis lui: Ravvi, tu ești Fiul lui Dumnezeu, tu ești Împăratul lui Israil. ⁵⁰ Răspuns'a Iisus și l'a zis lui: Pentru căci am zis ție că te-am vădut sub smochin, crești? mai mari de cât aceea vei vedea. ⁵¹ Și l'a zis lui: Amin, Amin grăesc vouă: De acum vești vedea cerul deschidându-se și pre îngerii lui Dumnezeu suindu-se și pogorindu-se preste Fiul omului.

CAP. II.

Pentru nunta cea din Cana; pentru cei ce s'au isgonit din biserică; pentru cuvîntul acela: Stricați biserica acésta

¹ Și a treia zi nuntă s'a făcut în Cana Galileei: și era Muma lui Iisus acolo. ² Și au fost chemat și Iisus și ucenicii lui la nuntă. ³ Și sfîrșindu-se vinul, dice Mama lui Iisus către dânsul: Vin nu au. ⁴ Dice ei Iisus: Ce este mie și ție, mulere? Încă n'a venit césul meu. ⁵ Dice Muma lui, slugilor: Ori-ce va dice vouă faceți. ⁶ Și era acolo șese vase de piatră, puse dupe curățenia Iudeilor, cari luau câte două sau trei vedre. ⁷ Dice lor Iisus: Umpleți vasele de apă, și le-ai umplut până sus. ⁸ Și dice lor: Scote-ți acum și aduce-ți nunul; și l-au adus. ⁹ Și după ce a gustat nunul apa ce se făcuse vin, (și nu scia de unde este, Iar slugile care scosese apa scia), strigă pre mire nunul, și dice lui: ¹⁰ Tot omul întâiu vinul cel bun punea, și dacă se îmbată, atuncea cel mai prost; tu ai ținut vinul cel bun până acum. ¹¹ Acesta a făcut începătura minilor, Iisus în Cana Galileei; și și-a arătat mărirea sa, și au crezut întru el ucenicii lui.

¹² După acesta s'a pogorît în Capernaum, el și muma

lui, și frații lui, și ucenicii lui, și acolo au ședut nu multe zile. ¹³ Și era aproape Pascile Iudeilor, și s'a suit Iisus în Ierusalim. ¹⁴ Și a aflat în biserică pre cei ce vindeați boi și oi, și porumbi, și pre schimbătorii de bani ședend. ¹⁵ Și făcend biciu de ștrânguri, pre toți l'a scos din biserică, oile și boii; și schimbătorilor au vîrsat banii, și mesele le-au răsturnat. ¹⁶ Și celor ce vindeați porumbi le-a zis: Luați acestea de aici, și nu faceți casa tatălui meu, casă de neguțatorie. ¹⁷ Și și-au adus aminte ucenicii lui, că este scris: Rivna casei tale m'a mîncat pre mine. ¹⁸ Răspuns'a Iudei și au zis lui: Ce semn arăți nouă, că faci acestea? ¹⁹ Răspuns'a Iisus și a zis lor: Stricați biserica aceasta, și în trei zile o voi rădica. ²⁰ Și au zis Iudei: în patru-șeci și șese de ani s'a zidit biserica aceasta, și tu în trei zile o vei rădica? ²¹ Iar ei dicea pentru biserica trupului său. ²² Pentru acesta când s'a sculat din morți, și-au adus aminte ucenicii lui, că acesta dicea lor; și au crezut scripturei

și cuvîntului carele dîseșe Iisus. ²³Și cînd era în Ierusalim, la praznicul Pascilor, mulți au crezut întru numele lui, vîdînd semnele lui cele ce făcea. ²⁴Iar însuși

Iisus nu se încredința pre sine lor, pentru că el scia pre toți. ²⁵Și nu avea trebuință ca cine-va să mărturisescă pentru om; că el scia ce era în om.

CAP. III

Pentru Nicodim și Iisus; pentru Iisus și Ioan cînd botează; pentru curățenie.

¹Și era un om din farisei, Nicodim numele lui, boer la Iudeilor. ²Acesta a venit către Iisus noaptea, și l-a dîșe lui: Ravvi, scim că de la Dumne-deu ai venit învîțător; că nimenea nu pôte aceste semne să facă, care tu faci, de nu va fi Dumne-deu cu dînsul. ³Rîspuns'a Iisus și l-a dîșe lui: Amin, Amin, grăesc ție: De nu se va nasce cine-va de sus, nu va putea vedea împărăția lui Dumne-deu. ⁴Dice către el Nicodim: Cum pôte omul să se nască fiind bătrîn? Aû dîră pôte a doua ôră să intro în pîntecele mîței sale, și să se nască? ⁵Rîspuns'a Iisus: Amin, Amin, grăesc ție: De nu se va nasce cine-va din apă și din Duh, nu va putea să intre întru împărăția lui Dumne-deu. ⁶Ce este născut din trup, trup este; și ce este născut din Duhul, Duh este.

⁷Nu te mira căci am dîșe ție: că se cade vouă a vî nasce de sus. ⁸Duhul unde voescă suflă, și glasul lui aûdî, dar nu scîi de unde vine și unde merge. Așa este tot carele este născut din Duhul. ⁹Rîspuns'a Nicodim și l-a dîșe lui: Cum pot să fie acestea? ¹⁰Rîspuns'a Iisus și l-a dîșe lui: Tu ești învîțătorul lui Israil, și acestea nu le scîi? ¹¹Amin, Amin, grăesc ție: că ce scim grăim, și ce am vîdît mărturisim, și mărturia noastră nu o primîi. ¹²Dacă cele pămîntesc am spus vouă și nu credeți; cum de voi spune vouă cele cereșe veți crede?

¹³Și nimenea nu s'a suit în cer, fără numai cel ce s'a pogorît din ceri, Fiul omului, carele este în cer. ¹⁴Și precum Moisi a înălțat șerpele în pustie; așa se cade a se înălța Fiul omului. ¹⁵Ca

tot cel ce crede întru El să nu piară, ci să aibă viața vecinică.

¹⁶Că așa a iubit Dumne-deu lumea, căt și pre Fiul său cel Unul-născut l'a dat, ca tot cel ce crede întru el să nu piară, ci să aibă viața vecinică. ¹⁷Că nu a trimes Dumne-deu pre Fiul său în lume ca să judece lumea, ci ca să se mîntulască lumea prin el. ¹⁸Cela ce crede întru el nu se judecă; iar cela ce nu crede, lată este judecat că n'a crezut întru numele celui Unui-născut Fiului lui Dumne-deu. ¹⁹Iar acîsta este judecata, că lumina a venit în lume, și aû iubit ômenii mai mult în-tunericul de cît lumina: că erau faptele lor rele. ²⁰Că tot cela ce face rele, urasce lumina; și nu vine la lumină ca să nu se vîdîscă lucrurile lui. ²¹Iar ce face adevîrul vine la lumină, ca să se arate lucrurile lui, cîntru Dumne-deu sunt lucrate.

²²După acestea a venit Iisus, și ucenicii lui în pîmintul Iudeei, și acolo petrecea cu ei și boteza. ²³Și era și Ioan botezînd în Enon aprîpe de Salim; că erau acolo ape multe, și veniau și se boteza. ²⁴Că încă nu era Ioan închis în temniță. ²⁵Și a fost întrebare de ucenicii lui Ioan cu Iudeei pentru curățenie. ²⁶Și aû venit către Ioan și l-a dîșe lui:

Ravvi, cel ce era cu tine de ceea parte de Iordan, pentru carele tu ai mărturisit, iată el boteză, și toți merg către dînsul. ²⁷Rîspuns'a Ioan și a dîșe: Nu pôte omul lua nimic, de nu va fi dat lui din cer. ²⁸Voî înși-vî mărturisiți pentru mine, că am dîșe: Nu sunt eu Christosul, ci cum că sunt trimis înaintea celui. ²⁹Cela ce are mirsă, mire este; iar prietenul mirelui carele stă și-l ascultă pre el, cu bucurie se bucură de glasul mirelui; decî acîsta bucurie a mea s'a plînit. ³⁰Aceluia se cadea cresce, iar mie a mî micșora. ³¹Cel ce vine de sus de-asupra tuturor este; cel ce este de pre pîmint pîmintesc este, și de pre pîmint grăesc; cel ce vine din ceruri de-asupra tuturor este. ³²Și ce a vîdît și a aûdît, aceea mărturisesce; și mărturia lui nimenea nu o primesce. ³³Cela ce primesce mărturia lui a pecetluit că Dumne-deu adevîrat este. ³⁴Că pre carele a trimes Dumne-deu grăesc; că nu cu măsură dă Dumne-deu Duhul. ³⁵Tatăl iubesc pre Fiul, și tôte le-a dat în mîna lui. ³⁶Cela ce crede întru Fiul are viața vecinică; iar ce nu ascultă pre Fiul, nu va vedea viața, ci mânia lui Dumne-deu va rămîne preste el.

CAP. IV.

Pentru Samarineanca; pentru Fiul omului cel împărătesc.

1. ¹Deci dacă a înțeles Domnul, că au auzit fariseii că Iisus mai mulți ucenici face și botcă de cât Ioan. ²(Măcar că însuși Iisus nu boteza, ci ucenicii lui). ³A lăsat Iudeea și s'a dus iarăși în Galileea. ⁴Și trebuia să treacă el prin Samaria.

⁵Deci a venit în cetatea Samariei, ce se chiamă Sihar, aproape de locul carele a dat Iacov lui Iosif fiului său. ⁶Și era acolo puțul lui Iacov, iar Iisus ostenit fiind de călătorie, ședea așa la puț; și era ca la al șescelea ceas. ⁷A venit o mulieră din Samaria să ia apă; și Iisus: Dă-mi să beau. ⁸Că ucenicii lui se duseseră în cetate să cumpere hrană. ⁹Deci a zis lui mulieră samarineancă: Cum, tu Iudeu fiind, ceri de la mine să bei, mulieră samarineancă fiind eu? Că nu se amestecă Iudeii cu Samarinenii. ¹⁰Răspuns-a Iisus și i-a zis ei: De ai înțeles darul lui Dumnezeu, și cine este cel ce îți dă: dă-mi să beau, tu ai fi cerut de la dânsul, și ți-ar fi dat ție apă vie. ¹¹Dis-a lui mulieră: Domne, nici ciutură ai, și puțul este adânc; de unde dar ai apăcea vie? ¹²Au doară tu mai mare ești de

cât Iacov, părintele nostru? carele ne-a dat nouă puțul acesta, și el însuși dintr'insul a băut, și fiul lui, și dobitoacele lui? ¹³Răspuns-a Iisus și i-a zis ei: Tot cel ce va bea din apa aceasta va înseta iarăși. ¹⁴Iar cel ce va bea din apa care eu voi dau lui nu va înseta în veac; ci apa care eu voi dau lui se va face întru dânsul izvor de apă sălătătoare întru viață veșnică. ¹⁵Dis-a către dânsul mulieră: Domne, dă-mi acasă apă, ca să nu mai însetez, nici să mai viu aicea să scot. ¹⁶Dis-a ei Iisus: Mergi și chiamă pe bărbatul tău, și vino aicea. ¹⁷Răspuns-a mulieră și i-a zis lui: Nu am bărbat. Dis-a ei Iisus: Bine ai zis că nu ai bărbat. ¹⁸Că cinci bărați ai avut, și acum pre carele ai nu-ți este ție bărbat; aceasta adevărat ai grăit. ¹⁹Dis-a lui mulieră: Domne, vede că prooroc ești tu. ²⁰Părintii noștri în muntele acesta s'au închinat; și voi diceți, că în Ierusalim este locul unde se cade a se închina. ²¹Dis-a ei Iisus: Mulier, crede mie că va veni vremea, când nici în muntele acesta nici în Ierusalim veți închina Ta-

tălu. ²²Voi veți închinați căruia nu știți, noi ne închinăm căruia știm, că mântuirea din Iudei este. ²³Ci va veni vremea, și acum este, când închinătorii cei adevărați se vor închina Tatălui cu duhul și cu adevărul; că Tatăl acest fel caută să fie cei ce se închină lui. ²⁴Duh este Dumnezeu, și cei ce se închină lui, cu duhul și cu adevărul se cade să se închine. ²⁵Dis-a lui mulieră: știm că va veni Mesia, (carele să chiamă Christos), când va veni acela, va spune nouă toate. ²⁶Dis-a ei Iisus: Eu sunt, cela ce grăesc cu tine. ²⁷Și atunci a venit ucenicii lui și se miră, că cu mulieră grăia; însă nimenca nu i-a zis: Ce cauți? sau ce grăesci cu dânsa? ²⁸Iar mulieră a lăsat ciutura sa, și a mers în cetate și a zis omenilor: ²⁹Veniți de vedeți om, carele mi-a spus mie toate câte am făcut; nu cumva acesta este Christos? ³⁰Deci au eșit din cetate și veniau către dânsul. ³¹Iar într'acestea îl rugău pre dânsul ucenicii grăind: Ravvi, mânăncă. ³²Iar el a zis lor: Eu mănăncă am a mănăncă, care voi nu știți. ³³Iar ucenicii grăind între dânsii: Nu cumva i-a zis lui cineva să mânănce? ³⁴Dis-a lor Iisus: Mănăncărea mea este ca să tac voia celui ce m'a trimis pre

mine, și să săvârșesc lucrul lui. ³⁵Au nu voi diceți, că încă patru luni sunt și secerișul va veni? Iată dă vouă, Ridicați ochii voștri, și vedeți holdele că sunt albe, spre seceriș acum. ³⁶Și cela ce seceră plăta iea, și adună roada în viață veșnică; că și cel ce sâmănă, împreună să se bucure și cel ce seceră. ³⁷Că întru aceasta este cuvântul adevărat că altul este cel ce sâmănă, altul cel ce seceră. ³⁸Eu v'am trimis pre voi să secerăți ceea ce voi nu v'ați ostenit, alții s'au ostenit și voi ați intrat întru ostenela lor. ³⁹Iar din cetatea aceea mulți din Samarineni au credut într'insul, pentru cuvântul mulierii care mărturisise, că mi-a spus mie toate câte am făcut. ⁴⁰Deci după ce au venit la dânsul Samarinenii, îl rugău pre el ca să rămâie la dânsii; și a rămas acolo două zile. ⁴¹Și mult mai mult au credut pentru cuvântul lui. ⁴²Și mulțel dicea: că nu mai credem pentru vorba ta; că înși-ne am auzit și știm, că acesta este cu adevărat Mântuitorul lumii Christos. ⁴³Iar după cele două zile a eșit de acolo și a mers în Galilea. ⁴⁴Că însuși Iisus a mărturisit că prooroc în patria sa cinstă nu are. ⁴⁵Și când a venit în Galilea, l'a primit pre dânsul Galileanul; fiind

că au fost văduți toate câte a făcut în Ierusalim la praznic, că și el au fost venit la praznic. ⁴⁶ Și a venit Iisus iarăși în Cana Galilei unde a făcut apa vin.

Și era un om împărătesc, al căruia fiu era bolnav în Capernaum. ⁴⁷ Acesta auzind că Iisus a venit din Iudeea în Galilea, a mers la el și-l ruga pre dânsul ca să se pogore și să tămăduiască pre fiul lui, că vrea să moră. ⁴⁸ Iar Iisus a dis către el: De nu veți vedea semne și minuni, nu veți crede. ⁴⁹ Dis-a către el omul cel împărătesc: Dă-mne, pogorâ-te mai înainte până a nu muri fiul

meu. ⁵⁰ Dis-a Iisus lui: Mergi, fiul tău viu este; și a creșut omul cuvântului carele a dis Iisus lui, și s'a dus. ⁵¹ Și iată pogorându-se el, slugile lui l'a întâmpinat pre el, și i-au spus zicând: Că fiul tău este viu. ⁵² Deci îi întreba pre el de ceasul întru care i-a fost mai bine. Și i-au dis lui: că ieri în ceasul al șeptelea l'ua lăsat frigurile. ⁵³ Și a cunoscut tatăl că în ceasul acela a fost în carele a dis Iisus lui: că fiul tău viu este și a creșut el și casa lui totă. ⁵⁴ Acesta iarăși al doilea semn a făcut Iisus, viind din Iudeea în Galilea.

CAP. V.

Pentru cel ce avea trei-deci și opt de ani în bătă; pentru Iudeii când căutau să omore pre Iisus.

¹ După acestea era praznicul Iudeilor și s'a suit Iisus în Ierusalim. ² Și este în Ierusalim scăldătoarea oilor, care se cheamă evreiesc Vitezilă cinci privdore având. ³ Întru aceea zăcea multime multă de bolnavi, orbi, șchiopi, uscați, acșptând mișcarea apei. ⁴ Că iuger la vreme se pogoria în scăldătoare, și turbura apa; și carele intra întâiu după turburarea apei, se facea sănătos ori de ce bătă

era finit. ⁵ Deci era acolo un om, trei-deci și opt de ani având în bătă. ⁶ Pre aceasta vădându-l Iisus zăcând și cunoscând că iată multă vreme avca, i-a dis lui: Voesci să fii sănătos? ⁷ Răspuns-a lui bolnavul: Dă-mne, om nu am, că dacă se va turbura apa să mă bage în scăldătoare. Deci până când mergeu, altul înaintea mea se pogoră. ⁸ Dis-a Iisus la: Scăla-te, ție-ți patul tău și umblă. ⁹ Și

îndată s'a făcut sănătos omul și și-a luat patul său și umblă; și era întru acea zi Sâmbătă. ¹⁰ Deci diceau celui vindecat Iudeii: Sâmbătă este, nu se cade ție a-ți lua patul. ¹¹ Răspuns-a lor: Că ce m'a făcut sănătos, acela m'a dis: ție-ți patul tău și umblă. ¹² Deci l'au întrebat pre el: Cine este omul acela ce ție-a dis: ție-ți patul tău și umblă? ¹³ Iar cel vindecat nu seia cine este; că Iisus se dedese în lături, popor fiind întru acel loc. ¹⁴ După aceea l'a aflat pre el Iisus în biserica și l'a dis lui: Iată că te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai greșesci; că să nu-ți fie ție cea mai rău. ¹⁵ A mers omul acela și a vestit Iudeilor că Iisus este cel ce l'a făcut pre dânsul sănătos. Și pentru aceea goniau pre Iisus Iudeii, și-l căutau pre el să-l omore, că aceste făcea Sâmbăta. ¹⁷ Iar Iisus a răspuns lor:

Tatăl meu până acum lucrează, și eu lucrez. ¹⁸ Deci pentru acesta mai virtos căutau Iudeii pre el să-l omore că nu numai deslega Sâmbăta, ci și Tatăl al său dicea pre Dumnezeu, întocmai pre sine făcându-se cu Dumnezeu. ¹⁹ Deci a răspuns Iisus și a dis lor: Amin, Amin grăesc vouă: Nu poate Fiul să facă de la sine nimic, de nu va vedea pre Tatăl făcând:

Că cele ce face el, acelea și Fiul asemenea face. ²⁰ Că Tatăl iubesc pre Fiul și toate arată lui care el face, și mai mari lucruri de cât acestea va arăta lui, ca voi să vă mirați. ²¹ Că precum Tatăl scôlă pre morți și-i înviază, așa și Fiul pre cari vrea îi înviază. ²² Că Tatăl nu judecă pre nimenea, ci totă judecata o a dat Fiului: ca toți să cinstescă pre Fiul, precum cinstesc pre Tatăl. ²³ Cel ce nu cinstește pre Fiul, nu cinstește pre Tatăl carele l'a trimis.

²⁴ Amin, Amin grăesc vouă. Că cela ce ascultă cuvintele mele și crede celui ce m'a trimis pre mine, are viață vecinică și la judecată nu va veni, ci s'a mutat din moarte în viață. ²⁵ Amin, Amin grăesc vouă: Că vine ceasul și acum este, când morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, și cari vor auzi vor învia. ²⁶ Că precum Tatăl are viață întru sine, așa a dat și Fiului viață să aibă întru sine. ²⁷ Și stăpânire i a dat lui, și judecată să facă. ²⁸ Căci Fiul al omului este, nu vă mirați de acesta. Că vine ceasul întru carele toți cei din mormânturi vor auzi glasul lui. ²⁹ Și vor eși cel ce au făcut cele bune întru învierea vieței, iar cel ce au făcut cele rele întru învierea judecăței. ³⁰ Nu pot eu să fac

de la sine nimic: Precum au¹ judec; și judecata mea drăp² este. Că nu cat voia mea, ci voia Tatălui celui ce m'a trimis. ³¹ De mărturisesc eu pentru mine, mărturia mea nu este adevărată. ³² Altul este cel ce mărturisește pentru mine, și sci³ că adevărată este mărturia care mărturisește pentru mine. ³³ Voi a⁴ trimis către Ioan, și a mărturisit adevărul. ³⁴ Iar eu nu de la om iau mărturia; ci acestea grăesc, ca voi să vă mântuiți. ³⁵ Acela era făclie care ardea și lumina; iar voi a⁵ți voi⁶ să vă veseliți la un ceas întru lumina lui. ³⁶ Iar eu am mărturie mai mare de cât Ioan, că lucrurile care mi-a dat mie Tatăl ca să le serv⁷esc pre ele, aceste lucruri care eu fac, mărturise⁸sc pentru mine, că Tatăl m'a trimis. ³⁷ Și Tatăl cela ce m'a trimis, acela a mărturisit pentru mine; nici glasul lui a⁹ți au¹⁰dit vre-o dată, nici chipul lui a¹¹ți ved¹²ut. ³⁸ Și cuvântul lui nu-l aveți răma

ind întru voi; că pre carele a trimis el, acestuia voi nu credeți. ³⁹ Cereți scripturile, că vouă¹³ vi se pare întru dăselea avea viață vecinică; și acelea sunt cele ce mărturise¹⁴sc pentru mine. ⁴⁰ Și nu voiți să veniți către mine, ca victă să aveți. ⁴¹ Mărire de la omeni nu lea¹⁵u. ⁴² Ci v'am cunoscut pre voi. că dragostea lui Dumnezeu nu aveți întru voi. ⁴³ Eu am venit întru numele Tatălui meu, și nu mă primiți pre mine; de va veni altul întru numele său, pre acela veți primi. ⁴⁴ Cum puteți voi să credeți mărire unul de la altul luând, și pre mărirea cea de la singur Dumnezeu nu o căutați? ⁴⁵ Să nu vi se pară că eu voi¹⁶u piri pre voi la Tatăl; esto cela ce vă piresce pre voi, Moisi, spre carele voi a¹⁷ți nădăjduit. ⁴⁶ Că de a¹⁸ți fi cre¹⁹ut lui Moisi, a²⁰ți fi cre²¹ut și mie, că pentru mine acela a scris. ⁴⁷ Iar dacă scripturile aceluia nu credeți, cum cuvintelor mele veți crede?

CAP VI.

Pentru cele cinci pâni și două pesci; pentru darea în lătură lui Iisus ca să nu-l facă pre el împărat; pentru umblarea pe mare; pentru poporul care mergea după Iisus în vase; pentru popor când cerea semn; pentru pânea care se pogoră din cer; pentru cei mulți din Ucenicii cari s'au întors de la Iisus; pentru mărturisirea lui Petru de Christos.

¹ După acestea s'a dus Iisus de cea parte de marea Galileii, care este a Tiberiasului. ² Și a mers după dănsul

popor mult, căci vedea semnele lui care făcea la cei bolnavi.

³ Și s'a suit în munte Iisus, și acolo a ședut cu ucenicii săi. ⁴ Și era aproape Pascile, praznicul Iudeilor.

⁵ Deci rădicându-și Iisus ochii, și vedând, că mult popor vine la dănsul, dăce către Filip: De unde vom cumpăra pâni, ca să mănânce acestia? ⁶ (Iar acesta dăcea ispitind pre el; că însuși scia ce vrea să facă). ⁷ Răspuns'a Filip lui: De două sute de dinari pâni nu le va ajunge lor, ca fiește-carele dintr'înși câte puțin să iea. ⁸ Grăit'a lui unul din ucenicii lui, Andrei, fratele lui Simon Petru: ⁹ Este un copil aicea, carele are cinci pâni de orz și două pesci; ci acestea ce sunt la atâția? ¹⁰ Și a dăis Iisus: Faceți pre omeni să ședă; și era iarăși multă întru acel loc; deci au ședut bărbații cu numărul ca la cinci mi.

¹¹ Și a luat pâinile Iisus, și mulțumind a împărțit ucenicilor; și ucenicii celor ce ședea; așijdereași din pesci cât au vrut ei. ¹² Iar dacă s'au săturat, a dăis ucenicilor săi: Adunați sfărămiturile ce au prisosit, ca să nu se piardă ceva. ¹³ Deci au adunat și au umplut două spre-gece coșuri de sfărămituri, din cinci pâni de orz, cari au prisosit celor ce au mâncat.

¹⁴ Iar omenii vedând semnele care le-a făcut Iisus dăcea: Că acesta este adevărat proorocul cel ce va să vie în lume. ¹⁵ Deci Iisus cunoscând că vor să vie, și să-l apuce pre el ca să-l facă împărat s'a dus iarăși în munte, el singur. ¹⁶ Și dacă s'a făcut seră, s'au pogorit ucenicii lui la mare. ¹⁷ Și intrând în corabie mergea de ceea parte de mare la Capernaum și iată întunerec s'a făcut, și nu venise către ei Iisus. ¹⁸ Și marea s'a ridicat, vânt mare suflând. ¹⁹ Deci viind ei ca la două-zeci și cinci sau trei-zeci de stadii, ved pre Iisus umblând pre mare, și apropiindu-se de corabie; și s'au înfricoșat. ²⁰ Iar el a dăis lor: Eu sunt, nu vă temeți. ²¹ Deci vrea să-l iea pre el în corabie; și îndatăși corabia a sosit la pământul la carele ei mergeau. ²² A doua zi poporul carele sta de ceea parte de mare, vedând că altă corabie nu era acolo fără numai una, întru care intrase ucenicii lui, și cum că Iisus nu a intrat în corabie împreună cu ucenicii săi, ci singuri ucenicii lui, s'au dus. ²³ Și alte corăbii au venit din Tiberiada, aproape de locul unde au mănecat pânea, mulțumind Domnului. ²⁴ Deci dacă a vedut poporul, că Iisus nu este acolo, nici ucenicii lui, au intrat și ei în corăbii, și au mers în

Capernaum, căutând pre Iisus. ²⁶ Și aflându-l pre el de ceea parte de mare, l-au ținut lui: Ravvi, când ai venit aici? ²⁷ Răspuns-a Iisus lor și a ținut: Amin, Amin grăiesc: Mă căutați pre mine, nu căci ați vădut semne, ci căci ați mâncat din pâine și v-ați săturat.

²⁷ Lucrați, nu mănecarea cea peritoare, ci mănecarea care rămâne spre viață vecinică, care Fiul omului va da vouă. Că pre acesta Dumneșu Tatăl l'a pecetluit. ²⁸ Deci au ținut către dânsul: Ce vom face ca să lucrăm lucrurile lui Dumneșu? ²⁹ Răspuns-a Iisus și a ținut lor: Acesta este lucrul lui Dumneșu, ca să credeți întru carele a trimis acela. ³⁰ Ținse-a drept aceea lui: Dar ce semn faci tu, ca să vedem și să credem ție ce lucrezi? ³¹ Părinții noștri mană au mănecat în pustie, precum este scris: Pâine din cer le-a dat lor de a mănecat. ³² Deci le-a ținut lor Iisus: Amin, Amin țin vouă, nu Moisi a dat vouă pâinea din cer, ci Tatăl meu dă vouă din cer pâinea cea adevărată. ³³ Pentru că pâinea lui Dumneșu este ceea cese pogoră din cer, și viață dă lumii. ³⁴ Deci a ținut către dânsul: Domne, pururea dăne noă pâinea aceasta. ³⁵ Și a ținut lor Iisus:

Eu sunt pâinea vieții; cea

ce vine către mine nu va flămânzi, și cea ce crede întru mine nu va înseta nică odinioară. ³⁶ Ci am țin vouă: Că m-ați și vădut pre mine și nu credeți. ³⁷ Tot ce îmi dă mie Tatăl, către mine va veni; și pre cea ce vine către mine nu l voi scote afară. ³⁸ Că m'am pogorit din cer, nu ca să fac voia mea, ci voia celui ce m'a trimis pre mine. ³⁹ Și acesta este voia Tatălui celui ce m'a trimis pre mine: ca tot ce m'a dat mie, să nu pierd dintr'insul, ci să-l înviez pre el în ziua cea de apoi.

⁴⁰ Și acesta este voia celui ce m'a trimis pre mine, că tot cine vede pre Fiul și crede întru el să aibă viață vecinică; și eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi. ⁴¹ Deci cărtiaș ludei pentru el, că a țin: Eu sunt pâinea ceea ce s'a pogorit din cer. ⁴² Și țin: Aș nu este acesta Iisus Fiul lui Iosif, caruia scim noi pre tatăl său și pre mama sa? Dar cum țin el, că din cer m'am pogorit? ⁴³ Deci răspuns-a Iisus, și a țin lor: Nu cărtiaș între voi. ⁴⁴ Nimic nu pte să vie către mine de nu l va trage pre el Tatăl cel ce m'a trimis pre mine, și eu îl voi învia pre el în ziua cea de apoi. ⁴⁵ Este scris în prooroci: Și vor fi toți învățați de Dumneșu; decă tot cela ce aude

de la Tatăl și se învață vino către mine. ⁴⁶ Nu dora că pre Tatăl l'a vădut cineva fără numai cela ce este de la Dumneșu, acela a vădut pre Tatăl. ⁴⁷ Amin, Amin grăesc vouă: Cela ce crede întru mine are viață vecinică.

⁴⁸ Eu sunt pâinea vieții. ⁴⁹ Părinții voștri au mănecat mană în pustie, și au murit. ⁵⁰ Acesta este pâinea care se pogoră din cer, ca să mănance cineva dintr'înșă și să nu mōră. ⁵¹ Eu sunt pâinea cea vie, care s'a pogorit din cer, de va mănca cineva din pâinea aceasta, va fi viu în veci; și pâinea care eu voi dă trupul meu este, pre carele eu voi dă pentru viața lumii. ⁵² Decă se pricia între sine ludei țin: Cum pte acesta să-și dea noă trupul său să-l mănecăm? ⁵³ Și a țin lor Iisus: Amin, Amin grăesc vouă de nu veți mănca trupul Fiului omului, și veți bea sângele lui, nu veți avea viață întru voi. ⁵⁴ Cela ce mănacă trupul meu, și bea sângele meu, are viață vecinică; și eu îl voi învia pre el în ziua cea de apoi. ⁵⁵ Că trupul meu adevărat este mănecarea, și sângele meu adevărat este băutura.

⁵⁶ Cela ce mănacă trupul meu, și bea sângele meu, întru mine petrece și eu întru el. ⁵⁷ Precum m'a trimis pre mine Tatăl cel viu, și

eu viez pentru Tatăl; și cela ce mă mănacă pre mine, și acela va fi viu pentru mine.

⁵⁸ Acesta este pâinea care din cer s'a pogorit; nu precum a mănecat mana părinților voștri și au murit; cela ce va mănca pâinea aceasta va fi viu în veci. ⁵⁹ Acestea a țin în sinagogă învățând în Capernaum. ⁶⁰ Decă mulți au țin din ucenicilor lui au țin: Creu este cuvintul acesta, cine pte să-l audă pre el? ⁶¹ Iar Iisus știind întru sine că cărtesc pentru acesta ucenicii lui, a țin lor: Acesta vă smintesc pre voi? ⁶² Dar de veți vedea pre Fiul omului suindu-se unde era mai nainte? ⁶³ Duhul este carele face viu, trupul nu folosese nimic; graiurile cară grăesc vouă Duh sunt și viață sunt. ⁶⁴ Ci sunt unii din voi cară nu cred. ⁶⁵ Că scia dintru început Iisus cară sunt cei ce nu cred, și carele este cela ce vrea să-l vină pre el. ⁶⁶ Și țin: Pentru aceasta am țin vouă: Că nimenea nu pte să vie la mine de nu va fi dat lui de la Tatăl meu. ⁶⁷ Dintru acesta mulți din ucenicilor lui s'au întors înapoi, și nu mai umblău cu dânsul. ⁶⁸ Și a țin Iisus celor doi spre-dece: Au dora și voi voiți să vă duceți? ⁶⁹ Răspuns-a Simon Petru lui: Domne, la cine no vom duce? Cuvinte ale vieții vecinice al. ⁷⁰ Și noi am cre-

put și am cunoscut, că tu ești Christosul Fiul lui Dumnezeu celui viu. ⁷⁰ Răspuns'a lor Iisus: Ați nu eu pre voi cei doi-spre-șee v'am ales,

și unul din voi diavol este? ⁷¹ Și dicea de Iuda al lui Samon Iscarioteanul, că acela vrea să-l vină pre el, unul fiind din cei doi-spre-șee

CAP. VII.

Pentru suirea Domnului ca într-o ascuns la praznic; pentru Iudei când se minunau cum Iisus scie carte neînvățând; pentru desbinarea poporului pentru Christos; pentru prigonirea boierilor și a lui Nicodim.

¹ Și umbla Iisus după aceea în Galilea, că nu voia în Iudea să umble, că-l căuta pre el Iudeii să-l omore. ² Și era aproape praznicul Iudeilor, înfigerea corturilor. ³ Deci a dis către dânsul frații lui: Trece de aici și mergi în Iudeia, ca și ucenicii tăi să vadă lucrurile cari faci. ⁴ Că nimenea într-o ascuns face ceva, și caută să fie el la arătare; dacă faci acestea, arată-te pre tine lumii. ⁵ Pentru că nici frații lui nu credeau într-insul. Deci a dis lor Iisus: Vremea mea încă n'a sosit; iar vremea voastră tot-d'una este gata. ⁶ Nu poți lumea să vezi urască pre voi; iar pre mine mă urasec, pentru că eu mărturisesc de dânsa, că lucrurile ei sunt rele. ⁷ Voi suiți-vă la praznicul acesta. Eu încă nu mă sui la praznicul acesta, căci vremea mea încă nu s'a împlinit. ⁸ Și acestea zicând lor a rămas în Gali-

leea. ⁹ Și dacă s'au suit frații lui, atunci și el s'a suit la praznic, nu de față, ci cam pre ascuns. ¹⁰ Iar Iudeii îl căuta pre el la praznic și diceau: Unde este acela? ¹¹ Și cărtire multă era pentru dânsul între popore. Că unii diceau că bun este; iar alții diceau: Nu; ci amăgesc poporul. ¹² Însă nimenea de față nu grăia de dânsul, pentru frica Iudeilor.

¹³ Iar înjumătățindu-se praznicul, s'a suit Iisus în biserică și învăța. ¹⁴ Și se mira Iudeii zicând: Cum scie acesta carte nefiind învățat? ¹⁵ Deci a răspuns lor Iisus și a dis: A mea învățătură nu este a mea, ci a celui ce m'a trimis pre mine. ¹⁶ De va voi cine-va să facă voia lui, va cunoște pentru învățatura aceasta, ore de la Dumnezeu este, sau eu de la mine grăiesc. ¹⁷ Că ce grăiesc de la sine mărire a sa caută; iar acela ce caută mărirea ce-

lui ce l'a trimis pre el, aceasta adevărat este, și nedreptate nu este într-o dânsul. ¹⁸ Ați nu Moisi v'a dat vouă legea? Și nimenea din voi nu face legea? Ce mă căutați să mă omoriți? ¹⁹ Răspuns'a poporul și a dis: Drac ai: cine te caută să te omore? ²⁰ Răspuns'a Iisus și a dis lor: Un lucru am făcut și toți vă mirați pentru acesta. ²¹ Moisi v'a dat vouă tăierea împrejur, (nu că de la Moisi este, ci de la părinți), și Sâmbăta tăiați împrejur pre om. ²² Dacă tăierea împrejur primese omul Sâmbăta, ca să nu se strice legea lui Moisi, pre mine vă mâniați, căci om întreg am făcut sănătos Sâmbăta? ²³ Nu judecați după față, ci dreapta judecata judecați. ²⁴ Deci diceau unii din Ierusalimeneni: Ați nu este acesta pre carele îl caută ca să-l omore? ²⁵ Și iată de față grăiesc, și nimic lui nu-l dic: Nu cum-va să cunoască cu adevărat boierii că adevărat acesta este Christos? ²⁶ Ci pre acesta îl scim de unde este, iar Christos când va veni nimeni nu ști de unde este. ²⁷ Deci striga Iisus în biserică, învățând și zicând: Și pre mine mă știți și știți de unde sunt; și de la mine nu am venit, ci este adevărat acela ce m'a trimis, pe care voi nu-l știți. ²⁸ Iar

eu îl știu pre el, că de la dânsul sunt și acela m'a trimis. ²⁹ Deci îl căuta pre el să-l piardă, și nimenea nu și-a pus pre dânsul mâinile, că încă nu venise ceasul lui. ³⁰ Și mulți din popor au credut într-insul, și diceau: Că Christos când va veni, ați dă mai multe semne va face de cât acestea care a făcut acesta? ³¹ Ați audit fariseii pre popor cărtind pentru dânsul acestea și ați trimis slugi fariseii și archiereii ca să-l prindă pre dânsul. ³² Deci a dis lor Iisus: Încă puțină vreme eu voi fi, și merg la acela ce m'a trimis pre mine. ³³ Căuta-mă-veți și nu mă veți afla; și unde sunt eu, voi nu puteți să veniți. ³⁴ Deci a dis Iudeii între sine: Unde va să meargă acesta, că noi nu-l vom afla pre el? Nu cum-va într-o risipirea Elinilor va să meargă și să învețe pre Elini? ³⁵ Ce este cuvântul acesta carele a dis: Căuta-mă-veți și nu mă veți afla; și unde sunt eu, voi nu puteți să veniți. ³⁶ Iar în ziua cea de pre urmă, cea mare a praznicului a statut Iisus și a strigat zicând: De însetăz cine-va să vie la mine și să bea. ³⁷ Că ce crede într-o mine, precum a dis scriptura, riuri de apă vie vor curge din pântecul lui. ³⁸ Iar acesta a dis pentru Duhul pre carele era să-l lea

cei ce cred întru dânsul. Că încă nu era Duh Sânt, că Iisus încă nu se prea mărise).⁴⁰ Deci mulți din popor auzind cuvîntul diceau: Acesta este cu adevărat Proorocul, alții diceau: Acesta este Christosul. ⁴¹ Iar alții diceau: Aū dōră din Galilea va să vie Christos? ⁴² Aū nu a dīs scriptura, că din Sēmînta lui David și din orașul Vitleem unde a fost David, va să vie Christos? ⁴³ Și împerechiare între popor s'a făcut pentru dânsul. ⁴⁴ Iar unii dintr'înșii vrea să-l prîndă pre el; dar nimenea nu și-a pus pre dânsul mîinile. ⁴⁵ Deci aū venit slugile către archierei și către farisei și aū dīs lor acela: Pentru ce nu l'ați adus pre

el? ⁴⁶ Răspuns'aū slugile: Nici odată om așa a grăit, ca omul acesta. ⁴⁷ Și aū răspuns lor fariseii: Aū dōră și voui v'ați amăgit? ⁴⁸ Aū dōră cine va din boieri a cređut într'înșul, sau din farisei? ⁴⁹ Ci poporul acesta, carele nu scie legea, blestemat este. ⁵⁰ Dis'a Nicodim către ei, carele venise nōptea la dânsul, unul fiind dintre ei: ⁵¹ Aū dōră legea noastră judecă pre om de nu va auzi de la el mai înainte, și va cunoșe ce face? ⁵² Răspuns'aū și i-aū dīs lui: Aū dōră și tu din Galileea ești? Cērcă și veđi, că prooroc din Galileea nu s'a sculat. ⁵³ Și a mers fie-carele la casa sa.

CAP. VIII.

Pentru cei ce întrebaū pre Iisus pentru Tatăl sēu; pentru Iisus cānd făgăduia slobozenie celor ce-l urmează lui; pentru cei ce diceau că drac are Iisus; pentru Iudeii cei ce se ispitioū să omōre cu petre pre Iisus, cūcī a dīs: că mai 'nainte de Avraam este.

¹ Iar Iisus s'a dus în muntele Maslinilor. ² Iar la mănecare iarăși a venit în biserică, și tot poporul a venit la dânsul, și ședōnd învăța pre el.

³ Și a adus la dânsul cărturarii și fariseii pre o mulere prinsă în preacurvie; și puind-o pre dânsa în mijloc,

⁴ Aū dīs lui: Învățătorule, pre acēstă mulere am prins așa de față preacurvind. ⁵ Și în lege Moisi ne-a poruncit nouc: unele ca aceste să se ucidă cu pietre; dar tu ce diei? Și acēsta dicea, ispitindu-l pre el ca să aibă ce cleveți împotriva lui; iar fi-

sus, jos plecāndu-se, scria cu degetul pre pămînt. ⁷ Și neincetānd a-l întreba pre el, s'a ridicat și a dīs lor: Cela ce este fără de păcat între voi, acela întâiū să arunce piatră asupra ei. ⁸ Și iarăși plecāndu-se jos a scris pre pămînt. ⁹ Iar ei auzind, și de sciință muștrāndu-se, eșia unul după altul, începēnd de la cel mai bătrîn pînă la cel mai de jos. Și a rămas Iisus singur și mulerea în mijloc stānd. ¹⁰ Și rādicāndu-se Iisus, și nevēdēnd pre nimene, fără numai pre mulere, i-a dīs ei: Mulere, unde îți sunt pārișii tēi? Aū nimene pre tine nu te-a judecat a fi vinovată? ¹¹ Iar ea a dīs: Nimene, Dōmne. Și a dīs ei Iisus: Nici-eū nu te judec. Du-te, și de acum să nu mai păcătuesci.

¹² Deci iarăși a grăit lor Iisus dīcēnd: Eū sunt lumina lumci: cela ce urmăzā mio nu va umbla întru întuneric, ci va avea lumina vieței. ¹³ Deci aū dīs lui fariseii: Tu însu-ți mărturisești pentru tine: mărturia ta nu este adevărată. ¹⁴ Răspuns-a Iisus și a dīs lor: Deși eū însu-mi mărturiseșc pentru mine, adevărată este mărturia mea; că sciū de unde am venit, și unde merg; iar voi nu sciți de unde viū și unde merg. ¹⁵ Voi după trup judecați, eū nu judec pre

nimeni. ¹⁶ Și de a-și și judeca eū, judecata mea adevărată este; că singur nu sunt, ci eū și Tatăl cela ce m'a trimis pre mine. ¹⁷ Și în legea vōstră scris este, că a doui ōmeni mărturia adevărată este. ¹⁸ Eū sunt cei ce mărturiseșc pentru mine însu-mi, și mărturiseșc pentru mine Tatăl ce m'a trimis. ¹⁹ Deci dicea lui: Unde este Tatăl tēu? Răspuns-a Iisus: Nici pre mine mē sciți, nici pre Tatăl meū; de m'ați sci pre mine, și pro Tatăl meū ați sci. ²⁰ Aceste grațuri le-a grăit Iisus în gazofilachie, învățānd în biserică; și nimeni nu l'a prins pre el, că încă nu venise ceasul lui.

²¹ Și iarăși a dīs lor Iisus: Eū merg și mē veți căuta pre mine, și nu mē veți afla, și în păcatul vostru veți muri. Unde merg eū, voi nu puteți să veniți. ²² Deci diceau ludeii: Aū dōră va să se omōre însuși pre sine, că dice: Unde merg eū, voi nu puteți să veniți? ²³ Și a dīs lor: Voi din cele de jos sunteți, eū din cele de sus sunt; voi din lumea acēsta sunteți, eū nu sunt din lumea acēsta. ²⁴ Deci am dīs vouc: Că veți muri în păcatele vōstre; că de nu veți crede că eū sunt, veți muri în păcatele voastre.

²⁵ Dis'a dropt aceea lui: Tu cine ești? Și a dīs lor Iisus: Începutul, care și grăcesc eu

voi. ²⁶ Multe am pentru voi a grăi și a judeca; ci ceea ce m'a trimes pre mine adevărat este; și eu cele ce am audīt de la dēnsul, aceste grăesc în lume. ²⁷ Și nu a cunoscut că de Tatăl grăia lor. ²⁸ Decī a dīs lor Iisus: Când veți înălța pre Fiul omului, atunci veți cunoscce că eu sunt; și de la mine în-su-mī nu fac nimic, ci precum m'a învățat pre mine Tatăl meu, acestea grăesc. ²⁹ Și ceea ce m'a trimis pre mine cu mine este: nu m'a lăsat pre mine singur Tatăl, că eu cele plăcute lui fac pururea. ³⁰ Acestea grăind el, mulți au cređut întru dēnsul.

³¹ Decī dīcea Iisus către Iudei cēl-ce cređuse lui: De veți petrece voi întru cuvintul meu, cu adevărat ucenici ai mei sunteți. ³² Și veți cunoscce adevărul, și adevărul vē va desrobi pre voi. ³³ Rēspuns'au și i-a dīs lui: Sēmīnța a lui Avraam suntem, și nimēnuī nu am fost robī nēl odată; cum tu dīci: că desrobiți veți fi? ³⁴ Rēspuns'a Iisus lor: Amin, Amin, grăesc vouă, că tot cel ce face păcatul, rob este păcatului. ³⁵ Iar robul nu rămāne în casă în veac; Iar fiul rămāne în veac. ³⁶ Decī dacă vē va desrobi pre voi Fiul, cu adevărat desrobiți veți fi. ³⁷ Sciū că sēmīnța a lui Avraam sunteți; dar mō

căutați să mē omoriți, că cuvintul meu nu incapē întru voi. ³⁸ Eū ceea ce am vēđut la Tatăl meu grăesc; și voi ceea ce ați vēđut la tatăl vostru faceți. ³⁹ Rēspuns'au și au dīs lui: Tatăl nostru Avraam este. Dīs'a lor Iisus: De ați fi fost fiī ai lui Avraam, lucrurile lui Avraam ați fi făcut. ⁴⁰ Iar acum mē căutați să mē omoriți pre mine omul carele adevărul am grăit vouă, care am audīt de la Dumnezeu; această Avraam nu a făcut. ⁴¹ Voi faceți lucrurile tatălui vostru. Dīs'a drept aceea lui: Noī din curvie nu suntem nāscuți, un tată avem pre Dumnezeu.

Dīs'a lor Iisus: De ar fi fost Dumnezeu Tatăl vostru m'ați fi iubit pre mine, că eu de la Dumnezeu am cēsit și am venit: că nu am venit de la mine însu-mī, ci acela m'a trimis. ⁴² Pentru ce glasul meu nu-l cunoscceți? Căci nu puteți să audīți cuvintul meu. ⁴³ Voi din tatăl diavolui sunteți, și poftele tatălui vostru voiți să faceți; acela ucīgător de omēni a fost dintru început și întru adevăr nu a stătut: că nu este adevăr întru dēnsul; când grăesc minciuna, dintru ale sale grăescce, că minciunos esto, și tatăl ei. ⁴⁴ Iar eu, căci adevărul grăesc, nu credeți mie. ⁴⁵ Cine

dintru voi mē vădesce pre mine pentru păcat? Iar dacă adevărul grăescce, pentru ce voi nu credeți mie? ⁴⁶ Cea ce este de la Dumnezeu, graiurile lui Dumnezeu ascultă. Pentru această voi nu ascultați, că nu de la Dumnezeu sunteți. ⁴⁷ Rēspuns'au Iudei și l-au dīs lui: Oare nu dīcem noī bine că Samarinean ești tu și drac al? ⁴⁸ Rēspuns'a Iisus: Eū drac nu am, ci cinstesc pre Tatăl meu; și voi mē necinstiți pre mine. ⁴⁹ Iar eu nu caut mărirea mea; este cea ce caută și judecă.

⁵⁰ Amin, Amin grăesc vouă: De va păzi cine-va cuvintul meu, nu va vedea mōrtea în veac. ⁵¹ Decī au dīs lui Iudei: Acum am cunoscut că ai drac; Avraam a murit și proorocii și tu dīci: De va păzi cine-va cuvintul meu nu va gusta mōrtea în veac. ⁵² Au doară tu mai mare ești de cât părintele nostru Avraam, carele a mu-

rit? Și proorocii au murit; cine te faci tu pre tine? ⁵³ Rēspuns'a Iisus: De mē măresc eu pre mine singur, mărirea mea nimic nu este; este Tatăl meu carele mē măresce pre mine, pre carele voi dīceți că Dumnezeuul vostru este. ⁵⁴ Și nu l-ați cunoscut pre el; Iar eu il sciū pre el, și de voi dīce că nu'l sciū pre el, voi fi asemenea vouă, minciunos: Ci-l sciū pre el și cuvintul lui păzesc. ⁵⁵ Avraam, părintele vostru a fost bucuros ca să vadă ziua mea; și a vēđut și s'a bucurat. ⁵⁶ Decī au dīs Iudei către dēnsul: Cincī-deci de ani încă nu ai și pre Avraam l'ai vēđut? ⁵⁷ Și a dīs lor Iisus: Amin, Amin dīc vouă, mai înainte de a se face Avraam, eu sunt. ⁵⁸ Decī a luat pietre ca să arunce într'insul; Iar Iisus s'a ascuns și a eșit din biserică, mergēnd prin mijlocul lor, și a trecut așa.

CAP. IX.

Pentru orbul cel din nascere

¹ Și trecēnd a vēđut pre un orb din nascere. ² Și l'au întrebat pre el uceniciī lui dīcēnd: Ravvī, cine a greșit, acesta, sau părințiī lui, de

s'a nāscut orb? Rēspuns'a Iisus: Nēl acesta a greșit, nēl părințiī lui, ci ca să se arate lucrurile lui Dumnezeu întru el. ³ Mie mī se ca-

de să lucrez lucrurile celui ce m'a trimis pre mine, până este ziua; vine noaptea când nimenea nu poate să lucreze. ⁶Când sunt în lume, lumină sunt lumii. ⁷Acestea zicând, a scuiat jos, și a făcut tină din scuiat, și a uns cu tină preste ochii orbului. ⁸Și i-a zis lui: Mergi de te spală în scăldătorea Siloamului, (ce se tâlcușce Trimis). ⁹Deci s'a dus și s'a spălat și a venit vedând. ¹⁰Iar vecinii și cei ce-l veduse pre el mai înainte că era orb diceau: A nu este acesta cel ce ședea și cerea? ¹¹Alții diceau: Că acesta este. Iar alții diceau că seamănă cu el. Iar acela zicea: că eu sunt. ¹²Deci îi ziceau lui: Cum ți s'a deschis ochii? Răspuns'a acela și a zis: Un om ce se numesce Iisus, tină a făcut și a uns ochii mei, și mi-a zis mie: mergi la scăldătorea Siloamului, și te spală; și mergând și spălându-mă am vedat. ¹³Și i-a zis lui: Unde este acela? Zis'a: Nu știu. ¹⁴El aduc pre el la farisei, pre acela ce ore-când a fost orb. ¹⁵Și era Sâmbătă când a făcut Iisus tină și i-a deschis ochii lui. ¹⁶Deci iarăși l-au întrebat pre el și fariseii: Cum a vedat? Iar el a zis: Tină a pus pre ochii mei și m'am spălat și ved. ¹⁷Deci diceau ore-că din farisei: Acest om nu este de la Dumnezeu, că nu păzesc

Sâmbăta. Alții diceau: Cum poate om păcătos să facă semne ca acestea? Și împerechiare era între ei. ¹⁸Zis'a orbului iarăși: Tu ce zici pentru densusul că a deschis ochii tăi? Iar el a zis: că prooroc este. Deci nu au crezut ludeii pentru densusul, că orb a fost și a vedat, până ce au chemat pe părinții acestuia ce au vedat. ¹⁹Și i-au întrebat pe ei zicând: Acesta este fiul nostru carele voi ați zis că s'a născut orb, cum dar acum vede? ²⁰Răspuns'a lor părinții lui și au zis: Știm că acesta este fiul nostru și cum că orb s'a născut. ²¹Iar cum acum vede nu știm, să zice cine i-a deschis lui ochii, noi nu știm; însuși vîrstă are, pre densusul îl întrebați, ei singur pentru sineși va spune. ²²Acestea au zis părinții lui, că se temeau de ludei, pentru că acum se sfătuisse ludeii că de-l va mărturisi pe el cine-va a fi Christos să se lepede dinsinagogă. ²³Pentru aceea părinții lui au zis că vîrstă are, pre densusul îl întrebați. ²⁴Deci au chemat a doua oară pre omul carele fusese orb, și au zis lui: Dă mărire lui Dumnezeu; noi știm că omul acesta păcătos este. ²⁵Iar acela a răspuns și a zis: De este păcătos, nu știu; una știu, că orb fiind eu, acum ved. ²⁶Și i-au zis lui iarăși: Ce a făcut ție? Cum

ți-a deschis ție ochii? ²⁷Răspuns'a lor: Am zis vouă acum și nu ați audat; ei iarăși voiați să audați? A nu dori și voi voiați să vă faceți ucenici ai lui? ²⁸Deci l-au ocarit pre el, și au zis lui: Tu ești ucenic al celuiia; iar noi ai lui Moisi suntem ucenici. ²⁹Noi știm că cu Moisi a grăit Dumnezeu; iar pre acesta nu-l știm de unde este. ³⁰Răspuns'a omul, și a zis lor: Că întru acesta este minune că voi nu știți de unde este, și au deschis ochii mei. ³¹Și știm că pre păcătos Dumnezeu nu-l ascultă, ci de este cine-va cinstitor de Dumnezeu și face voia lui, pre acesta îl ascultă. ³²Din veac nu s'a audat cum că să fi deschis cineva ochii vre-unui orb din nascere. ³³De nu ar fi acesta de la Dumnezeu, nu ar putea face nimic. ³⁴Răspuns'au și au zis lui: Intru păcate tu te-ai

născut tot, și tu ne învești pre noi? Și l-au gonit pre el afară. ³⁵Audit'a Iisus că l'a gonit pre el afară, și aflându-l pre densusul, i-a zis lui: Tu crești în Fiul lui Dumnezeu? ³⁶Răspuns'a acela și a zis: Și cine este, Domne, ca să cred într'ensul? ³⁷Și i-a zis Iisus lui: Și l'ai vedat pre el, și carele grăiesce cu tine, acela este. ³⁸Iar el a zis: Creș, Domne; și s'a închinat lui.

³⁹Și a zis lui Iisus: Spre judecată am venit eu în lumea aceasta; ca cei ce nu ved să vadă, și cei ce ved să fie orbi. ⁴⁰Și au audit acestea unii din farisei cari erau cu densusul, și au zis lui: A nu dori și noi suntem orbi? ⁴¹Zis'a lor Iisus: De ați fi orbi, nu ați avea păcat; iar acum ziceți, că vedem, pentru aceasta păcatul vostru rămâne.

CAP. X.

Pentru păstorul cel bun și nămitul; pentru Iisus când s'a întrebat în priedor când ambla prin biserică.

¹Amin, Amin grăesc vouă. Că ce nu intră prin ușe în staulul oilor, ci sare pre ațurea, acela fur este și tilhar. ²Iar acela ce intră prin ușă păstor este oilor. ³Aceluia portarul îl deschide, și oile

ascultă glasul lui, și oile sale le chiamă pre nume, și le scote pre ele. ⁴Și când scote oile sale, merge înaintea lor, și oile merg după densusul, că fiecare glasul lui. ⁵Iar după cel străin nu merg, ci tug de la

dănsul, că nu cunosc glasul străinilor. ⁶ Acastă pildă a dăis lor Iisus; iar ei nu o au înțeles ce era a-elea ce le grăia lor. ⁷ Deci iarăși le-a dăis lor Iisus: Amin, Amin grăesc vouă. Că eu sunt ușa oilor. ⁸ Toți câți au venit mai înainte de mine, furi sunt și tilhari; ci nu i-au ascultat pre ei oile.

⁹ Eu sunt ușa; prin mine de va intra cine-va se va mântui; și va intra și va eși și pășune va afla. ¹⁰ Furul nu vine, fără numai să fure, și să junghie, și să pâră; Eu am venit ca viață să aibă și mai mult să aibă. ¹¹ Eu sunt Păstorul cel bun; păstorul cel bun sufletul său își pune pentru oi. ¹² Iar năimitul și carele nu este păstor, căruia nu sunt oile ale lui, vede lupul viind, și lasă oile și fuge; și lupul le răpesc pe ele, și risipesc oile. ¹³ Și năimitul fuge, că năimitul este și nu-l este lui grije pentru oi. ¹⁴ Eu sunt păstorul cel bun, și cunosc pre ale mele și mă cunosc de ale mele. ¹⁵ Precum mă cunosc pre mine Tatăl și eu cunosc pre Tatăl; și sufletul meu îmi pun pentru oi. ¹⁶ Și alte oi am care nu sunt din staulul acesta; și pre acele mi se cade a le aduce; și glasul meu vor auzi; și va fi o turmă și un Păstor.

¹⁷ Pentru acăsta Tatăl mă

iubesc pre mine, că eu îmi pui sufletul meu, ca iarăși să-l ieu pre el. ¹⁸ Nimenea nu-l iea pre el de la mine; ci eu îl pui pre el de sine-mi. Stăpânire am să-l pui și stăpânire am iarăși să-l ieu pre el; acăsta poruncă am luat de la Tatăl meu. ¹⁹ Deci iarăși s'a făcut pîcîre între Iudei pentru cuvintele acestea. ²⁰ Și diceau mulți dintr'înșii: Drac are, și este nebun; pentru cel ascultați pre el? ²¹ Alții diceau: Aceste cuvinte nu sunt de îndrăcit; au dora pîcîre drac să deschidă ochi ai orbilor?

²² Și se făceau atunci înorile în Ierusalim, și era iarnă. ²³ Și umbla Iisus în biserică în pridvorul lui Solomon. ²⁴ Deci l'au impresurat pre el Iudei și i-au grăit lui: Până când vei lua sufletele noastre? De ești tu Christos, spune nouă fără de șială. ²⁵ Răspuns'a lor Iisus: Am dăis vouă și nu credeți: lucrurile cari eu fac întru numele Tatălui meu, acela mărturisesc pre mine. ²⁶ Ci voi nu credeți, că nu sunteți din oile mele, precum am dăis vouă.

²⁷ Oile mele glasul meu ascultă și eu le cunosc pre dăsele, și vin după mine. ²⁸ Și eu le dau lor viață veșnică. Și nu vor peri în veac și nimeni nu le va răpi pre

ele din mâna mea. ²⁹ Tatăl meu, carele le-a dat mie, mai mare decât toți este; și nimenea nu pîcîre să le răpescă pre ele din mâna Tatălui meu. ³⁰ Eu și Tatăl una suntem. ³¹ Deci Iudei iarăși au luat pietre ca să arunce asupra lui. ³² Răspuns'a lor Iisus: Multe lucruri bune am arătat vouă de la Tatăl meu; pentru care dintru aceste lucruri cu pietre aruncați asupra mea? ³³ Răspuns'au lui Iudei dîcînd: Pentru lucru bun noi nu aruncăm cu pietre asupra ta, ci pentru hulă; că tu om fiind, te faci pre sine-ți Dumnezeu. ³⁴ Răspuns'a lor Iisus: Așa nu este scris în legea voastră: eu am dăis Dumnezeu sunteți? ³⁵ Dacă pre aceea i-au numit Dumnezeu, către cari au fost cuvîntul lui

Dumnezeu, și nu pîcîre să se strice scriptura. ³⁶ Pre carele Tatăl m'a sîntit și m'a trimis în lume, voi dîceți: Că hulă grăesci, pentru căci am dăis, că Fiul lui Dumnezeu sunt? ³⁷ De nu fac lucrurile Tatălui meu, să nu-mi credeți mie. ³⁸ Iar de fac, de și nu-mi credeți mie, credeți lucrurilor, ca să înțelegeți și să credeți că Tatăl este întru mine și eu întru el.

³⁹ Deci căutați iarăși să-l prîndă pre el, și a eșit din mâna lor. ⁴⁰ Și a mers iarăși de cea parte de Iordan, în locul unde a fost Ioan întîi botezând, și a rămas acolo. ⁴¹ Și mulți veniau la dănsul, și diceau: că Ioan nici un semn nu a făcut, iar toate câte a dăis Ioan pentru acesta adevărate erau. ⁴² Și mulți au crezut acolo într'însul.

CAP. XI.

Pentru învierea lui Lazăr; pentru sfatul arhierilor și al fariseilor ca să omîre pre Iisus; pentru cele ce a dăis Caiafa proorocînd de Iisus.

¹ Și era bolnav ôre-carele Lazăr din Vitania, din satul Mariei și al Martei, surorii ei. ² Și era Maria ceea ce a uns pre Domnul cu mir și a șters picioarele lui cu părul capului ei, al-căreia frate Lazăr era bolnav. ³ Deci au

trimis surorile către el dîcînd: Domne, iată acela pre carele iubesci, este bolnav. ⁴ Iar Iisus auzînd a dăis: Acăsta bolănu este spre mîrte, ci pentru mărirea lui Dumnezeu, ca să se mărescă Fiul lui Dumnezeu printr'însa. ⁵ Și

iubia Iisus pre Marta, și pre sora ei, și pre Lazăr. ⁶Deci după ce a auzit că este bolnav, atunci s'a zăbovit în locul în carele era doné dîle. ⁷Iar după aceea a dîs ucenicilor: Să mergem iarăși în Iudeea. ⁸Dis'a lui ucenicilor: Ravvi, acum te căutați pre tine Iudei să te ucigă cu pietre, și iarăși mergi acolo? ⁹Răspuns-a Iisus: Ați nu două-spre-dece ceasuri sunt în dî? ¹⁰De va umbla cine-va dîua, nu se va împiedica: că vede lumina lumel aces-tia; iar de va umbla cine-va năptea se va împiedica: că lumina nu este întru el. ¹¹Acestea a dîs, și după aceea a grăit lor: Lazăr prietenul nostru a adormit, ci merg ca să-l deștept pre el. ¹²Deci l-a dîs ucenicilor lui: Dōmno, de a adormit, se va mântui. ¹³Acesta dîcea Iisus pentru mōrtea lui; iar lor le părea că pentru adormirea somnului dîce. ¹⁴Deci atuncea a dîs Iisus lor arătat: Lazăr a murit. ¹⁵Și mă bucur pentru voi, ca să credeți, că nu am fost acolo; ci să mergem la el. ¹⁶Deci a dîs Toma, carele se numește geamēn, celor-lalți împreună ucenici. Să mergem și noi ca să murim cu el. ¹⁷Deci viind Iisus, l'a aflat pre el patru dîle aveca acum în mormēt. ¹⁸Și era Vitania a-prōpe de Ierusalim, ca la

cinci-spre-dece stadii. ¹⁹Și mulți din Iudei venise la Marta și Maria, ca să le mângăie pre ele pentru fratele lor. ²⁰Deci Marta, după ce a auzit că vine Iisus, a eșit întru întâmpinarea lui; iar Maria ședea în casă. ²¹Și a dîs Marta către Iisus: Dōmno, de ai fi fost aicea, fratele nostru nu ar fi murit; ²²Ci și acum scîi că ori cāt vei cere de la Dnmne dēu îți va da fie Dnmne dēu. ²³Dis'a ei Iisus: Invia-va fratele tēu. ²⁴Dis'a lui Marta: Scîi că va învia la înviere în dîua cea de apoi. ²⁵Dis'a ei Iisus: Eū sunt înviera și viața, cel ce crede întru mine, de va și muri, viu va fi. ²⁶Și tot cel ce este viu, și crede întru mine nu va muri în veac. Crești acesta? ²⁷Dis'a lui: Așa este, Dōmno, eū am cre-dut, că tu ești Christosul, Fiul lui Dnmne dēu, cel ce ai venit în lume. ²⁸Și acea dîcēnd, s'a dus și a chemat pre Maria, sora sa, în taină, dîcēnd: Invățătorul a venit și te chiamă. ²⁹Aceea dacă a auzit, s'a sculat de-grab, și a mers la dēnsul. ³⁰Și încă nu venise Iisus în sat, ci era în locul unde l'a întâmpinat pre el Marta. ³¹Iar Iudei carl erau cu dēnsa în casă, și o mângăiau pre ea vēdēnd pre Maria că de-grab s'a sculat și a eșit, aū mers după dēnsa dîcēnd: Că merge

la mormint ca să plângă a-colo. ³²Deci Maria viind unde era Iisus, și vēdēndu-l pre el, a cădut la picioare lui, dîcēnd lui: Dōmno, de ai fi fost aicea, nu ar fi murit fratele meu. ³³Iar Iisus, dacă a vēdut pre dēnsa plângēnd și pre Iudei carl venise împreună cu dēnsa plângēnd, s'a răstît cu duhul și s'a turburat pre sine și a dîs: Unde l'ați pus pre el? ³⁴Dis'a lui: Dōmno, vino și vești. ³⁵Și a kerămat Iisus. ³⁶Deci dîcea Iudei: Iată cum îl iubia pre el. ³⁷Iar unii dintr'înșii aū dîs: Aū nu putea acesta, carele a deschis ochii orbului, să facă ca și acesta să nu mōră? ³⁸Deci Iisus iarăși răs-tiindu-se întru sine, a mers la mormint, și era pesteră. și piatră era preste dēnsa. ³⁹Dis'a Iisus: Ridicați piatră; dîs'a lui sora mortului Marta: Dōmno, pute că este de patru dîle. ⁴⁰Dis'a ei Iisus: Aū nu ți-am spus fie, că de vei crede, vei vedea mărirea lui Dnmne dēu? ⁴¹Și a ridicat piatră de unde era mortul zăcēnd, iar Iisus și-a ridicat ochii în sus și a dîs: Părinte, mulțumescu-ți fie, că m'ai ascultat. ⁴²Și cū scism că pururea mă ascultă; ci pentru poporul carele sta împrejur am dîs, ca să credă că tu m'ai trimes. ⁴³Și acestea dîcēnd, a strigat cu glas mare-Lazăr, vino afară! ⁴⁴Și a

eșit cel mort, legate fiindu-l mâinile și picioarele cu fâșii și fațalul cu mähramă era legată. Dis'a lor Iisus: deslegați-l pre el și-l lăsați să mōrgă. ⁴⁵Deci mulți din Iudei carl venise la Maria, și aū vēdut cele ce făcūta Iisus, aū cre-dut în-tr'însul. ⁴⁶Iar ôre-carii din ci aū mers la farisei, și le-aū spus cele ce a făcut Iisus.

⁴⁷Deci aū adunat arhiercii și fariseii sobor și grăiau: Ce vom face, că omul acesta multe semne face? ⁴⁸De-l vom lăsa pre el așa, toți vor crede într'însul, și vor veni Rōm-enii și vor lua și locul și neamul nēstru. ⁴⁹Iar un ôre-carele dintr'înșii, Caiafa, ar-chiereu fiind al anului ace-luia, a dîs lor: Voi nu scîiți nimic. ⁵⁰Nici gāndiți că de folos este noū un om să mōră pentru popor, și nu tot neamul să piară. ⁵¹Iar a-cēsta nu de la sine o a dîs, ci archiereu fiind al anului ace-luia, a proorocit că vrea Iisus să mōră pentru popor. ⁵²Și nu numai pentru popor, ci și ca pre fiu lui Dnmne dēu cel risipiț să-l adune întru una. ⁵³Deci dintru acea dî s'aū sfătuit să-l omōre pre el. ⁵⁴Deci Iisus nu mai um-bla de față întro Iudei ci s'a dus de acolo într'o la-ture a-prōpe de pustie, întru o cetate ce se chiamă E-frem; și acolo petrecea cu ucenicilor sēi. ⁵⁵Și era a-prōpe

Pascile Iudeilor; și s'au suit mulți în Ierusalim din laturoa aceea mai înainte de Paște, ca să se curățescă pre sine. ⁴⁶Deci căutau pre Iisus și grădă între sine în

biserică stând: Ce vi se pare vouă că au nu va veni la praznic? ⁴⁷Și dedese arhierii și farisei poruncă, că de va sci cine-va unde este, să vestescă, ca să-l prină pre el.

CAP. XII.

Pentru mărirea ceea ce a uns pre Domnul cu mir; pentru cele ce a ăis Iuda; pentru asin; pentru Elini car venise și rugau pre Filip; pentru glasul carele s'a auăit din cer.

¹Deci Iisus, mai înainte de Paște cu șese zile a venit în Vitania, unde era Lazăr cel ce fusese mort, pre carele l'a înviat din morți. ²Și i-au făcut lui acolo cină și Marta slujia, iar Lazăr era unul din cei ce seșeau împreună cu dânsul. ³Deci Maria luând o litră cu Mir de nard de credință, de mult preț, a uns picioarele lui Iisus, și a șters cu părul său picioarele lui; iar casa s'a umplut de mirosul Mirului. ⁴Dis-a drept aceea unul din ucenicii lui, Iuda al lui Simon Iscarioteanul, carele vrea să-l vină pre el: ⁵Pentru ce acest Mir nu s'a vindut în trei sute de dinari și să se fi dat săracilor? ⁶Iar, acesta a ăis-o, nu că pentru săraci îl era lui grijă, ci căci fur era, și pungă avea, și ce se punea într'însa purta. ⁷Și a ăis Iisus: Las-o pre dânsa,

spre ziua îngropării mele l'au păzit pre acesta. ⁸Că pre săraci pururea îi aveți cu voi, iar pre mine nu mă aveți pururea. ⁹Și a înțeles popor mult din Iudei că acolo este, și au venit nu pentru Iisus numai, ci ca să vadă și pre Lazăr, pre carele l'a înviat din morți. ¹⁰Și s'au stăruit arhierii, ca și pre Lazăr să-l omóre. ¹¹Că mulți pentru el mergeau din Iudei, și credeau în Iisus. ¹²Iar a doua zi popor mult carele venise la praznic, auăind că vine Iisus în Ierusalim, ¹³Au luat stîlpări de finici, și au eșit întru întîmpinarea lui, și striga: Osana, bine este cuvîntat cel ce vine întru numele Domnului, împăratul lui Israel. ¹⁴Și aflând Iisus un asin a ședut pre el, precum este scris: ¹⁵Nu te teme, fiica Sionului; iată împăratul tău vine la tine, ședend

pre mînzul asinei. ¹⁶Iar pre acestea nu le-au cunoscut ucenicii lui mai înainte, ci după ce s'a prea mîrit Iisus, atunci și-au adus aminte că acestea erau pentru el scrise, și acestea i-au făcut lui.

¹⁷Mărturisia drept aceea poporul carele era cu el, când pre Lazăr l'a strigat din mormînt, și l'a sculat pre el din morți. ¹⁸Pentru aceea l'a și întîmpinat pre el poporul, căci a auăit că el a făcut această minune.

¹⁹Deci au ăis Iarisei între dânsii: Vedeti, că nimic nu folosiți; iată lumea merge după dânsul. ²⁰Și erau orecari Elini din cei ce se suise să se închine la praznic. ²¹Deci aceștia s'au apropiat la Filip, carele era din Vitisaida Galileei, și l'a rugat pre dânsul, grăind: Dîmne, voim să vedem pre Iisus. ²²Venit'a Filip și a spus lui Andrei, și iarăși Andrei și Filip au spus lui Iisus. ²³Iar Iisus a răspuns lor, dicend: A venit ceasul ca să se preamărescă Fiul omului.

²⁴Amin, Amin grăesc vouă; grăunțul de grâu cădend pre pămînt, de nu va muri, el singur rămâne; iar de va muri, multă rodă aduce.

²⁵Cela ce-și iubesc sufletul său, pierde-l va pre el; și cela ce-și urasc sufletul său în lumea această, în viața cea vecinică îl va păzi pre

el. ²⁶De slujesc cine-va mie, mie să-mi urmez; și unde voi fi eu, acolo și sluga mea va fi. Și de va sluji cine-va mie, îl va cinsti pre el tatăl meu. ²⁷Acum sufletul meu s'a turburat și ce voi dice? Părinte, mîntuesc-mă pre mine de ceasul acesta; ci pentru acesta am venit la ceasul acesta.

²⁸Părinte, preamăresc numele tău. Deci a venit glas din cer, și am preamărit, și iarăși voi preamări. ²⁹Iar poporul carele sta și auăia, dicea: Tunet se făcu. Alții diceau: Înger grăi lui. ³⁰Răspuns'a lor Iisus și a ăis: Nu pentru mine s'a făcut glasul acesta, ci pentru voi. ³¹Acum judecată este lumii această; acum stăpînitorul lumii acestia se va goni afară.

³²Și că de mă voi înălța de pre pămînt, pre toți voi trage la mine. ³³Iar această dicea, însemnând cu cemorte vrea să mōră. ³⁴Răspuns'a lui poporul: Noi am auăit din lege că Christos petrece în veac; și cum tu dici că se cade să se înălțe Fiul omului? Cine este acesta Fiul omului? ³⁵Deci a ăis lor Iisus: Încă puțină vreme lumina cu voi este; umblați până când aveți lumina ca să nu vă cuprindă pre voi întunericul. Și cel ce umblă întru întuneric, nu scie unde merge.

³⁶Până când aveți lumină,

credeți în lumină, ca fiți ai luminei să fiți. Acestea a grăit Iisus, și mergând s'a ascuns de densii. ²⁷ Și atâtea semne făcând el înaintea lor, nu credeau într'însul. ²⁸ Ca să se plînescă cuvîntul Iisus al proorocului, pre carele l'a dîs: Dîmne, cine a cre-
dut audului nostru? Și bra-
țul omului cui s'a descoperit?
²⁹ Pentru acîsta nu putea să
credă, că l'arăși a dîs Isaia:
⁴⁰ Aū orbit ochii lor, și aū
împetrit inima lor; ca să nu
vadă cu ochii, nici să înțe-
lăgă cu inima, și se vor în-
tîrce și-l voiū vindeca pre
densii. ⁴¹ Acestea a dîs Isaia
cînd a vîdut mărirea lui, și
a grăit pentru densul. ⁴² Însă
și din boteri mulți aū cre-
dut într'însul, dar pentru fa-
risei nu mărturisia, ca să nu
fie gonii din Sinagoga. ⁴³ Că
aū iubit mărirea omienilor
mai mult de cît mărirea lui
Dumnezeu. ⁴⁴ Iar Iisus a stri-

gat și a dîs: Cea ce crede
întru mine, nu crede întru
mine, ci întru cea ce m'a
trimis pre mine. ⁴⁵ Eu lu-
mină în lume am venit, ca
tot cea ce crede întru mine,
întru întuneric să nu rămăe.
⁴⁷ Și de va aūdi cine va gra-
iurile mele, și nu va crede,
eu nu-l judec pre el; că n'am
venit ca să judec lumea, ci ca
să mîntulesc lumea. ⁴⁸ Cea
ce se lepădă de mine, și nu
primesce graiurile mele, are
pre cea ce-l judecă pre el;
cuvîntul carele am grăit, a-
cela îl va judeca pre el în
diua cea de apoi. ⁴⁹ Că eu
de la sine-mi n'am grăit; ci
Tatăl cea ce m'a trimis pre
mine, acela poruncă mi-a
dat ce voiū dice și ce voiū
grăi. ⁵⁰ Și sciū, că porunca
lui viață vecinică este. Decî
cele ce grăiesc eu, precum
mi-a dîs mie Tatăl, așa gră-
esc.

CAP. XIII

*Pentru spălare; pentru Iuda cînd e eșit ca să vîndă pre
Christos; pentru porunca a iubi unul pre altul; pentru Petru
cînd întreba unde merge Domnul.*

¹ Iar mai nainte de praz-
nicul Pascilor, sciind Iisus
că l'a venit lui ceasul ca să
se mute din lumea acîsta
cătîre Tatăl, iubind pre ai

săi pre cei din lume, până
în sfîrșit l'a iubit pre ei. ² Și
cină făcîndu-se, (cînd dia-
volul acum pusese în inima
ludei al lui Simon Iscario-

teanul, ca să-l vîndă pre el),
³ Sciind Iisus că tîrce l'a dat
Tatăl lui în mîni, și cum că
de la Dumnezeu a eșit, și
la Dumnezeu merge, ⁴ S'a
sculat de la cină și și-a pus
vestimintele: și luând totă
s'a încins. ⁵ După aceea a
turnat apă în spălătoare, și
a început a spăla picioarele
ucenicilor, și a le șterge cu
fota cu care era încins. ⁶ Decî
a venit la Simon Petru, și
l'a dîs: Dîmne, aū tu vrei
să-mi speli picioarele? ⁷ Res-
puns'a Iisus, și l'a dîs lui:
Ceea ce fac eu, tu nu sci
acum, iar vei cîmîșce după
acestea. ⁸ Dis'a Petru lui: Nu
vei spăla picioarele mele în
veac. Răspuns'a Iisus lui:
De nu te voiū spăla pre tine,
nu ai parte cu mine. ⁹ Dis'a
Simon Petru lui: Dîmne,
nu numai picioarele mele, ci
și mîinile și capul. ¹⁰ Dis'a
Iisus lui: Cel spălat nu are
trebuință, fără numai picî-
rele a le spăla, ci esto cu-
rat tot; și voi curați sunteți,
dar nu toți. ¹¹ Că scia pre
cea ce vrea să-l vîndă pre
el, pentru aceea a dîs: Că
nu toți sunteți curați.

¹² Decî după ce a spălat
picioarele lor, și și-a luat vest-
mintele sale, ședînd iarăși,
a dîs lor: Cîmîșce-ți ce am
făcut vouă? ¹³ Voi pre mine
mă chemați: Învîțătorul și
Domnul; și bine diceți, că
sunt. ¹⁴ Decî de am spălat

eu picioarele vîstre, Domnul
și Învîțătorul, și voi datori
sunteți unul altuia a spăla
picioarele. ¹⁵ Că pildă am dat
vouă, că precum eu am fă-
cut vouă și voi să faceți.
¹⁶ Amin, Amin dic vouă: Nu
este sluga mai mare de cît
Domnul său, nici solul mai
mare de cît cel ce l'a tri-
mis pre el. ¹⁷ De sciți aces-
tea, fericiți sunteți, de lo
veți face. ¹⁸ Nu pentru toți
voi grăesc; eu sciū pre cari l'
am ales; ci ca să se plînescă
Scriptura: Cea ce mîmîncă
împreună cu mine pâine, a
rădicat asupra mea călcîiul
său. ¹⁹ De acum dic vouă,
mai nainte de a se face,
ca, cînd se va face, să
credeți că eu sunt. ²⁰ Amin.
Amin grăesc vouă: Cea ce
primesce pre carele voiū tri-
mite, pre mine mă primesce;
iar cea ce mă primesce pre
mine, primesce pre cea ce
m'a trimis pre mine. ²¹ Aces-
tea dicînd Iisus, s'a turburat
cuduhul, și a mărturisit, și
a dîs: Amin, Amin, grăesc
vouă: Că unul din voi mă
va vinde. ²² Căuta drept a-
ceea unul la altul ucenicii
nepricepîndu-se pentru cine
grăesc. ²³ Și era unul din
ucenicii lui culcat pre sinul
lui Iisus, pre carele îl iubia
Iisus. ²⁴ Decî a făcut semn
acestaia Simon Petru să în-
trebe, cine ar fi de carele
grăesc. ²⁵ Și cîdînd acela

pre plectul lui Iisus a dis lui: Dómnne, cine este? ²⁶Răspuns'a Iisus: Acela este căruia eu întingând pânea, voiți da. Și întingând pânea a dat-o lui Iuda al lui Simon Iscarioteanul. ²⁷Și, după pâne, atunce a intrat într'insul Satana. Dec'i a dis Iisus lui: Ce vrei să faci, Iuda? ²⁸Și acesta nimenea din cei ce ședeau nu a cunoscut, pentru ce a dis lui. ²⁹Că unii socotia, de vreme ce punga avea Iuda, că îi dăce Iisus lui: cumpără cele ce ne trebuiesc la praznic, sau săracilor să dea ceva. ³⁰Dec'i după ce a luat el pânea, îndată și a eșit, și era noapte, când a eșit.

³¹Dis'a Iisus: Acum s'a preamărit Fiul omului, și Dumnezeu s'a preamărit întru el. ³²Dacă s'a preamărit Dumnezeu întru el, și Dumnezeu va preamări pre el întru sine, și îndată-și îi va

preamări pre el. ³³Piilor, încă puțin cu voi sunt; caută-mă-veți, și precum am dis ludeilor, că unde eu merg, voi nu puteți veni; și vouă dăc acum: ³⁴Poruncă nouă dau vouă, ca să vă iubiți unul pre altul, precum eu v'am iubit pre voi, ca și voi să vă iubiți unul pre altul. ³⁵Întru acesta vor cunoște toți, că al mei ucenici sunteți, de veți avea dragoste între voi. ³⁶Dis'a Simon, Petru lui: Dómnne, unde mergi? Răspuns'a Iisus lui: Unde merg eu, nu poți veni acum după mine, iar mai pe urmă vei veni după mine. ³⁷Dis'a Petru lui: Dómnne, pentru ce nu pot veni după tine acum? Sufletul meu pentru tine voi pune. ³⁸Răspuns'a Iisus lui: Sufletul tău pentru mine îl vei pune? Amin, Amin grăesc ție: Nu va cănta cocoșul, până ce te vei lepăda de mine de trei ori.

CAP. XIV.

Pentru Toma ce nu scia unde merge Domnul; pentru Iuda a lui Iadeu când a întrebat pre Iisus; pentru Mângâitor.

¹Să nu se turbure inima voastră; credeți întru Dumnezeu, și întru mine credeți. ²În casa Tatălui meu multe locașuri sunt; iar de nu, așa fi dis vouă: voi să merg să

gătesc vouă loc. ³Și de voi merge să gătesc vouă loc, iarăși voi veni și vă voi lua pre voi la mine, ca unde sunt eu și voi să fiți. ⁴Și unde eu merg sciti, și calea sciti. ⁵Dis'a

Toma lui: Dómnne, nu scim unde mergi; și cum putem scia calea? ⁶Dis'a Iisus lui: Eu sunt calea și adevărul, și viața; nimenea nu vine la Tatăl, fără numai prin mine.

⁷De m'ați fi cunoscut pre mine, și pre Tatăl meu ați fi cunoscut; și de acum îl cunoșteți pre el, și l'ați vedut pre el. ⁸Dis'a Filip lui: Dómnne, arată noă pre Tatăl, și ne va ajunge noă. ⁹Dis'a Iisus lui: Atăta vreme cu voi sunt, și nu m'ai cunoscut pre mine, Filipe? Cel ce m'a vedut pre mine, a vedut pre Tatăl; și cum tu diet: Arată noă pre Tatăl? ¹⁰Nu crești că eu întru Tatăl, și Tatăl întru mine este?

Grăiturile cari eu vouă grăesc, de la mine nu le grăesc; iar Tatăl acela ce petrece întru mine, acela face lucrurile. ¹¹Credeți mie, că eu întru Tatăl, și Tatăl întru mine este. Iar de nu, pentru lucrurile acestea credeți mie. ¹²Amin, Amin grăesc vouă: Cela ce crede întru mine, lucrurile care eu fac, și acela va face, și mai mari de cât acestea va face; că eu la Tatăl meu merg. ¹³Și ori-ce vești cere întru numele meu, aceea voi face; ca să se preamărescă Tatăl întru Fiul. ¹⁴Ori-ce vești cere întru numele meu, eu voi face. ¹⁵Demăiubiți pre mine poruncile mele păziți. ¹⁶Și eu voi

ruga pre Tatăl, și alt Mângâitor va da vouă, ca să rămăe cu voi în veac. ¹⁷Duhul adevărului, pre carele lumea nu-l poate primi, că nu-l vede pre el, nici îl cunoște pre el; iar voi îl cunoșteți pre el, că eu voi petrece, și întru voi va fi. ¹⁸Nu vă voi lăsa pre voi s'ermani; voi veni la voi. ¹⁹Încă puțin, și lumea pre mine nu mă va mai vedea; iar voi mă veți vedea pre mine; că eu viu sunt, și voi vești fi vii. ²⁰Întru aceea di vești cunoște voi că eu sunt întru Tatăl meu, și voi întru mine, și eu întru voi.

²¹Cela ce are poruncile mele, și le păzește pre ele, acela este carele mă iubesc pre mine; și acela ce mă iubesc pre mine, iubesc-vă de Tatăl meu, și eu îl voi iubi pre el, și mă voi arăta pre sine-mi lui. ²²Dis'a lui Iuda, (Iuda Iscarioteanul) Dómnne, ce poți fi că noă vei să te arăți și nu lumii? ²³Răspuns'a Iisus, și a dis lui: Do mă iubesc cine va pre mine, cuvântul meu va păzi; și Tatăl meu îl va iubi pre el, și la el vom veni, și locașiu la dănsul vom face. ²⁴Cel ce nu mă iubesc pre mine, cuvintele mele nu le păzește; și cuvântul carele au auzit, este al meu, ci al Tatălui meu, care m'a trimis pre mine. ²⁵Acesta am dis vouă, la

voi petrecând. ²⁶ Iar Mângâitorul Duhul cel Sânt, pre carele îl va trimite Tatăl întru numele meu, acela pre voi vă va învăța toate, și va aduce aminte vouă toate cele ce am grăit vouă. ²⁷ Pace las vouă, pacea mea dau vouă; nu precum lumea dă, Eu dau vouă.

Să nu se turbure inima voastră, nici să se spăimînteze. ²⁸ Auziți ați că eu am dis-vouă: Merg, și voiți veni la voi. De m-ați iubi pre mine,

v-ați fi bucurat, căci am dis-vouă merg la Tatăl; că Tatăl meu mai mare de cât mine este. ²⁹ Și acum am dis-vouă mai înainte până a nu fi, ca, când va fi, să credeți. ³⁰ Nu voiți mai grăi multe cu voi; că vine stăpânitorul lumii acesteia, și întru mine nu are nimic. ³¹ Ci ea să cunoscă lumea că iubesc pre Tatăl și precum mi-a poruncit mie Tatăl, așa fac. Sculați-vă, să mergem de aici.

CAP. XV.

Pentru via cea adevărată, și lucrătorul, și viața.

¹ Eu sunt buciul viței cel adevărat, și Tatăl meu lucrătorul este. ² Toată viața care nu aduce rodă întru mine o scote pre ea; și totă care aduce rodă, o curățește pre ea, ca mai multă rodă să aducă. ³ Acum voi curăți sunteți, pentru cuvîntul carele am grăit vouă. ⁴ Rămâneți întru mine, și eu întru voi. Precum viața nu poate să aducă rodă din sine singură, de nu va rămănea în buciul, așa nici voi, de nu veți rămănea întru mine. ⁵ Eu sunt buciul viței, voi vițele; cea ce rămănea întru mine, și eu întru ei, acesta aduce rodă și multă. Că fără de mine nu puteți face nimic. ⁶ De nu

rămănea cine-va întru mine, se scote afară ca vița, și se usucă; și o adună pre ea, și în foc o aruncă, și arde. ⁷ De veți rămănea întru mine, și cuvintele mele de vor rămănea întru voi, ori-ce veți vrea veți cere, și se va face vouă. ⁸ Întru acesta s'a prea mărit Tatăl meu, ca rodă multă să aduceți, și să vă faceți al mei ucenici.

⁹ Precum m'a iubit pre mine Tatăl, și eu v'am iubit pre voi; rămăneți întru dragostea mea. ¹⁰ De veți păzi poruncile mele, veți rămănea întru dragostea mea; precum eu poruncile Tatălui meu am păzit, și rămănu întru dragostea lui. ¹¹ Acestea am grăit

vouă ca bucuria mea întru voi să rămăne, și bucuria voastră să se plînescă. ¹² Această este porunca mea ca să vă iubiți, unul pre altul; precum eu v'am iubit pre voi. ¹³ Mai mare dragoste de cât acesta nimenea nu are, ca cine-va sufletul său să-și pue pentru prietenii săi. ¹⁴ Voi prietenii mei sunteți, de veți face câte eu poruncesc vouă. ¹⁵ De acum nu vă mai dic vouă slugi, că sluga nu știe ce face Domnul său; ci pre voi v'am dis-prietenii; că toate câte am auzit de la Tatăl meu, am arătat vouă. ¹⁶ Nu voi m-ați ales pre mine, ci eu v'am ales pre voi și v'am pus ca voi să mergeți și rodă să aduceți, și rodă voastră să rămăne; ca ori-ce veți cere de la Tatăl întru numele meu, să dau vouă.

¹⁷ Acestea poruncesc vouă, ca să vă iubiți unul pre altul.

¹⁸ De vă uresco pre voi lumee, știți că pre mine mai înainte de cât pre voi m'a urit. ¹⁹ De ați fi din lumee, lumea ar iubi pre al său; iar căci din lume nu sunteți, ci eu v'am ales pre voi din lu-

me, pentru acesta urăsc pre voi lumee. ²⁰ Aduceți-vă aminte de cuvîntul carele am grăit vouă: Nu este sluga mai mare de cât domnul său. De m'a gonit pre mine, și pre voi vă vor goni; de a păzit cuvîntul meu, și al vostru vor păzi. ²¹ Ci acestea toate vor face vouă pentru numele meu; căci, nu știu pre cela ce m'a trimis pre mine. ²² De n'aș fi venit, și aș fi grăit lor, păcat n'ar avea; iar acum răspuns n'au pentru păcatul lor. ²³ Cela ce mă urăsc pre mine, și pre Tatăl meu urăsc. ²⁴ De n'aș fi făcut lucruri întru ei, care nimenea altul n'a făcut, păcat n'ar avea; iar acum au și vădut, și m'au urit și pre mine și pre Tatăl meu. ²⁵ Ci ca să se plînescă cuvîntul cel scris în legea lor: Că m'au urit în zadar. ²⁶ Iar când va veni Mângâitorul pre carele eu voi trimite vouă de la Tatăl, (Duhul adevărului, carele de la Tatăl se poruncește), acela va mărturisi pentru mine. ²⁷ Încă și voi mărturisiți, că din început cu mine sunteți.

CAP. XVI.

Pentru, Iisus când a spus mai înainte cele ce vor să se împlinescă pentru cuvîntul acela puțin și măreț redea; pentru că ru da Tatăl câte vor cere.

¹ Acestea am grăit, ca să vor pre voi din sinagoge, nu vă smintiți. ² Scote-vă- ³ Și va veni vremea, ca

cel ce va uide pre voi, să i-se pară că aduce slujbă lui Dumnezeu. ⁴ Și aceștia vor face vouă, că n'au cunoscut pre Tatăl, nici pre mine. ⁵ Ci acestea toate am grăit vouă ca, dacă va veni vremea, să vă aduceți aminte de ele că eu am spus vouă și aceste vouă din început n'am spus, căci eu voi eram. ⁶ Iar acum merg la cela ce m'a trimis pre mine, și nimenea din voi nu mă întreabă: Unde mergi? ⁷ Ci căci acestea am grăit vouă, întristarea a umplut inima voastră. ⁸ Ci eu adevărul ăci vouă, că de folos este vouă ca să mă duc eu; că de nu mă voi duce eu, Mângâitorul nu va veni la voi; iar de mă voi duce, îl voi trimite pre el la voi. ⁹ Și viind acela, va vădi lumea de păcat, și de dreptate, și de judecată. ¹⁰ De păcat, căci nu crede întru mine, ¹¹ Iar de dreptate, căci la Tatăl meu merg, și nu mă veți mai vedea pre mine. ¹² Iar de judecată, căci stăpânitorul lumii aceștia s'a judecat. Încă multe am a dice vouă ci nu puteți a le purta acum. ¹³ Iar când va veni acela, Duhul Adevărului, va povătuî pre voi la tot adevărul, că nu va grăi de la sine, ci câte va auzi va grăi și cele viitoare va vesti vouă. ¹⁴ Acela pre mine mă va

mări, ca dintr'al meu va lua și va vesti vouă.

¹⁵ Toate câte are Tatăl ale mele sunt; pentru acesta eu ăcis că dintr'al meu va lua și va vesti vouă. ¹⁶ Puțin și nu mă veți vedea; și iarăși puțin, și mă veți vedea. Că Eu merg la Tatăl meu. ¹⁷ Deci a ăcis unii din ucenicii lui între sine: Ce este acesta ce dice noș: Puțin, și nu mă veți vedea; și iarăși puțin și mă veți vedea; și cum că Eu merg la Tatăl meu? ¹⁸ Deci ăcinea: Ce este acesta ce dice, Puțin? Nu scim ce grăesc. ¹⁹ Deci a cunoscut Iisus, că vrea să-l întrebe pre el, și a ăcis lor: De acesta vă întrebați între voi, căci am ăcis: Puțin, și nu mă veți vedea, și iarăși puțin și mă veți vedea? ²⁰ Amin, Amin grăesc vouă. Că voi veți plânge și vă veți tângui, iar lumea se va bucura; și voi vă veți întrista, ci întristarea voastră întru bucurie se va întorče. ²¹ Mulțimea când nasce întristare are, căci a sosit ceasul ei; iar dacă nasce copilul, nu-și mai aduce aminte de scârbă, pentru bucurie că s'a născut om în lume. ²² Deci și voi întristare acum aveți, iarăși vă voi vedea pre voi, și se va bucura inima voastră, și bucuria voastră nimenea nu o va lua de la voi. ²³ Și întru

aceia ăci pre mine nu mă veți întreba nimic.

Amin, Amin, grăesc vouă, că ori-ce veți cere de la Tatăl întru numele meu, va da vouă. ²⁴ Până acum n'ați cerut nimic întru numele meu; cereți și veți lua, ca bucuria voastră să fie deplină. ²⁵ Acestea în pilde am grăit vouă; ci va veni ceasul, când nu voi mai grăi în pilde vouă, ci arăt pentru Tatăl voii vesti vouă. ²⁶ Întru aceea ăci în numele meu veți cere; și nu dic vouă că Eu voi ruga pre Tatăl pentru voi. ²⁷ Că însuși Tatăl iubesc pre voi, căci voi pre mine m'ați iubit, și ați crezut că Eu de la Dumnezeu am eșit. ²⁸ Eși-

t-am de la Tatăl, și am venit în lume. Iarăși las lumea, și merg la Tatăl. ²⁹ Dis-a'u, lui ucenicii. Iată acum arătat grăesc, și nici o pildă nu ăcief; ³⁰ Acum scim că scif toate, și nu trebuiesc ca să te întrebe cine va; prin acesta credem că de la Dumnezeu ai eșit. ³¹ Răspuns'a lor Iisus: Acum credeți? ³² Iată vine vremea, și acum a sosit, ca să vă risipiți fiește-carele la ale sale, și pre mine singur mă veți lăsa. Dar nu sunt singur, că Tatăl meu cu mine este. ³³ Acestea am grăit vouă, ca întru mine pace să aveți. În lume necaz veți avea, ci îndrăzniți, Eu am biruit lumea.

CAP. XVII.

Pentru rugăciunea lui Iisus către Tatăl; pentru ucenicii cei ce i s'au dat lui.

¹ Acestea a grăit Iisus, și și-a rădicat ochii săi la cer, și a ăcis: Părinte, a venit ceasul preamăresce pre Fiul tău, ca și Fiul tău să te preamărească pre tine. ² Precum ai dat lui stăpânire a tot trupul, ca tot ce ai dat lui să le dea lor viață vecinică. ³ Și acesta este viața cea vecinică, ca să te cunoască pre tine unul adevărul Dumnezeu, și pre carele ai trimis

pre Iisus Christos. ⁴ Eu te-am preamărit pre tine pre părinte; lucrul am servit, carele ai dat mie ca să-l fac. ⁵ Și acum mă preamăresc tu, Părinte, la tine însuși, cu mărirea care am avut-o la tine, mai înainte până a nu fi lumea. ⁶ Arătat am numele tău oamenilor pre cari ai dat mie din lume; ai tăi erau și mie i-ai dat pre ei, și cuvîntul tău au pădii. ⁷ Acum

aŭ cunoscut că toate câte ai dat mie, de la tine sunt.

⁸ Pentru că cuvintele care ai dat mie, le-am dat lor; și ei au primit, și au cunoscut cu adevărat, că de la tine am eșit, și au crezut că tu m'ai trimis. ⁹ Eu pentru aceștia mă rog, nu pentru lume mă rog, ei pentru aceștia, ca ei să fie cu mine, ca ei să fie cu mine, ca ei să fie cu mine. ¹⁰ Și a le mele toate ale tale sunt, și ale tale ale mele; și m'am preamărit întru dășii. ¹¹ Și nu mai sunt în lume, și aceștia în lume sunt, și eu la tine vii; Părinte Sântă, păzește-i pre dășii întru numele tău, pre cari ai dat mie, ca să fie una precum și noi. ¹² Când eram eu în lume, eu îl păziam pre ei întru numele tău; pre cari i-ai dat mie i-am păzit, și nimenca dintru dășii n'au perit, fără numai fiul perderei, ca să se plină scripura. ¹³ Iar acum la tine vii și acestea grăesc în lume, ca să aibă bucuria mea deplin întru ei. ¹⁴ Eu am dat lor cuvântul tău, și lumea i-a urit pre ei; căci nu sunt ei din lume precum eu nu sunt din lume. ¹⁵ Nu mă rog ca să-i iei pre ei din lume, ci ca să-i păzești pre ei de cel viclean. ¹⁶ Din lume nu sunt (ei), precum eu lume nu sunt. ¹⁷ Sfintesei pre ei întru adevărul tău, cuvântul tău adevăr este.

¹⁸ Precum pre mine m'ai trimis în lume, și eu i-am trimis pre ei în lume. ¹⁹ Și pentru dășii eu mă sântesc pre sine-mi, ca și ei să fie sântiți întru adevăr. ²⁰ Și nu numai pentru aceștia mă rog ei și pentru cei ce vor crede prin cuvântul lor întru mine.

²¹ Ca toți una să fie, precum tu, Părinte, întru mine și eu întru tine, ca și aceștia întru noi una să fie; ca să credă lumea că tu m'ai trimis. ²² Și eu mărire care mi-a dat mie o am dat lor, ca să fie una precum noi una suntem. ²³ Eu întru ei, și tu întru mine, ca să fie ei desăvârșit întru una, și ca să cunoscă lumea, că Tu m'ai trimis, și i-ai iubit pre ei, precum pre mine m'ai iubit. ²⁴ Părinte, pre cari i-ai dat mie, voesc ca unde sunt eu, și accia să fie împreună cu mine; ca să vadă mărirea mea, care ai dat mie, (pentru că m'ai iubit pre mine) mai înainte de întemeierea lumii. ²⁵ Părinte drepte, și lumea pre tine nu te-a cunoscut, iar eu te-am cunoscut, și aceștia au cunoscut că tu m'ai trimis pre mine. ²⁶ Și am arătat lor numele tău, și-l voi arăta; ca dragostea cu care m'ai iubit pre mine, întru dășii să fie, și eu întru ei.

CAP. XVIII.

Pentru vîngarea lui Iisus; pentru Iudei cînd au cîșut jos; pentru Petru cînd a tăiat urechia slugii arhierelui; pentru Iisus cînd l-a dus la Ana și la Caiafa și la Pilat, și pentru judecata lui.

¹ Acestea grăind Iisus, a eșit împreună cu ucenicii săi de cea parte de pîrîul Cedrilor, unde era o grădină, întru care a intrat el și ucenicii lui. ² Și scia și Iuda, cel ce l'a vîndut pre el, locul; căci de multe ori se aduna Iisus acolo cu ucenicii săi. ³ Deci Iuda luînd oște, și de la arhierii și de la farisei slugi, a venit acolo cu felinare, și cu făclii, și cu arme. ⁴ Iar Iisus scîind toate cele ce era să vie asupra lui eșind a dîs lor: Pre cine căutați? Răspuns au lui: Pre Iisus Nazarineanul. Dîs'a lor Iisus: Eu sunt. Și sta și Iuda cel ce-l vînduse pre el împreună cu dășii. ⁵ Deci, după ce a dîs lor că eu sunt, s'au întors ei înapoi, și au căzut jos. ⁶ Și iarăși i-a întrebat pre ei: Pre cine căutați? Iar ei au dîs: Pre Iisus Nazarineanul. ⁷ Și iarăși Iisus, și a dîs: Am spus vouă că eu sunt. Deci do mă căutați pre mine lăsați pre aceștia să se ducă. ⁸ Ca să se plină cuvîntul carele a dîs: Pre cari i-ai dat mie, n'am pierdut dintre dășii nici pre unul. ⁹ Iară

Simon Petru, avînd sabie, o a scos pre ea și a lovit pre sluga arhierelui, și i-a tăiat urechile lui cea dreaptă; și era numele slugii Malh. ¹⁰ Și a dîs Iisus lui Petru: Bagă sabia ta în tecă; ¹¹ Pa-harul, carele mi-a dat mie Tatăl, au nu-l voi bea pre el? Deci oște și căpetenia cea peste o mie, și slugile Iudeilor, au prins pre Iisus, și l'au legat pre el. ¹² Și l'au dus pre el la Ana întâiu, că era socru Caiafei, carele era arhierul al anului aceleia. ¹³ Și era Caiafa, cel ce a sfătuit pre Iudei că de tolos este să mōră un om pentru popor. ¹⁴ Și mergea după Iisus Simon Petru și celalalt ucenic; iar ucenicul acela era cunoscut arhierelui, și a intrat împreună cu Iisus în curtea arhierelui. ¹⁵ Iar Petru a stătut la ușă afară. Deci a eșit celalalt ucenic carele era cunoscut arhierelui, și a dîs portărit și a băgat înăuntru pre Petru. ¹⁶ Și a dîs lui Petru slujnica portărită: Au și tu ești din ucenicii omului a-cestuia? Dîs'a acela. Nu sunt. ¹⁷ Și sta slugile și slujitorii

cară făcuse foc, că era frig, și se încălzea, și era cu ei Petru stând și încălzindu-se. ¹⁹Deci arhiereul a întrebat pre Iisus de ucenicii lui, și de învățătura lui. ²⁰Răspuns'a Iisus lui: Eu de față am grăit lumef; Eu tot d-a-una am învățat în sinagogă și în biserică, unde toți Iudeii se adună, și întru ascuns n'am grăit nimic. ²¹Ce mă întrebi? Întrăbă pre cei ce au auzit ce am grăit lor; iată aceștia știu cele ce am grăit eu. ²²Și aceștia zicând el, unul din slugile ce sta înaintea, a dat palma lui Iisus, zicând: Așa răspunzi arhiereului? ²³Răspuns'a Iisus lui: De am grăit rău, mărturisesc de rău; iar de am grăit bine, ce mă bați? ²⁴Deci l'a trimis pre el Ana legat la Caiafa arhiereul. ²⁵Și era Simon Petru stând și încălzindu-se; deci diseră lui: Ai și tu din ucenicii lui ești? Iar el s'a lepădat și a zis: Nu sunt. ²⁶Dis'a lui unul din slugile arhiereului, rudenie fiind al celui ce-l-a tăiat Petru urechia: Ai nu te-am văzut în grădina cu dânsul? ²⁷Și iarăși s'a lepădat Petru; și îndatăși a cântat cocoșul.

²⁸Deci aduc pre Iisus de la Caiafa în divan, și era dimineață; și ei n'au intrat în divan ca să nu se spurce, ci ca să mănânce Pascele. ²⁹Esit'a drept aceea Pilat la ei,

și a zis: Ce pîră aduceți asupra omului acestuia? ³⁰Răspuns'au și au zis: De n'ar fi fost acesta făcător de rele, nu l'am fi dat pre el ție. ³¹Deci a zis lor Pilat: Luați-l pre el voi, și după legea voastră judecați-l pre el. Și au zis lui Iudeii: Noe nu este cu putință să omorim pre nimenea; ³²Ca cuvîntul lui Iisus să se plînescă carele a zis, însemnând cu ce morțe vrea să moră. ³³Și a intrat iarăși în divan Pilat și a chemat pre Iisus, și i-a zis lui: Tu ești împăratul Iudeilor? ³⁴Răspuns'a Iisus lui: De la tine tu zici acesta, sau alții au grăit ție pentru mine? ³⁵Răspuns'a Pilat: Au doră eu Iudeu sunt? Neamul tău și arhiereii te-au dat pretine mie; ce ai făcut? ³⁶Răspuns'a Iisus: Împărăția mea nu este din lumea acesta de ar fi fost din lumea acesta împărăția mea, slugile mele s'ar fi nevoit ca să nu mă fi dat Iudeilor; iar acu a împărăția mea nu este de aici. ³⁷Deci a zis Pilat lui: Ai împărat ești? ³⁸Răspuns'a Iisus: Tu zici, și aceștia au spus pre el. ³⁹Deci a zis Pilat: Tu ești împăratul Iudeilor? ⁴⁰Răspuns'au Iudeii: Nu, dară dător este să moră pre sine Fiul lui Dumnezeu s'a făcut. ⁴¹Iar Pilat a auzit Pilat acest cu-

o vină nu alu întru el. ⁴²Ci este voue obicei ca să vă slobozesc pre unul la Pasce; deci voiți să vă slobozesc voue pre împăratul Iudeilor?

Strigat'au drept aceea iarăși toți, zicând: Nu pre acesta ci pre Varava, și era Varava tilhar.

CAP. XIX.

Pentru bătaia lui Iisus; pentru răstignirea lui Christos; pentru cei ce stau lângă cruce; pentru cererea trupului Domnului; pentru îngroparea lui.

¹Deci atunci a luat Pilat pre Iisus, și l'a bătut. ²Și ostașii, împletind cunună de spinii, au pus în capul lui și cu haină mohorită l'au îmbrăcat pre el. ³Și-l zicea: Bucură-te împăratul Iudeilor; și-l da lui palme. ⁴Deci a esit iarăși afară Pilat și a zis lor: Iată aduc voue pre el afară ca să cunoșceți că întru dânsul nici o vină nu alu. ⁵Deci a esit Iisus afară, purtând cunyna cea de spinii, și haina cea mohorită. ⁶Și a zis lor: Iată omul. ⁷Iar dacă l'au vădut pre el arhiereii și slugile, au strigat zicând: Răstignesc-l, răstignesc-l pre el. ⁸Dis' Iisus: Întâi n'are el voia să răstignească eu nu am vrut. ⁹Răspuns'au Iudeii: Noi le avem, și după legea noastră dator este să moră pre sine Fiul lui Dumnezeu s'a făcut. ¹⁰Iar Pilat a auzit Pilat acest cu-

vînt, mai mult s'a temut. ¹¹Și a intrat în divan iarăși și a zis lui Iisus: De unde ești tu? Iar Iisus răspuns nu i-a dat lui. ¹²Deci a zis Pilat lui: Mie nu grăesci? Ai nu știi că putere am să te răstignesc, și putere am să te slobozesc? ¹³Răspuns'a Iisus: Nu ai avea nici o putere asupra mea, de nu ar fi fost dat ție de sus. Pentru acesta cel ce m'a dat ție, mai mare păcat are. ¹⁴Dintru acesta căuta Pilat să-l slobodască pre el; iar Iudeii strigau, zicând: De vei slobodi pre acesta, nu ești prieten Cesarului. ¹⁵Totdeauna se face pre sine împărat, stă în potiră Cesarului. ¹⁶Deci Pilat auzind cuvîntul acesta, a scos afară pre Iisus și a sedut pre scaun la judecată, în locul ce se chiamă pardosit cu pietre, iar evreiesce Gavata. ¹⁷Și era Vine-rea Pascelor, și ceasul ca la

al șeselea și a ȋis Iudeilor: Iată împăratul vostru. ¹⁶ Iar ei au strigat: Ie-a-l, i-a-l, răstignesc-l pe el. Ȋis'a lor Pilat: Pre împăratul vostru să-l răstignesc? Răspuns-au arhierii: N'avem împărat, fără numai pre Cesarul. ¹⁷ Declatuncea l'a dat pre celor ca să se răstignescă. Și au luat pre Iisus, și l'au dus ca să-l răstignescă. ¹⁸ Și ducându-și crucea sa, a eșit la locul ce se chiamă al Căpăținei, carele se ȋice evreesce Golgota. ¹⁹ Unde l'au răstignit pre el, și împreună cu el alți doi, de o parte și de alta, și în mijloc pre Iisus. ²⁰ Și a scris și titlu Pilat, l'a pus pre cruce; și era scris: **Iisus Nazarineanul, Împăratul Iudeilor.** ²¹ Și pre acest titlu mulți din Iudei l'au cetit; căci aproape era de cetate locul unde s'a răstignit Iisus. Și era scris; evreesce, elencesce, rōmle-nesce. ²² Dec'i au ȋis lui Pilat arhierii Iudeilor; nu scrie Împăratul Iudeilor, ci cum că el a ȋis, Împărat sunt al Iudeilor. ²³ Răspuns-a Pilat: ceea ce am scris, am scris. ²⁴ Iar ostașii dacă au răstignit pre Iisus, au luat hainele lui, și le-au făcut patru părți, fiește-căruia ostaș parte, și cămașa. Și era cămașa ne cusută, de sus țesută preste tot. ²⁵ Și au ȋis între dēnsii, să nu o

sfîșiem pre acēsta, ci să aruncăm sort pentru dēnsa, a căruia va fi, ca să se plinească scriptura ce ȋice: Împărțit-au hainele mele lor-și, și pentru cămașa mea au aruncat sort. Dec'i ostașii acestea au făcut.

²⁶ Și sta lângă crucea lui Iisus muma lui, și sora mamei lui, Maria a lui Clopa, și Maria Magdalena. ²⁷ Dec'i vădēnd Iisus pre maica sa, și pre ucenicul stānd, pre carele iubia, a ȋis mamei sale: mufere, Iată Fiul tēu. ²⁸ După aceea a ȋis ucenicului: Iată muma ta; și dintr'acel ceas a luat pre dēnsa ucenicul într'ale sale. ²⁹ După aceea sciind Iisus că tōte s'au sēvîrșit, ca să se plinească scriptura, a ȋis: Mi-e sete. ³⁰ Și era acolo un vas plin de oțet; Iar el umplēnd un burete de oțet și în isop puindu-l, l'au adus la gura lui. ³¹ Dec'i dacă a luat oțetul Iisus, a ȋis: Sēvîrșitu-s'au. Și plecându-și capul, și-a dat duhul. ³² Iar Iudeii, ca să nu rămāie pre cruce trupurile Sāmbăta, de vreme ce Vineri era, (că era mare ȋiua Sāmbetei aceea), Au rugat pre Pilat, ca să le sdrobiască lor fluerile, și să l' rădice. ³³ Dec'i au venit ostașii, și celui dintēiū l'au sdrobit fluerile, și celui-lalt ce s'a răstignit împreună cu el. ³⁴ Iar la Iisus viind, dacă

l'a vădūt pre el că atunci-va murise, nu l'au sdrobit lui fluerile. ³⁵ Că unul din ostașii cu sulita cōsta lui a împuns, și îndată a eșit sînge și apă. ³⁶ Și cel ce a vădūt amărturisit și adevărată este mărturisirea lui. Și acela scie că adevărate ȋice, ca și voi să crede-ȋi. ³⁷ Că s'au făcut acestea ca să se plinească scriptura: os nu se va sdrobi dintr'insul. ³⁸ Și iarăși altă scriptură ȋice: Vedea-vor pre carele l'au împuns.

³⁹ Iar după acestea a rugat pre Pilat Iosif cel din Arimatea; fiind și el ucenic al lui Iisus, dar într'ascuns pentru frica Iudeilor, ca să fea

trupul lui Iisus; și a dat voe Pilat. Dec'i a venit și a luat trupul lui Iisus. ⁴⁰ Și a venit și Nicodim, cel ce venise la Iisus nōptea mai nainte, aducēnd amestecătură de smirnă și de aloi ca la o sută de litre. ⁴¹ Și a luat trupul lui Iisus, și l'a întășurat pre el în giulgiuri cu miresme, precum este obiceiul Iudeilor a îngropa. ⁴² Și era grădină în locul unde s'a răstignit, și în grădină mormint noi, întru carele nimenea nici odată nu se pusese. ⁴³ Dec'i acolo pentru Vinerea Iudeilor, căci aproape era mormintul, au pus pre Iisus.

CAP. XX.

Pentru învierea lui Christos; pentru arătarea lui Christos întiū Mariei Magdalinei, și apoi ucenicilor, fiind ei adunați.

¹ Iar într'una din Sāmbete a venit Maria Magdalena de dimineță, încă întunerice fiind, la mormēt; și a vădūt piața luată de pre mormint. ² Dec'i a alergat aceea și a venit la Simon Petru, și la celā-lalt ucenic, pre carele iubia Iisus, și a ȋis lor: A luat pre Domnul din mormēt, și nu scim unde l'a pus pre el. Dec'i a eșit Petru, și celā-lalt ucenic, și venia la mormint. ³ Și alergau

amîndouă împreună; și celā-lalt ucenic a alergat înainte mai curēnd de cāt Petru, și a venit mai întēiū el la mormēt. ⁴ Și plecându-se, a vădūt giulgiurile zăcēnd; dar n'a intrat. ⁵ A venit și Simon Petru urmāndu-l lui și a intrat în mormint, și a vădūt giulgiurile singure zăcēnd. ⁶ Și mahrama care a fost pre capul lui nu cu giulgiurile zăcēnd, și de osebi învêluită într'un loc. ⁷ Dec'i

atuncia a intrat și cel-alt ucenic, carele venise întâiu la mormint, și a vădut și a cređut. ⁹Că încă nu scia scriptura, că trebue să învieze din morți. ¹⁰Și s'au dus iarăși întru sine ucenicul.

¹¹Iar Maria sta la mormint plângend afară; și, plângend, s'a aplecat în mormint, ¹²și a vădut două ingeri în vestimente albe ședend, unul de către cap, și altul de către picioare, unde zăcuse trupul lui Iisus. ¹³Și au ăis ei accia: Mulere, ce plângi? ăis'a lor: Că au luat pre Domnul meu, și n'au știu unde l'au pus pre densusul. ¹⁴Și aceastăa ăicend s'a întors înapoi, și a vădut pre Iisus stând, și nu scia că Iisus este. ¹⁵ăis'a ei Iisus: Mulere ce plângi? Pre cine cauți? Iară ei părându-i-se că este grădinarul, a ăis lui: Dămine, de l'ai luat tu pre el, spune-mi mie, unde l'ai pus pre densusul? Și eu voi lua pre el. ¹⁶ăis'a ei Iisus: Marie! Intorcându-se aceea a ăis lui: Ravuni, ce se ăice învătătorule. ¹⁷ăis'a ei Iisus: Nu te atinge de mine, că încă nu m'au suit la Tatăl meu; ci mergi la frații mei, și le spune lor; mă sui la Tatăl meu și Tatăl vostru, și Dumneđeul meu și Dumneđeul vostru. ¹⁸A venit Maria Magdalina, vestind ucenicilor, că a v-

ăut pre Domnul, și acestea a ăis ei.

¹⁹Deci fiind sêră în ăiua aceea într'una din Sâmbete și ușile fiind încuiate, unde erau ucenicii adunați pentru frica Iudeilor, venit'a Iisus, și a stătu în mijloc, și a ăis lor: Pace vouă. ²⁰Și aceastăa ăicend, a arătat lor mâinile și cōsta sa; și s'au bucurat ucenicii văđend pre Domnul. ²¹Deci a ăis lor Iisus iarăși: Pace vouă: Precum m'a trimis pre mine Tatăl, și eu trimet pre voi. ²²Și aceastăa ăicend, a suflat, și a ăis lor: Luați duh sânt. ²³Căroră veți lerta păcatele, se vor lerta lor: Și căroră le ceți ținea, vor fi ținute. ²⁴Iar Toma, unul din cei doi-spre-ăeccc, carele se ăice geamên, nu era cu densusul când a venit Iisus. ²⁵Deci au ăis lui cei-l'alți ucenici: Am văđut pre Domnul. Iar el le-a ăis lor: De nu voiă vedea în mâinile lui semnul cuielor, și de nu voiă pune degetul meu în semnul cuielor, și de nu voiă pune mâna mea în cōsta lui, nu voiă crede. ²⁶Si după opt ăile iarăși erau înăuntru ucenicii lui, și Toma cu densusul; Venit'a Iisus, fiind ușile încuiate, și a stătu în mijloc, și a ăis: Pace vouă. Apoi a ăis Tomei. ²⁷Adăți degetul tău încōce, și veți mâinile mele; și adu mâna ta, și o

pune în cōsta mea, și nu fi necredincios, ci credincios.

²⁸Și a respuns Toma, și a ăis lui: Domnul meu, și Dumneđeul meu. ²⁹ăis'a Iisus lui: Căci m'ai văđut pre mine, Tomo, ai cređut? Iericiti cei ce n'au văđut, și au cređut. ³⁰Multe încă și alte

semne a făcut Iisus înaintea ucenicilor sêi, care nu sunt scrise în cartea aceastăa. ³¹Iar acestea s'au scris, ca să cređeți că Iisus este Christos, fiul lui Dumneđeului; și cređend, viață să aveți întru numele lui.

CAP. XXI.

Pentru arătarea lui Iisus după învierea lui Petru și altora, când prindeau pește la marea Tiberiadei; pentru ceea-ce s'a ăis lui Petru: Pasce oile mele.

¹După aceastăa iarăși s'a arătat pre sine Iisus ucenicilor sêi, sculându-se din morți, la marea Tiberiadei; și s'a arătat așa: ²Era împreuna Simon Petru și Toma, carele se ăice geamên, și Natanael, cel din Cana-Galilei, și fiul lui Zevedeu, și alți două din ucenicii lui. ³ăis'a lor Simon Petru: Mă duc să vinez pește, ăis'au ei lui: Mergem și noi împreună cu tine; și au eșit, și s'au suit în corabie îndată, și într'acea noapte n'au prins nimic. ⁴Iar dacă s'a făcut dimineță, a stătu Iisus la țermuri; dar nu scia ucenicii că Iisus este. ⁵Deci a ăis lor Iisus: Fiilor, nu cum-va aveți ceva de mâncare? Răspuns'au lui: Nu. ⁶Iar el a ăis lor: Aruncați mreja de-a-drēpta parte

a corabiei, și veți afla. Si au aruncat, și numai puteau să o tragă pre ea de mulțimea pescilor. ⁷ăis'a drept aceea ucenicul acela, pre carele iubia Iisus, lui Petru: Domnul este. Iar Simon Petru auđind că Domnul este, cu ependitul s'a încins (că era gol), și s'a aruncat în mare. ⁸Iar cei-l'alți ucenici cu corabiōra au venit, (căci nu era departe de pământ, ci ca la două sute de cōști), trăgend mreja cu pescii. ⁹Deci, dacă au eșit la pământ, au văđut jeratec stând, și pește pus d'asupra, și pâne. ¹⁰ăis'a lor Iisus: Aduceți din pescii carl ați prins acum. ¹¹S'a suit Simon Petru și a tras mreja la uscat plină de pește mari, o sută-cinci-ăeci și trei, și atăția fiind, nu s'a rupt mreja.

¹² Dis'a lor Iisus: Veniți de prânziți. Și nimeni nu cu-teza din ucenicul să-l întrebe pre el: tu cine ești? Știind că Domnul este. ¹³ Și a venit Iisus, și a luat pâinea și le-a dat lor, și peșelele așij-derea. ¹⁴ Cu acesta acum a treia oră s'a arătat Iisus ucenicilor. scî, după ce s'a sculat din morți.

¹⁵ Deci, dacă a prânzit, a dis lui Simon Petru, dis'a: Simone al lui Iona, iubesc-mă mai mult de cât aceștia? Dis'a lui: Așa Dómnne, tu scîi că te iubesc. Dis'a lui: Pasce mielușeii mei. ¹⁶ Dis'a lui iarăși a doua oră: Simone al lui Iona, iubesc-mă. Răspuns'a lui: Așa Dómnne, tu scîi că te iubesc. ¹⁷ Dis'a lui: Păstorește oile mele. Dis'a lui a treia oră: Simone al lui Iona, iubesc-mă? S'a mahnit Petru, căci a dis lui a treia oră: iubesc-mă? Și a dis lui: Dómnne, tu tóte scîi, tu scîi că te iubesc. ¹⁸ Dis'a Iisus lui: Pasce oile mele. Amin. Amin dîc ție, când erai mai tîner te încingeai pre tine însuși și umblai unde vrea; iar după ce vei îmbătrîni, vei întinde mâinile tale, și

altul te va încinge și te va duce unde tu nu vorești. ¹⁹ Și acesta a dis, însemnând cu ce mórte va mări pre Dómnne. Și acesta grăind, a dis lui: Urmază mie. ²⁰ Iar întorcându-se Petru a vădut pre ucenicul pre carele iubia Iisus, mergend după el carele a și cădut la cină pre pieptul lui, și a dis: Dómnne, cine este cela ce va să te vinđă. ²¹ Pe acela vędendu-l Petru, a dis lui Iisus: Dómnne dar acesta ce? ²² Dis'a Iisus lui: De voiú vrea să rămăie acesta până voiú veni, ce-ți este ție? Tu urmază mie.

²³ Deci a eșit cuvintul acesta între frați că ucenicul acesta nu va muri; și n'a dis Iisus lui că nu va muri; ci, de voiú vrea să rămăie acesta până voiú veni, ce-ți este ție?

²⁴ Acesta este ucenicul carele mărturisește pentru acestea, și a scris acestea. Și scim că adevărată este mărturia lui. ²⁵ Sunt încă și altele multe căte a făcut Iisus, care de s'ar fi scris câte una, nici în lumea acesta (mi se pare) că n'ar încăpea cărțile ce s'ar fi scris.

AMIN

EVANGHELIILE DOMINICALE

Evangeliiile dominicale se găsesc în textul celor patru Evanghelii, după cum urmază:

1. **Evangelia Duminicii Iuvierii (Paști)**. Ión, cap. I, v. 1—18.
2. " " **Tomel**. . . . Ión, cap. XX, v. 19—31.
3. " " **III după Paști**. Marcu, cap. XV, v. 4.—cap. XVI v. 8.
4. " " **IV** " " Ión, cap. V, v. 1—16.
5. " " **V** " " Ión, cap. IV, v. 5—42.
6. " " **VI** " " Ión, cap. IX, v. 1—38.
7. " " **VII** " " Ión, cap. XVII, v. 1—13.
8. " " **a cincîi decimî**. Ión, cap. VII, v. 37—53.
9. " " **Tuturor sântilor**. Matei, cap. X, v. 32—34 și v. 37—38; cap. XIX v. 27—30.
10. " " **a II-a d. Rusalii**. Matei, cap. IV, 18—23.
11. " " **III** " " Matei, cap. VI, v. 23—33.
12. " " **IV** " " Matei, cap. VIII, v. 5—13.
13. " " **V** " " Matei, cap. VIII, v. 28.—cap. IX, v. 1.
14. " " **VI** " " Matei, cap. IX, v. 1—8.
15. " " **VII** " " Matei, cap. IX, v. 27—35.
16. " " **VIII** " " Matei, cap. XIV, v. 14—22.
17. " " **IX** " " Matei, cap. XIV, v. 22—34.
18. " " **X** " " Matei, cap. XVII, v. 14—23.
19. " " **XI** " " Mat., cap. XVIII, v. 23—35.
20. " " **XII** " " Matei, cap. XIX, v. 16—26.
21. " " **XIII** " " Matei, cap. XXI, v. 33—42.
22. " " **XIV** " " Matei, cap. XXII, v. 1—14.
23. " " **XV** " " Matei, cap. XXII, v. 35—43.
24. " " **XVI** " " Mat., cap. XXV, v. 14—30.
25. " " **XVII** " " Matei, cap. XXV, v. 21—28.
26. " " **XVIII** " " Luca, cap. V, v. 1—11.

37. Evanghelia Duminicii a XIX d. Rus. Luca, cap. VI, v. 31—36.
 38. " " XX " " Luca, cap. VII, v. 11—16.
 39. " " XXI " " Luca, cap. VIII, v. 5—15.
 40. " " XXII " " Luca, cap. XVI, v. 19—31.
 41. " " XXIII " " Luca, cap. VIII, v. 26—39.
 42. " " XXIV " " Luca, cap. VIII, v. 41—56.
 43. " " XXV " " Luca, cap. X, v. 25—37.
 44. " " XXVI " " Luca, cap. XII, v. 16—21.
 45. " " XXVII " " Luca, cap. XIII, v. 10—17.
 46. " " XXVIII " " Luca, cap. XIV, v. 16—24.
 47. " " XXIX " " Luca, cap. XVII, v. 12—19.
 48. " " XXX " " Luca, cap. XVIII, v. 18—27.
 49. " " XXXI " " Luca, cap. XVIII, v. 35—43.
 50. " " XXXII " " Luca, cap. XIX, v. 1—10.
 51. " " XXXIII a vameşului şi fariseului Luca, cap. XVIII, v. 10—14.
 52. " " XXXIV a Fiului celui risipitor Luca, cap. XV, v. 11—32.
 53. " " XXXV a Lasatului de carne Matei, cap. XXV, v. 31—46.
 54. " " XXXVI a Lasatului de brânză Matei, cap. VI, v. 14—21.
 55. " " I-a a Sf. Post . . . Ión, cap. I, v. 43—51.
 56. " " II-a a Sf. Post . . . Marcu, cap. II, v. 1—12.
 57. " " III-a a Sf. Post . . . Marcu, cap. VIII, v. 34—
 cap. IX, v. 1.
 58. " " IV-a a Sf. Post . . . Marcu, cap. IX, v. 17—32.
 59. " " V-a a Sf. Post . . . Marcu, cap. X, v. 33—45.
 60. " " Florilor (stălpărilor) Ión, cap. XII, v. 1—18.

EVANGHELIIILE INVIERII

- Evanghelia I a Invierii . . . Matei, cap. XXVIII, v. 16—20.
 " II " " " Marcu, cap. XVI, v. 1—8.
 " III " " " Marcu, cap. XVI, v. 9—20.
 " IV " " " Luca, cap. XXIV, v. 1—12.
 " V " " " Luca, cap. XXIV, v. 13—35.
 " VI " " " Luca, cap. XXIV, v. 36—53.
 " VII " " " Ión, cap. XX, v. 1—10.
 " VIII " " " Ión, cap. XX, v. 11—18.
 " IX " " " Ión, cap. XX, v. 19—31.
 " X " " " Ión, cap. XXI, v. 1—14.
 " XI " " " Ión, cap. XXI, v. 1—25.